

Kriminalvårdens datalag

Anpassning till EU:s dataskyddsförordning

SOU och Ds kan köpas från Wolters Kluwers kundservice.
Beställningsadress: Wolters Kluwers kundservice, 106 47 Stockholm
Ordertelefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@wolterskluwer.se
Webbplats: wolterskluwer.se/offentligapublikationer

För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Wolters Kluwer Sverige AB
på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Svara på remiss – hur och varför

Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02).

En kort handledning för dem som ska svara på remiss.

Häftet är gratis och kan laddas ner som pdf från eller beställas på regeringen.se/remisser

Omslag: Regeringskansliets standard
Tryck: Elanders Sverige AB, Stockholm 2017

ISBN 978-91-38-24680-1

ISSN 0284-6012

Förord

Chefen för Justitiedepartementet beslutade den 14 mars 2017 att ge mig i uppdrag att biträda Justitiedepartementet med att lämna förslag på de författningsändringar som behövs för att komplettera lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården med anledning av EU:s dataskyddsförordning ([EU] 2016/679). Tilläggsuppdraget ingår i uppdraget Ju 2016:G.

Hovrättsassessorn Erika Finn har sedan den 5 maj 2017 biträtt mig som sekreterare i uppdraget.

Utredningstiden har satts till den 30 september 2017.

Vi får härmed överlämna promemorian *Kriminalvårdens datalag – Anpassning till EU:s dataskyddsförordning* (Ds 2017:46).

Uppdraget är med detta slutfört.

Jönköping i september 2017

Peder Liljeqvist

/Erika Finn

Innehåll

Förkortningar	11
Sammanfattning	13
1 Författningsförslag	19
1.1 Förslag till Kriminalvårdens datalag	19
1.2 Förslag till Kriminalvårdens dataförordning.....	23
2 Uppdraget och dess genomförande	25
2.1 Uppdraget.....	25
2.2 Avgränsningar	25
2.3 Uppdragets genomförande.....	26
2.4 Promemorians disposition	26
3 Dagens reglering av behandlingen av personuppgifter....	29
3.1 FN.....	29
3.2 OECD	29
3.3 Europarådet	30
3.3.1 Europakonventionen.....	30
3.3.2 Dataskyddskonventionen	30
3.4 EU.....	31
3.4.1 Stadgan	31
3.4.2 Dataskyddsdirektivet och dataskyddsrambeslutet.....	31

3.5	Svensk rätt.....	32
3.5.1	Regeringsformen.....	32
3.5.2	Personuppgiftslagen.....	33
3.6	Reglering av personuppgiftsbehandling i verksamhet enligt kriminalvårdslagstiftningen.....	33
4	Nya regelverk för personuppgiftsbehandling.....	35
4.1	EU:s dataskyddsreform.....	35
4.1.1	Dataskyddsförordningen.....	35
4.1.2	2016 års dataskyddsdirektiv.....	36
4.2	Två nya svenska regelverk för personuppgiftsbehandling.....	37
5	Nationella registerförfattningar.....	39
5.1	Registerförfattningarnas förenlighet med dataskyddsförordningen.....	39
5.2	Allmänna principer för behandling av personuppgifter.....	41
5.3	Bedömning.....	42
6	Rättslig grund för personuppgiftsbehandling.....	45
6.1	Dataskyddsförordningen.....	45
6.2	Dataskyddslagen.....	46
6.3	Myndighetsutövning, uppgift av allmänt intresse eller rättslig förpliktelse?.....	47
6.3.1	Uppgift av allmänt intresse.....	48
6.3.2	Myndighetsutövning.....	49
6.3.3	Rättslig förpliktelse.....	50
6.4	Den rättsliga grunden för personuppgiftsbehandling enligt kriminalvårdens datalag.....	51
6.4.1	Kriminalvårdens uppdrag.....	51
6.4.2	Bedömning.....	52
7	Syfte och tillämpningsområde.....	57

7.1	Ny lag eller anpassning av befintlig lagstiftning?.....	57
7.2	Lagens syfte	58
7.3	Verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet.....	59
7.3.1	Kriminalvårdande verksamhet hos Kriminalvården	59
7.3.2	Avgränsning mot brottsbekämpande verksamhet	61
7.3.3	Bedömning.....	63
7.4	Automatiserad behandling och manuella register.....	64
8	Förhållandet till annan lagstiftning.....	69
8.1	Förhållandet till personuppgiftslagen.....	69
8.2	Förhållandet till dataskyddsförordningen.....	69
8.3	Förhållandet till dataskyddslagen	71
8.4	Förhållandet till 2013 års lag	72
8.5	Förhållandet till patientdatalagen	73
8.6	Hänvisningar till annan lagstiftning.....	73
8.6.1	Förhållandet till offentlighetsprincipen	74
8.6.2	Förhållandet till tryck- och yttrandefriheten	75
8.6.3	Behandling av personnummer och samordningsnummer.....	76
8.6.4	Behandling av personuppgifter för arkiv.....	77
8.6.5	Information till den registrerade och rättelse.....	77
8.6.6	Personuppgiftsombud och förhandskontroll	77
8.6.7	Tillsynsmyndighetens handläggning och beslut	77
8.6.8	Sanktionsavgifter	82
8.6.9	Skadestånd.....	84
8.6.10	Överklagande	85
8.6.11	Säkerhetsregistret	85
9	Ändamålsbestämmelser	87
9.1	Kriminalvårdens verksamhet	87
9.1.1	Verkställa frihetsberövanden	87

9.1.2	Genomföra transporter.....	88
9.1.3	Förebyggande säkerhetsarbete	90
9.2	Rättslig reglering av ändamål	91
9.2.1	Primära ändamålsbestämmelser.....	91
9.2.2	Sekundära ändamålsbestämmelser	92
9.2.3	Finalitetsprincipen	93
9.3	Precisering av rättslig grund eller ändamålsbestämmelser?	94
9.4	Ett uttryckligt angivet och tydligt ändamål krävs	94
9.5	Bedömning	95
9.5.1	Det behövs nya preciserade ändamålsbestämmelser.....	95
9.5.2	Primära ändamålsbestämmelser.....	96
9.5.3	Sekundära ändamålsbestämmelser och finalitetsprincipen	101
10	Direktåtkomst och tillgången till personuppgifter	105
10.1	Tillgången till personuppgifter	105
10.2	Den interna tillgången till personuppgifter ska inte regleras genom bestämmelser om direktåtkomst	107
10.3	Direktåtkomst för andra myndigheter.....	108
10.4	Beskrivning av register m.m.....	111
11	Personuppgiftsansvar	113
12	Dataskyddsombud.....	115
12.1	1995 års dataskyddsdirektiv, personuppgiftslagen och lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården	115
12.2	Dataskyddsförordningen	116
12.2.1	Myndigheter ska utse dataskyddsombud	116
12.2.2	Dataskyddsombudets ställning, uppgifter m.m.	116

12.3	Bedömning	119
12.3.1	Dataskyddsbudet – ”internrevisor” med något utökat uppdrag	119
12.3.2	Skyldigheten att utse dataskyddsbud och ombudets uppgifter framgår av dataskyddsförordningen	121
12.3.3	Tystnadsplikt för dataskyddsbudet.....	122
13	Känsliga personuppgifter m.m.	125
13.1	Känsliga personuppgifter.....	125
13.1.1	Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och personuppgiftslagen ...	125
13.1.2	Dataskyddsförordningen och 1995 års dataskyddsdirektiv.....	126
13.1.3	Dataskyddslagen.....	128
13.1.4	Bedömning.....	129
13.2	Sökbegränsningar.....	134
14	Den registrerades rättigheter.....	137
14.1	Inledande kommentar.....	137
14.2	En generell möjlighet till undantag.....	138
14.3	Information när personuppgifter samlas in från den registrerade	139
14.3.1	Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och personuppgiftslagen ...	139
14.3.2	Dataskyddsförordningen och dataskyddslagen...	140
14.3.3	Bedömning.....	140
14.4	Information när personuppgifter samlas in från någon annan än den registrerade	142
14.4.1	Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och personuppgiftslagen ...	142
14.4.2	Dataskyddsförordningen	143
14.4.3	Bedömning.....	143
14.5	Information efter begäran	144

14.5.1	Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och personuppgiftslagen...	144
14.5.2	Dataskyddsförordningen och dataskyddslagen ..	145
14.5.3	Bedömning	146
14.6	Rättelse och radering samt rätt att göra invändningar och begära begränsning av behandling.....	147
14.6.1	Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården, personuppgiftslagen och 1995 års dataskyddsdirektiv.....	147
14.6.2	Dataskyddsförordningen.....	149
14.6.3	Bedömning	151
14.7	Automatiserade beslut.....	156
14.8	Rätt till skadestånd	158
14.8.1	Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och personuppgiftslagen...	158
14.8.2	Dataskyddsförordningen.....	158
14.8.3	Dataskyddslagen	159
14.8.4	Bedömning	159
14.9	Information om personuppgiftsincident	160
14.9.1	Dataskyddsförordningen.....	160
14.9.2	Bedömning	161
15	Bevarande av personuppgifter	163
15.1	Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och personuppgiftslagen	163
15.2	Dataskyddsförordningen	165
15.3	Dataskyddslagen.....	166
15.4	Bedömning.....	168
15.4.1	Ändamålbestämmelser och arkiv	168
15.4.2	Personuppgifter som behandlats enligt brottsdatalagen.....	172
15.4.3	Hänvisning till dataskyddslagen och säkerhetsåtgärder.....	172
16	Överklagandebestämmelser.....	175

16.1	Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och personuppgiftslagen	175
16.2	Dataskyddsförordningen och stadgan	176
16.3	Dataskyddslagen	177
16.3.1	Överklagande av en myndighets beslut.....	177
16.3.2	Dröjsmålstalan	178
16.3.3	Överklagande av tillsynsmyndighetens beslut.....	179
16.3.4	Beslut om enskilt organs behandling för arkivändamål	180
16.3.5	Uttömmande överklagandebestämmelser.....	180
16.4	Bedömning	180
17	Föreskriftsrätt och den tillhörande förordningen.....	185
17.1	Föreskriftsrätt	185
17.2	En tillhörande förordning	187
17.2.1	Förordningens innehåll	187
17.2.2	Underrättelseskyldighet till vissa myndigheter ...	190
18	Övergångs- och ikraftträdandebestämmelser.....	191
18.1	Ikraftträdandedatum.....	191
18.2	Pågående ärenden.....	191
18.3	Beslut som har meddelats före ikraftträdandet	193
18.4	Skada som har orsakats före ikraftträdandet	195
18.5	Sanktioner mot överträdelser som har skett före ikraftträdandet.....	196
19	Konsekvenser av förslagen.....	199
19.1	Analysens omfattning och förslagets konsekvenser	199
19.2	Tillsynsmyndighetens handläggning och beslut samt sanktionsavgifter	200
20	Författningskommentarer	203

20.1	Förslaget till kriminalvårdens datalag.....	203
20.2	Förslaget till kriminalvårdens dataskyddsförordning	208
Bilaga 1	Uppdraget.....	211
Bilaga 2	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679	215

Förkortningar

1995 års dataskyddsdirektiv	Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter
2016 års dataskyddsdirektiv	Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF
a.a.	anfört arbete
a.prop.	anförd proposition
dataskyddsförordningen	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning)

dir.	direktiv
Ds	Departementsserien
EU	Europeiska unionen
EU-domstolen	Europeiska unionens domstol/ Europeiska gemenskapernas domstol
Europadomstolen	Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna
Europakonventionen	Europeiska konventionen den 4 november 1950 angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna
f./ff.	följande sida/sidor
FN	Förenta nationerna
HFD	Högsta förvaltningsdomstolens årsbok
JK	Justitiekanslern
JO	Justitieombudsmannen/Riksdagens ombudsmän
LVU	Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga
LVM	Lag (1988:870) om vård av miss- brukare i vissa fall
LPT	Lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård
NJA	Nytt juridiskt arkiv
OECD	Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
prop.	regeringens proposition
PuL	Personuppgiftslagen (1998:204)
RF	Regeringsformen
RÅ	Regeringsrättens årsbok
SIS	Statens institutionsstyrelse
SOU	Statens offentliga utredningar
TF	Tryckfrihetsförordningen

Sammanfattning

Anpassningar till EU:s dataskyddsförordning

EU:s dataskyddsreform innebär att en ny dataskyddsförordning¹ kommer att utgöra grunden för generell personuppgiftsbehandling inom EU från och med den 25 maj 2018. Reformen omfattar även ett nytt direktiv med särregler för den personuppgiftsbehandling som utförs av behöriga myndigheter för bl.a. brottsbekämpning, lagföring och straffverkställighet.² Denna promemoria innehåller förslag till de författningsändringar som behövs med anledning av dataskyddsförordningen för Kriminalvårdens personuppgiftsbehandling till den del den inte omfattas av EU:s dataskyddsdirektiv.

Ny lag

Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv har i uppdrag att lämna förslag på den personuppgiftsbehandling hos Kriminalvården som omfattas av den föreslagna brottsdatalagens tillämpningsområde. Det har i samråd med den utredningen framkommit att den kommer att lämna förslag om att dagens reglering – i lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och dess tillhörande förordning – bör användas för anpassning med anledning av brottsdatalagen, eftersom den del av Kriminalvårdens arbetsuppgifter som faller inom brottsdatalagens tillämpningsområde avser en helt övervägande del av verksamheten.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF.

Vår utgångspunkt har utifrån dessa förutsättningar varit att vårt lagförslag kommer att utgöra en ny lag och få ett nytt SFS-nummer. Den nuvarande regleringen är omodern och skiljer sig på flera punkter från nyare registerförfattningar. Vår ambition har därför varit att, utifrån givna tidsramar, föreslå en ny lag med en modern och uppdaterad struktur där språkbruket är lätt att följa. Vi föreslår att lagen ska kallas kriminalvårdens datalag.

Tillämpningsområdet

Vi föreslår att kriminalvårdens datalag inte ska gälla vid sådan behandling av personuppgifter som omfattas av den föreslagna brottsdatalagens tillämpningsområde. Lagens tillämpningsområde ska enligt vårt förslag omfatta endast när personuppgifter behandlas för att utföra en arbetsuppgift i syfte att verkställa frihetsberövanden eller att genomföra transporter, till den del de inte faller in under brottsdatalagens tillämpningsområde.

Exempel på frihetsberövanden utanför brottsdatalagens tillämpningsområde är 4 § lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. och 47 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård. Brottsdatalagen torde inte heller bli tillämplig på en utlänning som hålls i förvar i en kriminalvårdsanstalt eller i ett häkte med stöd av 8 och 8 a §§ lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll eller 10 kap. 1 eller 2 § utlänningslagen (2005:716). Detsamma torde gälla den som är häktad enligt 2 kap. 12 § konkurslagen (1987:672) eller 2 kap. 16 § utsökningsbalken (1981:774).

Kriminalvården bistår många myndigheter med transporter, t.ex. till Migrationsverkets förvar, i samband med tvångsvård eller till och från förhandlingar i förvaltningsdomstolarna. Dessa transporter faller inte under brottsdatalagens tillämpningsområde och behöver regleras genom den registerförfattning som vi föreslår.

Dataskyddsförordningen ska tillämpas i Sverige som om den vore nationell rätt, men hindrar inte förekomsten av nationella registerförfattningar. Dessa kommer framöver dock endast att utgöra en komplettering till dataskyddsförordningen, vilket enligt vårt förslag ska klargöras i kriminalvårdens datalag.

Grundläggande bestämmelser

Den rättsliga grunden för den personuppgiftsbehandling som utförs inom kriminalvårdens datalags tillämpningsområde utgörs enligt vår bedömning av att behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse, för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning.

Vi har anpassat den nya lagens ändamålsbestämmelser efter dataskyddsförordningen. De största förändringarna i förhållande till nuvarande reglering i lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården beror på att den nya lagen har fått en modernare utformning. Det finns ett värde i att svenska registerförfattningar utformas med en liknande struktur och begreppsbyggnad.

Vi föreslår att det i kriminalvårdens datalag klargörs att personuppgifter som behandlas eller har behandlats för lagens primära ändamål ska få behandlas om det behövs för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål, förutsatt att de säkerhetsåtgärder som framgår av artikel 89.1 i dataskyddsförordningen vidtas.

Övriga materiella bestämmelser

Vi har anpassat den nya lagens materiella bestämmelser efter dataskyddsförordningen. Vi föreslår en lag som exempelvis innefattar bestämmelser om personuppgiftsansvar, direktåtkomst och bevarande. Ändringar i förhållande till nuvarande reglering beror främst på behov av modernisering av den gamla lagen och dess tillhörande förordning. Vi föreslår dock att bestämmelserna om behandling av känsliga personuppgifter anpassas till dataskyddsförordningen på så sätt att definitionen av vilka kategorier av personuppgifter som ska anses vara känsliga överensstämmer med dataskyddsförordningens begrepp. Detta innebär att uppgifter om genetiska uppgifter och biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person tillkommer. Förändringen ska emellertid inte innebära några hinder mot att – på samma sätt som för närvarande – behandla personuppgifter som finns i Kriminalvårdens register.

När dataskyddsförordningen börjar tillämpas ska personuppgiftslagen (1998:204) upphävas.³ I motsats till vad som tidigare gällt för lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården i förhållande till personuppgiftslagen föreslår vi att kriminalvårdens datalag ska gälla i stället för den föreslagna lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (förkortad dataskyddslagen), som föreslås komplettera EU:s dataskyddsförordning på ett generellt plan i svensk rätt (se Dataskyddsutredningens betänkande [SOU 2017:39]). Det ska i kriminalvårdens datalag särskilt anges vilka bestämmelser i dataskyddslagen som ska gälla inom tillämpningsområdet.

Genom hänvisningar till dataskyddslagens bestämmelser kommer det att finnas en reglering om bl.a. de aktuella myndigheternas rätt att behandla uppgifter om personnummer och samordningsnummer samt rätten för myndigheterna att återanvända personuppgifter i arkiverade handlingar. Det kommer även att finnas undantag från den registrerades rätt till information vid insamling av personuppgifter samt från rätten till ett registerutdrag.

Dataskyddsförordningen innehåller bestämmelser som i vissa fall ger den registrerade rätt till information om en inträffad personuppgiftsincident. För att säkerställa att den registrerade inte genom sådan information får del av uppgifter som det råder sekretess för gentemot honom eller henne, föreslår vi att det införs ett undantag från denna rättighet. Undantaget ska gälla om den personuppgiftsansvarige, enligt lag eller annan författning eller enligt beslut som har meddelats med stöd av författning, inte får lämna ut uppgifter till den registrerade.

De undantag från dataskyddsförordningens bestämmelser om den registrerades rättigheter som vi föreslagit får – tillsammans med de undantag som finns i dataskyddsförordningen – till följd att de aktuella myndigheternas verksamhet kan fortgå även om den registrerade utnyttjar sina rättigheter enligt dataskyddsförordningen. Genomförande av transporter och verksamhet med frihetsberövande behöver inte avstanna, bevarande av handlingar kommer att vara möjlig, personuppgifter i avslutade och arkiverade ärenden kan fortsätta behandlas och allmänhetens tillgång till allmänna handlingar inskränks inte.

³ Se SOU 2017:39 s. 78 och kommittédirektiv till Dataskyddsutredningen (Dir. 2016:15 s. 6).

Tillsyn och överklagande

Dataskyddsförordningen och förslaget till dataskyddslag kommer att förändra systemet för sanktioner vid otillåten personuppgiftsbehandling. Vi föreslår att dataskyddslagens bestämmelser om administrativa sanktionsavgifter mot myndigheter i tillämpliga delar ska gälla även på kriminalvårdens datalags tillämpningsområde. Detsamma gäller för dataskyddslagens bestämmelser om tillsynsmyndighetens handläggning och beslut. Genom en hänvisning till dataskyddslagen ska det klargöras att den rätt till skadestånd för registrerade som framgår av dataskyddsförordningen även gäller vid överträdelse av dataskyddslagens (i tillämpliga delar) och kriminalvårdens datalags bestämmelser. Också dataskyddslagens överklagandebestämmelser kommer att gälla inom tillämpningsområdet för kriminalvårdens datalag.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till Kriminalvårdens datalag

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens syfte

1 § Syftet med denna lag är att ge Kriminalvården möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt i kriminalvårdande verksamhet som inte omfattas av brottsdatalagens (2018:xx) tillämpningsområde och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag gäller för behandling av personuppgifter i kriminalvårdande verksamhet som inte omfattas av brottsdatalagens (2018:xx) tillämpningsområde. Lagen gäller också när personuppgifterna vidarebehandlas i den administrativa verksamheten för att lämnas ut efter begäran.

Lagen gäller endast om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Förhållandet till annan lagstiftning

3 § Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den

27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG.

4 § Om inte något annat anges i 5 § gäller denna lag i stället för lagen (2018:xx) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

5 § När personuppgifter behandlas enligt denna lag, eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, gäller följande bestämmelser i lagen (2018:xx) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning:

1. 1 kap. 4 § första stycket om förhållandet till tryck- och yttrandefriheten,

2. 3 kap. 6 § om behandling av känsliga personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse,

3. 3 kap. 13 § om behandling av personnummer och samordningsnummer,

4. 4 kap. 1 § om användningsbegränsningar för arkiverade personuppgifter,

5. 5 kap. 1 § första stycket och 5 kap. 2 § om begränsningar av vissa rättigheter och skyldigheter,

6. 6 kap. 1–5 §§ om tillsynsmyndighetens handläggning och beslut,

7. 7 kap. 1, 3 och 4 §§ om administrativa sanktionsavgifter, och

8. 8 kap. 1–4 och 6 §§ om skadestånd och överklagandebestämmelser.

Ändamål

6 § Personuppgifter får bara behandlas om det behövs för att utföra en arbetsuppgift i syfte att

1. verkställa frihetsberövanden, eller

2. genomföra transporter.

För att förebygga och förhindra incidenter av betydelse för enskildas säkerhet i de verksamheter som avses i första stycket får även uppgifter i det säkerhetsregister som avses i [namnet på den registerförfattning som kompletterar brottsdatalagen för kriminalvårdens verksamhet] (2018:xx) behandlas.

7 § Personuppgifter som behandlas eller har behandlats enligt 6 § får även behandlas om det behövs

1. för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning, eller

2. för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679.

Tillgång till personuppgifter

8 § Tillgången till personuppgifter ska begränsas till det som varje tjänsteman behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Personuppgiftsansvar

9 § Kriminalvården är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför.

Behandling av känsliga personuppgifter

10 § Sådana särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 (känsliga personuppgifter) får endast behandlas om uppgifterna är absolut nödvändiga för syftet med behandlingen.

Känsliga personuppgifter får inte utgöra den enda grunden för behandling av uppgifter om en person.

11 § Det är förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett personurval grundat på känsliga personuppgifter. Vid sökning i säkerhetsregistret gäller dock vad som sägs i [x kap. y § i den registerförfattning som kompletterar brottsdatalagen för kriminalvårdens verksamhet] (2018:xx).

Föreskrifter

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om

1. tillgången till personuppgifter,
2. närmare bestämmelser om vilka personuppgifter som får behandlas,
3. frågor som rör direktåtkomst till personuppgifter,
4. den längsta tid under vilken personuppgifter får behandlas, och
5. säkerhetsåtgärder till skydd för personuppgifter.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 25 maj 2018.
2. Äldre föreskrifter gäller för överklaganden av beslut som meddelats före ikraftträdandet och som rör behandling av personuppgifter i verksamhet som omfattas av denna lag.

1.2 Förslag till Kriminalvårdens dataförordning

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § I denna förordning finns kompletterande föreskrifter om sådan behandling av personuppgifter som omfattas av kriminalvårdens datalag (2018:xx).

Behandling av personuppgifter om frihetsberövade

2 § Kriminalvården får, i fråga om den som är frihetsberövade, behandla personuppgifter i en sådan journal som avses i 5 § häktesförordningen (2010:2011) och 6 § andra stycket förordningen (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården. En sådan journal får innehålla uppgifter om alla beslut som har fattats, viktiga händelser under vistelsen i häkte och väsentliga uppgifter om vidtagna eller planerade åtgärder som gäller den frihetsberövade. Den får även innehålla uppgifter om omständigheter i övrigt som är av betydelse under vistelsen i häkte.

3 § Personuppgifter om en frihetsberövad får inte behandlas längre än två år efter det att den frihetsberövade inte längre är intagen i häkte eller inte längre är föremål för kriminalvårdens handläggning.

Behandling av personuppgifter om personer som transporteras av Kriminalvården

4 § Kriminalvården får i fråga om den som transporteras behandla personuppgifter i en sådan journal som avses i 6 § andra stycket förordningen (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården. En sådan journal får innehålla uppgifter om alla beslut som har fattats, viktiga händelser under transporten och väsentliga uppgifter om

vidtagna eller planerade åtgärder som gäller den registrerade. Den får även innehålla uppgifter om omständigheter i övrigt som är av betydelse för transporten.

5 § Personuppgifter i en sådan journal som avses i 4 § får inte behandlas längre än två år efter det att transporten avseende den registrerade har utförts. I övrigt får personuppgifter inte behandlas längre än sex månader efter det att transporten har utförts.

Direktåtkomst

6 § Regeringskansliet, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får ha direktåtkomst till personuppgifter som behandlas med stöd av kriminalvårdens datalag (2018:xx). Direktåtkomsten för Regeringskansliet får endast avse uppgifter som behövs i ärenden om nåd i brottmål.

Föreskrifter

7 § Kriminalvården får efter samråd med Datainspektionen meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställighet av kriminalvårdens datalag (2018:xx) och denna förordning.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna förordning träder i kraft den 25 maj 2018.

2 Uppdraget och dess genomförande

2.1 Uppdraget

Mitt uppdrag är att lämna förslag på de författningsändringar som behövs för att komplettera EU:s dataskyddsförordning ([EU] 2016/679) i lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Enligt uppdragsbeskrivningen ska jag även belysa vilka konsekvenser de föreslagna ändringarna bedöms få. Om förslagen förväntas leda till kostnadsökningar för det allmänna, ska jag föreslå hur dessa ska finansieras. Uppdragsbeskrivningen framgår av *bilaga 1*.

2.2 Avgränsningar

Det ligger inte inom uppdraget att presentera en heltäckande redogörelse för dataskyddsförordningens bestämmelser eller skillnaderna mellan det gamla och det nya regelverket för personuppgiftsbehandling. Eventuella tillämpningsproblem som uppstått till följd av den nuvarande utformningen av kriminalvårdens datalag kan på grund av den tidsmässiga aspekten inte heller behandlas av oss.

Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv (Ju 2016:06) har vidare i uppdrag att lämna förslag till de författningsförändringar som krävs för att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana

uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF. Inom den utredningens uppdrag ligger även att analysera och beskriva 2016 års dataskyddsdirektivs tillämpningsområde. Dessa frågor behandlas således inte av oss.

2.3 Uppdragets genomförande

Utredningsarbetet har bedrivits på sedvanligt sätt, dock utan särskild expert- eller referensgrupp. I stället har samråd med Kriminalvården skett kontinuerligt under utredningstiden.

Utöver detta samarbete har vi under utredningstiden samrått med Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv (Ju 2016:06). Vi har även haft kontakt med Utredningen om personuppgiftsbehandling inom utbildningsområdet (U 2016:03) och Socialdataskyddsutredningen (S 2016:05) för att utesluta eventuella gränsdragningsproblem.

2.4 Promemorians disposition

Promemorian är indelad i 20 kapitel.

I kapitel 1 finns författningsförslagen. Kapitel 2 behandlar uppdraget och dess genomförande. I kapitel 3 redogör vi för gällande internationell och nationell rätt på personuppgiftsområdet.

EU:s dataskyddsreform och dess konsekvenser för Kriminalvårdens dataskyddsreglering behandlas i kapitel 4. Därefter följer en bedömning av möjligheten att behålla eller införa nationella registerförfattningar (kapitel 5) och av vilken eller vilka av dataskyddsförordningens s.k. rättsliga grunder som ger stöd för den personuppgiftsbehandling som ska utföras inom den nya kriminalvårdens datalags tillämpningsområde (kapitel 6). I kapitel 7 behandlar vi kriminalvårdens datalags syfte och tillämpningsområde. Sedan följer i kapitel 8 våra överväganden av lagens förhållande till annan lagstiftning och hur nuvarande reglerings hänvisningar till personuppgiftslagen (1998:204) ska hanteras. Därefter gör vi, i kapitel 9, en bedömning av kriminalvårdens datalags ändamålsbestämmelser. I kapitel 10 behandlar vi bestämmelserna om den interna tillgången till personuppgifter samt direktåtkomst

och i kapitel 11 personuppgiftsansvaret. I kapitel 12 tar vi upp frågor om dataskyddsombud.

Vår bedömning av hur dataskyddsförordningens bestämmelser om behandling av känsliga personuppgifter påverkar Kriminalvårdens nya dataskyddsreglering finns i kapitel 13. Där gör vi också en analys av möjligheterna och behovet av att begränsa de registrerades rättigheter i vissa fall. Därefter redogör vi, i kapitel 14, för de viktigaste förändringarna dataskyddsförordningen innebär för Kriminalvården vad gäller den registrerades rättigheter. I kapitel 15 behandlas vad som krävs för att bevarande och arkivering av personuppgifter ska vara tillåtet inom den nya kriminalvårdens datalags tillämpningsområde. Vi redogör i kapitel 16 för överklagandebestämmelser. I kapitel 17 tar vi upp föreskriftsrätten och hur lagens tillhörande förordning föreslås se ut. I kapitel 18 behandlar vi frågor om ikraftträdande- och övergångsbestämmelser och i kapitel 19 vilka konsekvenser som följer av våra förslag. I kapitel 20 finns en kort författningskommentar till de författningsförslag som lämnas.

Vår uppdragsbeskrivning finns, som tidigare nämnts, som *bilaga 1*. Slutligen finns EU:s dataskyddsförordning bifogad som *bilaga 2*.

3 Dagens reglering av behandlingen av personuppgifter

3.1 FN

Förenta Nationerna (FN) antog år 1948 den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, som inte är formellt bindande för medlemsstaterna. Vidare har det inom FN utarbetats en internationell konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, som trädde i kraft 1976. Sverige har anslutit sig till konventionen. I både den allmänna förklaringen och konventionen (artikel 12 respektive artikel 17) finns bestämmelser om rätten till skydd för enskildas privata sfär. Av artikel 29 i den allmänna förklaringen framgår vidare att en person vid utövandet av sina rättigheter och friheter endast får underkastas sådana inskränkningar som har fastställts i lag och enbart i syfte att trygga tillbörlig hänsyn till och respekt för andras rättigheter och friheter samt för att tillgodose ett demokratiskt samhälles berättigade krav på moral, allmän ordning och allmän välfärd.

FN:s generalförsamling antog år 1990 riktlinjer om datoriserade register med personuppgifter, som innehåller de grundläggande principer som medlemsstaterna ska ta hänsyn till vid lagstiftning avseende sådana register.

3.2 OECD

OECD:s (Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling) råd antog år 1980 riktlinjer i fråga om integritetsskyddet och personuppgiftsflödet över gränserna. Samtidigt utfärdades en rekommendation till medlemsländernas regeringar om att betrakta riktlinjerna i nationell lagstiftning. Riktlinjerna gäller för både privat

och offentlig sektor, de ska uppfattas som minimiregler och de motsvarar i princip de bestämmelser som finns i Europarådets dataskyddskonvention. Samtliga medlemsländer har åtagit sig att följa riktlinjerna.

3.3 Europarådet

3.3.1 Europakonventionen

Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) gäller som lag i Sverige.⁴ Av 2 kap. 19 § regeringsformen framgår också att lag eller annan föreskrift inte får meddelas i strid med Sveriges åtaganden på grund av konventionen.

Enligt artikel 8 i Europakonventionen har var och en rätt till skydd för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens. Offentliga myndigheter får inte inskränka denna rättighet annat än med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till den nationella säkerheten, den allmänna säkerheten, landets ekonomiska välstånd, förebyggande av oordning eller brott, till skydd för hälsa eller moral eller till skydd för andra personers fri- och rättigheter.

3.3.2 Dataskyddskonventionen

Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (dataskyddskonventionen) trädde i kraft år 1985. Samtliga EU:s medlemsstater har ratificerat konventionen, som är bindande.

Konventionen innehåller grundläggande principer för dataskydd som de konventionsanslutna staterna ska beakta i sin nationella lagstiftning. Syftet med konventionen är att säkerställa rätten till personlig integritet i samband med automatiserad behandling av personuppgifter. Personuppgifterna ska enligt konventionen inhämtas och behandlas på ett korrekt sätt och de ska vara relevanta

⁴ Lagen (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

med hänsyn till ändamålet. Vissa kategorier av personuppgifter får inte behandlas genom automatiserad databehandling om inte den nationella lagstiftningen ger ett ändamålsenligt skydd. Till sådana kategorier hör personuppgifter som avslöjar ras, politisk tillhörighet, religiös tro eller övertygelse i övrigt, sexualliv samt uppgifter om brott.

Utöver dataskyddskonventionen har det inom Europarådet utarbetats flera icke bindande rekommendationer på dataskyddsområdet.

3.4 EU

3.4.1 Stadgan

Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan) är en del av EU:s primärrätt och bindande för både EU:s institutioner och medlemsstaterna vid tillämpning av unionsrätten.⁵

I artikel 7 i stadgan anges att var och en har rätt till respekt för sitt privatliv och familjeliv, sin bostad och sina kommunikationer. Av artikel 8 i stadgan framgår att var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne. Det framgår också att personuppgifter ska behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund. Var och en har också rätt att få tillgång till insamlade uppgifter som rör honom eller henne och att få rättelse av dem. En oberoende myndighet ska kontrollera att dessa regler efterlevs. Enligt artikel 47 i stadgan har var och en vars unionsrättsligt garanterade fri- och rättigheter har kränkts rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol.

3.4.2 Dataskyddsdirektivet och dataskyddsrambeslutet

Den allmänna regleringen om behandling av personuppgifter inom EU finns för närvarande i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria

⁵ Se artikel 61.1 i Lissabonfördraget och artikel 51 i stadgan.

flödet av sådana uppgifter. Vi kommer fortsatt i denna promemoria att hänvisa till detta direktiv som *1995 års dataskyddsdirektiv*.

Direktivets syfte är, enligt artikel 1.1, att garantera att medlemsstaterna skyddar fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt rätten till privatliv, i samband med behandling av personuppgifter. Av artikel 1.2 framgår vidare att syftet är att främja ett fritt flöde av personuppgifter mellan medlemsstaterna i EU.

Behandling av personuppgifter på områden som faller utanför unionsrätten, till exempel allmän säkerhet och försvar samt statens verksamhet på straffrättens område omfattas inte av 1995 års dataskyddsdirektiv. Rådets rambeslut 2008/977/RIF av den 27 november 2008 om skydd av personuppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete (dataskyddsrambeslutet) är, enligt artikel 1.2 i beslutet, tillämpligt på personuppgiftsbehandling i form av överföring mellan medlemsstaterna i syfte att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder. Dataskyddsrambeslutet gäller dock inte för nationell personuppgiftsbehandling. Från tillämpningsområdet undantas också personuppgiftsbehandling inom området nationell säkerhet. Dataskyddsrambeslutet har genomförts i svensk rätt främst genom lagen (2013:329) med vissa bestämmelser om skydd för personuppgifter vid polissamarbete och straffrättsligt samarbete inom Europeiska unionen.

3.5 Svensk rätt

3.5.1 Regeringsformen

Enligt 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen är var och en gentemot det allmänna skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. Skyddet får enligt 2 kap. 20 och 21 §§ regeringsformen begränsas genom lag, men endast för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Begränsningen får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den och inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot

mot den fria åsiktsbildningen såsom en av folkstyrelsens grundvalar. Begränsningen får inte göras enbart på grund av politisk, religiös, kulturell eller annan sådan åskådning.

3.5.2 Personuppgiftslagen

Sverige har genomfört 1995 års dataskyddsdirektiv främst genom personuppgiftslagen (1998:204), förkortad PuL. Lagen trädde i kraft den 24 oktober 1998 och har till syfte att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter. Lagen följer i princip samma struktur som 1995 års dataskyddsdirektiv och innehåller – liksom direktivet – bestämmelser om bland annat personuppgiftsansvar, grundläggande krav för behandling av personuppgifter och information till den registrerade. Personuppgiftslagen gäller för både myndigheter och enskilda som behandlar personuppgifter. Lagen är subsidiär, vilket innebär att dess bestämmelser inte ska tillämpas om det finns avvikande bestämmelser i en annan lag eller förordning. Det finns en stor mängd sådana bestämmelser i de sektorsspecifika s.k. registerförfattningar som reglerar myndigheternas personuppgiftsbehandling.

Personuppgiftslagen kompletteras av bestämmelser i personuppgiftsförordningen (1998:1191), som bland annat pekar ut Datainspektionen som tillsynsmyndighet. Datainspektionen bemyndigas i förordningen att meddela närmare föreskrifter om bland annat i vilka fall behandling av personuppgifter är tillåten och vilka krav som ställs på den personuppgiftsansvarige.

3.6 Reglering av personuppgiftsbehandling i verksamhet enligt kriminalvårdslagstiftningen

För myndigheters behandling av personuppgifter finns, som vi nyss nämnt, en stor mängd särskilda registerförfattningar (eller informationshanteringsförfattningar⁶). Syftet med dessa författningar är att anpassa personuppgiftsregleringen till de särskilda behov som myndigheterna har i sina respektive

⁶ Jfr Informationshanteringsutredningens betänkande (SOU 2015:39 s. 967 ff.).

verksamheter samt att göra avvägningar mellan verksamhetens behov av effektivitet och den enskildes rätt till skydd för sin integritet.

Kriminalvårdens personuppgiftsbehandling regleras i dag av lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården samt av tillhörande förordning (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Även annan reglering av personuppgiftsbehandling är i vissa fall tillämplig hos Kriminalvården, däribland patientdatalagen (2008:355) som är tillämplig när Kriminalvården bedriver hälso- och sjukvård.

Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården samt tillhörande förordning trädde i kraft den 1 oktober 2001. De har, till skillnad från många andra registerförfattningar, inte setts över materiellt sedan de tillkom några år efter personuppgiftslagen. Lagstiftningen gäller fortfarande utöver personuppgiftslagen, en lagstiftningsteknik som i senare registerförfattningar har ändrats så att dessa gäller i stället för personuppgiftslagen.

Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården består av 16 paragrafer, medan förordningen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården innehåller 55 paragrafer. Regleringen om personuppgiftsbehandling finns därmed till största del i den tillhörande förordningen. Det behövs en närmare bedömning av i vilken utsträckning de register som Kriminalvården för kan fortsätta att i sin helhet regleras i förordningen. Utifrån att behoven och förutsättningarna för verksamheten dessutom har ändrats sedan regleringen tillkom behöver kriminalvårdens registerförfattning ses över i sin helhet och moderniseras. Även om regleringen ändras och anpassas utifrån den nu aktuella dataskyddsreformen behöver en större översyn ändå göras för att kriminalvården ska kunna behandla personuppgifter på ett adekvat sätt i förhållande till sin verksamhet. Det finns inte möjlighet för oss att genomföra den typen av översyn på angiven tid (se vidare i kapitel 7).

4 Nya regelverk för personuppgiftsbehandling

4.1 EU:s dataskyddsreform

Europeiska kommissionen presenterade den 25 januari 2012 förslag till en genomgripande reform av EU:s regler om skydd för personuppgifter. Reformen omfattar dels en förordning som ersätter 1995 års dataskyddsdirektiv⁷, dels ett nytt direktiv med särregler för personuppgiftsbehandling i främst den brottsbekämpande sektorn.

4.1.1 Dataskyddsförordningen

Den 27 april 2016 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), se *bilaga 2*. Den vedertagna förkortningen för förordningen är GDPR. I likhet med de flesta andra utredningar som nu ser eller har sett över svensk lagstiftning på detta område har vi dock valt att i vår promemoria som kortform för den nya rättsakten använda oss av *dataskyddsförordningen*.

Av skäl 13 till dataskyddsförordningen framgår att syftet med förordningen bl.a. är att säkerställa en enhetlig skydds nivå över hela unionen och att undvika avvikelser som hindrar den fria rörligheten av personuppgifter inom den inre marknaden.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter.

Dataskyddsförordningen kommer från och med den 25 maj 2018 att ersätta 1995 års dataskyddsdirektiv och utgöra grunden för generell personuppgiftsbehandling inom EU. Enligt artikel 288 andra stycket i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska en EU-förordning ha allmän giltighet och vara till alla delar bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat. Förordningens bestämmelser ska således tillämpas av enskilda och myndigheter på samma sätt som om de vore nationella författningsbestämmelser. Även om dataskyddsförordningen är direkt tillämplig innehåller den emellertid många bestämmelser som förutsätter eller ger utrymme för kompletterande nationella bestämmelser av olika slag.

4.1.2 2016 års dataskyddsdirektiv

Samtidigt med dataskyddsförordningen antogs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF. I fortsättningen kommer vi i vår promemoria att kalla detta direktiv för *2016 års dataskyddsdirektiv*. Direktivet ska vara genomfört i nationell rätt senast den 6 maj 2018.

Enligt artikel 1.1 i 2016 års dataskyddsdirektiv innehåller direktivet bestämmelser om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter i syfte att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder. Även sådan personuppgiftsbehandling som utförs hos behöriga myndigheter för att skydda mot, förebygga och förhindra hot mot den allmänna säkerheten ingår i tillämpningsområdet. Av artikel 1.2 i direktivet framgår att syftet med direktivet är att skydda fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter. Det framgår också att syftet är att säkerställa att det utbyte av personuppgifter som krävs inom unionen mellan behöriga myndigheter varken begränsas eller förbjuds av skäl som rör skyddet för fysiska personer med avseende på behandlingen av personuppgifter.

4.2 Två nya svenska regelverk för personuppgiftsbehandling

När dataskyddsförordningen börjar tillämpas ska personuppgiftslagen upphävas.⁸ Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande (SOU 2017:39) lämnat förslag till en ny lag; lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (förkortad dataskyddslagen). Som framgår av namnet ska denna lag komplettera EU:s dataskyddsförordning på ett generellt plan i svensk rätt. Dataskyddsutredningen har även lämnat förslag till en förordning till dataskyddslagen, förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. I likhet med vad som gäller för personuppgiftslagen ska avvikande bestämmelser i annan lag eller förordning ha företräde framför bestämmelserna i dataskyddslagen.

Utöver denna generella reglering kommer kompletteringar till bestämmelserna i EU:s dataskyddsförordning att finnas i de sektorsspecifika registerförfattningar som i stor utsträckning reglerar svenska myndigheters personuppgiftsbehandling. Ett omfattande arbete pågår eller har nyligen pågått inom utredningsväsendet för att, i likhet med det uppdrag vi har fått, anpassa dessa sektorsspecifika författningar till de nya regelverken.

Den personuppgiftsbehandling som utförs hos behöriga myndigheter i syfte att bl.a. förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott samt verkställa straffrättsliga påföljder kommer dock att styras av 2016 års dataskyddsdirektiv. Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv har i sitt betänkande (SOU 2017:29) föreslagit att detta direktiv ska genomföras i svensk rätt genom en ny generellt tillämplig lag, kallad brottsdatalagen. Denna lag ska enligt utredningens förslag kompletteras av en förordning, kallad brottsdataförordningen.

Även inom brottsdatalagens tillämpningsområde finns det en mängd sektorsspecifika registerförfattningar. Det ligger inom Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektivs uppdrag att analysera och bedöma i vilken utsträckning dessa registerförfattningar behöver förändras med hänsyn till 2016 års dataskyddsdirektivs

⁸ Se SOU 2017:39 s. 78 och kommittédirektiv till Dataskyddsutredningen (Dir. 2016:15 s. 6).

förpliktelser och till den nya ramlagstiftning som brottsdatalagen kommer att utgöra.⁹

För många myndigheter – t.ex. Kriminalvården, Polismyndigheten och domstolarna – får EU:s dataskyddsreform effekten att personuppgiftsbehandlingen i vissa delar av verksamheten tillhör dataskyddsförordningens tillämpningsområde medan den i andra delar av verksamheten tillhör 2016 års dataskyddsdirektivs tillämpningsområde. Ledning för hur myndigheterna ska bedöma frågan om vilket regelverk som kommer att bli tillämpligt kan lämpligen hämtas i Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektivs betänkande.¹⁰ Här finns en omfattande analys av brottsdatalagens tillämpningsområde och de gränsdragningsfrågor som kan uppstå vid myndigheters personuppgiftsbehandling.

⁹ Se kommittédirektiv till Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv (Dir. 2016:21 s. 9).

¹⁰ Se SOU 2017:29, kap. 7 och 8.

5 Nationella registerförfattningar

5.1 Registerförfattningarnas förenlighet med dataskyddsförordningen

När dataskyddsförordningen börjar tillämpas kommer den att vara direkt tillämplig på all personuppgiftsbehandling som i medlemsstaterna utförs inom dess materiella och territoriella tillämpningsområde. Personuppgiftslagen kommer då att upphävas.¹¹ Den nya dataskyddslagen kommer dock, enligt Dataskyddsutredningens betänkande (SOU 2017:39), att innehålla en ny generell svensk reglering för personuppgiftsbehandling. Denna lag ska enligt Dataskyddsutredningens förslag, i likhet med personuppgiftslagen, vara subsidiär i förhållande till bestämmelser om behandling av personuppgifter i andra författningar.

När det gäller personuppgiftsbehandling som är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse, för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning ger artikel 6.2 i dataskyddsförordningen medlemsstaterna möjlighet att behålla eller införa mer specifika bestämmelser, där bl.a. specifika krav för uppgiftsbehandlingen och andra åtgärder för att säkerställa en laglig och rättvis behandling närmare fastställs. Av skäl 10 till dataskyddsförordningen framgår att möjligheten att specificera bestämmelserna för personuppgiftsbehandling också gäller känsliga personuppgifter.

Även artikel 6.3 andra stycket i dataskyddsförordningen ger medlemsstaterna möjlighet att specificera villkoren för personuppgiftsbehandling. Här anges att den rättsliga grunden kan innehålla särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i dataskyddsförordningen. Som exempel nämns de allmänna villkor som ska gälla för den personuppgiftsansvariges

¹¹ Se direktiv för Dataskyddsutredningen, Dir 2016:15 s. 6.

behandling, vilken typ av uppgifter som ska behandlas, vilka registrerade som berörs, de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, ändamålsbegränsningar, lagringstid samt typer av behandling. Även förfaranden för behandling nämns. Här ingår åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling, t.ex. i de särskilda situationer som framgår av kapitel IX. Det kapitlet reglerar bl.a. förhållandet till yttrande- och informationsfriheten samt offentlighetsprincipen. Även medlemsstaternas rätt att närmare bestämma på vilka villkor nationella identifikationsnummer får behandlas framgår av detta kapitel. Det anges också i artikel 6.3 att unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt i dessa fall ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas. Av artikel 4.7 i dataskyddsförordningen framgår att vem som är personuppgiftsansvarig kan föreskrivas i den nationella rätten, om ändamålen och medlen för behandling fastställs av medlemstatens nationella rätt.

I artikel 6.3 andra stycket anges förvisso att de särskilda bestämmelserna ska vara en del av *den rättsliga grunden*. Dataskyddsutredningen har vad gäller artikel 6 tolkat dataskyddsförordningen på så sätt att med den rättsliga grunden för personuppgiftsbehandling avses någon av de grunder för behandling som anges i artikel 6.1 (se kapitel 6).¹² Den rättsliga grunden skulle med detta synsätt vara exempelvis den bestämmelse i nationell rätt där en myndighets uppgift av allmänt intresse eller dess myndighetsutövande uppdrag fastställs. I svensk rätt är det dock vanligare att denna *rättsliga grund* inte innehåller bestämmelser om personuppgiftsbehandling. I stället återfinns dessa bestämmelser ofta i sektorsspecifika registerförfattningar. Vi anser att det måste vara möjligt att tolka dataskyddsförordningen så att den ger varje medlemsstat handlingsutrymme att följa de nationella lagstiftningstraditionerna på området. Exemplifieringen av frågor som enligt artikel 6.3 andra stycket kan fastställas i den nationella rätten måste därmed för svensk del kunna ses som en exemplifiering av de bestämmelser som kan förekomma i registerförfattningarna.

¹² Se SOU 2017:39 s. 135.

5.2 Allmänna principer för behandling av personuppgifter

Dataskyddsutredningen gör i sitt betänkande bedömningen att de svenska registerförfattningarna framför allt kommer att innehålla en precisering av de allmänna principer för personuppgiftsbehandling som framgår av artikel 5 i dataskyddsförordningen.¹³ Dessa principer motsvaras i princip av artikel 6 i 1995 års dataskyddsdirektiv, som införts i svensk rätt genom 9 § PuL. Artikel 5.1 i dataskyddsförordningen lyder i sin helhet som följer.

Artikel 5

1. Vid behandling av personuppgifter ska följande gälla:

a) Uppgifterna ska behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den registrerade (*laglighet, korrekthet och öppenhet*).

b) De ska samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Ytterligare behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1 ska inte anses vara oförenligt med de ursprungliga ändamålen (*ändamålsbegränsning*).

c) De ska vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas (*uppgiftsminimering*).

d) De ska vara korrekta och om nödvändigt uppdaterade. Alla rimliga åtgärder måste vidtas för att säkerställa att personuppgifter som är felaktiga i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas raderas eller rättas utan dröjsmål (*korrekthet*).

e) De får inte förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas. Personuppgifter får lagras under längre perioder i den mån som personuppgifterna enbart behandlas för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1, under förutsättning att de lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder som krävs enligt denna förordning genomförs för att säkerställa den registrerades rättigheter och friheter (*lagringsminimering*).

¹³ Se SOU 2017:39 s. 105.

f) De ska behandlas på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna, inbegripet skydd mot obehörig eller otillåten behandling och mot förlust, förstörelse eller skada genom olyckshändelse, med användning av lämpliga tekniska eller organisatoriska åtgärder (*integritet och konfidentialitet*).

Det är således dessa ovan angivna principer som registerförfattningarna till stor del är menade att precisera.

5.3 Bedömning

Bedömning: Dataskyddsförordningen hindrar inte den typ av nationell registerlagstiftning som lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården utgör.

Dataskyddsförordningen hindrar inte heller att medlemsstaterna i registerförfattning inför mer restriktiva bestämmelser för myndigheternas personuppgiftsbehandling än vad som följer av förordningen eller utökar de nationella myndigheternas skyldigheter gentemot de registrerade.

Vi anser att artikel 6.2 och 6.3 i dataskyddsförordningen ger medlemsstaterna möjlighet att i den nationella lagstiftningen närmare precisera hur personuppgifter får behandlas när behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse, för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Detta kan ske genom exempelvis den typ av registerlagstiftning som vi föreslår genom kriminalvårdens datalag. Medlemsstaterna har här enligt vår mening frihet att välja vilket område eller vilken verksamhet en registerförfattning ska reglera, så länge lagstiftningen omfattar sådant som ryms inom begreppen rättslig förpliktelse, uppgift av allmänt intresse eller myndighetsutövning.

Dataskyddsutredningen gör i sitt betänkande bedömningen att registerförfattningarna framför allt kommer att innehålla en precisering av de allmänna principer för personuppgiftsbehandling som framgår av artikel 5 i dataskyddsförordningen.¹⁴ Det kan vidare nämnas att det är tillåtet för en medlemsstat, som genomför

¹⁴ Se SOU 2017:39 s. 105.

förtydliganden och begränsningar av dataskyddsförordningens bestämmelser genom den nationella rätten, att införliva delar av förordningen i nationell rätt. Detta framgår av skäl 8 till dataskyddsförordningen. Ett direkt återgivande av de bestämmelser som finns i dataskyddsförordningen och som förvisso skulle ha gällt även utan ett sådant återgivande är därmed tillåtet i nationell rätt. Enligt skäl 8 kan syftet med detta bl.a. vara att göra de nationella bestämmelserna begripliga.

Dataskyddsförordningen innehåller inte något förbud mot att personuppgiftsansvariga utökar skyddet för de personuppgifter som behandlas, går utöver sina skyldigheter vad gäller information till de registrerade eller liknande. Dataskyddsförordningen ger vidare, som framgår ovan, möjlighet till nationell specificering vad gäller myndigheternas behandling av personuppgifter. Det är enligt vår mening rimligt att medlemsstaterna vid denna specificering har samma möjlighet att för sina myndigheter föreskriva ett skydd för personuppgifter som går utöver dataskyddsförordningens skyldigheter. I artikel 1.2 i dataskyddsförordningen fastställs vidare att syftet med förordningen är att skydda fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd för personuppgifter. Mot den bakgrunden bedömer vi att nationell lagstiftning som skapar ett förstärkt skydd för sådana personuppgifter bör vara förenlig med dataskyddsförordningen. Medlemsstaterna bör således ha möjlighet att införa mer restriktiva bestämmelser för sina myndigheters personuppgiftsbehandling än vad som följer av dataskyddsförordningen. Det bör även vara möjligt för medlemsstaterna att utöka de nationella myndigheternas skyldigheter gentemot de registrerade.

6 Rättslig grund för personuppgiftsbehandling

6.1 Dataskyddsförordningen

Dataskyddsförordningen utgår, liksom 1995 års dataskyddsdirektiv, från att varje behandling av personuppgifter måste vila på en rättslig grund. Enligt artikel 6.1 i dataskyddsförordningen får personuppgifter endast behandlas om någon av de rättsliga grunder som räknas upp i artikeln föreligger. De rättsliga grunder som närmast kommer i fråga för den personuppgiftsbehandling som utförs i Kriminalvårdens verksamhet är enligt vår mening de som framgår av artikel 6.1 e i förordningen. Enligt denna bestämmelse är personuppgiftsbehandling tillåten om den är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Personuppgiftsbehandling är även tillåten om den är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åligger den personuppgiftsansvarige. Detta framgår av artikel 6.1 c i förordningen.

I artikel 6.3. första stycket finns ett uttryckligt krav på att grunden för personuppgiftsbehandlingen enligt 6.1 c och e – dvs. den rättsliga förpliktelsen, myndighetsutövningen eller uppgiften av allmänt intresse – ska vara fastställd i enlighet med unionsrätten eller den nationella rätten.

Som framgår av ordalydelsen i artikel 6.1 c och e innehåller dessa rättsliga grunder även ett nödvändighetsrequisit. För att en myndighets personuppgiftsbehandling exempelvis ska vara tillåten enligt artikel 6.1 e måste den vara *nödvändig* för att myndigheten ska kunna utföra den uppgift av allmänt intresse som den genom författning har tilldelats, alternativt *nödvändig* för att myndigheten ska kunna utföra den myndighetsutövning som den har anförtrotts. På samma sätt är en personuppgiftsbehandling laglig enligt

artikel 6.1 c om den är *nödvändig* för att fullgöra en rättslig förpliktelse.

Dataskyddsutredningen konstaterar i sitt betänkande att det unionsrättsliga begreppet *nödvändig* inte har samma strikta innebörd som i svenska språket.¹⁵ Även om exempelvis en uppgift av allmänt intresse hade kunnat utföras utan behandling av personuppgifter, kan behandlingen ur ett unionsrättsligt perspektiv anses vara nödvändig och därmed tillåten enligt artikel 6 i dataskyddsförordningen om den leder till effektivitetsvinster.¹⁶

Alla myndigheter utför en rad administrativa uppgifter som krävs för att myndigheten ska fungera, men som varken direkt eller indirekt kan sägas framgå av uppdraget. Exempel på detta är löneadministration, personalvård, organisationsfrågor och budgetarbete. Dataskyddsutredningen konstaterar i sitt betänkande att en myndighet inte kan utföra sina fastställda uppgifter om den inte fungerar och att således även administrativa åtgärder som är nödvändiga för myndighetens förvaltning och funktion därmed är rättsligt grundade i dataskyddsförordningens mening.¹⁷

Utöver att personuppgiftsbehandlingen ska vara nödvändig för den rättsliga förpliktelsen, utförandet av uppgiften av allmänt intresse eller myndighetsutövningen, måste behandlingen naturligtvis även utföras i enlighet med de allmänna principer som framgår av artikel 5 i dataskyddsförordningen. Detta innebär bland annat att behandlingen måste vara skäligen eller rimligen (*korrekthet*) i förhållande till den registrerade. Behovet av den konkreta behandlingen måste därmed alltid vägas emot den registrerades intresse av personlig integritet.

6.2 Dataskyddslagen

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande (SOU 2017:39) föreslagit att det i dataskyddslagen ska tas in en bestämmelse som tydliggör att begreppet *uppgift av allmänt intresse* avser en uppgift av allmänt intresse som följer av lag eller annan författning, av kollektivavtal eller av beslut som har meddelats med stöd av lag eller

¹⁵ Se SOU 2017:39 s. 105 f.

¹⁶ Se Datalagskommitténs betänkande SOU 1997:39 s. 359, EU-domstolens dom den 16 december 2008 i mål nr C-524/06, och den 19 juni 2014 i mål nr C-683/13.

¹⁷ Se SOU 2017:39 s. 129.

annan författning. Dataskyddsutredningen har även föreslagit att dataskyddslagen ska innehålla en bestämmelse som tydliggör att myndighetsutövning utgör en rättslig grund för behandling av personuppgifter endast om den sker enligt lag eller annan författning.

Vidare föreslår Dataskyddsutredningen att dataskyddslagen ska innehålla en bestämmelse som tydliggör att en rättslig förpliktelse utgör en rättslig grund för behandling av personuppgifter endast om förpliktelsen gäller enligt lag eller annan författning, följer av kollektivavtal eller av beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning.

De nyss nämnda bestämmelserna ska, enligt Dataskyddsutredningens förslag, finnas i 2 kap. 3 och 4 §§ dataskyddslagen. Dataskyddsutredningen framhåller i sitt betänkande att den rättsliga grunden inte nödvändigtvis måste fastställas i eller i enlighet med en av riksdagen beslutad lag, men att den däremot måste vara fastställd i laga ordning, på ett konstitutionellt korrekt sätt.¹⁸ Detta bör enligt vår mening innebära att även exempelvis förordningar som meddelats av regeringen, med stöd av den restkompetens som följer av regeringsformen, kan utgöra den rättsliga grunden för personuppgiftsbehandling. Detsamma bör gälla befogenheter som anges i annan föreskrift än lag eller förordning, förutsatt att föreskriften har meddelats i den ordning som följer av regeringsformens bestämmelser om normgivningskompetens.

6.3 Myndighetsutövning, uppgift av allmänt intresse eller rättslig förpliktelse?

Vi kommer i följande avsnitt att göra en kort redogörelse för innebörden av dataskyddsförordningens rättsliga grunder för personuppgiftsbehandling som vi anser är relevanta för den behandling som omfattas av kriminalvårdens datalag. I vår redogörelse utgår vi i allt väsentligt från den analys av begreppen som Dataskyddsutredningen har gjort. För den som har behov av en mer utförlig redogörelse hänvisar vi till Dataskyddsutredningens betänkande i denna del.¹⁹

¹⁸ Se SOU 2017:39 s. 112.

¹⁹ Se SOU 2017:39 s. 108-135.

6.3.1 Uppgift av allmänt intresse

Som framgår av artikel 6.1 e och artikel 6.3 första stycket i dataskyddsförordningen samt 2 kap. 4 § förslaget till dataskyddslag, är personuppgiftsbehandling laglig om den är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige ska kunna utföra en uppgift av allmänt intresse som följer av lag eller annan författning eller av beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning.

Dataskyddsförordningen skiljer sig från 1995 års dataskyddsdirektiv på så sätt att en myndighet inte längre kommer att kunna grunda sin personuppgiftsbehandling på en intresseavvägning mellan myndighetens berättigade intresse och den registrerades intressen eller grundläggande rättigheter och friheter. Den bestämmelse i dataskyddsförordningen som reglerar personuppgiftsbehandling efter en sådan intresseavvägning, artikel 6.1 f, gäller nämligen inte för behandling som utförs av offentliga myndigheter när de fullgör sina uppgifter. Även myndigheternas utrymme för att grunda personuppgiftsbehandlingen på samtycke från den registrerade kan antas minska genom dataskyddsförordningen. I skäl 43 till förordningen anges att samtycke inte bör utgöra giltig grund för behandling i de fall där det råder betydande ojämlikhet mellan den registrerade och den personuppgiftsansvarige, särskilt om den personuppgiftsansvarige är en offentlig myndighet och det därför är osannolikt att samtycket har lämnats frivilligt när det gäller alla förhållanden som denna särskilda situation omfattar.

Dataskyddsutredningen anser att mycket talar för att begreppet uppgift av allmänt intresse har fått en vidare unionsrättslig betydelse genom dataskyddsförordningen än det hittills har haft i svensk rätt.²⁰ Dataskyddsutredningen gör även bedömningen att begreppet uppgift av allmänt intresse rent språkligt kan antas avse något som är av intresse för eller berör många människor på ett bredare plan. Av skäl 45 till dataskyddsförordningen följer att allmänintresset inbegriper hälso- och sjukvårdsändamål, folkhälsa, socialt skydd och förvaltning av hälso- och sjukvårdstjänster. Dataskyddsutredningen gör också bedömningen att alla uppgifter som utförs av statliga myndigheter i syfte att uppfylla ett uttryckligt uppdrag av riksdag eller regering är av allmänt intresse.²¹

²⁰ Se Dataskyddsutredningens betänkande SOU 2017:39 s. 122 f.

²¹ A.a. s. 124.

6.3.2 Myndighetsutövning

Enligt artikel 6.1 e och artikel 6.3 första stycket i dataskyddsförordningen samt 2 kap. 4 § förslaget till dataskyddslag, är personuppgiftsbehandling laglig om den är nödvändig som ett led i myndighetsutövning som den personuppgiftsansvarige utövar enligt lag eller annan författning.

Dataskyddsutredningen anser att man bör kunna utgå från att det som i Sverige brukar anses vara myndighetsutövning även faller under motsvarande unionsrättsliga begrepp.²² Myndighetsutövning definieras i svensk rätt ofta som ”utövning av befogenhet att bestämma om förmån, rättighet, skyldighet, disciplinär bestraffning eller annat jämförbart förhållande”. Definitionen härstammar från 3 § i 1971 års förvaltningslag.²³

Begreppet myndighetsutövning förekommer också i bl.a. skadeståndsrättsliga regler. I förarbetena till 3 kap. 2 § skadeståndslagen (1972:207) anges att myndighetsutövning avser beslut eller åtgärder som är ett uttryck för det allmännas rätt att utöva makt över medborgarna. Karaktäristiskt är att den enskilde står i ett beroendeförhållande till myndigheten, som bestämmer över den enskildes rättigheter och skyldigheter på ett sätt som inte förekommer i privaträttsliga sammanhang.²⁴

Myndighetsutövningen är således ytterst ett uttryck för samhällets maktbefogenheter i förhållande till de enskilda. Befogenheten till myndighetsutövning måste vara grundad på lag eller annan författning eller på annat sätt kunna härledas ur bemyndiganden från de högsta statsorganen.

Till myndighetsutövning hör först och främst sådan offentlig verksamhet, varigenom myndigheterna ensidigt bestämmer om enskildas skyldigheter eller om ingrepp i enskildas frihet eller egendom. Hit hör alltså beslut som innebär ålägganden att göra eller underlåta något eller som avser ingrepp i personlig frihet eller egendom, men även rent faktiska åtgärder som innebär sådana ingrepp, vare sig de grundas på formella beslut eller inte. Så långt kan begreppet myndighetsutövning sägas sammanfalla med begreppet offentlig maktutövning. Men även åtskilliga gynnande beslut faller in under begreppet myndighetsutövning, exempelvis beslut om

²² A.a. s. 119, med hänvisning till Datalagskommitténs betänkande SOU 1997:39 s. 365.

²³ Holmberg m.fl., Grundlagarna, Zeteo, kommentar till RF 12:4 och prop. 1971:30 s. 333

²⁴ Jfr prop. 1972:5 s. 498 f. och t.ex. NJA 2013 s. 1210.

sociala förmåner, statsbidrag och liknande. Den enskilde står här i ett beroendeförhållande till det allmänna, som ensamt har möjlighet att tillmötesgå hans eller hennes anspråk och därigenom i viss mening kan sägas utöva makt mot honom eller henne. Till myndighetsutövning bör vidare hänföras vissa beslut, vilka till skillnad från de hittills nämnda inte innehåller direkta handlingsmönster utan har indirekta rättsverkningar gentemot den enskilde, t.ex. registreringsbeslut och beslut om utfärdande av legitimationshandlingar samt beslut i samband med obligatorisk kontrollverksamhet.

Utanför begreppet myndighetsutövning faller råd, upplysningar och andra icke bindande uttalanden samt sådan faktisk verksamhet som inte innebär tvång mot den enskilde (t.ex. undervisning eller sjukvård). Till myndighetsutövning räknas inte heller sådan verksamhet som stat eller kommun utövar i privaträttsliga former.

Gränsdragningen mellan offentligrättsliga och privaträttsliga regler är sålunda av stor vikt när det gäller att bestämma begreppet myndighetsutövning.²⁵

6.3.3 Rättslig förpliktelse

Enligt artikel 6.1 c och artikel 6.3 första stycket i dataskyddsförordningen samt 2 kap. 3 § förslaget till dataskyddslag är personuppgiftsbehandling laglig om den är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige ska kunna fullgöra en rättslig förpliktelse som följer av lag eller annan författning eller av beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning.

Dataskyddsutredningen gör bedömningen att det faktum att den rättsliga förpliktelsen måste ha en legal grund inte innebär att förpliktelsen nödvändigtvis måste framgå av en författning eller liknande. Rättsliga förpliktelser kan också framgå av exempelvis förelägganden, myndighetsbeslut och domar som har meddelats med stöd av gällande rätt. Avtalsrättsliga förpliktelser som rättslig grund för personuppgiftsbehandling regleras dock i artikel 6.1 b i dataskyddsförordningen och ligger således utanför begreppet rättslig förpliktelse.²⁶

²⁵ Lundell/Strömberg, Allmän förvaltningsrätt, 26 uppl., s. 20-21.

²⁶ Se Dataskyddsutredningens betänkande SOU 2017:39 s. 114.

Dataskyddsutredningen konstaterar att även statliga myndigheter vid sidan av sina uppgifter och uppdrag kan sägas ha rättsliga förpliktelser och att det inte finns något i artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen som begränsar tillämpningen till den privata sektorn. Myndigheter har också andra författningsreglerade förpliktelser som i sig kräver personuppgiftsbehandling, exempelvis när det gäller personaladministration.²⁷ Datainspektionen har vidare ansett att den skyldighet för myndigheter som följer av offentlighetsprincipen är en sådan rättslig skyldighet som avses i personuppgiftslagen och som motsvaras av dataskyddsförordningens begrepp rättslig förpliktelse.²⁸

6.4 Den rättsliga grunden för personuppgiftsbehandling enligt kriminalvårdens datalag

6.4.1 Kriminalvårdens uppdrag

Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården gäller enligt 1 § för personuppgiftsbehandling i dess verksamhet i fråga om personer som är föremål för personutredning, som är häktade, som är dömda till fängelse, som är dömda till skyddstillsyn, som är dömda till villkorlig dom med föreskrift om samhällstjänst, som är ålagda fängelse som förvandlingsstraff för böter eller vite, som på grund av utländsk dom ska verkställa nämnda påföljder i Sverige, som på annan grund är intagna i häkte eller kriminalvårdsanstalt eller som annars transporteras av kriminalvårdens transporttjänst. För att kunna ta ställning till vilken eller vilka av dataskyddsförordningens rättsliga grunder som utgör det rättsliga stödet för myndigheternas personuppgiftsbehandling inom kriminalvårdsområdet finns det enligt vår mening behov av att översiktligt redogöra för de uppgifter myndigheterna utför i förhållande till dessa personkretsar.

Kriminalvården ansvarar enligt 1 § förordning (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården (nedan kriminalvårdsinstruktionen)

²⁷ A.a. s. 117, jfr även SOU 1997:39 s. 363.

²⁸ Datainspektionens rapport 2005:3 Övervakning i arbetslivet – Kontroll av de anställdas Internet och e-postanvändning m.m. s. 15.

för att verkställa utdömda påföljder, bedriva häktesverksamhet samt utföra personutredningar i brottmål. Enligt 2 § kriminalvårdsinstruktionen ska Kriminalvården verka för att påföljder verkställs på ett säkert sätt och att återfall i brott förebyggs. Kriminalvården ska särskilt vidta åtgärder som syftar till att brottslighet under verkställigheten förhindras. Enligt 3 § första stycket 3 lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården får Kriminalvården behandla personuppgifter om det behövs för att upprätthålla säkerheten och förebygga brott i förhållande till samtliga personkretsar med undantag av de som är föremål för personutredning.

Kriminalvården ska enligt 6 § kriminalvårdsinstruktionen även verkställa de transporter som Polismyndigheten och Säkerhetspolisen överlämnar enligt 29 a § polislagen (1984:387) samt lämna andra myndigheter den hjälp med transport som är särskilt föreskrivet.

Kriminalvården ska även enligt 9 § lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården lämna uppgifter nödvändiga för att framställa rättsstatistik till den myndighet som ansvarar för att framställa sådan statistik.

Övervakningsnämnderna prövar frågor som rör verkställigheten av skyddstillsyn och vissa frågor avseende verkställighet utanför anstalt. Av 1 § förordning (2007:1174) med instruktion för övervakningsnämnderna framgår att övervakningsnämndernas verksamhetsområde beslutas av regeringen och att deras uppgifter återfinns i sex olika lagstiftningar; bland annat fängeslagen (2010:610), lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll och brottsbalken.

Av 2 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen framgår bland annat att en allmän handling, som får lämnas ut, på begäran ska tillhandahållas genast eller så snart det är möjligt på stället till den som önskar ta del av den. Tryckfrihetsförordningen tillämpas av både Kriminalvården och övervakningsnämnderna.

6.4.2 Bedömning

Bedömning: Den personuppgiftsbehandling som Kriminalvården kommer att utföra inom den nya kriminalvårdens
--

datalags tillämpningsområde har sin rättsliga grund främst i artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen, eftersom den är nödvändig för att utföra en arbetsuppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning.

Kravet på att det ska finnas en rättslig grund för personuppgiftsbehandlingen är i sak inte något nytt för dataskyddsförordningen. Om behandlingen inte utförs med samtycke av den registrerade måste behandlingen även enligt nuvarande lagstiftning vara nödvändig för vissa syften för att vara tillåten. Dessa syften framgår av 10 § PuL, där punkterna b, d och e motsvarar de rättsliga grunder som framgår av artikel 6.1 c och e i dataskyddsförordningen (rättslig förpliktelse, uppgift av allmänt intresse och myndighetsutövning).

Myndighetsutövning

De registrerade klienterna inom Kriminalvårdens verksamhet har som regel inte gett sitt uttryckliga samtycke till att deras personuppgifter behandlas. Kriminalvårdens uppdrag är fastställt genom lag eller annan författning, se avsnitt 6.4.1. Till största delen står den enskilde i ett uppenbart beroendeförhållande till myndigheten, som har makt att bestämma över den enskildes rättigheter och ofta även att göra ingrepp i hans eller hennes frihet. Denna verksamhet motsvarar därmed den definition av myndighetsutövning som framgår av avsnitt 6.3.2. Som tydliga exempel kan nämnas Kriminalvårdens handläggning av och beslut i ärenden om villkor för den intagne i förvar eller under vilka förhållanden en person ska få transporteras. Detta är enligt vår mening ett självklart uttryck för myndighetsutövning.

Verksamheten utgör ett tvång mot den enskilde, vilket resulterar i ett antal beslut som påverkar hans eller hennes liv. Detta är enligt vår mening skäl att betrakta verksamheten som myndighetsutövning.

Uppgift av allmänt intresse

Kriminalvårdspolitiken kommer till uttryck genom den svenska lagstiftningen. De uppgifter som faller utanför brottsdatalagens

tillämpningsområde framgår av denna lagstiftning och genomförs av Kriminalvården. Mot den bakgrunden anser vi att hela den verksamhet Kriminalvården har anförtrots utgör en uppgift av allmänt intresse i dataskyddsförordningens mening. Detta gäller oavsett om verksamheten till största del även utgör myndighetsutövning mot enskilda.

Det finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter för framställan av rättsstatistik i lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Kriminalvårdens verksamhet innefattar även en skyldighet att på begäran lämna ut de allmänna handlingar som kan lämnas ut enligt tryckfrihetsförordningen. Utlämnandet enligt tryckfrihetsförordningen och av statistik utgör inte myndighetsutövning, men är väl en rättslig förpliktelse. Dessa är dock samtidigt att betrakta som uppgifter av allmänt intresse.

Nödvändighet

Den personuppgiftsbehandling som sker för att Kriminalvården på ett rättsäkert sätt ska kunna genomföra de uppgifter den har anförtrots, måste enligt vår mening anses vara nödvändig som ett led i myndighetsutövning eller för att utföra uppgifter av allmänt intresse. Det rättsliga stödet för den personuppgiftsbehandling som Kriminalvården utför för att fullgöra sina skyldigheter enligt lagstiftningen står enligt vår mening således främst att finna i artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen.

Hänvisning till dataskyddslagen

Det kan övervägas om det i kriminalvårdens datalag ska tas in en hänvisning till 2 kap. 3 och 4 §§ dataskyddslagen. Det som talar för att en sådan hänvisning bör göras är att det i annat fall skulle kunna uppstå föreställningar om att innehållet i dessa bestämmelser inte är tillämpligt för den personuppgiftsbehandling som sker med stöd av kriminalvårdens datalag. Dataskyddslagens krav på rättslig grund för behandlingen är dock endast ett införlivande av en direkt tillämplig bestämmelse i dataskyddsförordningen. Den får således enligt vår mening ses som en upplysningsbestämmelse utan egen rättsverkan. Vi kommer också att föreslå att kriminalvårdens datalag ska

innehålla en upplysning om att lagen innehåller kompletterande bestämmelser till dataskyddsförordningen (se avsnitt 8.2). Mot den bakgrunden anser vi att det i kriminalvårdens datalag inte behöver eller bör tas in en hänvisning till 2 kap. 3 och 4 §§ dataskyddslagen.

Det faktum att personuppgiftsbehandlingen inom kriminalvårdens område – såväl inom ramen för den löpande verksamheten som vid utlämnande av uppgifter som omfattas av lagen – vilar på flera av de rättsliga grunder som anges i artikel 6.1 i dataskyddsförordningen, innebär naturligtvis inte att personuppgifter får behandlas på vilket sätt som helst i denna verksamhet. Dataskyddsförordningens allmänna principer för personuppgiftsbehandling måste alltid följas (se avsnitt 5.2) och i enlighet med det nödvändighetsrekvisit som finns i artikel 6.1 e måste frågan om den enskilda personuppgiften är nödvändig att behandla för utförandet av den aktuella verksamheten avgöras för varje enskild behandling. En annan sak är att vissa kategorier av personuppgifter alltid kommer att vara nödvändiga att behandla för att vissa delar av verksamheten ska kunna utföras rättsäkert. Som exempel kan nämnas att personuppgifter som på ett tillräckligt säkert sätt identifierar berörda personer alltid kommer att vara nödvändiga att registrera i ett enskilt ärende.

7 Syfte och tillämpningsområde

7.1 Ny lag eller anpassning av befintlig lagstiftning?

Förslag: Det ska införas en ny lag; kriminalvårdens datalag.

I samråd med Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv har framkommit att de kommer att lämna förslag om att dagens reglering, i lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och dess tillhörande förordning, bör anpassas och omfatta de områden som faller in under brottsdatalagens tillämpningsområde. Dessa områden avser en mycket stor del av Kriminalvårdens verksamhet.

Vår utgångspunkt har därför varit att vårt lagförslag kommer att få ett nytt SFS-nummer och en helt ny lydelse. Ett alternativ är att flytta över de för våra delar aktuella bestämmelserna från den nuvarande regleringen från år 2001 och endast göra anpassningar som följer av dataskyddsförordningen. Den nuvarande lagstiftningen är dock omodern, den skiljer sig från många andra registerförfattningar och den har ett upplägg som skulle göra den svår att tillämpa när andra registerförfattningar har uppdaterats. Vi har därför bedömt att en överflyttning av bestämmelserna från 2001 års lag inte är ett bra alternativ. Vår ambition har i stället varit att föreslå en ny lag med en modern och uppdaterad struktur där språkbruket är lätt att följa.

Vi vill med lagens och förordningens namn både signalera ämnesområdet och knyta an till hur många andra registerförfattningar har namngetts. Namnet kriminalvårdens datalag är kort och kärnfullt. Tillsammans med sin tillhörande förordning; kriminalvårdens dataförordning, kommer den att korrelera med andra registerförfattningars namn.

7.2 Lagens syfte

Förslag: Syftet med kriminalvårdens datalag ska vara att ge Kriminalvården möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt i sin kriminalvårdande verksamhet och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

Lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården innehåller inget uttryckligt syfte. Lagens tillämpningsområde beskrivs i 1 §.

En utgångspunkt vid utformningen av denna typ av reglering är bestämmelsen i 2 kap. 21 § regeringsformen. Av bestämmelsen följer att begränsningar av det grundlagsfästa skyddet mot integritetsintrång inte får gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som föranlett dem. I en kriminalvårdande verksamhet måste personuppgifter kunna få behandlas på ett ändamålsenligt sätt, vilket bl.a. innefattar användandet av ett modernt och rationellt it-stöd. Detta är nödvändigt för att samhällets rättmätiga krav på en rättssäker och effektiv verksamhet ska kunna tillgodoses. Samtidigt måste det beaktas att hanteringen av personuppgifter kan medföra en risk för intrång i den personliga integriteten. Skyddet för den enskildes personliga integritet måste därför värnas genom bestämmelserna i kriminalvårdens datalag.

Å ena sidan finns behovet av skydd för den personliga integriteten och å andra sidan behovet av att på ett effektivt och rättssäkert sätt kunna bedriva verksamheten inom Kriminalvården. Bestämmelserna i lagen har till syfte att balansera dessa båda intressen. Syftet med lagen är därför dubbelt, vilket bör komma till tydligt uttryck i den nya lagen. På samma sätt har lagstiftaren resonerat vid införandet av syftesbestämmelser i andra registerförfattningar.²⁹

²⁹ Se t.ex. prop. 2014/15:148 s. 29 f. och prop. 2015/16:65 s. 38.

7.3 Verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet

7.3.1 Kriminalvårdande verksamhet hos Kriminalvården

Enligt 1 § lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården gäller lagen vid behandling av personuppgifter i kriminalvårdens verksamhet i fråga om personer

1. som är föremål för personutredning,
3. som är häktade,
4. som är dömda till fängelse,
5. som är dömda till skyddstillsyn,
6. som är dömda till villkorlig dom med föreskrift om samhällstjänst,
7. som är ålagda fängelse som förvandlingsstraff för böter eller vite,
8. som på grund av utländsk dom ska verkställa en sådan påföljd som avses i 3-6 i Sverige,
9. som på annan grund är intagna i häkte eller kriminalvårdsanstalt, eller
10. som annars transporteras av kriminalvårdens transporttjänst.

Nuvarande tillämpningsområdet utgår därmed från att personuppgiftsbehandlingen ska avse en person i någon av de uppräknade personkategorierna. Den utformningen är inte förenlig med regleringen i dataskyddsförordningen, eftersom denna utgår från att varje behandling av personuppgifter måste vila på en rättslig grund, t.ex. myndighetsutövning (se kapitel 6). Tillämpningsområdet kan inte enbart bygga på en uppräknad personkategorier, utan bör i stället ta sin utgångspunkt i Kriminalvårdens verksamheter. Dessa verksamheter ska i sin tur träffas av någon av de rättsliga grunderna.

Det verksamhetsbeskrivande ordet *kriminalvårdande* som vi föreslår är inte ett vedertaget begrepp i Kriminalvårdens organisation. Inte heller har det funnits i lagstiftning tidigare.

Beskrivning av verksamheten som *kriminalvårdande* återfinns dock i betänkandet Kriminalvården – ledning och styrning (SOU 2009:80) av Utredningen om Kriminalvårdens effektivitet. Där används begreppet framför allt för att beskriva myndighetens uppdrag, arbete och uppgifter som görs i förhållande till klienterna.

Vi ser ett behov av att avgränsa den verksamhet som ska omfattas av lagen gentemot administrativ verksamhet. Vår användning av begreppet *kriminalvårdande verksamhet* avser Kriminalvårdens kärnverksamhet, i vilken den administrativa verksamheten såsom personal- och löneadministration eller lokalförsörjningsfrågor inte ingår. Denna faller således utanför lagens tillämpningsområde. Vi anser att det finns ett värde i att även den nya lagen får ett beskrivande ord på sin verksamhet i likhet med andra registerlagstiftningar, som t.ex. domstolsdatalagen (2015:728), polisdatalagen (2010:361), åklagardatalagen (2015:433) och kustbevakningdatalagen (2012:145).

Vi ser också ett behov av att avgränsa den operativa verksamheten i förhållande till den hälso- och sjukvård som Kriminalvården bedriver (se avsnitt 8.5). Hälso- och sjukvård omfattas inte av brottsdatalagens tillämpningsområde mer än i vissa fall.³⁰ Denna personuppgiftsbehandling regleras idag i patientdatalagen (2008:355) och bör inte regleras av den nya kriminalvårdens datalag. Att särskilt peka ut vilken typ av operativ verksamhet som vårt lagförslag omfattar underlättar tillämpningen av den nya lagen.

Rent språkligt kan begreppet *kriminalvårdande verksamhet* föra tankarna till det arbete som utförs på häkten, anstalter och arrester i förhållande till klienterna. Det är naturligt att transporter mellan de olika platserna för sådan verksamhet också ingår i vad som avses med kriminalvårdande verksamhet. Övriga transporter får också ligga nära till hands att inkludera, särskilt som Kriminalvården själv anser att hela Nationella Transportenhetens verksamhet ligger inom kärnverksamheten.³¹

Vår uppfattning är att begreppet *kriminalvårdande* är lämpligt i detta sammanhang. Det syftar till att avgränsa och beskriva den operativa verksamheten, dvs. den kärnverksamhet som genomförs i förhållande till klienterna.

³⁰ Se SOU 2017:29 s. 218.

³¹ Information från Kriminalvårdens hemsida; <https://www.kriminalvarden.se/om-kriminalvarden/kriminalvardens-organisation-ekonomi-och-miljoarbete/organisation/> från september 2017.

7.3.2 Avgränsning mot brottsbekämpande verksamhet

EU:s dataskyddsreform kommer att innebära förändringar i det svenska regelverket för personuppgiftsbehandling (se kapitel 4). Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv har i sitt delbetänkande (SOU 2017:29) föreslagit att den nya brottsdatalagen ska vara tillämplig vid behandling av personuppgifter som behöriga myndigheter utför för vissa syften. Dessa syften är att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder. Även behandling av personuppgifter i syfte att upprätthålla allmän ordning och säkerhet kommer enligt förslaget att omfattas av brottsdatalagen. Utifrån Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektivs beskrivning i dess delbetänkande (SOU 2017:29) är det rimligt att anta att lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården, eller vad som sätts i dess ställe, även fortsättningsvis kommer att reglera den personuppgiftsbehandling som utförs hos Kriminalvården och övervakningsnämnderna. Registerförfattningen kommer dock i så fall att innehålla kompletterande bestämmelser till brottsdatalagen.

Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården omfattar den behandling av personuppgifter i Kriminalvårdens och övervakningsnämndernas verksamhet som rör ett antal personkategorier, bl.a. personer som är häktade eller dömda till fängelse eller skyddstillsyn, men också personer som annars transporteras av Kriminalvårdens nationella transportenhet. Det innebär att när brottsdatalagen (2018:xx) och dataskyddsförordningen börjar tillämpas kommer registerförfattningen, om ingen ändring görs, att vara tillämplig vid personuppgiftsbehandling både inom och utanför brottsdatalagens tillämpningsområde. Därmed aktualiseras frågan om huruvida Kriminalvårdens personuppgiftsbehandling i t.ex. ärenden om häktning på annan grund än misstanke om brott eller vid förvar i häkten respektive vid transporter, faller under brottsdatalagens eller dataskyddsförordningens tillämpningsområde.

Dataskyddsförordningen gäller inte för sådan behandling av personuppgifter som utförs av behöriga myndigheter för ändamålen att förebygga, utreda, upptäcka eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder.³² Sådan behandling regleras i stället genom

³² Se artikel 2.2. d dataskyddsförordningen

det nya dataskyddsdirektivet. I praktiken innebär detta att dataskyddsförordningen inte ska tillämpas på den behandling av personuppgifter som faller under direktivets tillämpningsområde. Det ligger inom Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektivs uppdrag att analysera direktivets tillämpningsområde. Vi hänvisar därmed till den utredningens betänkanden vad gäller den närmare analysen av denna fråga.³³ Detta medför att vi i denna promemoria i princip inte kommer att tolka gränsdragningar mellan de båda regelverken.

Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv har dock i sitt delbetänkande gjort bedömningen att brottsdatalagen som huvudregel inte är tillämplig när det gäller personuppgiftsbehandling beträffande någon som har placerats i häkte för annat ändamål än för anhållande och häktning samt för verkställighet eller ändring av påföljd. Utredningen skriver vidare att det är nödvändigt att bedöma vilket regelverk som ska tillämpas med utgångspunkt i syftet med behandlingen i det enskilda fallet. Placeringar av intagna kan bero på frihetsberövanden som vanligtvis inte syftar till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Dessa kan därmed falla utanför brottsdatalagens tillämpningsområde.³⁴

Exempel på när placeringar av intagna kan bero på frihetsberövanden utanför brottsdatalagens tillämpning är 4 § lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. och 47 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård. Brottsdatalagen torde inte heller kunna tillämpas på en utlänning som hålls i förvar i en kriminalvårdsanstalt eller ett häkte med stöd av 8 och 8 a §§ lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll eller 10 kap. 1 eller 2 § utlänningslagen (2005:716). Detsamma gäller den som är häktad enligt 2 kap. 12 § konkurslagen (1987:672) eller 2 kap. 16 § utsokningsbalken (1981:774).

De nyss nämnda regleringarna tar sikte på situationer där personuppgifter behandlas vid andra typer av frihetsberövanden än häktning på grund av misstanke om brott, lagföring av brott eller verkställande av straffrättsliga påföljder. De ingår därmed inte i brottsdatalagens tillämpningsområde och behöver regleras i en registerförfattning som den vi föreslår.

³³ Se SOU 2017:29 s. 181-234 och kommittédirektiv Dir. 2016:21 s. 8.

³⁴ A.a. s. 192 f.

Det förtjänar att poängteras att häktning inte nödvändigtvis är sammankopplat med att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, dvs. brottsdatalagens tillämpningsområde, utan kan undantagsvis vara ett administrativt frihetsberövande.

Kriminalvården bistår vidare många myndigheter med transporter, se 6 § förordning (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården. De transporter som genomförs med frihetsberövade till och från förundersökningsåtgärder eller brottmålsrättegångar och transporter av häktade eller frihetsberövade mellan olika häkten eller kriminalvårdsanstalter ligger, med undantag för de administrativa frihetsberövandena, inom brottsdatalagens tillämpningsområde.³⁵ Transporterna som Kriminalvården bistår andra myndigheter med är t.ex. transporter till Migrationsverkets förvar, transporter mellan institutioner i samband med tvångsvård eller vid transporter till och från förhandlingar i förvaltningsdomstolarna. Dessa faller inte under brottsdatalagens tillämpningsområde och behöver regleras genom den registerförfattning som vi föreslår.

Sammanfattningsvis bedömer vi att de delar av kriminalvårdande verksamhet som inte regleras av brottsdatalagen, och som behöver regleras av en egen registerförfattning, är *verkställande av frihetsberövanden* och *genomförande av transporter*.

7.3.3 Bedömning

Förslag: Kriminalvårdens datalag ska gälla för behandling av personuppgifter i kriminalvårdande verksamhet till den del verksamheten inte omfattas av brottsdatalagens (2018:xx) tillämpningsområde.

Lagen ska i förhållande till den nu gällande lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården även fortsättningsvis omfatta behandling som är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är

³⁵ Se SOU 2017:29 s. 194.

tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Medlemsstaterna har, enligt artikel 6.2 i dataskyddsförordningen, möjlighet att utarbeta eller behålla nationella registerförfattningar. Inom ramen för denna möjlighet bör medlemsstaterna kunna bestämma tillämpningsområdet för registerförfattningarna på ett sätt som är lämpligt, så länge förordningens allmänna principer för behandling av personuppgifter följs (se avsnitt 5.2 och 5.3).

Som framgår i föregående avsnitt gäller brottsdatalagen varken för Kriminalvårdens verksamhet avseende frihetsberövanden på annan grund än misstanke om brott eller för transporter för att bistå andra än behöriga myndigheter på brottsdatalagens tillämpningsområde. Det innebär att för Kriminalvårdens straffverkställighets-, häktnings- och brottsbekämpande verksamheter kommer brottsdatalagen (2018:xx) kompletteras av en eventuell registerförfattning för Kriminalvårdens verksamhet genom lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården.

Med ledning av den beskrivning av brottsdatalagens tillämpningsområde som Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv gjort i sitt delbetänkande, bedömer vi att Kriminalvårdens verksamhet till allra största del faller under brottsdatalagens tillämpningsområde. Mot den bakgrunden föreslår vi att bestämmelsen om tillämpningsområde för lagen klargör att det endast är den kriminalvårdande verksamhet som inte faller under brottsdatalagen som omfattas.

7.4 Automatiserad behandling och manuella register

Förslag: Kriminalvårdens datalag ska endast omfatta sådan behandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården är, enligt 1 §, endast tillämplig på personuppgiftsbehandling som är ”helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier”.

Dataskyddsförordningens materiella tillämpningsområde framgår av artikel 2.1 och beskrivs som ”behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg samt annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register”. Tillämpningsområdet för 2016 års dataskyddsdirektiv beskrivs på liknande sätt i artikel 2.2. Dataskyddsförordningens tillämpningsområde är därmed något annorlunda beskrivet än avgränsningen av lagens tillämpningsområde.

Av dataskyddsförordningens skäl 15, där förordningens tillämpningsområde berörs, framgår att ”skyddet för fysiska personer bör vara tillämpligt på både automatiserad och manuell behandling av deras personuppgifter, om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i ett register”. I skälen används således begreppet ”automatiserad” i stället för ”på automatisk väg”. De två uttrycken kan därmed inte gärna uppfattas som annat än synonyma. Någon begreppsskillnad mellan förordningens ”på automatisk väg” respektive lagens om behandling av personuppgifter inom kriminalvården ”automatiserad” bedömer vi därför inte finns.

Begreppet *automatiserad* har använts i personuppgiftslagen under lång tid och är väl inarbetat även i de svenska registerförfattningarna.³⁶ Vi anser att det inte finns någon risk för att kriminalvårdens datalags tillämpningsområde misstolkas om begreppet får kvarstå från lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Mot den bakgrunden anser vi att begreppet *automatiserad* bör finnas med i vårt förslag till ny lag.

I artikel 4.6 i dataskyddsförordningen framgår att med register i förordningens mening avses ”en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgänglig enligt särskilda kriterier, oavsett om samlingen är centraliserad, decentraliserad eller spridd på grundval av funktionella eller geografiska förhållanden”. Samma

³⁶ Se bl.a. 1 kap. 2 § andra stycket polisdatalagen (2010:361) och 1 kap. 2 § andra stycket kustbevakningsdatalagen (2012:145)

definition finns i artikel 3.6 i 2016 års dataskyddsdirektiv. Någon saklig skillnad mellan dataskyddsförordningens ”register” och lagens om behandling av personuppgifter inom kriminalvården ”strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning efter särskilda kriterier” finns enligt vår uppfattning inte, eftersom den avslutande bisatsen i dataskyddsförordningens definition inte ändrar avgränsningen av definitionen i sak.

Trots de något olika uttrycken i dataskyddsförordningen respektive lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården gör vi bedömningen att förordningens materiella tillämpningsområde i denna del stämmer överens med det tillämpningsområde för den nya datalag som vi föreslår.

Vid införandet av personuppgiftslagen gjordes bedömningen att begreppet register vid automatisk databehandling är otidsenligt.³⁷ Mot den bakgrunden valde lagstiftaren att inte använda det begreppet. I stället användes i personuppgiftslagen den längre beskrivning av begreppet register som nu också används i lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Den omfattar all automatiserad behandling av personuppgifter.

När dataskyddsförordningen börjar tillämpas kommer de svenska registerförfattningarna att utgöra en komplettering till förordningen. Man skulle därför kunna argumentera för att begreppet register bör användas även i lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Detta skulle kunna undanröja risken för missförstånd och skilda tolkningar av begreppet. Definitionen av register i artikel 4.6 i dataskyddsförordningen innehåller vidare, som vi pekat på ovan, ytterligare beskrivningar av begreppet än ”tillgänglighet enligt särskilda kriterier”. En användning av samma begrepp i kriminalvårdens datalag skulle innebära att man inte tappar delar av definitionen.

Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv har dock i sitt betänkande (SOU 2017:29) föreslagit att uttrycket ”strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier” ska användas i brottsdatalagen i stället för begreppet *register*. Det är enligt vår mening värdefullt att, så långt det är möjligt, använda samma

³⁷ Se prop. 1997/98:44 s. 39.

begrepp i alla de svenska författningar som rör personuppgiftsbehandling. Brottssdatalagen och dess kompletterande registerförfattning kommer vidare att vara tillämplig på den del av Kriminalvårdens verksamhet som styrs av 2016 års dataskyddsdirektiv (se kapitel 4 och avsnitt 7.3.2). Det uttryck som föreslagits för brottssdatalagen är dessutom väl inarbetat i svensk rätt genom bl.a. personuppgiftslagen och ett flertal registerförfattningar. Mot den bakgrunden föreslår vi att kriminalvårdens datalags tillämpningsområde ska vara oförändrat i denna del i förhållande till lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården.

8 Förhållandet till annan lagstiftning

8.1 Förhållandet till personuppgiftslagen

Förslag: Kriminalvårdens datalag ska inte hänvisa till personuppgiftslagen.

I lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården framgår av 2 § att personuppgiftslagen(1998:204) ska tillämpas om inte annat stadgats i först nämnda lag. Det finns hänvisningar till bestämmelser i personuppgiftslagen i 8 och 12 §§ lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården avseende rättelse och skadestånd samt överklagande.

När dataskyddsförordningen börjar tillämpas kommer personuppgiftslagen att upphävas.³⁸ Bestämmelser om hur lagen förhåller sig till personuppgiftslagen ska därför inte få någon motsvarighet i kriminalvårdens datalag, vilket även gäller hänvisningar till personuppgiftslagen.

8.2 Förhållandet till dataskyddsförordningen

Förslag: Det ska framgå av kriminalvårdens datalag att lagen innehåller kompletterande bestämmelser till dataskyddsförordningen.

Bedömning: Hänvisningar bör inte göras till bestämmelser i dataskyddsförordningen endast i upplysningssyfte.

³⁸ Se SOU 2017:39 s. 78 och kommittédirektiv till Dataskyddsutredningen (Dir. 2016:15 s. 6).

När dataskyddsförordningen börjar tillämpas kommer den att vara direkt tillämplig på all personuppgiftsbehandling som sker inom dess materiella och territoriella tillämpningsområde i medlemsstaterna. Dataskyddsförordningens bestämmelser kommer därmed att gälla på kriminalvårdens datalags tillämpningsområde oberoende av om förhållandet till förordningen regleras i lagen. För att underlätta för tillämparen anser vi att det bör införas en upplysningsbestämmelse i kriminalvårdens datalag som klargör att lagen innehåller kompletterande bestämmelser till dataskyddsförordningen.

Det finns i nuvarande lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården hänvisningar till några av personuppgiftslagens bestämmelser. Det skulle därmed kunna ligga nära till hands att ersätta hänvisningar till personuppgiftslagen med hänvisningar till motsvarande bestämmelser i dataskyddsförordningen. Hänvisningar till endast vissa av förordningens bestämmelser – som dessutom är förhållandevis komplexa – riskerar dock enligt vår mening att skapa otydlighet för tillämparen. Det finns även en risk för missuppfattningen att de bestämmelser i dataskyddsförordningen som kriminalvårdens datalag inte hänvisar till inte är tillämpliga. Vi anser därför att det i kriminalvårdens datalag inte bör införas några hänvisningar till enskilda bestämmelser i dataskyddsförordningen endast i upplysningssyfte.

Hänvisningsteknik

Vi föreslår i vår promemoria att vissa bestämmelser i kriminalvårdens datalag ändå ska innehålla hänvisningar till bestämmelser i EU:s dataskyddsförordningen, t.ex. när det finns möjlighet och anledning att göra undantag från dataskyddsförordningens bestämmelser (se bl.a. kapitel 14). Sådana hänvisningar kan vara antingen statiska eller dynamiska.

En statisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i en viss angiven lydelse. En dynamisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande gjort bedömningen att den föreslagna dataskyddslagens hänvisningar till

dataskyddsförordningen ska vara dynamiska. Undantaget är en bestämmelse som rör behandling av personuppgifter utanför dataskyddsförordningens egentliga tillämpningsområde.³⁹ Vi anser att även de hänvisningar till dataskyddsförordningen som görs i kriminalvårdens datalag bör omfatta eventuella framtida ändringar av dataskyddsförordningen och således vara dynamiska. Skälen till detta är följande.

I vårt förslag till 7 § kriminalvårdens datalag finns en hänvisning till artikel 89.1 i dataskyddsförordningen. Hänvisningen har föreslagits för att klargöra att sådana säkerhetsåtgärder som framgår av den senare bestämmelsen krävs för att bl.a. behandling för arkivändamål ska vara tillåten. Eftersom sådana säkerhetsåtgärder är ett krav som framgår av dataskyddsförordningen bör hänvisning enligt vår mening gälla även för det fall förordningen ändras i denna del.

Den föreslagna 10 § kriminalvårdens datalag hänvisar till den definition av begreppet *känsliga personuppgifter* som finns i dataskyddsförordningen. Hänvisningen föreslås bl.a. för att anpassa kriminalvårdens datalag till dataskyddsförordningens terminologi. Det ter sig enligt vår mening därmed naturligt att en eventuell ändring av dataskyddsförordningen begrepp får genomslag även för Kriminalvården.

8.3 Förhållandet till dataskyddslagen

Förslag: Kriminalvårdens datalag ska inom sitt tillämpningsområde gälla i stället för den föreslagna dataskyddslagen.

Det ska i kriminalvårdens datalag särskilt anges vilka bestämmelser i dataskyddslagen som ska gälla på kriminalvårdens datalags tillämpningsområde.

Dataskyddslagen kommer enligt Dataskyddsutredningens förslag att innehålla de författningsbestämmelser som på ett generellt plan kompletterar dataskyddsförordningen.⁴⁰ Dataskyddsutredningen föreslår att dataskyddslagen, i likhet med personuppgiftslagen, ska

³⁹ Se SOU 2017:39 s. 80 ff.

⁴⁰ Se Dataskyddsutredningens betänkande (SOU 2017:39) s. 78 ff.

vara subsidiär i förhållande till bestämmelser om behandling av personuppgifter i andra författningar.

Vi anser att kriminalvårdens datalag helt ska ersätta dataskyddslagen inom sitt tillämpningsområde. På detta sätt blir regleringen tydlig och bestämmelserna i kriminalvårdens datalag måste inte först jämföras med bestämmelserna i dataskyddslagen för att det ska kunna fastställas vilka bestämmelser som är tillämpliga i ett enskilt fall.⁴¹ Vi föreslår därför att det i kriminalvårdens datalag ska införas en bestämmelse som reglerar att den lagen gäller i stället för dataskyddslagen, om inte annat anges. Det ska i anslutning till den bestämmelsen hänvisas till de bestämmelser i dataskyddslagen som ska gälla på kriminalvårdens datalags tillämpningsområde.

8.4 Förhållandet till 2013 års lag

Bedömning: Kriminalvårdens datalag bör inte innehålla någon bestämmelse om förhållandet till lagen med vissa bestämmelser om skydd för personuppgifter vid polissamarbete och straffrättsligt samarbete inom Europeiska unionen.

Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv har i sitt betänkande (SOU 2017:29) föreslagit att lagen (2013:329) med vissa bestämmelser om skydd för personuppgifter vid polissamarbete och straffrättsligt samarbete inom Europeiska unionen ska upphävas. Detta gäller även de bestämmelser i svensk rätt som hänvisar till den lagen.⁴²

I 2 a § lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården finns hänvisning till 2013 års lag. Vi föreslår att bestämmelsen i lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården om hur lagen förhåller sig till 2013 års lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen inte ska få någon motsvarighet i vårt förslag till kriminalvårdens datalag.

⁴¹ Jfr förarbetena till lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården, prop. 2000/01:126 s. 22 f.

⁴² Se SOU 2017:29 s. 145 f för de överväganden som gjorts i denna del.

8.5 Förhållandet till patientdatalagen

För en frihetsberövad kan det bli aktuellt att få viss hälso- och sjukvård tillhandahållen av Kriminalvården, eftersom den frihetsberövade inte kan utnyttja den allmänna hälso- och sjukvården. Personuppgiftsbehandling med anledning av vården regleras i dag i patientdatalagen (2008:355). Enligt Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv omfattas inte hälso- och sjukvård av brottsdatalagens tillämpningsområde, mer än för kontroll eller provtagning som den intagne i vissa fall är skyldig att underkasta sig som ett led i verkställigheten av straffet.⁴³

Den hälso- och sjukvård som Kriminalvården bedriver anses sedan länge utgöra en särskild verksamhetsgren som är skild från den övriga verksamheten och för vilken särskilda regler gäller bl.a. i fråga om sekretess.⁴⁴ Hälso- och sjukvård är på det sättet inte en del av den kriminalvårdande verksamheten och ska därför inte regleras av kriminalvårdens datalag (se avsnitt 7.3.1).⁴⁵

8.6 Hänvisningar till annan lagstiftning

Det finns i 8 § lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården en hänvisning till bestämmelserna om rättelse och skadestånd i personuppgiftlagen. Utöver denna finns inga hänvisningar till specifika bestämmelser i personuppgiftlagen. Den lagen tillämpas dock ändå om inte annat följer av lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården, vilket framgår av 2 §.

Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården har till skillnad från många andra registerlagstiftningar inte uppdaterats på länge. De uppdaterade registerlagstiftningarna gäller ofta i stället för personuppgiftslagen men med hänvisningar till ett antal bestämmelser i personuppgiftlagen. Exempel på lagar som i dag har en sådan struktur är domstolsdatalagen (2015:728), kustbevakningsdatalagen (2012:145) och utlänningsdatalagen (2016:27).

⁴³ Se SOU 2017:29 s. 218.

⁴⁴ A.a. s. 218.

⁴⁵ Jfr Socialdataskyddsutredningens betänkande Dataskydd inom Socialdepartementets verksamhetsområde – en anpassning till EU:s dataskyddsförordning (SOU 2017:66) s. 319 f.

Vårt förslag till kriminalvårdens datalag utgår på samma sätt från att lagen ska gälla i stället för dataskyddslagen, om inget annat stadgas genom hänvisningar. Däremot är EU:s dataskyddsförordning direkt tillämplig, något som följer av EU-rätten och inte kan påverkas av nationell lagstiftning, och fungerar tillsammans med den nya kriminalvårdens datalag.

Det finns inte en motsvarande struktur i nuvarande lagstiftning för Kriminalvården. Vi föreslår därför en ny struktur för att få en adekvat anpassning till EU:s dataskyddsförordning. Därmed inte sagt att lagens alla behov av modernisering är uppfyllda. Det har dock inte varit möjligt för oss att genomföra detta inom tidsramen för vårt arbete, då huvudprioriteringen har varit att göra nödvändiga anpassningar till EU:s dataskyddsförordning.

8.6.1 Förhållandet till offentlighetsprincipen

När dataskyddsförordningen börjar tillämpas kommer förhållandet mellan offentlighetsprincipen och regelverket för personuppgiftsbehandling inom dataskyddsförordningens tillämpningsområde att regleras direkt av artikel 86 i förordningen. I denna artikel anges att personuppgifter i allmänna handlingar som förvaras av en myndighet, ett offentligt organ eller ett privat organ för utförande av en uppgift av allmänt intresse får lämnas ut av myndigheten eller organet i enlighet med den unionsrätt eller den medlemsstats nationella rätt som myndigheten eller organet omfattas av. Det anges vidare att syftet är att jämka samman allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar med rätten till skydd av personuppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen.

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande gjort bedömningen att artikel 86 i dataskyddsförordningen innebär att den svenska offentlighetsprincipen har företräde framför dataskyddsförordningen avseende bl.a. handlingar som förvaras hos myndigheter och andra offentliga organ.⁴⁶ Frågan om offentlighetsprincipens förhållande till regelverket kring personuppgiftsbehandling regleras därmed fullt ut genom dataskyddsförordningen. Mot bakgrund av vårt ställningstagande om hänvisningar till enskilda

⁴⁶ Se SOU 2017:39 s. 130 f.

bestämmelser i dataskyddsförordningen anser vi att någon hänvisning till förordningens bestämmelse inte bör göras i denna del.

8.6.2 Förhållandet till tryck- och yttrandefriheten

Förslag: Bestämmelserna i EU:s dataskyddsförordning, kriminalvårdens datalag och dataskyddslagen ska inte tillämpas i den utsträckning det skulle strida mot bestämmelserna om tryck- och yttrandefrihet i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen. Regleringen ska genomföras genom en hänvisning i kriminalvårdens datalag till den föreslagna bestämmelsen i 1 kap. 4 § första stycket dataskyddslagen.

Av artikel 85.1 i dataskyddsförordningen följer att medlemsstaterna i lag ska förena rätten till integritet i enlighet med förordningen med bl.a. yttrande- och informationsfriheten.

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande (SOU 2017:39) föreslagit att det av 1 kap. 4 § första stycket dataskyddslagen ska framgå att bestämmelserna i den lagen och i EU:s dataskyddsförordningen inte ska tillämpas i den utsträckning det skulle strida mot bestämmelserna om tryck- och yttrandefrihet i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen. Bestämmelsen motsvarar den reglering som för närvarande finns i 7 § första stycket personuppgiftslagen. Det finns idag inte någon specifik hänvisning i lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården till den sistnämnda bestämmelsen, men den gäller genom att personuppgiftslagen tillämpas vid situationer då inte lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården stadgar annat.

Dataskyddsutredningen har föreslagit att dataskyddslagen ska vara subsidiär till bestämmelser som rör behandling av personuppgifter i annan lag eller författning (1 kap. 3 § dataskyddslagen). Denna reglering innebär att tryckfrihetsförordningen gäller före dataskyddslagen, något som dessutom följer redan av allmänna rättsliga principer om att bestämmelser i vanlig lag inte tar över bestämmelser i grundlag (lex superior). Hur tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagarnas bestämmelser förhåller sig till dataskyddsförordningens bestämmelser är emellertid inte lika självklart. Mot den bakgrunden

föreslår vi att det i kriminalvårdens datalag görs en hänvisning till den föreslagna 1 kap. 4 § första stycke dataskyddslagen. Hänvisningen ska förstås så att inte bara dataskyddsförordningens och dataskyddslagens, utan även kriminalvårdens datalags bestämmelser får ge vika för bestämmelserna om tryck- och yttrandefrihet.

Bestämmelsens andra stycke, som gäller personuppgifter som behandlas för journalistiska ändamål eller för akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande är enligt vår mening inte relevanta för Kriminalvårdens verksamhet.

8.6.3 Behandling av personnummer och samordningsnummer

Förslag: Uppgifter om personnummer eller samordningsnummer ska få behandlas utan samtycke endast när det är klart motiverat med hänsyn till ändamålet med behandlingen, vikten av en säker identifiering eller något annat beaktansvärt skäl. Regleringen ska genomföras genom en hänvisning i kriminalvårdens datalag till den föreslagna bestämmelsen i 3 kap. 13 § dataskyddslagen.

Enligt 22 § personuppgiftslagen (1998:204) får uppgifter om personnummer eller samordningsnummer behandlas utan samtycke bara när det är klart motiverat med hänsyn till ändamålet med behandlingen, vikten av en säker identifiering eller något annat beaktansvärt skäl.

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande (SOU 2017:39) föreslagit att 3 kap. 13 § dataskyddslagen ska innehålla en bestämmelse som till sin lydelse helt motsvarar 22 § personuppgiftslagen.

Vi föreslår att det i kriminalvårdens datalag införs en hänvisning till dataskyddslagens bestämmelse i denna del. En reglering av användandet av personnummer och samordningsnummer är enligt vår mening ändamålsenlig inom kriminalvårdens datalags tillämpningsområde.

8.6.4 Behandling av personuppgifter för arkiv

I kapitel 15 finns en redogörelse för vad som kommer att gälla i denna fråga när dataskyddsförordningen börjar tillämpas. Där finns även våra överväganden av vilka hänvisningar som ska göras till dataskyddslagen i denna del.

8.6.5 Information till den registrerade och rättelse

I 8 § lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården finns hänvisning till bestämmelser i personuppgiftslagen bl.a. om rättelse. Bestämmelserna i 23 och 25–28 §§ PuL reglerar information till den registrerade och den registrerades rätt till rättelse, blockering och utplåning av personuppgifter.

I kapitel 14 finns en redogörelse för vad som kommer att gälla avseende information till den registrerade och rättelse när dataskyddsförordningen börjar tillämpas. Där finns även våra överväganden av vilka hänvisningar som bör göras till dataskyddslagen i denna del.

8.6.6 Personuppgiftsombud och förhandskontroll

Bestämmelserna i 38 och 40–41 §§ personuppgiftslagen reglerar vilka arbetsuppgifter ett personuppgiftsombud har (38 och 40 §§) samt en rätt för regeringen att meddela föreskrifter om att vissa behandlingar av personuppgifter ska anmälas för förhandskontroll till tillsynsmyndigheten (41 §).

I kapitel 12 finns en redogörelse av hur vi ser på bestämmelser om personuppgiftsombud med anledning av dataskyddsförordningen.

8.6.7 Tillsynsmyndighetens handläggning och beslut

Förslag: Dataskyddslagens bestämmelser om tillsynsmyndighetens handläggning och beslut ska gälla även på kriminalvårdens datalags tillämpningsområde. Regleringen ska genomföras

genom en hänvisning i kriminalvårdens datalag till de föreslagna bestämmelserna i 6 kap. 1–5 §§ dataskyddslagen.

Tillsynsmyndighetens behörighet, uppgifter och befogenheter regleras utförligt i artikel 55–59 i dataskyddsförordningen. Enligt dessa bestämmelser har tillsynsmyndigheten bl.a. befogenhet att behandla klagomål från registrerade, utfärda varningar och reprimander mot personuppgiftsansvariga, rikta förelägganden mot personuppgiftsansvariga samt besluta om begränsning av eller förbud mot en viss behandling. Tillsynsmyndigheten har enligt artikel 83 i dataskyddsförordningen även rätt att påföra de personuppgiftsansvariga administrativa sanktionsavgifter.

Våra överväganden vad gäller sanktionsavgifter finns i avsnitt 8.6.8. Mot bakgrund av vårt tidigare ställningstagande anser vi att någon hänvisning till dataskyddsförordningens bestämmelser om tillsynsmyndighetens befogenheter m.m. inte bör göras i denna del.

Enligt det förslag som finns i Dataskyddsutredningens betänkande (SOU 2017:39) kommer dataskyddslagen dock att innehålla vissa kompletterande bestämmelser om tillsynsmyndighetens handläggning och beslut. Dessa finns enligt förslaget i 6 kap. dataskyddslagen. I de följande avsnitten kommer vi att redogöra för dessa bestämmelser och för varje bestämmelse göra en bedömning av om den bör gälla även för tillämpningsområdet för kriminalvårdens datalag.

Tillsynsmyndighetens befogenheter

Av förslaget till 6 kap. 1 § dataskyddslagen framgår att de befogenheter som tillsynsmyndigheten har enligt artikel 58.1–3 i dataskyddsförordningen ska gälla även vid tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i dataskyddslagen och andra författningar som kompletterar dataskyddsförordningen. De aktuella bestämmelserna i dataskyddsförordningen handlar om tillsynsmyndighetens utredningsbefogenheter, korrigerande befogenheter och befogenheter att utfärda tillstånd och ge råd.

Som framgår av ordalydelsen i den föreslagna 6 kap. 1 § dataskyddslagen ska tillsynsmyndighetens befogenheter gälla

oavsett om de kompletterande nationella bestämmelserna finns i dataskyddslagen eller i sektorsspecifika registerförfattningar. Dataskyddsutredningen uttalar i sitt betänkande att det krävs att tillsynsmyndigheten kan vidta samma åtgärder vid sin tillsyn över efterlevnaden av de nationella bestämmelser som kompletterar förordningen, för att dataskyddsförordningens intentioner ska få genomslag.⁴⁷

Att tillsynsmyndigheten har behörighet att övervaka hur dataskyddsförordningens bestämmelser följs framgår redan av artikel 57.1 a i dataskyddsförordningen. Enligt den bestämmelsen ansvarar tillsynsmyndigheten på sitt territorium för att övervaka och verkställa tillämpningen av förordningen. Vi anser att tillsynen över den kriminalvårdande verksamheten bör ske på samma sätt som för övriga myndigheter. Mot den bakgrunden föreslår vi att det görs en hänvisning till 6 kap. 1 § dataskyddslagen i kriminalvårdens datalag. På detta sätt kommer dataskyddsförordningens bestämmelser om utredningsbefogenheter, korrigerande befogenheter samt befogenheter att utfärda tillstånd och ge råd, att gälla för den tillsyn som sker av Kriminalvårdens tillämpning av dataskyddslagens (i tillämpliga delar) och kriminalvårdens datalags bestämmelser.

Ansökan hos förvaltningsrätten

Enligt förslaget till 6 kap. 2 § första stycket dataskyddslagen gäller följande. Om tillsynsmyndigheten vid handläggningen av ett ärende finner att det finns skäl att ifrågasätta giltigheten av en unionsrättsakt som påverkar tillämpningen av dataskyddsförordningen i ärendet, får tillsynsmyndigheten hos allmän förvaltningsdomstol ansöka om att en åtgärd enligt artikel 58.2 i dataskyddsförordningen ska vidtas. Artikel 58.2 i förordningen reglerar tillsynsmyndighetens korrigerande befogenheter, såsom att förelägga en personuppgiftsansvarig att radera personuppgifter eller att förbjuda en personuppgiftsansvarig att behandla personuppgifter.

Enligt förslaget framgår det av 6 kap. 2 § andra stycket dataskyddslagen att tillsynsmyndighetens ansökan i dessa fall ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett

⁴⁷ Se SOU 2017:39 s. 311 f.

överklagande av tillsynsmyndighetens beslut. Av tredje stycket framgår att det krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten.

Dataskyddsutredningen redogör i sitt betänkande för innebörden av 6 kap. 2 § dataskyddslagen på följande sätt.⁴⁸

Om det finns skäl att ifrågasätta om en unionsrättsakt som påverkar tillämpningen av dataskyddsförordningen är giltig, till exempel om ett kommissionsbeslut är förenligt med förordningen och fördragen, kan det vara olämpligt att tillsynsmyndigheten själv fattar beslut om åtgärder enligt artikel 58.2 i dataskyddsförordningen, såsom att den personuppgiftsansvarige ska föreläggas att radera personuppgifter eller att behandling av personuppgifter ska förbjudas. I en sådan situation bör tillsynsmyndigheten i stället kunna ansöka hos allmän förvaltningsdomstol om att åtgärden ska beslutas. Om domstolen i ett sådant mål delar tillsynsmyndighetens tvivel angående giltigheten av den unionsrättsakt som förhindrar eller kräver att åtgärden vidtas, kan domstolen begära ett förhandsavgörande från EU-domstolen och därigenom få rättsaktens giltighet prövad innan något beslut om åtgärden fattas.

Tillsynsmyndighetens ansökan bör göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av tillsynsmyndighetens beslut. Prövningstillstånd bör krävas vid överklagande till kammarrätten. Denna typ av ansökningsförfarande hos domstol finns redan på ett flertal tillsynsområden, bland annat i 47 § PUL, och skulle därmed inte i sig utgöra något främmande element i svensk processrätt. På detta sätt kan således förordningens krav på rättsmedel för tillsynsmyndigheten uppfyllas, utan att något nytt processuellt institut behöver tillskapas.

De situationer som bestämmelsen i 6 kap. 2 § dataskyddslagen avser att träffa bör rimligen vara sällsynt förekommande. Vi anser dock att det inte finns anledning att ha en annan reglering för den tillsyn som sker över kriminalvårdande verksamhet. Det bör därför enligt vår mening göras en hänvisning i kriminalvårdens datalag till 6 kap. 2 § dataskyddslagen.

Kommunicering och delgivning

Av den föreslagna 6 kap. 3 § dataskyddslagen framgår att innan tillsynsmyndigheten fattar ett beslut enligt artikel 58.2 i dataskyddsförordningen, ska den som beslutet gäller ges tillfälle att inom en

⁴⁸ Se SOU 2017:39 s. 318 f.

bestämd tid yttra sig över allt material av betydelse för beslutet. Undantag görs om det är uppenbart obehövligt. Om saken är brådskande får tillsynsmyndigheten dock, i avvaktan på yttrandet, besluta att behandlingen av personuppgifter tillfälligt ska begränsas eller förbjudas i enlighet med artikel 58.2 f i dataskyddsförordningen. Det tillfälliga beslutet ska omprövas, när tiden för yttrande har gått ut.

Enligt den föreslagna 6 kap. 4 § dataskyddslagen ska ett beslut enligt 6 kap. 3 § delges, om det inte är uppenbart obehövligt. Delgivning enligt 34–37 §§ delgivningslagen (2010:1932) får användas bara om det finns särskild anledning att anta att mottagaren har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. Paragraferna i delgivningslagen avser vissa typer av stämningsmannadelgivning, som innebär att handlingen överlämnas till en annan person än delgivningsmottagaren.

Bestämmelser om kommunicering och delgivning finns i 46 § personuppgiftslagen, som gäller i samband med att tillsynsmyndigheten beslutar om vite. Dessa bestämmelser motsvarar de föreslagna bestämmelserna i 6 kap. 3 och 4 §§ dataskyddslagen.

Enligt artikel 83.5 e och 85.6 i dataskyddsförordningen ska den personuppgiftsansvarige påföras administrativa sanktionsavgifter om denne inte rättar sig efter ett föreläggande som meddelats av tillsynsmyndigheten. Detta innebär att de administrativa sanktionsavgifterna i vissa delar får samma effekt som ett vite.

Mot bakgrund av att underlåtenheten att följa ett föreläggande kan leda till att administrativa sanktionsavgifter tas ut har Dataskyddsutredningen gjort bedömningen att de processuella skyddsåtgärder som nu kringgärdar tillsynsmyndighetens vitesförelägganden bör gälla för alla beslut som myndigheten kan meddela med stöd av artikel 58.2 i dataskyddsförordningen. Mottagaren av tillsynsmyndighetens föreläggande bör därmed som huvudregel, precis som enligt 46 § PuL, både få möjlighet att yttra sig över materialet i ärendet och få del av föreläggandet på något av de sätt som föreskrivs i delgivningslagen.⁴⁹

Vi anser att en hänvisning till 6 kap. 3 och 4 §§ dataskyddslagen bör göras i kriminalvårdens datalag.

⁴⁹ Se SOU 2017:39 s. 312 f.

Besked angående handläggningen av ett klagomål

Av den föreslagna 6 kap. 5 § dataskyddslagen framgår att om tillsynsmyndigheten inte inom tre månader från den dag då ett klagomål kom in till myndigheten har behandlat klagomålet ska tillsynsmyndigheten på skriftlig begäran av den registrerade antingen lämna besked i frågan om myndigheten avser att utöva tillsyn med anledning av klagomålet, eller i ett särskilt beslut avslå begäran om besked. Sådant besked eller beslut ska meddelas inom två veckor från den dag då begäran om besked kom in till tillsynsmyndigheten. Om tillsynsmyndigheten har avslagit en begäran om besked, får den registrerade ge in en ny begäran om besked i ärendet tidigast tre månader efter det att myndighetens beslut meddelades.

Av Dataskyddsutredningens betänkande (SOU 2017:39) framgår att förslaget till 6 kap. 5 § dataskyddslagen har införts för att uppfylla det krav på effektivt rättsmedel som garanteras genom dataskyddsförordningen.⁵⁰ Enligt vår mening finns det inte anledning att ha ett annat förfarande för tillsyn över Kriminalvården än det som kommer att gälla vid tillsyn över andra myndigheter. Vi anser därför att en hänvisning till 6 kap. 5 § dataskyddslagen bör göras i kriminalvårdens datalag.

8.6.8 Sanktionsavgifter

Förslag: Dataskyddslagens bestämmelser om administrativa sanktionsavgifter ska, med undantag för den bestämmelse som gäller överträdelse av artikel 10 i dataskyddsförordningen, gälla även på kriminalvårdens datalags tillämpningsområde. Regleringen ska genomföras genom en hänvisning i kriminalvårdens datalag till de föreslagna bestämmelserna i 7 kap. 1, 3 och 4 §§ dataskyddslagen.

Enligt artikel 83 i dataskyddsförordningen har tillsynsmyndigheten i vissa fall möjlighet att påföra de personuppgiftsansvariga administrativa sanktionsavgifter vid överträdelse av förordningens bestämmelser. Av artikel 83.7 framgår att varje medlemsstat får

⁵⁰ Se SOU 2017:39 s. 305 ff.

fastställa regler för om och i vilken utsträckning administrativa sanktionsavgifter kan påföras offentliga myndigheter och organ som är inrättade i medlemsstaten.

Dataskyddsutredningen föreslår i sitt betänkande (SOU 2017:39) att 7 kap. 1–4 §§ dataskyddslagen ska innehålla bestämmelser om administrativa sanktionsavgifter. Enligt den föreslagna 7 kap. 1 § första stycket dataskyddslagen får sanktionsavgifter tas ut även av myndigheter vid överträdelse som avses i artikel 83.4–6 i dataskyddsförordningen, varvid artikel 83.1–3 i förordningen ska tillämpas. De sistnämnda punkterna reglerar principerna för påförande av sanktionsavgifter. Enligt den föreslagna 7 kap. 1 § andra stycket dataskyddslagen ska avgiften bestämmas till högst 10 000 000 kr vid överträdelse som avses i artikel 83.4 i dataskyddsförordningen och annars till högst 20 000 000 kr.

I den föreslagna 7 kap. 2 § dataskyddslagen anges att sanktionsavgift får tas ut vid överträdelse av artikel 10 i dataskyddsförordningen. Bestämmelsen reglerar även avgiftens storlek i sådana fall. Administrativa sanktionsavgifter får vidare, enligt den föreslagna 7 kap. 3 § dataskyddslagen, inte beslutas om den som avgiften ska tas ut av inte har fått tillfälle att yttra sig enligt 6 kap. 3 § dataskyddslagen inom fem år från den dag då överträdelset ägde rum (se avsnitt 8.6.7 under rubriken Kommunikering och delgivning). Enligt 7 kap. 4 § dataskyddslagen ska sanktionsavgifter som beslutats enligt dataskyddsförordningen eller dataskyddslagen tillfalla staten.

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande gjort bedömningen att övervägande skäl talar för att administrativa sanktionsavgifter ska kunna påföras statliga och kommunala myndigheter. Som grund för bedömningen framhöll Dataskyddsutredningen bl.a. den omfattning av känsliga personuppgifter som hanteras av myndigheter, att enskildas intresse av skydd för den personliga integriteten väger lika tungt vid behandling av personuppgifter i det allmännas verksamhet som i den privata sektorn och att behovet av avskräckande sanktioner inte är mindre när det gäller myndigheternas personuppgiftsbehandling.⁵¹

Vi anser att det inte finns anledning att ha ett annat förfarande för tillsyn mot Kriminalvården än det som kommer att gälla vid tillsyn mot andra myndigheter (jfr avsnitt 8.6.7). En hänvisning till

⁵¹ Se SOU 2017:39 s. 288 ff.

7 kap. 1, 3 och 4 §§ dataskyddslagen bör därför göras i kriminalvårdens datalag.

Bestämmelsen i 7 kap. 2 § dataskyddslagen behandlar överträdelser av artikel 10 i dataskyddsförordningen, enligt vilken behandling av personuppgifter som rör bl.a. fällande domar i brottmål endast får utföras under kontroll av myndighet. Eftersom Kriminalvården, i sin egenskap av myndighet, inte kan göra sig skyldig till överträdelser av artikel 10 i dataskyddsförordningen bör det enligt vår mening inte göras någon hänvisning till 7 kap. 2 § dataskyddslagen.

Dataskyddslagens föreslagna bestämmelser om sanktionsavgifter gäller endast överträdelser av de bestämmelser i dataskyddsförordningen som anges i artikel 83.4–6. Beträffande nationella bestämmelser anges i artikel 83.5 d att endast sådana bestämmelser som antagits enligt kapitel IX i förordningen kan föranleda sanktionsavgifter. Det gäller bland annat rätten att behandla uppgifter om nationella identifikationsnummer (artikel 87) och rätten att behandla personuppgifter i anställningsförhållanden (artikel 88). Detta innebär enligt vår mening motsatsvis att överträdelser av andra nationella bestämmelser än sådana som införts med stöd av kapitel IX inte träffas av dataskyddsförordningens bestämmelser om sanktionsavgifter. Eventuellt skulle dock överträdelser av nationella bestämmelser som utgör ett förtydligande av dataskyddsförordningens bestämmelser kunna ses som en överträdelse av förordningens bestämmelser och därmed kunna föranleda sanktionsavgift.

Som vi anført ovan anser vi att tillsynsmyndigheten bör tillämpa samma förfarande vid tillsyn mot Kriminalvården som mot andra myndigheter. Det finns enligt vår mening inte anledning att utöka tillsynsmyndighetens möjligheter att besluta om sanktionsavgifter för Kriminalvården.

8.6.9 Skadestånd

I 8 § lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården finns hänvisning till bestämmelser i personuppgiftslagen om bl.a. skadestånd.

I avsnitt 14.8 finns en redogörelse för vad som kommer att gälla i denna fråga när dataskyddsförordningen börjar tillämpas. Där finns även våra överväganden av vilka hänvisningar som ska göras till dataskyddslagen i denna del.

8.6.10 Överklagande

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande (SOU 2017:39) föreslagit nya, generellt tillämpliga, överklagandebestämmelser i dataskyddslagen. I kapitel 16 finns våra överväganden kring vilka hänvisningar som bör göras till dataskyddslagen i denna del.

8.6.11 Säkerhetsregistret

Kriminalvårdens säkerhetsregister regleras idag i förordningen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Säkerhetsregistret är ett särskilt register för att upprätthålla säkerheten och förebygga brott.⁵²

Enligt vad vi erfarit i samråd med Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv kommer säkerhetsregistret att regleras i en ny lag. Vi föreslår därför inte någon reglering av säkerhetsregistret i kriminalvårdens datalag. I stället föreslår vi hänvisningar till säkerhetsregistret i bestämmelserna om ändamål respektive känsliga personuppgifter. Vi bedömer det inte som ett problem från ett integritetsperspektiv att i en lag reglera vissa frågor om ett känsligt register som i övrigt regleras i en annan lag, eftersom tillämpningen av bestämmelserna avser en och samma myndighet. Se de närmare övervägandena i sakfrågorna i avsnitt 9.5.2 och 13.2.

⁵² Se 39 § förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården.

9 Ändamålsbestämmelser

9.1 Kriminalvårdens verksamhet

Det finns två huvudkategorier av Kriminalvårdens uppgifter som faller utanför brottsdatalagens tillämpningsområde; dels att verkställa frihetsberövanden på annan grund än för misstanke om brott eller straffverkställighet, dels att genomföra transporter som har annan orsak än brott eller misstanke om brott.

9.1.1 Verkställa frihetsberövanden

Att verkställa frihetsberövanden innebär i ljuset av lagförslagets tillämpningsområde sådana frihetsberövanden som faller utanför brottsdatalagens tillämpningsområde. Lagen är därmed inte tillämplig på frihetsberövanden på grund av misstanke om brott, annan straffverkställighet eller liknande (se avsnitt 7.3.2).

Frihetsberövande inom vår föreslagna lags tillämpningsområde, dvs. på *annan* grund än för misstanke om brott och straffverkställighet och liknande, avser framför allt personer som befinner sig frihetsberövade på en kriminalvårdsanstalt eller i ett häkte. Det kan röra sig om omhändertagna personer enligt 4 § lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m., men också om utläningar enligt 8 § lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll eller enligt 10 kap. 1 eller 2 §§ utlänningslagen (2005:716). Det bör noteras att en utläning som är förvarstagen enligt utlänningslagen även kan placeras i polisarrest (enligt 10 kap. 20 § utlänningslagen). Behandling av dessa personers personuppgifter kommer inte att omfattas av vår lag om inte Kriminalvården ansvarar för polisarresten.

Av 1 § förordning (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården framgår att Kriminalvården ansvarar för att bl.a.

bedriva häktesverksamhet. Frihetsberövande på annan grund än för misstanke om brott eller straffverkställighet avser även verkställande av häktning enligt 2 kap. 12 § konkurslagen (1987:672) eller enligt 2 kap. 16 § utsökningsbalken (1981:774). Dessa nämnda grunder för häktning är dock i praktiken ytterst ovanliga.

Vid sådana frihetsberövanden som exemplifierats ovan är andra myndigheter beslutsfattande och Kriminalvården verkställande av beslutet. Kriminalvården behöver i sin verksamhet behandla personuppgifter om dessa frihetsberövade personerna som finns på kriminalvårdsanstalterna eller i häktena.

9.1.2 Genomföra transporter

Kriminalvården ska, enligt 6 § förordning (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården, verkställa de transporter som Polismyndigheten och Säkerhetspolisen överlämnar enligt 29 a § polislagen (1984:387) samt lämna andra myndigheter den hjälp med transport som är särskilt föreskrivet.⁵³

Att Kriminalvården förväntas utföra transporter åt andra myndigheter framgår av Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om transportverksamheten (KVFS 2012:6), liksom av Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om verkställighet av beslut om avvisning och utvisning (RPSFS 2014:8, FAP 638-1). Även av uttalanden i flera förarbeten framgår att Kriminalvården förutsätts utföra transporter åt andra myndigheter.⁵⁴

Transporterna kan exempelvis gälla personer som är placerade på olika vårdinrättningar, personer som ska förflyttas mellan häkten eller kriminalvårdsanstalter eller personer som ska transporteras från Sverige. En transport som Kriminalvården utför för en annan myndighets räkning föregås ofta av att den myndighet som har ansvaret för personen ansöker om handräckning hos Polismyndigheten som därefter överlämnar utförandet av transporten till Kriminalvården.

Det finns inte någon särskild lag eller förordning om transporter av frihetsberövade personer. Eftersom Kriminalvårdens transportverksamhet⁵⁵ är en del av Kriminalvården gäller emellertid

⁵³ Se t.ex. 10 kap. 19 a § utlänningslagen (2005:716).

⁵⁴ Se t.ex. prop. 1996/97:147 s. 32 f. och 1997/98:173 s. 30.

⁵⁵ Kriminalvårdens transportverksamhet kallas även för Nationella transportenheten (NTE).

de generella reglerna om behandling av intagna och häktade enligt fängelselagen (2010:610) och häkteslagen (2010:611) även för transporter som myndigheten utför inom ramen för den egna verksamheten.

Den transportverksamhet av frihetsberövade personer som Kriminalvården utför åt andra myndigheter var tidigare inte lagreglerad. Den 1 april 2017 infördes emellertid en lagändring för att säkerställa en ändamålsenlig och rättssäker transportverksamhet och i syfte att renodla Polismyndighetens verksamhet. Lagändringen innebar bl.a. att Polismyndigheten får överlämna en transport av en frihetsberövad person till Kriminalvården. Den innebar även att myndigheter som begär hjälp vid transporter i vissa fall ska vända sig direkt till Kriminalvården med sin begäran. Kriminalvården fick genom lagändringen även ett utökat ansvar och kan nu utföra fler transporter åt Polismyndigheten och andra myndigheter.⁵⁶

Kriminalvården utför olika typer av transporter. I första hand flyttar de intagna mellan anstalter och häkten. Det sker också transporter av intagna som till exempel ska utvisas efter avtjänat straff, men också transporter till förvar samt vid avvisningar och utvisningar med stöd av utlänningslagen. Kriminalvården transporterar också personer som står under tvångsvård. En annan kategori av transporter är de som sker inom ramen för internationellt samarbete⁵⁷.

Det är endast transporter som inte faller in under brottsdatalagens (2018:xx) tillämpningsområde, som ska omfattas av vårt lagförslag. Transporter som därmed torde omfattas är t.ex. transporter av intagna enligt LVU/LVM, transporter till förhandling i allmän förvaltningsdomstol eller mellan SIS-institutioner, transporter av förvarstagna som ska utvisas enligt utlänningslagen samt transporter av intagna enligt LPT mellan olika sjukvårdsavdelningar. Däremot torde flytten av intagna mellan olika anstalter och häkten samt transporter vid utvisningar på grund av brott efter avtjänat straff falla utanför vårt lagförslags tillämpningsområde.⁵⁸

⁵⁶ Se prop. 2016/17:57 s. 1, 34 f och 41 ff.

⁵⁷ Se t.ex. lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling.

⁵⁸ Jfr bl.a. SOU 2017:29 s. 192 ff.

9.1.3 Förebyggande säkerhetsarbete

Kriminalvården har till uppgift att upprätthålla säkerheten och förebygga brott när de genomför sin verksamhet. Av nuvarande 3 § 3 lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården framgår att Kriminalvården får behandla personuppgifter bl.a. för detta ändamål.

I förarbetena till lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården uttalas att det för att upprätthålla säkerheten och förebygga brott även bör vara möjligt att behandla personuppgifter som rör häktade. Den nu aktuella ändamålsbestämmelsen bör lagtekniskt därför konstrueras på sådant sätt att det tydligt framgår att den inte bara tar sikte på verkställigheten av påföljd. Utöver uppgifter om den som är häktad eller som verkställer påföljd bör det för att upprätthålla säkerheten och förebygga brott också vara tillåtet att behandla personuppgifter bl.a. för den som annars transporteras av Kriminalvårdens transporttjänst (numera Nationella transportenheten).⁵⁹

Även om större delen av den kriminalvårdande verksamheten kommer att omfattas av brottsdatalagens tillämpningsområde, finns det fortfarande ett behov av att förebygga och förhindra incidenter kopplade både till verkställandet av andra frihetsberövanden och till transporterna av sådana frihetsberövade. Verkställande av ett frihetsberövande måste, på samma sätt som en transport, kunna genomföras utan incidenter för den aktuella personen, för personalen och för andra personer i deras närhet såsom allmänheten eller annan myndighets personal. Incidenter kan avse t.ex. skador, fritagningsförsök eller felbehandlingar. Detta är ett led i ett förebyggande säkerhetsarbete, både på kortare och längre sikt, utan att för den delen ta sikte på det rent brottsförebyggande arbetet som Kriminalvården också utför. Rent brottsförebyggande arbete, liksom om brottsmisstanke vid tillfället faktiskt skulle uppstå, faller i stället inom brottsdatalagens tillämpningsområde.

⁵⁹ Se prop. 2000/01:126 s. 28.

9.2 Rättslig reglering av ändamål

Av artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen framgår att personuppgifter endast får samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Detta kallas för ändamålsbegränsning och det senare ledet benämns ofta finalitetsprincipen (se avsnitt 9.2.3). Motsvarande bestämmelse finns i artikel 6.1 b i 1995 års dataskyddsdirektiv och har införts i svensk rätt genom 9 § första stycket c och d PuL. Lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården hänvisar uttryckligen till personuppgiftslagens bestämmelser i 8 §. Personuppgiftslagens bestämmelser är enligt 2 § lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården även tillämpliga för det fall den senare lagen inte föreskriver annat.

Registerförfattningarnas ändamålsbestämmelser brukar delas in i primära och sekundära ändamål. Bestämmelserna om primära ändamål tillgodoser den berörda myndighetens eget behov av att behandla personuppgifter. Bestämmelser om sekundära ändamål reglerar i vilken utsträckning uppgifter som samlats in för myndighetens egen verksamhet får behandlas för att lämnas ut till enskilda eller till andra myndigheter i syfte att tillgodose deras behov (se avsnitt 9.2.2).

9.2.1 Primära ändamålsbestämmelser

Av 3 § lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården framgår att Kriminalvården primärt får behandla personuppgifter bara om det behövs för att myndigheten ska kunna fullgöra sina uppgifter i enlighet med vad som föreskrivs i lag eller förordning, för att underlätta tillgången till sådana uppgifter om verkställighet av påföljd eller häktning som rättsväsendets myndigheter behöver eller för att upprätthålla säkerheten och förebygga brott under den tid som en åtgärd enligt 1 § första stycket 2–9 pågår. Sistnämnda punkter avser lagens hela tillämpningsområde med undantag för verksamhet i fråga om personer som är föremål för personutredning.

Av andra stycket framgår att personuppgifter som behandlas enligt första stycket också får behandlas om det behövs för tillsyn, planering, uppföljning och kvalitetssäkring av verksamheten.

Formuleringen i bestämmelsen att Kriminalvården *bara* får behandla personuppgifter vid vissa situationer innebär att uppräknningen är uttömmande.

I förarbetena till lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården uttalas att beskrivningen i lagen av det ändamål för vilket uppgifterna får behandlas, kommer att utgöra ramen för vilka uppgifter som får behandlas och hur de får användas.⁶⁰

9.2.2 Sekundära ändamålsbestämmelser

I 9 § lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården finns en bestämmelse om att uppgifter som är nödvändiga för att framställa rättsstatistik ska lämnas ut till den myndighet som ansvarar för att framställa sådan statistik. Bestämmelsen tar sikte på möjligheten till vidarebehandling i form av utlämnande av uppgifter för att framställa statistik, dvs. en ny behandling av redan insamlade personuppgifter. Bestämmelsen innebär dock inte att andra behandlingar av tidigare insamlade personuppgifter är uteslutna. Personuppgiftslagen (1998:204) tillämpas när inget annat följer av lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården.⁶¹ Det innebär att en ny behandling av redan insamlade personuppgifter i dag bedöms utifrån personuppgiftslagens bestämmelser.

En utgångspunkt för personuppgiftslagen är att behandling av personuppgifter ska ske för ett visst ändamål. Den personuppgiftsansvarige ska bl.a. se till att uppgifter bara samlas in för uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte behandlas för något ändamål som är oförenligt med det för vilket uppgifterna samlades in samt att de uppgifter som behandlas är adekvata och relevanta i förhållande till ändamålet med behandlingen (9 § PuL).

En ny behandling måste därmed stå i överensstämmelse med finalitetsprincipen (se avsnitt 9.2.3) så som den beskrivs i 9 § första stycket d PuL för att vara tillåten.

⁶⁰ Se prop. 2000/01:126 s. 29

⁶¹ Se 2 § lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården

9.2.3 Finalitetsprincipen

Finalitetsprincipen kommer till uttryck i artikel 6.1 b i 1995 års dataskyddsdirektiv och har införts i svensk rätt genom 9 § d PuL (1998:204). I EU:s dataskyddsförordning återfinns den i artikel 5.1 b och artikel 6.4.

Enligt artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen ska personuppgifter samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål. Av bestämmelsen framgår också att personuppgifterna inte senare får behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Det framgår emellertid även att ytterligare behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1 inte ska anses vara oförenliga med de ursprungliga ändamålen.

Nytt för dataskyddsförordningen är att det – av artikel 6.4 – framgår vilka faktorer som kan vara av betydelse för att fastställa om en personuppgiftsbehandling för andra ändamål är förenlig med det ändamål som uppgifterna samlades in för. De faktorer som anges i artikelns punkter a–e är i sin helhet följande.

- a) Kopplingar mellan de ändamål för vilka personuppgifterna har samlats in och ändamålen med den avsedda ytterligare behandlingen.
- b) Det sammanhang inom vilket personuppgifterna har samlats in, särskilt förhållandet mellan de registrerade och den personuppgiftsansvarige.
- c) Personuppgifternas art, särskilt huruvida särskilda kategorier av personuppgifter behandlas i enlighet med artikel 9 eller huruvida personuppgifter om fällande domar i brottmål och överträdelser behandlas i enlighet med artikel 10.
- d) Eventuella konsekvenser för registrerade av den planerade fortsatta behandlingen.
- e) Förekomsten av lämpliga skyddsåtgärder, vilket kan inbegripa kryptering eller pseudonymisering.

Av skäl 50 till dataskyddsförordningen framgår dock också att om en personuppgiftsbehandling är nödvändig för att fullgöra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning som den personuppgiftsansvarige har fått i uppgift att utföra, kan medlemsstaternas nationella rätt fastställa och närmare ange för vilka

uppgifter och syften ytterligare behandling bör betraktas som ”förenlig och laglig”. Tillåtligheten av en vidarebehandling kan således säkerställas genom nationell lagstiftning som reglerar när sådan vidarebehandling ska vara tillåten (jfr artikel 6.3 andra stycket i dataskyddsförordningen och avsnitt 9.4).

9.3 **Precisering av rättslig grund eller ändamålsbestämmelser?**

Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv har i sitt delbetänkande (SOU 2017:29) gjort bedömningen att tillåtna *rättsliga grunder* för behandling av personuppgifter och *ändamålsbestämmelser* ibland har blandats samman. Detta kan enligt den utredningen leda till att tillämparen förväxlar rättslig grund med ändamål och godtar ett i författning angivet allmänt ändamål som ett särskilt och tillräckligt preciserat ändamål. Som ett exempel nämns bestämmelsen i 2 kap. 7 § polisdatalagen. Här anges att Polismyndigheten får behandla personuppgifter för att utföra vissa av sina arbetsuppgifter, t.ex. om det behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att utreda eller beivra brott. Utredningen ifrågasätter om sådana bestämmelser utgör ändamålsbestämmelser eller om de i stället bör betraktas som en precisering av den rättsliga grunden.⁶²

Ändamålsbestämmelserna i 3 § lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården är övergripande och generella till sin natur. Kriminalvårdens uppgifter enligt lagen är inte preciserade och inte heller uppdelade.

9.4 **Ett uttryckligt angivet och tydligt ändamål krävs**

Av artikel 6.3 andra stycket i dataskyddsförordningen framgår att den nationella rätten kan innehålla särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i förordningen och att dessa bestämmelser kan innehålla bland annat de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål samt ändamålsbegränsningar (se avsnitt 5.1).

⁶² Se SOU 2017:29 s. 241 ff.

Ändamålet med personuppgiftsbehandlingen måste vara uttryckligt angivet och tillräckligt tydligt. Detta framgår av de allmänna principer som gäller enligt artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen och skäl 39 till förordningen. Om ändamålen med personuppgiftsbehandlingen inte har en viss grad av precision är det vidare svårt att bedöma om behandlingen uppfyller den princip om uppgiftsminimering som framgår av artikel 5.1 c i dataskyddsförordningen. Enligt denna princip ska personuppgifterna vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål som de samlades in för. En bedömning av om en uppgift är nödvändig för ett visst ändamål eller hur relevant uppgiften är för ändamålet, är svår att göra om ändamålet inte är tillräckligt tydligt angivet.⁶³

9.5 Bedömning

9.5.1 Det behövs nya preciserade ändamålsbestämmelser

Bedömning: Ändamålen som personuppgifter behandlas för enligt 3 § lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården ligger alltför nära den rättsliga grunden. Bestämmelsen kan därför inte återanvändas utan behöver omformuleras i kriminalvårdens datalag.

En berättigad fråga är om ändamålsbestämmelser i registerförfattningar i vissa fall snarare utgör en precisering av den rättsliga grund som myndigheternas rätt till personuppgiftsbehandling inom lagens tillämpningsområde vilar på, än en egentlig precisering av för vilka ändamål personuppgifter får behandlas.

Den myndighetsutövning eller uppgift av allmänt intresse (jfr artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen) som har anförtrotts kriminalvården i dess kriminalvårdande verksamhet utgörs i huvudsak av myndighetens möjlighet att kunna fullgöra sina uppgifter i enlighet med vad som föreskrivs i lag eller förordning.

⁶³ Jfr Socialdatautredningens betänkande (SOU 1999:109 s. 156).

Dessa arbetsuppgifter kan brytas ner till primära och sekundära ändamål.

Ändamålen som personuppgifter behandlas för enligt 3 § lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården ligger enligt vår uppfattning alltför nära den rättsliga grunden. Bestämmelsen kan därför inte återanvändas i den nya lagen utan behöver omformuleras i kriminalvårdens datalag så att dessa blir mer specifika och tydliga. En del av nuvarande ändamålsbestämmelser i 3 § lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården ingår dessutom numera i brottsdatalagens tillämpningsområde. Ändamålsbestämmelserna behöver även av den anledningen formuleras om för att tydligare ange vårt lagförslags tillämpningsområde.

9.5.2 Primära ändamålsbestämmelser

Förslag: Personuppgifter ska få behandlas bara om det behövs för att utföra en arbetsuppgift i syfte att verkställa frihetsberövanden eller genomföra transporter.

För att förebygga och förhindra incidenter av betydelse för enskildas säkerhet i de verksamheter som avses i första stycket får även uppgifter i det säkerhetsregister som avses i lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården behandlas.

Bedömning: Kriminalvårdens tillsyn, planering, uppföljning och kvalitetssäkring av verksamheten bör inte särskilt regleras som ändamål i lag.

Till skillnad från den nuvarande lagstiftningen på området kommer den lag som vi föreslår att vara uppbyggd kring syftet med behandlingen och vad som behövs för att utföra en arbetsuppgift. Det blir därmed en starkare koppling till Kriminalvårdens verksamhet och lagens tillämpningsområde. Den primära ändamålsbestämmelsen föreslås finnas i 6 §.

I och med att i stort sett all informationshantering inom verksamheten sker med stöd av datorer och att informationen i stor utsträckning innehåller personuppgifter, skulle en alltför detaljerad och begränsande reglering kunna försämra myndigheternas

förutsättningar att uppfylla de krav som lagstiftningen ställer på dem.

Vi avser att behålla behovskravet från lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och att regleringen ska vara uttömmande. Vårt förslag till ändamålsbestämmelser bygger i övrigt inte alls på nuvarande reglering. Detta beror, som vi tidigare nämnt, på att lagen är omodern och i stort behov av en översyn.

De primära ändamålen avser myndighetens eget behov av att behandla personuppgifter. Sådana ändamål handlar här om Kriminalvårdens arbetsuppgifter som inte omfattas av brottsdatalogens tillämpningsområde. Det har inte framkommit uppgifter om några andra arbetsuppgifter inom den kriminalvårdande verksamheten, som faller utanför brottsdatalogens tillämpningsområde, än dem vi redovisat under avsnitt 9.1. Det är av vikt att den primära ändamålsbestämmelsen täcker in dessa behandlingar av personuppgifter så att arbetsuppgifterna kan fortsätta utföras.

Vi föreslår därför att personuppgifter bara ska få behandlas om det behövs för att utföra en arbetsuppgift i syfte att verkställa frihetsberövanden eller genomföra transporter.

För att förebygga och förhindra incidenter av betydelse för enskildas säkerhet i de verksamheter som avses i första stycket får även uppgifter i det säkerhetsregister som avses i lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården behandlas. Detta täcker Kriminalvårdens arbetsuppgifter till den del som inte omfattas av brottsdatalogens tillämpningsområde.

Enligt vår bedömning innebär förslaget en tillräckligt vid, men samtidigt också tillräckligt precis reglering, för att intresset av att myndigheternas verksamhet i denna del ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt ska vara balanserat mot behovet av att värna de enskildas integritet.

Den personuppgiftsbehandling som myndigheterna utför inom kriminalvårdande verksamhet utgörs till största del av personbaserad handläggning som kan liknas vid hälso- och sjukvårdens hantering av patienter. Sådant handläggning sker i KVR; kriminalvårdsregistret (se även avsnitt 10.4). Det finns en mindre del av traditionell ärendehandläggning och för den finns materiella och processuella regler⁶⁴ för att styra vilka personuppgifter som ska få registreras i ärendet.

⁶⁴ T.ex. fängelselagen (2010:610) och häkteslagen (2010:611)

Den personbaserade handläggningen avser de frihetsberövade och de som transporteras, båda kategorierna av andra anledningar än brott och misstanke om brott. Dessa kategorier är en relativt liten del av den totala verksamheten och är tydligt avgränsad i förhållande till andra uppgifter. Denna verksamhet är därmed tillräckligt tydligt avgränsad vad gäller behandlingen av personuppgifter.⁶⁵

Tydligt angiven och tillräckligt specifikt ändamål

Av artikel 6.3 andra stycket i dataskyddsförordningen framgår att den nationella rätten kan innehålla särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i förordningen och att dessa bestämmelser kan innehålla bland annat de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål samt ändamålsbegränsningar (se avsnitt 5.1). Detta ger enligt vår mening stöd för förekomsten av både primära och sekundära ändamålsbestämmelser i nationella registerförfattningar.

Frågan är om den primära ändamålsbestämmelsen som vi föreslår är så specifikt och uttryckligt angiven som kan krävas (jfr artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen). Som framgår ovan innehåller 1995 års dataskyddsdirektiv samma reglering om ändamålet för personuppgiftsbehandling som dataskyddsförordningen. De krav som återfinns i dataskyddsförordningen innebär att de ändamål som anges i lagen behöver vara så uttryckligt angivna och tydliga som krävs enligt unionsrätten.

Vårt förslag om ändamålsbestämmelser för Kriminalvården rymmer olika arbetsuppgifter av skild karaktär (se avsnitt 9.1). Mot bakgrund av den diversifierade verksamhet som avses måste ändamålsbestämmelser enligt vår mening ha en relativt vid formulering. Vi anser därför att förslaget om den primära ändamålsbestämmelsen är så specifik och tydlig som kan krävas.

Enligt vår uppfattning skulle det vara olämpligt att i ett försök att skapa ytterligare tydlighet bryta ner de arbetsuppgifter som framgår av förslaget i särskilda delmoment. Detta skulle enligt vår mening i stället riskera att göra lagstiftningen ofullständig och skapa förvirring gällande tillåtligheten av de moment som inte nämns. Vi

⁶⁵ Jfr Öman, Särskilda registerförfattningar, Festskrift till Peter Seipel, 2006, s. 703.

gör bedömningen att den föreslagna bestämmelsen är tydligt angiven och tillräckligt specifik.

Det får dock inte glömmas bort att personuppgifts-behandlingen måste *behövas* för att vara tillåten. Frågan om huruvida behandlingen av en viss personuppgift är adekvat, relevant och nödvändig i en enskild handläggning eller för en enskild arbetsuppgift får enligt vår mening bedömas utifrån den enskilda delen av handläggningens eller arbetsuppgiftens karaktär.

Tillsyn, planering, uppföljning och kvalitetssäkring av verksamheten

Den nuvarande regleringen i 3 § andra stycket lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården stadgar att personuppgifter som behandlas enligt första stycket också får behandlas om det behövs för tillsyn, planering, uppföljning och kvalitetssäkring av verksamheten.

Av lagens förarbeten framgår att tillsyn, uppföljning och utvärdering av vidtagna åtgärder är en självklar förutsättning för att kvaliteten i Kriminalvårdens verksamhet ska kunna förbättras. En viktig uppgift för Kriminalvården är att förhindra återfall i brott. För att Kriminalvården ska kunna analysera vilka åtgärder som bäst bidrar till att den intagne inte återfaller i brott efter det att påföljden har verkställts krävs det att det utvecklas metoder för att följa upp och utvärdera återfallsfrekvensen. Det uttalades vidare att, för att undvika tveksamheter om vad som omfattas av dessa begrepp, det i lagens ändamålsbestämmelse särskilt bör anges att de uppgifter som behandlas för något av de primära ändamål som tidigare har angetts också får användas för tillsyn, planering, uppföljning och kvalitetssäkring av verksamheten.⁶⁶

Numera föreskrivs inte denna typ av ändamål särskilt i registerlagstiftningars ändamålsbestämmelser. Bakgrunden är att lagrådet i ett lagstiftningsärende på området har framfört att en ändamålsbestämmelse som tar sikte på en myndighets planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten är obehövlig.⁶⁷ Lagrådet ansåg där att sådan verksamhet är en integrerad del av själva

⁶⁶ Se prop. 2000/01:126 s. 28.

⁶⁷ Se t.ex. förarbetena till lagen om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet (prop. 2004/05:164 s. 179).

verksamheten och inte någon fristående aktivitet som behöver regleras särskilt. Detta är en ståndpunkt som lagstiftaren valt för registerlagstiftningars ändamålsbestämmelser i bl.a. polisdatalagen (2010:361), åklagardatalagen (2015:433) och utlänningsdatalagen (2016:27). Det finns därmed inte någon särskild reglering för dessa lagar som innebär att personuppgiftsbehandling för tillsyn, kontroll, uppföljning eller planering av verksamheten är tillåten.

Det finns ett intresse av att myndigheternas personuppgiftshanteringsregler utformas på ett enhetligt sätt. Mot denna bakgrund anser vi att det inte finns skäl att göra en annan bedömning av hur det grundläggande regelverket bör utformas när det gäller kriminalvårdens datalag. Det är därför inte behövligt att särskilt reglera Kriminalvårdens tillsyn, planering, uppföljning och kvalitetssäkring av verksamheten i lag.

Säkerhetsarbete och säkerhetsregistret

Kriminalvården genomför ett omfattande förebyggande säkerhetsarbete och använder då bl.a. uppgifter från sitt säkerhetsregister⁶⁸. Detta är en förutsättning för att verksamheten ska kunna genomföras på ett säkert sätt och därigenom förhindra incidenter av betydelse för enskilda. Ett sådant arbete sker i dag oavsett om verksamheten omfattas av vårt lagförslags eller brottsdatalagens tillämpningsområde.

Säkerhetsarbetet är en självklar och integrerad del av verksamheten på samma sätt som tillsyn, planering, uppföljning och kvalitetssäkring (se föregående avsnitt). Säkerhetsarbetet behöver enligt vår bedömning inte särskilt regleras.

Enligt vad vi har erfarit i samråd med Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv kommer säkerhetsregistret att regleras i en lag som faller inom ramen för brottsdatalagens tillämpningsområde (se avsnitt 8.6.11). Det är av yttersta vikt för verksamheten att Kriminalvården kan använda sig av de särskilda uppgifterna i säkerhetsregistret trots att det inte regleras av denna lag. Vi vill därför tydliggöra att Kriminalvården har rätt att behandla uppgifterna i säkerhetsregistret även vid arbetsuppgifter i syfte att

⁶⁸ Se 39 § förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården.

verkställa frihetsberövanden och att genomföra transporter till den del de inte omfattas av brottsdatalogens tillämpningsområde.

9.5.3 Sekundära ändamålsbestämmelser och finalitetsprincipen

Förslag: Personuppgifter som behandlas eller har behandlats för de primära ändamålen ska även få behandlas om det behövs

1. för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning, eller
2. för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679.

Bedömning: Den sekundära ändamålsbestämmelsen är avsedd att vara uttömmande. Det blir därmed aldrig aktuellt för Kriminalvården att inom kriminalvårdens datalags tillämpningsområde bedöma om behandling för andra ändamål än de som anges i lagen är förenliga med finalitetsprincipen.

De sekundära ändamålen avser myndighetens utlämnande av personuppgifter för att tillgodose andras behov. Huvudregeln är att behandling för att lämna ut personuppgifter till annan enligt de sekundära ändamålen bara får avse personuppgifter som myndigheten samlat in och behandlat för sina primära ändamål. Myndigheten får således inte samla in personuppgifter som den inte behöver för sin egen verksamhet.

Av skäl 50 till dataskyddsförordningen framgår att om en personuppgiftsbehandling är nödvändig för att fullgöra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning som den personuppgiftsansvarige har fått i uppgift att utföra, kan medlemsstaternas nationella rätt fastställa och närmare ange för vilka uppgifter och syften ytterligare behandling bör betraktas som ”förenlig och laglig”. Tillåtligheten av en vidarebehandling kan således säkerställas genom nationell lagstiftning som reglerar när sådan vidarebehandling ska vara tillåten (jfr artikel 6.3 andra stycket

i dataskyddsförordningen och avsnitt 9.4). En sådan nationell reglering ersätter således, enligt vår mening, den prövning som annars ska göras enligt artikel 6.4 i dataskyddsförordningen av om ändamålet är förenligt med det ursprungliga.

Vi föreslår att personuppgifter som behandlas eller har behandlats enligt de primära ändamålen även ska få behandlas om det behövs

1. för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning, eller

11.för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679.

Vi avser att bestämmelsen om de sekundära ändamålen ska vara uttömmande. Det blir därmed aldrig aktuellt för Kriminalvården att inom kriminalvårdens datalags tillämpningsområde bedöma om behandling för andra ändamål än de som angivits i lagen är förenliga med finalitetsprincipen, se avsnitt 9.2.3. De föreslagna sekundära ändamålen är, enligt vår bedömning, i sig förenliga med finalitetsprincipen. Vi har i detta sammanhang även gjort en avvägning mellan intresset av att uppgiften lämnas ut och intresset av att skydda enskilda personers integritet och funnit att det är lämpligt att Kriminalvården får vidarebehandla uppgifterna i de angivna situationerna.

De föreslagna sekundära ändamålsbestämmelserna medverkar till att ge en heltäckande bild av vilken personuppgiftsbehandling som i dag behövs och är tillåten inom den kriminalvårdande verksamheten inom tillämpningsområdet. Bestämmelsen innebär också att det inte råder några tvivel om att det utlämnande av personuppgifter som sker med stöd av annan lag eller förordning är tillåtet även enligt dataskyddsförordningen.

Det finns inte något uttryckligt arkivändamål i lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården eller i andra registerförfattningar som exempelvis kustbevakningsdatalagen (2012:145) eller utlänningsdatalagen (2016:27). Det föreslår vi ska finnas. Personuppgifter ska även få behandlas för arkivändamål när de behandlas eller har behandlats med stöd av brottsdatalagen eller den registerförfattning som kompletterar brottsdatalagen för

domstolarnas verksamhet. Anpassningen till EU:s dataskyddsförordnings bestämmelser om behandling av personuppgifter för arkivändamål tas närmare upp i kapitel 15.

Vi anser att en lagreglering av personuppgiftsbehandlingen ändamål på detta sätt ger en tydlighet för både de registrerade personerna och de tjänstemän vid Kriminalvården som ska behandla personuppgifterna. Eftersom såväl de primära som de sekundära ändamålsbestämmelserna i vårt förslag till kriminalvårdens datalag är avsedda att vara uttömmande kommer det inte att vara upp till enskilda tjänstemän att bedöma om en behandling är förenlig med dataskyddsförordningens bestämmelser. Detta utgör enligt vår mening i sig ett skydd för de registrerades integritet.

Uppgifter som primärt har behandlats enligt brottsdatalagen

Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv har i sitt delbetänkande gjort bedömningen att dataskyddsförordningen – och inte brottsdatalagen – är tillämplig när sådana behöriga myndigheter som avses i brottsdatalagen behandlar personuppgifter för att tillhandahålla dessa till andra myndigheter, om ändamålet med behandlingen ligger utanför brottsdatalagens tillämpningsområde.⁶⁹ Som ett exempel kan nämnas att när Kriminalvården behandlar personuppgifter i ett ärende om straffverkställighet sker detta enligt brottsdatalagen och dess kompletterande registerförfattning för kriminalvården. Personuppgifterna har då primärt behandlats med stöd av brottsdatalagens tillämpningsområde. Utlämnandet av uppgifterna ska dock bedömas utifrån dataskyddsförordningens bestämmelser.

Enligt vad vi erfarit vid samråd med Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv kommer den utredningen att lämna förslag på en reglering av vilken prövning som ska göras innan personuppgifter, som behandlas med stöd av brottsdatalagen, får behandlas för ändamål utanför den lagens tillämpningsområde. Vi kommer därmed inte att behandla den frågan i vår promemoria.

⁶⁹ Se SOU 2017:29 s. 292.

Tydligt angivna och tillräckligt specifika ändamål

På samma grunder som för den primära ändamålsbestämmelsen anser vi att även den sekundära ändamålsbestämmelsen är tydligt angiven och tillräckligt specifik (se närmare avsnitt 9.5.2. med samma rubrik).

10 Direktåtkomst och tillgången till personuppgifter

10.1 Tillgången till personuppgifter

Förslag: Tillgången till personuppgifter inom Kriminalvården ska begränsas till vad varje tjänsteman behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Enligt 6 § första stycket lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården ska direktåtkomst till de personuppgifter som behandlas enligt den lagen vara förbehållen de personer som på grund av sina arbetsuppgifter inom kriminalvården behöver tillgång till uppgifterna. Av 6 § andra stycket framgår att regeringen kan meddela föreskrifter i fråga om myndigheters direktåtkomst till personuppgifter.

Av 37, 43–44 § och 46–48 §§ förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården framgår vilka som får ha direktåtkomst och även i vilken omfattning uppgifter ska lämnas ut till andra myndigheter.

Bakgrunden till begränsningarna är att det från integritets-synpunkt är angeläget att åtkomsten till de uppgifter som behandlas inte är vidare än nödvändigt. Endast de personer som på grund av sina arbetsuppgifter behöver tillgång till uppgifterna bör därför ha åtkomst till dem.⁷⁰

Enligt 31 § PuL ska den personuppgiftsansvarige vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att skydda de personuppgifter som behandlas. Åtgärderna ska åstadkomma en säkerhetsnivå som är lämplig med beaktande av de tekniska möjligheter som finns, vad det skulle kosta att genomföra åtgärderna, de särskilda

⁷⁰ Se prop. 2000/01:126 s. 34 f.

risker som finns med behandlingen av personuppgifterna, och hur pass känsliga de behandlade personuppgifterna är.

Av andra stycket samma bestämmelser finns det en skyldighet för varje myndighet att se till att anställda bara ges tillgång till personuppgifter utifrån vad som krävs för arbetsuppgifterna. Detta ska gälla i fråga om såväl personuppgifter i myndighetens egna informationssamlingar som personuppgifter som myndigheten får tillgång till genom direktåtkomst.

Att tillgången till personuppgifter i så stor utsträckning som möjligt faktiskt begränsas till vad var och en behöver för att utföra sitt arbete är viktigt för att skapa ett tillfredställande internt skydd för personuppgifter vid myndighetens informationshantering. Att begränsa tillgången till personuppgifter är ett generellt behov och bör gälla både i förhållande till myndighetens egna system och till system som myndigheten får tillgång till genom direktåtkomst eller andra former av informationsutbyte.⁷¹

Den personuppgiftsansvarige har, enligt artikel 24.1 och artikel 32 i dataskyddsförordningen, skyldighet att se till att en lämplig säkerhetsnivå för behandlingen av personuppgifter upprätthålls. Detta ska, enligt samma bestämmelser, ske bl.a. genom att den personuppgiftsansvarige vidtar lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder. Den personuppgiftsansvariges skyldigheter i denna del återfinns även i de allmänna principer för behandling av personuppgifter som framgår av artikel 5.1 f i dataskyddsförordningen.

Vi har gjort bedömningen att sökbegränsningar utgör en säkerhetsåtgärd i dataskyddsförordningens mening (se avsnitt 13.2). Detsamma gäller enligt vår uppfattning bestämmelser om behörighetsbegränsningar, tilldelningsstyrning och andra rutiner som säkerställer att personuppgiftsbehandlingen sker i enlighet med dataskyddsförordningen.

Åtgärder som säkerställer en lämplig säkerhetsnivå ska förvisso vidtas av de personuppgiftsansvariga även utan bestämmelser i registerförfattningar. Bestämmelser om vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas i en viss verksamhet utgör dock enligt vår mening sådana specifika krav på personuppgiftsbehandling som enligt artikel 6.2 i dataskyddsförordningen får fastställas genom nationella registerförfattningar (se kapitel 13).

⁷¹ Se SOU 2017:29 s. 312 och SOU 2015:39 s. 385. Jfr även 31 § PuL.

Att det finns säkerhetsåtgärder för personuppgiftsbehandlingen är vidare en förutsättning för att känsliga personuppgifter ska få behandlas för ett viktigt allmänt intresse med stöd av undantaget i artikel 9.2 g i dataskyddsförordningen. Det faktum att en säkerhetsåtgärd kommer till uttryck i en registerförfattning säkerställer enligt vår mening skyddsåtgärden på ett sådant sätt som avses i artikel 9.2 g i förordningen. I avsnitt 17.1 gör vi vidare bedömningen att dataskyddsförordningen inte hindrar att nationella bestämmelser om personuppgiftsbehandling införs i en förordning eller i en myndighetsföreskrift, så länge föreskrifterna tillkommit i laga ordning.

Mot den bakgrunden bedömer vi att en bestämmelse om intern begränsning av tillgången av personuppgifter är förenlig med dataskyddsförordningen. Vi föreslår därför att det ska finnas en bestämmelse i kriminalvårdens datalag om att tillgången till personuppgifter ska begränsas till vad varje tjänsteman behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

10.2 Den interna tillgången till personuppgifter ska inte regleras genom bestämmelser om direktåtkomst

Bedömning: Det bör inte finnas bestämmelser om intern direktåtkomst i kriminalvårdens datalag.

Som vi nämnt i föregående avsnitt regleras den interna åtkomsten till uppgifter inom kriminalvården i 6 § lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården genom begränsning av *direktåtkomst*.

Avseende begreppet direktåtkomst – som används för den interna tillgången till personuppgifter vid arbetet inom kriminalvården – kan nämnas följande. Det finns ingen legaldefinition av begreppet. Med direktåtkomst, tidigare kallat terminalåtkomst, avses vanligtvis att någon har direkt tillgång till någon annans register eller databas och på egen hand kan söka efter information, dock utan att kunna påverka innehållet i registret eller

databasen.⁷² I begreppet ligger också att den som är personuppgiftsansvarig för registret eller databasen inte har någon kontroll över vilka uppgifter som mottagaren vid ett visst söktillfälle tar del av (jfr prop. 2004/05:164 s. 83 och prop. 2011/12:45 s. 133).⁷³

Det kan tilläggas att det normalt inte behöver regleras särskilt att en myndighet får ha åtkomst till sina egna register och databaser, under förutsättning att det inte inom myndigheten råder sekretess mellan självständiga verksamhetsgrenar.⁷⁴

Det är även betydelsefullt att bestämmelserna om den interna tillgången till personuppgifter är relativt enhetliga mellan de olika registerlagstiftningarna. Det ökar i sig skyddet för de enskildas integritet. De flesta registerförfattningar har särskilda bestämmelser om den interna tillgången till personuppgifter, se t.ex. 8 § domstolsdatalagen (2015:728), 2 kap. 3 § kustbevakningsdatalagen (2012:124) och 16 § utlänningsdatalagen (2016:27). Bestämmelserna tar sikte på att tillgången till personuppgifter ska begränsas till det som varje tjänsteman behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Bestämmelsen om den interna tillgång till personuppgifter bör därför i kriminalvårdens datalag omformuleras till en mer modern lydelse utan koppling till direktåtkomst som i nuvarande reglering.

Vi vill i detta sammanhang betona att förekomsten av behörighetsbegränsningar m.m. i en registerförfattning inte innebär att man kan bortse från de övriga krav på lämpliga säkerhetsåtgärder som dataskyddsförordningen föreskriver. Som ett exempel kan nämnas att det i förordningen ställs krav på att dataskydd byggs in i databehandlingssystem i den utsträckning det är lämpligt med hänsyn till bl.a. kostnader, behandlingens art och omfattning och de risker som behandlingen innebär (artikel 25). Som ett exempel på ett sådant inbyggt dataskydd kan nämnas loggning.

10.3 Direktåtkomst för andra myndigheter

Förslag: Regeringskansliet, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska få ha direktåtkomst till personuppgifter som

⁷² Se bl.a. prop. 2009/10:85 s. 168.

⁷³ Se betänkandet Överskottsinformation vid direktåtkomst (SOU 2012:90 s. 198 f.).

⁷⁴ Se prop. 2004/05:164 s. 83.

behandlas med stöd av kriminalvårdens datalag. Direktåtkomsten för Regeringskansliet ska endast avse uppgifter som behövs i ärenden om nåd i brottmål.

I 6 § andra stycket lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården ges regeringen möjlighet att meddela föreskrifter i fråga om myndigheters direktåtkomst till personuppgifter.

Av 37 och 44 §§ förordningen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården framgår att Regeringskansliet, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får ha direktåtkomst till uppgifter i det centrala kriminalvårdsregistret medan rikspolischefen, säkerhetspolischefen och de personer som respektive chef utser även får ha direktåtkomst till uppgifter om huruvida en person är registerad i säkerhetsregistret. För Regeringskansliet får dock endast uppgifter i det centrala kriminalvårdsregistret göras tillgängliga som behövs i ärenden om nåd i brottmål. Se närmare om det centrala kriminalvårdsregistret i avsnitt 10.4.

Avseende dagens möjlighet till direktåtkomst för andra myndigheter kan därutöver framhållas följande.

I förarbetena till lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården uttalades att det från integritetssynpunkt är angeläget att åtkomsten till de uppgifter som behandlas inte är vidare än nödvändigt. Detta gäller i synnerhet vid direktåtkomst där det, till skillnad från annan användning, saknas möjlighet för den personuppgiftsansvarige att kontrollera nyttjandet. Endast de personer som på grund av sina arbetsuppgifter behöver tillgång till uppgifterna bör därför ha direktåtkomst till dem. Ett ändamål för att behandla uppgifter ska enligt den föreslagna lagen vara att underlätta tillgången till sådana uppgifter om verkställigheten av påföljd eller om häktning som behövs hos rättsväsendets myndigheter.⁷⁵

Det finns i dag både tillåten direktåtkomst för myndigheter och olika skyldigheter för Kriminalvården att lämna underrättelser till vissa myndigheter i vissa fall. Lagstiftaren har vid tillkomsten av lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården utgått från att det har funnits ett behov av direktåtkomst.⁷⁶ Skälet till att vissa befattningshavare pekas ut i 44 § förordningen om behandling

⁷⁵ Se prop. 2000/01:126 s. 35 f.

⁷⁶ Jfr prop. 2000/01:126 s. 36 f.

av personuppgifter inom kriminalvården får antas vara att endast en mycket begränsad krets ska ges tillgång till sådana uppgifter.

Enligt vad vi erfarit vid samråd med Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv kommer den utredningen att lämna förslag som innebär att häktade bör inkluderas bland de personkategorier som ska få behandlas i det centrala kriminalvårdsregistret. Förslaget från den utredningen omfattar även direktåtkomst till dessa uppgifter.

Detta får konsekvenser för bl.a. de häktade om vilka personuppgiftsbehandling regleras av dataskyddsförordningen och som faller in under tillämpningsområdet för den nya kriminalvårdens datalag. Om inte bestämmelser om direktåtkomst införs i kriminalvårdens datalag kommer åtkomst till personuppgifter som behandlas med stöd av den lagen inte att vara tillåten för andra myndigheter. Åtkomst till uppgifter om t.ex. häktade skulle därmed vara tillåten endast avseende häktade som faller under brottsdatalagens tillämpningsområde medan häktade som faller under kriminalvårdens datalags tillämpningsområde skulle behöva sorteras ut alternativt att åtkomsten skulle tas bort till alla uppgifter tills myndigheten kan garantera att inte otillåten direktåtkomst sker. Att inte ha möjlighet till åtkomst avseende uppgifterna som faller inom dataskyddsförordningen och kriminalvårdens datalag skulle dessutom innebära kostnader och tid för att utveckla och bygga om systemstödet för Kriminalvården.

Uppgifter om de frihetsberövade på annan grund än brott eller misstanke om brott avser en mycket liten del av det totala antalet uppgifter om frihetsberövade. Vi ser inte några egentliga integritetsproblem med att utöka åtkomsten även till dessa frihetsberövade personer. Det finns frihetsberövade som har häktats av annan anledning än brott eller misstanke om brott, men det finns också förvarstagna som befinner sig i häkte, anstalt eller liknande. De personuppgifter som avser förvarstagna som befinner sig i förvarets lokaler regleras av utlänningsdatalagen (2016:27). Personuppgifter om de kategorier som befinner sig på häkten, anstalter och av Kriminalvården drivna arrestlokaler av annan anledning än brott eller misstanke om brott regleras emellertid av dataskyddsförordningen och kriminalvårdens datalag. Enligt vår mening finns det inte någon anledning att göra åtskillnad mellan dessa frihetsberövade vid direktåtkomst till uppgifterna.

Sammanfattningsvis föreslår vi att de aktuella myndigheterna i motsvarande mån som för häktade för brott eller misstanke om brott, genom direktåtkomst ska få tillgång till personuppgifter som behandlas med stöd av kriminalvårdens datalag. Vi vill i detta sammanhang påpeka att direktåtkomst inte omfattar uppgifter i säkerhetsregistret (se avsnitt 9.5.2 och 17.2.1).

10.4 Beskrivning av register m.m.

Av förordningen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården framgår olika beskrivningar av de verksamhetsstöd som Kriminalvården kan registrera uppgifter i.⁷⁷ I regleringen nämns journaler, centrala kriminalvårdsregistret och säkerhetsregistret på ett sätt som om de utgör olika fysiskt åtskilda register.

Kriminalvården har ett verksamhetsstöd som kallas KVR; kriminalvårdsregistret. Tidigare fanns lokala kriminalvårdsregister som kallades KLAS. Det systemet ersattes av KVR. Det är särskilt angivet i 34 § förordningen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården att Kriminalvården ska föra ett centralt kriminalvårdsregister.

Det förs i dag inte någon särskild journal av Kriminalvården i enlighet med vad som synes avses i förordningen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Att journal ska vara något annat än det centrala kriminalvårdsregistret framkommer även i hur gallringsbestämmelserna är uppbyggda.⁷⁸ Beskrivningen av journal synes snarast motsvara KVR:s funktion för daganteckningar.

Det finns ett behov av att se över vilka register och system samt vilka beskrivningar av dessa som ska finnas i lagstiftningen. Det har dock inte varit möjligt för oss att genomföra en sådan översyn inom tidsramen för vårt arbete.

⁷⁷ Se t.ex. 10, 31, 34 och 39 §§ förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården.

⁷⁸ Se t.ex. 19, 24, 28 och 33 §§ förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården.

11 Personuppgiftsansvar

Förslag: Kriminalvården är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför.

I artikel 4.7 i dataskyddsförordningen definieras personuppgiftsansvarig som en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter. Enligt samma artikel finns också en möjlighet att i nationell lagstiftning föreskriva vem som är personuppgiftsansvarig för en viss personuppgiftsbehandling. En förutsättning för detta är att ändamålen och medlen för behandlingen bestäms av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. Även i skäl 45 till dataskyddsförordningen framhålls att vem som är personuppgiftsansvarig kan fastställas i den nationella rätten.

Definitionen av personuppgiftsansvaret i dataskyddsförordningen innebär ingen förändring gentemot tidigare regelverk. Artikel 4.7 i dataskyddsförordningen motsvaras av artikel 2 d i 1995 års dataskyddsdirektiv.

Kriminalvården är personuppgiftsansvarig enligt 4 § lag (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Dataskyddsförordningen innebär ingen skillnad i sak och vi föreslår därför att en motsvarande bestämmelse ska finnas med i den nya lagen.

12 Dataskyddsbud

12.1 1995 års dataskyddsdirektiv, personuppgifts- lagen och lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården

I artikel 18.2 i 1995 års dataskyddsdirektiv finns bestämmelserna om det nuvarande personuppgiftsombudets (i direktivet benämnt uppgiftsskyddsombudets) arbetsuppgifter. För det fall ett personuppgiftsombud utses får medlemsstaterna föreskriva att automatiserade behandlingar inte behöver anmälas till tillsynsmyndigheten. Enligt bestämmelsen ska ett personuppgiftsombud på ett oberoende sätt säkerställa den interna tillämpningen av de nationella bestämmelser som antagits till följd av direktivet. Ombudet ska också föra ett register över de behandlingar som utförs av den registeransvarige. Syftet är att säkerställa att de registrerades fri- och rättigheter sannolikt inte kommer att kränkas som en följd av personuppgiftsbehandling. Enligt artikel 20.2 i 1995 års dataskyddsdirektiv kan personuppgiftsombudet även göra en anmälan till tillsynsmyndigheten om förhandskontroll av personuppgiftsbehandlingar som kan innebära särskilda risker.

Det finns inga bestämmelser om personuppgiftsombud i lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. I stället tillämpas personuppgiftslagen, enligt 2 §. De bestämmelser i 1995 års dataskyddsdirektiv som gäller personuppgiftsombud har genomförts i svensk rätt genom 38–40 §§ PuL.

Enligt 38 § PuL gäller följande. Personuppgiftsombudet ska ha till uppgift att självständigt se till att den personuppgiftsansvarige behandlar personuppgifter på ett lagligt och korrekt sätt och i enlighet med god sed. Ombudet ska också påpeka eventuella brister för den personuppgiftsansvarige. Med personuppgiftsombudets ansvar följer enligt personuppgiftslagen även en skyldighet att göra

en anmälan till tillsynsmyndigheten om ombudet har anledning att misstänka att den personuppgiftsansvarige bryter mot de bestämmelser som gäller för behandlingen av personuppgifter och inte vidtar rättelse efter påpekande. Även i övrigt ska personuppgiftsbudet samråda med tillsynsmyndigheten vid tveksamhet om hur de bestämmelser som gäller för behandlingen av personuppgifter ska tillämpas.

Personuppgiftsbudet ska, enligt 39 § PuL, föra en förteckning över vissa av de behandlingar som den personuppgiftsansvarige genomför och som skulle ha omfattats av anmälningsskyldighet till tillsynsmyndigheten om ombudet inte hade funnits.

Slutligen ska personuppgiftsbudet, enligt 40 § PuL, hjälpa registrerade att få rättelse när det finns anledning att misstänka att behandlade personuppgifter är felaktiga eller ofullständiga.

12.2 Dataskyddsförordningen

12.2.1 Myndigheter ska utse dataskyddsbud

Enligt artikel 37.1 a i dataskyddsförordningen ska myndigheter som utför personuppgiftsbehandling ”under alla omständigheter” utse ett dataskyddsbud.⁷⁹ Termen dataskyddsbud definieras inte i förordningen. I artikel 37–39 beskrivs dock bl.a. dataskyddsbudets uppgifter och förhållande till den personuppgiftsansvarige. Utifrån dessa bestämmelser kan man dra slutsatsen att dataskyddsbudet motsvarar det som i 1995 års dataskyddsdirektiv benämns uppgiftsskyddsbud och som i personuppgiftslagen kallas personuppgiftsbud.

12.2.2 Dataskyddsbudets ställning, uppgifter m.m.

Dataskyddsbudet beskrivs i skäl 97 till dataskyddsförordningen som ”en person med sakkunskap i fråga om dataskyddslagstiftning och -förfaranden”. Artikel 37 i förordningen innehåller diverse bestämmelser om dataskyddsbudet. Ombudet ska utses på

⁷⁹ Endast den personuppgiftsbehandling som sker som en del av domstolarnas dömande verksamhet är undantagen från denna skyldighet.

grundval av yrkesmässiga kvalifikationer och bl.a. ha sakkunskap om lagstiftning och praxis avseende dataskydd samt förmågan att fullgöra de uppgifter som förordningen ålägger ett dataskyddsbud (37.5). Det anges vidare att dataskyddsbudet antingen kan vara en anställd eller utföra uppgiften på grund av tjänsteavtal (37.6). Dataskyddsbudets kontaktuppgifter ska offentliggöras och meddelas till tillsynsmyndigheten (37.7). Vidare framgår att ett enda dataskyddsbud får utnämnas för flera personuppgiftsansvariga myndigheter, med hänsyn till organisationsstruktur och storlek (37.3). Det finns ingen ledning i dataskyddsförordningens skäl om hur bestämmelsen om gemensamt dataskyddsbud ska tolkas. Det man kan sluta sig till är enligt vår mening endast det som framgår av bestämmelsen; de myndigheter som vill utse ett gemensamt dataskyddsbud måste göra en bedömning av om detta är lämpligt utifrån samtliga inblandade myndigheters organisationsstruktur och storlek.

I artikel 38 redogörs bl.a. för dataskyddsbudets självständiga ställning gentemot den personuppgiftsansvarige. Som exempel kan nämnas följande. Den personuppgiftsansvarige ska se till att dataskyddsbudet har tillgång till de uppgifter och resurser som krävs för att fullgöra uppdraget och upprätthålla sin sakkunskap (38.2). Vidare ska den personuppgiftsansvarige säkerställa att ombudet inte tar emot instruktioner om hur han eller hon ska utföra sina uppgifter. Ombudet får inte heller avsättas eller bli föremål för sanktioner för att ha utfört sina uppgifter (38.3). Dataskyddsbudet får fullgöra andra uppgifter och uppdrag, men den personuppgiftsansvarige ska se till att dessa inte leder till en intressekonflikt (38.6).

Av artikel 38.5 i dataskyddsförordningen framgår att dataskyddsbudet vid genomförande av sina uppgifter ska vara bundet av sekretess eller konfidentialitet i enlighet med unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. Mot den bakgrunden har Dataskyddsutredningen i sitt betänkande (SOU 2017:39) föreslagit att det i 1 kap. 6 § första stycket dataskyddslagen ska regleras att den som fullgör uppgift som dataskyddsbud inte obehörigen får röja eller utnyttja det som han eller hon då har fått veta om enskilda personliga och ekonomiska förhållanden. Enligt andra stycket i samma bestämmelse ska det enligt utredningens förslag framgå att

offentlighets- och sekretesslagen, OSL tillämpas i det allmännas verksamhet i stället för första stycket.

Enligt 2 kap. 1 § OSL första stycket är det förbjudet för myndigheter att röja eller utnyttja en uppgift som det råder sekretess för. Detsamma gäller enligt andra stycket för personer som fått kännedom om uppgiften genom att han eller hon för det allmännas räkning deltagit i en myndighets verksamhet på grund av anställning eller uppdrag hos myndigheten, på grund av tjänsteplikt eller på annan liknande grund. Dataskyddsutredningen har gjort bedömningen att en myndighets dataskyddsbud i allmänhet får anses delta i verksamheten på ett sådant sätt som avses i 2 kap. 1 § OSL andra stycket och att han eller hon därmed omfattas av den sekretess som gäller för den aktuella myndigheten.⁸⁰

Artikel 39.1 i dataskyddsförordningen reglerar dataskyddsbudets uppgifter. Dessa ska enligt bestämmelsen åtminstone vara följande.

- a) Informera och ge råd till den personuppgiftsansvarige, personuppgiftsbiträdet och de anställda om deras skyldigheter enligt dataskyddsförordningen och andra dataskyddsbestämmelser.
- b) Övervaka efterlevnaden av dataskyddsförordningen och andra dataskyddsbestämmelser samt efterlevnaden av den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets strategi för skydd av personuppgifter. Detta innebär ansvarstildelning, information till och utbildning av personal.
- c) På begäran ge råd vad gäller sådana konsekvensbedömningar avseende dataskydd som enligt artikel 35 ska göras om en typ av behandling sannolikt leder till en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter. Dataskyddsbudet ska också övervaka genomförandet av en sådan konsekvensbedömning.
- d) Samarbeta med tillsynsmyndigheten.
- e) Vara kontaktpunkt för tillsynsmyndigheten i frågor som rör personuppgiftsbehandling. I detta ingår det förhandssamråd som enligt artikel 36 ska genomföras med tillsynsmyndigheten om en konsekvensbedömning enligt artikel 35 visar att behandlingen utan vidtagna åtgärder leder till en hög risk. Vid behov ska samråd även ske i alla andra frågor.

Vidare får den registrerade, enligt artikel 38.4 i dataskyddsförordningen, kontakta dataskyddsbudet när det gäller alla frågor

⁸⁰ Se Dataskyddsutredningens betänkande (SOU 2017:39 s. 262).

som rör behandlingen av dennes personuppgifter och utövandet av dennes rättigheter enligt förordningen.

12.3 Bedömning

Bedömning: Någon hänvisning till dataskyddsförordningens bestämmelser om dataskyddsombud behövs inte och bör inte göras i den nya kriminalvårdens datalag.

12.3.1 Dataskyddsombudet – ”internrevisor” med något utökat uppdrag

Dataskyddsförordningens reglering är mer utförlig än 1995 års dataskyddsdirektivs och personuppgiftslagens reglering vad gäller dataskyddsombudets kvalifikation och arbetsuppgifter. Även förhållandet till den personuppgiftsansvarige och dennes skyldigheter gentemot ombudet beskrivs mer detaljerat i förordningen. Frågan är emellertid om detta innebär någon skillnad i sak vad gäller de uppgifter ett dataskyddsombud förväntas utföra.

Enligt personuppgiftslagen ska personuppgiftsombudet se till att den personuppgiftsansvarige behandlar personuppgifter på ett lagligt och korrekt sätt och i enlighet med god sed. Han eller hon ska också påpeka eventuella brister i behandlingen för den personuppgiftsansvarige. Personuppgiftslagens beskrivning av ombudets arbetsuppgifter är således inte speciellt konkret, vilket naturligtvis öppnar för tolkningar av vad ombudet egentligen ska göra och hur detta ska gå till. Vi kan dock inte se annat än att det i uppgiften att ”se till att personuppgifter behandlas lagligt och korrekt” samt ”påpeka eventuella brister för den personuppgiftsansvarige” bör ingå många av de uppgifter som ett dataskyddsombud uttryckligen åläggs enligt dataskyddsförordningen. Som exempel kan nämnas att informera och ge råd till både den personuppgiftsansvarige och de anställda gällande dataskyddsbestämmelser, att övervaka hur dessa bestämmelser följs och att medverka i arbetet kring konsekvensbedömningar avseende dataskydd.

Vidare bör en person som ska övervaka personuppgiftsbehandlingen på det sätt som beskrivs i personuppgiftslagen enligt vår mening ha de kvalifikationer (t.ex. sakkunskap inom rättsområdet) som beskrivs i dataskyddsförordningen för att klara av att genomföra uppdraget på ett tillfredsställande sätt.

I personuppgiftslagen föreskrivs att ombudet ska samråda med tillsynsmyndigheten vid tveksamheter. I dataskyddsförordningen föreskrivs i stället att ombudet ska samråda och samarbeta med tillsynsmyndigheten och vara dess kontaktpunkt. Detta innebär eventuellt att ombudets arbetsuppgifter utökas något genom dataskyddsförordningen. Enligt vår uppfattning lär det utökade ansvaret i sådant fall i huvudsak aktualiseras om Datainspektionen söker kontakt med antingen ombudet eller den personuppgiftsansvarige.

Av personuppgiftslagen framgår att personuppgiftsombudet självständigt ska utföra sina uppgifter. Dataskyddsförordningen är mycket mer detaljerad i denna del, främst vad gäller den personuppgiftsansvariges skyldigheter gentemot ombudet. Den personuppgiftsansvarige ska t.ex. se till att ombudet får tillräckliga resurser och inte tar emot instruktioner samt se till att det inte uppstår intressekonflikter med andra uppdrag. Som vi ser det förtydligar dataskyddsförordningens bestämmelser i denna del att det är den personuppgiftsansvarige som ska se till att ombudets självständighet upprätthålls. Vidare specificeras vad som utmärker ett självständigt ombud. Många av de krav som ställs på den personuppgiftsansvarige i denna del ter sig enligt vår mening dock som relativt självklara åtgärder för att upprätthålla ombudets självständighet.

Vissa av de uppgifter som personuppgiftsombudet haft enligt personuppgiftslagen försvinner när dataskyddsförordningen börjar tillämpas. Dataskyddsbudet kommer inte att ha skyldighet att göra en anmälan till tillsynsmyndigheten vid misstanke om att den personuppgiftsansvarige bryter mot dataskyddsbestämmelserna. Inte heller kommer ombudet längre att vara skyldigt att föra en förteckning över vissa av den personuppgiftsansvariges behandlingar. Denna skyldighet kommer i stället att, enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen, åligga den personuppgiftsansvarige.

Slutligen beskrivs dataskyddsbudets skyldighet gentemot de registrerade på ett något annorlunda sätt i dataskyddsförordningen.

Enligt personuppgiftslagen ska ombudet hjälpa de registrerade att få rättelse. Enligt dataskyddsförordningen (artikel 38.4) ”får den registrerade kontakta dataskyddsbudet” när det gäller frågor kring behandling av dennes personuppgifter eller rörande dennes rättigheter. Ordvalet gör att det kan diskuteras om dataskyddsbudets skyldigheter att vara de registrerade behjälpliga är lika långtgående som tidigare.

Med hänsyn till ovanstående gör vi bedömningen att dataskyddsbudets uppgifter enligt dataskyddsförordningen främst innebär ett uppdrag som ”internrevisor” för den personuppgiftsansvariges behandlingar. Uppdraget kan te sig något utökat jämfört med tidigare reglering. Beroende på hur uppdraget har utförts tidigare kan dataskyddsförordningen innebära vissa förändringar i ombudets uppgifter. Enligt vår bedömning bör det emellertid inte röra sig om några omfattande sådana. Det som främst kommer att orsaka merarbete jämfört med i dag är troligtvis i stället det faktum att det införs helt ny och relativt komplicerad lagstiftning på området.

12.3.2 Skyldigheten att utse dataskyddsbud och ombudets uppgifter framgår av dataskyddsförordningen

Skyldigheten för myndigheter att utse ett dataskyddsbud kommer när dataskyddsförordningen börjar tillämpas att framgå direkt av förordningen. Förordningen ger förvisso en viss möjlighet att återge dess bestämmelser i nationell lagstiftning, t.ex. i syfte att göra de nationella bestämmelserna begripliga (se avsnitt 5.3). Enligt vår mening bör dock möjligheten att återge dataskyddsförordningens bestämmelser användas med försiktighet, eftersom det snarare kan skapa oklarheter för tillämparen om ett återgivande görs av vissa bestämmelser men inte av andra. Vad gäller skyldigheten att utse dataskyddsbud är förordningens bestämmelse dessutom klar och tydlig till sin innebörd. Enligt vårt förslag kommer det vidare uttryckligen att framgå av den föreslagna kriminalvårdens datalag att lagen innehåller kompletterande bestämmelser till dataskyddsförordningen. Mot den bakgrunden anser vi att förordningens bestämmelser om skyldigheten att utse dataskyddsbud inte bör tas in i kriminalvårdens datalag. I enlighet med den bedömning vi tidigare gjort (se avsnitt 8.2) bör inte heller

någon hänvisning till dataskyddsförordningens bestämmelser göras i denna del.

För stora myndigheter kan det finnas behov av att utse mer än ett dataskyddsbud. I dataskyddsförordningen benämns dataskyddsbudet emellertid endast som *ett* dataskyddsbud, dvs. i singular. Även i 1995 års dataskyddsdirektiv och personuppgiftslagen omnämns ombudet endast i singular, vilket inte har ansetts utgöra hinder mot att i andra myndigheters registerförfattningar föreskriva en möjlighet att utse flera ombud.⁸¹ Syftet med dataskyddsförordningen är vidare att skydda fysiska personer när deras personuppgifter behandlas (artikel 1). Förekomsten av flera än ett dataskyddsbud i en stor organisation innebär en förstärkning av detta skydd och ligger således enligt vår mening i linje med dataskyddsförordningens intentioner. Mot den bakgrunden anser vi att det faktum att det i dataskyddsförordningen endast talas om *ett* ombud inte hindrar att flera ombud utses vid en och samma myndighet.

12.3.3 Tystnadsplikt för dataskyddsbudet

I dataskyddsförordningen förutsätts enligt vår mening att dataskyddsbudet är en fysisk person (jfr artikel 37.6 och skäl 97). Om uppdraget utförs av en anställd vid den personuppgiftsansvariga myndigheten kommer ombudet att omfattas av den tystnadsplikt som gäller för myndighetens anställda enligt offentlighets- och sekretesslagen.

Det finns emellertid inte något som hindrar att en myndighet anlitar en utomstående för uppdraget. Vi delar Dataskyddsutredningens bedömning att ett sådant dataskyddsbud får anses delta i myndighetens verksamhet på sådant sätt som avses i 2 kap. 1 § OSL och att ombudet därmed omfattas av den sekretess som gäller för personal vid myndigheten. En förutsättning för detta torde dock vara att dataskyddsbudet är en särskilt förordnad och utpekad person, som med stöd av ett tjänsteavtal utför uppdraget. Vi anser att man bör kunna förutsätta att Kriminalvården uppfyller dessa krav om de anlitar en utomstående som dataskyddsbud.

⁸¹ Se även 10 § domstolsdatalagen (2015:728), 2 kap. 5 § polisdatalagen (2010:361) och 2 kap. 4 § åklagardatalagen (2015:433).

Mot den bakgrunden bedömer vi att det inte finns någon anledning att i kriminalvårdens datalag föreslå en hänvisning till regleringen om tystnadsplikt för dataskyddsbud i den föreslagna 1 kap. 6 § dataskyddslagen.

13 Känsliga personuppgifter m.m.

13.1 Känsliga personuppgifter

13.1.1 Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och personuppgiftslagen

Enligt 5 § första stycket lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården får uppgifter om en person inte behandlas enbart på grund av vad som är känt om personens ras eller etniska ursprung, politiska åsikter, religiösa eller filosofiska övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv. Av andra stycket samma bestämmelse framgår att om uppgifter om en person behandlas på annan grund får uppgifterna kompletteras med sådana uppgifter som avses i första stycket, men bara om det är absolut nödvändigt för syftet med behandlingen.

Enligt 2 § förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården avses med *känsliga uppgifter* sådana uppgifter som avses i 5 § första stycket lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Enligt 4, 12 och 32 §§ samma förordning får känsliga personuppgifter i vissa fall behandlas om det är *oundgängligen nödvändigt* för syftet med behandlingen.

Eftersom personuppgiftslagen (1998:204) är tillämplig när inte annat följer av lag om behandling av personuppgifter inom kriminalvården, gäller även vissa bestämmelser i personuppgiftslagen.

Enligt 13 § PuL är det förbjudet att behandla *känsliga personuppgifter*, dvs. personuppgifter som rör hälsa eller sexualliv och personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening. I 15–19 §§ PuL finns vissa undantag från detta förbud,

t.ex. i samtyckessituationer, vid viss nödvändig behandling och för forskningsändamål. Av 8 § personuppgiftsförordningen (1998:1191) följer att myndigheter, utöver vad som anges i bl.a. 15–19 §§ PuL, får behandla känsliga personuppgifter i löpande text om uppgifterna har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggningen av det. De flesta registerförfattningar gäller i stället för personuppgiftslagen och har egna bestämmelser om möjligheten att behandla känsliga personuppgifter, dock med hänvisning till personuppgiftslagens definition av känsliga personuppgifter. Så är inte lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården uppbyggd.

13.1.2 Dataskyddsförordningen och 1995 års dataskyddsdirektiv

Behandling av känsliga personuppgifter regleras i artikel 9 i dataskyddsförordningen. Med känsliga personuppgifter menas enligt dataskyddsförordningen personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening samt uppgifter om hälsa och en persons sexualliv eller sexuella läggning. Även behandling av biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person och genetiska uppgifter utgör känsliga personuppgifter. Begreppet *känsliga personuppgifter* används inte uttryckligen i artikel 9, men förekommer i skäl 10 till dataskyddsförordningen. Det är också väl inarbetat i svensk rätt genom bl.a. 13 § PuL.

Begreppet *känsliga personuppgifter* har i dataskyddsförordningen utökats i förhållande till hur det såg ut i 1995 års dataskyddsdirektiv, genom att uppgifter om en persons sexuella läggning nu uttryckligen ingår i begreppet. Nytt är också att biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person och genetiska uppgifter utgör känsliga personuppgifter.

Enligt dataskyddsförordningens huvudregel, som framgår av artikel 9.1, är behandling av känsliga personuppgifter förbjuden. Det finns dock en rad undantag från detta förbud. Exempel på när undantag från förbudet kan vara aktuellt är om behandlingen är nödvändig för att fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk (9.2 f), om behandlingen är nödvändig på grund av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse (9.2 g) eller om behandlingen är

nödvändig för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål (9.2 j).

Vissa av undantagen, t.ex. artikel 9.2 g och j, förutsätter att behandlingen är nödvändig på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. Vissa särskilda krav ställs på denna rätt. I artikel 9.2 g krävs t.ex. att unionsrätten eller den nationella rätten står i proportion till det eftersträvade syftet, är förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehåller bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.

Enligt artikel 9.4 i dataskyddsförordningen får medlemsstaterna behålla eller införa ytterligare villkor, även begränsningar, för behandlingen av genetiska eller biometriska uppgifter eller uppgifter om hälsa. Bestämmelserna innehåller krav på någon form av skyddsåtgärder. Vad som avses med skyddsåtgärder framgår inte av förordningen.

I skäl 10 i dataskyddsförordningen anges att förordningen ger medlemsstaterna handlingsutrymme att specificera sina bestämmelser, även för behandlingen av särskilda kategorier av personuppgifter, och att förordningen inte utesluter att det i medlemsstaternas nationella rätt fastställs närmare omständigheter för specifika situationer där uppgifter behandlas, inbegripet mer exakta villkor för laglig behandling av personuppgifter.

Av skäl 8 framgår vidare att om förordningen föreskriver förtydliganden eller begränsningar av dess bestämmelser genom medlemsstaternas nationella rätt, kan medlemsstaterna i den utsträckning det är nödvändigt för samstämmigheten och för att göra de nationella bestämmelserna begripliga för de personer som de tillämpas på, införliva delar av denna förordning i nationell rätt.

Även enligt 1995 års dataskyddsdirektiv är huvudregeln att behandling av känsliga personuppgifter är förbjuden. Något direkt undantag med hänsyn till viktiga allmänna intressen finns inte i direktivet. Enligt artikel 8.4 har medlemsstaterna dock möjlighet att med hänsyn till ett viktigt allmänt intresse besluta om ytterligare undantag från förbudet att behandla känsliga personuppgifter.

Något generellt undantag som skulle kunna träffa den personuppgiftsbehandling som utförs inom kriminalvårdens datalags tillämpningsområde har dock inte införts i personuppgiftslagen med stöd av artikel 8.4 i 1995 års dataskyddsdirektiv.

Ett undantag för myndigheters behandling i löpande text av känsliga personuppgifter som lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggning av ett ärende har dock, med stöd av 20 § PuL, införts i 8 § personuppgiftsförordningen (1998:1191).

13.1.3 Dataskyddslagen

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande (SOU 2017:39) förslagit att dataskyddslagen ska innehålla bestämmelser om rätten att behandla känsliga personuppgifter. Dataskyddsutredningen har gjort bedömningen att kravet på stöd i nationell rätt innebär att vissa av undantagen från förbudet att behandla känsliga personuppgifter bör föreskrivas i nationell rätt.⁸²

Dataskyddsutredningen föreslår i 3 kap. förslaget till dataskyddslag ett antal bestämmelser om känsliga personuppgifter. I 3 kap. 1 § anges att utöver vad som framgår av artikel 9.2 a, c, d, e eller f i dataskyddsförordningen får sådana särskilda kategorier av personuppgifter som anges i artikel 9.1 i förordningen (känsliga personuppgifter) behandlas om förutsättningarna i någon av 2–8 §§ är uppfyllda. 3 kap. 3 och 4 §§ behandlar myndigheters behandling i vissa fall. Enligt förslaget ska myndigheter få behandla känsliga personuppgifter i löpande text om uppgifterna har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggningen av det (3 kap. 3 § 1). Dataskyddsutredningen föreslår också att myndigheter ska få behandla känsliga personuppgifter om de lämnats till myndigheten och behandlingen krävs enligt annan lag (3 kap. 3 § 2). Anledningen till detta anges vara att det utgör ett viktigt allmänintresse att myndigheterna ska kunna sköta sitt uppdrag på ett korrekt, rättssäkert och effektivt sätt. Detta förutsätter att den grundlagsstadgade handlingsoffentligheten och andra lagstadgade skyldigheter upprätthålls. Det anges också att viss behandling av känsliga personuppgifter är oundvikligt i myndigheternas verksamhet som en direkt följd av exempelvis tryckfrihetsförordningens, offentlighets- och sekretesslagens och förvaltningslagens bestämmelser. Sådan behandling bör uttryckligen tillåtas i

⁸² Se SOU 2017:39 s. 162.

dataskyddslagen så att det inte råder någon tveksamhet kring lagligheten av behandlingen.⁸³

Utöver detta föreslår Dataskyddsutredningen att myndigheter i enstaka fall ska få behandla känsliga personuppgifter om det är absolut nödvändig för ändamålet med behandlingen och inte innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet (3 kap. 3 § 3). En myndighet som behandlar känsliga personuppgifter enbart med stöd av 3 kap. 3 § dataskyddslagen ska enligt Dataskyddsutredningens förslag inte få använda dessa personuppgifter som sökbegrepp (3 kap. 4 §). Därutöver föreslås att regeringen ska få meddela föreskrifter om ytterligare undantag från förbudet, om det behövs med hänsyn till ett viktigt allmänt intresse (3 kap. 8 §).

13.1.4 Bedömning

Förslag: Det ska finnas en hänvisning till dataskyddsförordningens bestämmelse om vilka uppgifter som anses som känsliga personuppgifter. Uppgifterna ska endast få behandlas om de är absolut nödvändiga för syftet med behandlingen.

Känsliga personuppgifter ska inte få utgöra den enda grunden för behandling av uppgifter om en person.

Rätten att behandla känsliga personuppgifter

Vi bedömer att undantaget i artikel 9.2 g dataskyddsförordningen, som ger rätt att behandla känsliga personuppgifter om det är nödvändigt med hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, omfattar all den verksamhet som bedrivs inom den nya kriminalvårdens datalags tillämpningsområde. Vi har i avsnitt 6.4.2 gjort bedömningen att denna verksamhet utgör en uppgift av allmänt intresse i dataskyddsförordningens mening. I personuppgiftslagen har undantaget som rör viktiga allmänna intressen (artikel 8.4 i 1995 års dataskyddsdirektiv) utnyttjats bl.a. för att införa regleringen i 19 § PuL om behandling av känsliga personuppgifter för forsknings- och statistikändamål. Med stöd av samma bestämmelse har

⁸³ Se Dataskyddsutredningens betänkande, (SOU 2017:39 s. 176 f.).

medlemsstaterna infört undantag för behandling av känsliga personuppgifter i myndigheters verksamhet, på bankområdet och för att främja jämställdhet och social trygghet.⁸⁴ Att även de uppgifter av allmänt intresse som anförtrotts Kriminalvården kan beskrivas som ”viktiga” anser vi mot den bakgrunden vara tämligen självklart.

Artikel 9.2 g i dataskyddsförordningen innehåller vissa krav som måste vara uppfyllda för att undantaget ska bli tillämpligt. För det första ska det viktiga allmänna intresset framgå av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. För det andra ska denna lagstiftning stå i proportion till det eftersträfvade syftet, vara förenlig med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.

Den del av Kriminalvårdens verksamhet som är aktuell här, dvs. den kriminalvårdande verksamhet som inte faller under brottsdatalagens tillämpningsområde, är fastställd genom författning. Vad gäller de grundläggande principerna för personuppgiftsbehandling motsvarar dataskyddsförordningen till allra största delen 1995 års dataskyddsdirektiv.⁸⁵ Mot den bakgrunden anser vi att det får förutsättas att riksdagen och regeringen bedömt att den behandling av personuppgifter som sker inom lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvårdens tillämpningsområde är proportionerlig mot syftet med behandlingen och inte oförenlig med det grundläggande skyddet för personuppgifter. Genom lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården finns också bestämmelser som säkerställer skyddet för de registrerades integritet, t.ex. i form av behörighets- och sökbegränsningar. Sådana bestämmelser finns även i förslaget till kriminalvårdens datalag.

Enligt den nya lagens sekundära ändamålsbestämmelse kommer personuppgifter att få behandlas om det behövs för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning. Även känsliga personuppgifter kan naturligtvis ingå bland de personuppgifter som ska lämnas ut på denna grund.

⁸⁴ Artikel 29-gruppens Advice paper on special categories of data (”sensitive data”), beslutat den 20 april 2011.

⁸⁵ Se kapitel 5, jfr t.ex. artikel 5.1 i dataskyddsförordningen med artikel 6 i 1995 års dataskyddsdirektiv.

Vi har också gjort bedömningen att ett utlämnande av personuppgifter som sker i enlighet med lag eller förordning måste anses vara nödvändigt med hänsyn till ett allmänt intresse (se avsnitt 6.4.2). Undantaget i artikel 9.2 g i dataskyddsförordningen – viktigt allmänt intresse – är enligt vår mening därmed tillämpligt även på sådan behandling av känsliga personuppgifter som sker med stöd av den föreslagna sekundära ändamålsbestämmelsen. Det får enligt vår mening vidare förutsättas att ett utlämnande av personuppgifter som föreskrivs i författning är proportionerligt mot syftet med utlämnandet och inte oförenligt med det grundläggande skyddet för personuppgifter. För det fall utlämnandet av känsliga uppgifter sker till annan myndighet finns också ett skydd för uppgifterna, eftersom myndigheter enligt Dataskyddsutredningens förslag till dataskyddslag inte får använda sökbegrepp som avslöjar känsliga personuppgifter. Detta gäller dock bara när de specifika registerförfattningarna inte reglerar frågan med egna bestämmelser alternativt inte alls hänvisar till dataskyddslagen. De enskilda myndigheternas registerförfattningar kan, precis som Kriminalvårdens reglering, innehålla skyddsåtgärder i form av bl.a. sökbegränsningar eller behörighetsbegränsningar. Även de enskilda myndigheternas registerförfattningar kan, liksom kriminalvårdens datalag, innehålla skyddsåtgärder i form av bl.a. sökbegränsningar eller behörighetsbegränsningar.

Sammanfattningsvis anser vi att samtliga de krav som ställs upp i artikel 9.2 g i dataskyddsförordningen för att känsliga personuppgifter ska få behandlas med hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, är uppfyllda för den personuppgiftsbehandling som sker inom ramen för kriminalvårdens datalags primära och sekundära ändamålsbestämmelser. Dataskyddsförordningen tillåter enligt vår mening därmed att känsliga personuppgifter behandlas på hela lagens tillämpningsområde om det är nödvändigt för att verksamheten ska kunna bedrivas. Någon nationell bestämmelse som ger rätt att behandla känsliga personuppgifter inom lagens tillämpningsområde behövs enligt vår mening därmed inte.

Huvudregel för behandling av känsliga personuppgifter

Som framgår av avsnitt 5.3 anser vi inte att det finns något hinder mot att medlemsstaterna inför mer restriktiva bestämmelser för sina myndigheters personuppgiftsbehandling än vad som följer av dataskyddsförordningen. Vi bedömer därmed att det skulle finnas utrymme för att i kriminalvårdens datalag föreskriva att Kriminalvården endast får behandla känsliga personuppgifter i den aktuella verksamheten om det är absolut nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen. En sådan reglering skulle motsvara de krav på behandling av känsliga personuppgifter som föreskrivs i artikel 10 i 2016 års dataskyddsdirektiv. Detta innebär att rekvisitet *oundgängligen nödvändigt* inte längre används, vilket är i linje med tidigare lagstiftningsärenden.⁸⁶

En reglering som innebär att känsliga personuppgifter får behandlas endast om det är absolut nödvändigt medför en särskild restriktivitet i användandet av dessa personuppgifter. Det tydliggör också att de känsliga personuppgifterna har ett särskilt skyddsvärde. Ett krav på *absolut nödvändighet* kommer vidare, enligt förslaget till brottsdatalag⁸⁷, att gälla för Kriminalvårdens verksamhet som faller in under brottsdatalagens tillämpningsområde.

En stor fördel med ett krav på *absolut nödvändighet* vore därmed att samma förutsättningar för behandling av känsliga personuppgifter skulle gälla för Kriminalvårdens hela kriminalvårdande verksamhet. Risken för felbedömningar gällande en behandlings tillåtlighet skulle då troligtvis minska.

Begränsning av behandling av känsliga personuppgifter

Vi föreslår att det av kriminalvårdens datalag ska framgå att känsliga personuppgifter endast får behandlas om uppgifterna är absolut nödvändiga för syftet med behandlingen. Vi föreslår också att känsliga personuppgifter inte ska få utgöra den enda grunden för behandling av uppgifter om en person. Nu gällande bestämmelse finns i 5 § lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Den stadgar på samma sätt att personuppgifter inte får behandlas enbart på grund av vad som är känt om personens ras

⁸⁶ Se prop. 2007/08:95 s. 127, 129 och 583.

⁸⁷ Se SOU 2017:29 s. 268 ff.

eller etniska ursprung, politiska åsikter, religiösa eller filosofiska övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv.

Om en tjänsteman vid Kriminalvården skulle behandla personuppgifter utan att det behövs för att bedriva verksamheten skulle behandlingen, även utan förtydligandet, i och för sig vara oförenlig med lagen. Vår bedömning är att det ändå finns anledning att tydliggöra denna begränsning.

Vilken typ av uppgifter som hänförs till kategorin känsliga personuppgifter har utökats genom dataskyddsförordningen. Numera ingår även genetiska uppgifter i begreppet. Också biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person har tillkommit.

Genetiska uppgifter definieras, enligt artikel 4.13 i dataskyddsförordningen, i korthet som ”*alla personuppgifter som rör nedärvalda eller förvärvade genetiska kännetecken för en fysisk person*”. Biometriska uppgifter är, enligt artikel 4.14, sådana personuppgifter som har erhållits genom en särskild teknisk behandling som rör en fysisk persons fysiska, fysiologiska eller beteendemässiga kännetecken och som möjliggör eller bekräftar identifieringen av denna fysiska person. Som uttryckliga exempel på biometriska uppgifter nämns i dataskyddsförordningen ansiktsbilder och fingeravtrycksuppgifter. Det är enligt vår mening svårt att förutse hur den tekniska utvecklingen kommer att förändra möjligheten att behandla personuppgifter i verksamhetssystemen. Vi gör därför bedömningen att även genetiska uppgifter och biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person bör ingå i kriminalvårdens datalags uppräknings av de känsliga personuppgifter där behandlingen är begränsad.

Ovanstående åstadkoms enligt vår uppfattning lättast genom att låta kriminalvårdens datalags definition av känsliga personuppgifter innehålla en hänvisning till artikel 9.1 i dataskyddsförordningen, där de kategorier av personuppgifter som anses vara känsliga räknas upp. En sådan lagstiftningsteknik används även i Dataskyddsutredningens förslag till dataskyddslag. På detta sätt undviks också användningen av ordet *ras* i kriminalvårdens datalag, vilket är i överensstämmelse med det förslag som nyligen lämnats i betänkandet av Utredningen om transpersoners straffrättsliga skydd m.m.⁸⁸

⁸⁸ Se SOU 2015:103 s. 165 ff.

13.2 Sökbegränsningar

Förslag: Det ska vara förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett personurval grundat på känsliga personuppgifter. Vid sökning i säkerhetsregistret ska dock vissa sådana sökningar få vara tillåtna.

Enligt 5 § tredje stycket lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården får personuppgifter enligt första stycket inte användas som sökbegrepp om inte regeringen har föreskrivit det.

Genom införandet av sökbegränsningarna måste lagstiftaren ha ansett att dessa utgör en rimlig avvägning mellan skyddet för den personliga integriteten och Kriminalvårdens verksamhetsbehov.⁸⁹

Sökbegränsningar utgör en skyddsåtgärd i dataskyddsförordningens mening. Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande anfört att en vanligt förekommande skyddsåtgärd i registerförfattningar är just sökbegränsningar.⁹⁰ Det finns inte någon bestämmelse i förordningen som hindrar förekomsten av sökbegränsningar.

Kriminalvården behöver kunna placera intagna och har därmed, av hänsyn till de intagnas och personalens säkerhet, behov av att kunna göra sökningar i syfte att få fram personurval grundade på de flesta kategorier av känsliga personuppgifter. Kriminalvården behandlar dock stora mängder känsliga personuppgifter och det finns en möjlighet för allmänheten att med stöd av tryckfrihetsförordningen begära ut sammanställningar av sådana personuppgifter, om en sammanställning är tillåten att göra för Kriminalvårdens tjänstemän. Utifrån dessa aspekter är det enligt vår mening önskvärt att ha ett sådant skydd för känsliga personuppgifter som sökbegränsningarna utgör.

Även Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande föreslagit sökbegränsningar för känsliga personuppgifter som en huvudregel för svenska myndigheter.⁹¹ En sökbegränsning för Kriminalvården skulle därmed följa denna huvudregel.

⁸⁹ Jfr prop. 2000/01:126 s. 32 f.

⁹⁰ Se SOU 2017:39 s. 179.

⁹¹ Se SOU 2017:39 s. 180 f.

Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv har i sitt delbetänkande föreslagit att det i brottsdatalagen ska finnas sökbegränsningar för känsliga personuppgifter. Det föreslås vara förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett personurval grundat på känsliga personuppgifter.⁹²

Enligt vad vi erfarit i samråd med Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv kommer den utredningen i sitt slutbetänkande att lämna förslag på en reglering om att nämnda sökförbud inte ska hindra sökningar i personuppgifter i säkerhetsregistret i syfte att få fram ett personurval grundat på etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller uppgifter som rör hälsa, sexualliv eller sexuell läggning.

Vi föreslår på samma sätt i kriminalvårdens datalag att det ska vara förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett personurval grundat på känsliga personuppgifter. Vi föreslår även att det ska finnas en hänvisning till Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektivs kommande bestämmelse i brottsdatalagen om att sökförbudet inte hindrar sökningar i säkerhetsregistret i syfte att få fram ett personurval grundat på vissa känsliga personuppgifter. Vår bedömning är att Kriminalvården med ett sådant förslag kommer få en sökbegränsningsreglering som inte ger upphov till hinder i verksamheten beroende på vilket regelverk som ska tillämpas på personuppgiftsbehandlingen.

Att samma förutsättningar för behandling av känsliga personuppgifter skulle gälla för Kriminalvårdens hela kriminalvårdande verksamhet är enligt vår bedömning positivt, både för myndighetens personal som tillämpar bestämmelserna men också för den enskildes integritet. Vi bedömer också att risken för felbedömningar gällande en behandlings tillåtlighet troligtvis skulle minska. Vi föreslår därför en sökbegränsning i linje med brottsdatalagens och med hänsyn till möjligheten att söka i säkerhetsregistret.

⁹² Se den föreslagna bestämmelsen i 2 kap. 14 § brottsdatalagen (SOU 2017:29 s. 35 och 272 ff.).

14 Den registrerades rättigheter

14.1 Inledande kommentar

Lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården innehåller inga egna bestämmelser om de registrerades rättigheter. I stället hänvisas i 8 § till bestämmelserna om rättelse och skadestånd i personuppgiftslagen (1998:204), dvs. 28 och 48 §§ PuL. Dessa bestämmelser reglerar den registrerades rätt till rättelse och den registrerades rätt till skadestånd. När dataskyddsförordningen börjar tillämpas kommer personuppgiftslagen att upphävas.⁹³ Samtliga hänvisningar till personuppgiftslagen måste därmed utgå.

Dataskyddsförordningens bestämmelser om de registrerades rättigheter finns i artiklarna 12–22 och 34. Artikel 12 innehåller övergripande bestämmelser om bl.a. hur och i vilken form information ska lämnas till de registrerade samt tidsfristerna för detta. I artiklarna 13–22 och artikel 34 regleras därefter de registrerades rättigheter relativt detaljerat.

Inledningsvis kan vi konstatera att artikel 20, som gäller rätten till dataportabilitet, inte är tillämplig på personuppgiftsbehandling inom kriminalvårdens datalags tillämpningsområde, eftersom behandling av personuppgifter enligt lagen inte grundar sig på samtycke eller avtal (se artikel 20.1 a).

Vad gäller de registrerades resterande rättigheter enligt dataskyddsförordningen är vår avsikt inte att i detta kapitel göra en heltäckande genomgång. Vårt syfte är i stället att lyfta fram de viktigaste förändringarna för Kriminalvården i förhållande till vad som i dag gäller. Det är enligt vår mening vidare av största vikt att de Kriminalvårdens verksamhet inte avstannar och att de

⁹³ Se SOU 2017:39 s. 78 och kommittédirektiv till Dataskyddsutredningen (Dir 2016:15 s. 6).

personuppgifter som hanteras inom ramen för Kriminalvårdens ärenden kan arkiveras när ärendet är klart. Mot den bakgrunden har vi även för avsikt att i detta kapitel analysera dataskyddsförordningens möjligheter att begränsa de registrerades rättigheter och bedöma behovet av att införa sådana begränsningar.

14.2 En generell möjlighet till undantag

De rättigheter som regleras i artiklarna 13–22 och 34 i dataskyddsförordningen innehåller i vissa fall undantag som endast gäller för den enskilda rättigheten. Dessa redogör vi för i kommande avsnitt. I artikel 23 i dataskyddsförordningen finns emellertid även en generell bestämmelse som ger medlemsstaterna vissa möjligheter att i den nationella lagstiftningen införa undantag från rättigheterna i artiklarna 12–22 samt 34 i förordningen. En sådan begränsning måste ske med respekt för andemeningen i de grundläggande rättigheterna och friheterna. Den måste också utgöra en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle. Begränsningen får vidare endast ske i syfte att säkerställa vissa intressen, som räknas upp i artikel 23.1 a–j. För den verksamhet som utförs inom ramen för den föreslagna kriminalvårdens datalags tillämpningsområde är det enligt vår mening led e som främst kommer i fråga. Enligt detta led får en begränsning av de registrerades rättigheter ske i syfte att säkerställa ”en medlemsstats viktiga mål av generellt allmänt intresse”. Som exempel på sådana mål nämns viktiga ekonomiska eller finansiella intressen, där penning-, budget- eller skattefrågor ingår, men även folkhälsa och social trygghet.

De undantag som införs i nationell rätt med stöd av artikel 23.1 i dataskyddsförordningen ska vidare, enligt artikel 23.2, när det är relevant innehålla specifika bestämmelser om bl.a. ändamålen med behandlingen, omfattningen av de införda begränsningarna, skyddsåtgärder för att förhindra missbruk, specificering av den personuppgiftsansvarige, lagringstid och tillämpliga skyddsåtgärder. Detta är bestämmelser som enligt vår bedömning ofta återfinns i svenska registerförfattningar. Som exempel nämns också bestämmelser om de registrerades rätt att bli informerade om begränsningen, såvida detta inte inverkar menligt på begränsningen.

14.3 Information när personuppgifter samlas in från den registrerade

14.3.1 Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och personuppgiftslagen

Dagens reglering i lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården innefattar inte några bestämmelser om information när uppgifter samlas in från den registrerade. I stället tillämpas personuppgiftslagens bestämmelser på området genom stadgandet i 2 § lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården.

Enligt 23 § PuL ska den personuppgiftsansvarige självmant lämna den registrerade information om behandlingen av personuppgifter när dessa samlas in från den registrerade själv. Informationen ska lämnas i samband med att uppgifterna samlas in. Vad gäller uttrycket *insamling av personuppgifter* kan sägas att detta inte bara torde avse situationer där uppgifter lämnas till en myndighet på begäran av myndigheten, utan även t.ex. när myndigheten får personuppgifter genom att den enskilde självmant lämnar in dem.⁹⁴

I 25 § PuL regleras mer detaljerat vilken information som ska lämnas till den registrerade i en sådan situation. Informationen ska omfatta uppgift om den personuppgiftsansvariges identitet, om ändamålen med behandlingen och all övrig information som behövs för att den registrerade ska kunna ta till vara sina rättigheter i samband med behandlingen. Som exempel på sådan övrig information nämns mottagarna av uppgifterna, skyldigheten att lämna uppgifter och rätten att ansöka om information och få rättelse. Information behöver dock inte lämnas om sådant som den registrerade redan känner till.

Den personuppgiftsansvariges informationsplikt begränsas dock av 27 § PuL. Här stadgas att bestämmelserna i 23 och 25 §§ PuL inte gäller om det är särskilt föreskrivet i lag eller annan författning eller annars framgår av beslut som har meddelats med stöd av författning att uppgifter inte får lämnas ut till den registrerade.

⁹⁴ Jfr förarbetena till domstolsdatalagen (prop. 2014/15:148 s. 39).

14.3.2 Dataskyddsförordningen och dataskyddslagen

Enligt artikel 13 i dataskyddsförordningen har en registrerad rätt att få relativt utförlig information från den personuppgiftsansvarige när personuppgifterna samlats in från den registrerade själv. Informationen ska bl.a. innefatta den personuppgiftsansvariges identitet och kontaktuppgifter, kontaktuppgifter till dataskyddsombudet, uppgift om den period under vilken personuppgifterna kommer att lagras eller de kriterier som används för att fastställa denna period, information om rätten att ge in klagomål till tillsynsmyndigheten och om rätten att begära rättelse, radering eller begränsning av behandling av personuppgifterna. Informationen ska lämnas när den personuppgiftsansvarige får personuppgifterna. Den personuppgiftsansvarige behöver dock inte lämna sådan information som den registrerade redan förfogar över.

Enligt Dataskyddsutredningens bestänkande (SOU 2017:39) ska dataskyddslagen i 5 kap. 1 § innehålla en bestämmelse enligt vilken den registrerades rätt till information och tillgång till personuppgifter enligt artiklarna 13–15 i dataskyddsförordningen inte gäller sådana uppgifter som den personuppgiftsansvarige, enligt lag eller annan författning eller enligt beslut som har meddelats med stöd av författning, inte får lämna ut till den registrerade. Förslaget innebär att det undantag för vissa sekretessbelagda uppgifter som nu finns i 27 § PuL kommer att finnas kvar även när dataskyddsförordningen börjar tillämpas.

14.3.3 Bedömning

Förslag: Den registrerades rätt till information enligt artikel 13 i dataskyddsförordningen ska inte gälla sådana uppgifter som den personuppgiftsansvarige inte får lämna ut till den registrerade enligt lag eller annan författning eller enligt beslut som har meddelats med stöd av författning. Regleringen ska genomföras genom en hänvisning till den föreslagna 5 kap. 1 § första stycket dataskyddslagen.

Artikel 13 i dataskyddsförordningen reglerar vilka uppgifter den personuppgiftsansvarige ska lämna till en registrerad när uppgifter

samlats in från den registrerade själv. Exempel på situationer där Kriminalvården samlar in personuppgifter från den enskilde själv är när de tar emot ansökningar, skrivelser och svar på förfrågningar. Även om uppgifterna kommer från en ställföreträdare eller ett ombud som har i uppdrag att företräda den registrerade bör uppgifterna i dessa situationer bedömas ha samlats in från den registrerade själv.⁹⁵

Artikel 13 i dataskyddsförordningen liknar till sin uppbyggnad 23 och 25 §§ PuL. En avgörande skillnad mellan dataskyddsförordningens och personuppgiftslagens reglering är att förordningen är mycket mer utförlig när det gäller vilken information som ska lämnas till den registrerade. Precis som enligt personuppgiftslagen görs dock undantag från den personuppgiftsansvariges informationsskyldighet om den registrerade redan förfogar över den information som ska lämnas.

Vi anser att den registrerade möjligtvis kan anses ha kännedom om vem som är personuppgiftsansvarig och om de ändamål som uppgifterna ska behandlas för. Vem som är personuppgiftsansvarig framgår av nuvarande lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och ska framgå i den nya lag vi föreslår. Ändamålet framgår ofta av sammanhanget – om uppgifterna samlas in med anledning av en transport är det underförstått att uppgifterna används i det syftet. Däremot anser vi inte att den registrerade kan anses känna till exempelvis vem som är myndighetens dataskyddsombud eller kriterierna för att fastställa under vilken period uppgifterna kommer att lagras. Även om den registrerades rätt att begära rättelse och radering m.m. framgår av dataskyddsförordningen kan den registrerade enligt vår mening inte heller anses förfoga över denna information. Om tanken vore att bestämmelserna skulle tolkas på detta vis hade någon skyldighet för den personuppgiftsansvarige att lämna information om dessa rättigheter rimligen inte förts in i dataskyddsförordningen.

När Kriminalvården samlar in personuppgifter från den registrerade själv kan han eller hon enligt vår uppfattning således inte anses förfoga över all den information som ska lämnas enligt artikel 13 i dataskyddsförordningen. Beroende på vilken information som lämnas till de registrerade i nuläget skulle det därmed kunna finnas

⁹⁵ Sören Öman och Hans-Olof Lindblom, Personuppgiftslagen (15 september 2016, Zetec), kommentar till 23 §.

anledning för myndigheten att se över sina rutiner i denna del. Detta är emellertid ett arbete som sker på verkställighetsnivå och som inte ligger inom ramen för vårt uppdrag att behandla.

Dataskyddsförordningens bestämmelser skulle enligt vår bedömning sammanfattningsvis kunna innebära att Kriminalvården behöver utöka den information som ges till de registrerade när personuppgifter samlas in från dem. Endast en ökad administrativ belastning innebär enligt vår mening emellertid inte att det finns möjlighet att begränsa de registrerades rättigheter med stöd av artikel 23 i dataskyddsförordningen. Anledningen är att begränsningen i sådant fall inte görs i syfte att säkerställa viktiga mål av generellt allmänt intresse eller något annat av de syften som räknas upp i artikel 23.1 a–j. Någon annan möjlighet till en generell begränsning finns inte.

En hänvisning bör enligt vår mening dock göras i kriminalvårdens datalag till den föreslagna 5 kap. 1 § dataskyddslagen, som innebär att den rätt till information som den registrerade har enligt bl.a. artikel 13 i dataskyddsförordningen inte gäller uppgifter som, enligt lag eller annan författning eller enligt beslut som har meddelats med stöd av författning, inte får lämnas ut till den registrerade. På detta sätt upprätthålls det förhållande som nu gäller, nämligen att bestämmelser om sekretess eller tystnadsplikt går före den registrerades rätt att få information om behandlingen av hans eller hennes personuppgifter.

14.4 Information när personuppgifter samlas in från någon annan än den registrerade

14.4.1 Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och personuppgiftslagen

Dagens reglering i lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården innefattar inte några bestämmelser om information när personuppgifter samlas in från någon annan än den registrerade. I stället tillämpas personuppgiftslagens bestämmelser på området genom stadgandet i 2 § lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården.

Enligt 24 § första stycket PuL ska den personuppgiftsansvarige självant lämna den registrerade information om behandlingen av

personuppgifter när uppgifterna samlats in från någon annan källa än den registrerade själv. Enligt 24 § andra stycket behöver information till den registrerade emellertid inte lämnas om det finns bestämmelser om registrerandet eller utlämnandet av personuppgifterna i lag eller annan författning.

14.4.2 Dataskyddsförordningen

Enligt artikel 14 i dataskyddsförordningen ska relativt utförlig information lämnas till den registrerade när den personuppgiftsansvarige har fått personuppgifterna från någon annan källa än den registrerade själv. Artikel 14.5 c innehåller dock – liksom 24 § PuL – undantag som innebär att den personuppgiftsansvarige inte behöver lämna sådan information, om den personuppgiftsansvarige har rätt att ta emot eller lämna ut uppgifterna enligt medlemsstatens nationella rätt. En förutsättning för att undantaget ska vara tillämpligt är att den nationella rätten fastställer lämpliga åtgärder för att skydda den registrerades berättigade intressen. Någon ledning gällande vilken typ av skyddsåtgärder det kan röra sig om finns inte i skälen till förordningen.

14.4.3 Bedömning

Bedömning: Personuppgiftsbehandlingen inom kriminalvårdens datalags tillämpningsområde omfattas av undantaget i artikel 14.5 c i dataskyddsförordningen från skyldigheten att lämna information när personuppgifter har getts in från någon annan än den registrerade själv.

Artikel 14 i dataskyddsförordningen reglerar vilken information som ska lämnas till den registrerade när personuppgifter samlats in från annan än den registrerade själv. Kriminalvården får enligt den föreslagna kriminalvårdens datalag samla in och i övrigt behandla de personuppgifter som behövs för de primära ändamålen. Mot den bakgrunden anser vi att den personuppgiftsbehandling som sker inom den föreslagna kriminalvårdens datalags tillämpningsområde omfattas av undantaget i artikel 14.5 c i dataskyddsförordningen.

Detta innebär i sin tur att myndigheten inte är skyldig att lämna information till de registrerade i dessa situationer.

Lagförslaget om kriminalvårdens datalag innehåller vidare flera bestämmelser som skyddar den registrerades integritet när Kriminalvården behandlar personuppgifter. Som exempel kan nämnas bestämmelser om sök- och behörighetsbegränsningar. Enligt vår bedömning finns det därmed i nationell rätt ett tillräckligt skydd för den registrerades intressen för att undantaget i artikel 14.5 c i dataskyddsförordningen ska kunna tillämpas inom kriminalvårdens datalags tillämpningsområde. Det behövs enligt vår mening därmed inte någon ytterligare lagstiftningsåtgärd för att myndigheten ska kunna tillämpa undantaget.

14.5 Information efter begäran

14.5.1 Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och personuppgiftslagen

Dagens reglering i lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården innefattar inte några bestämmelser om information efter begäran. I stället tillämpas personuppgiftslagens bestämmelser på området genom stadgandet i 2 § lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården.

Enligt 26 § första stycket PuL är den personuppgiftsansvarige skyldig att, efter begäran, en gång per kalenderår lämna besked om huruvida personuppgifter som rör den sökande behandlas eller inte (ett s.k. registerutdrag). Om sådana uppgifter behandlas ska den registrerade också få information om vilka uppgifter som behandlas, varifrån de har hämtats, ändamålen med behandlingen och till vilka mottagare eller kategorier av mottagare som uppgifterna lämnas ut.

Enligt 26 § tredje stycket PuL behöver sådan information inte lämnas vad gäller personuppgifter i löpande text som inte fått sin slutliga utformning när ansökan gjordes eller som utgör minnesanteckning eller liknande. Undantaget gäller dock inte om uppgifterna har lämnats ut till tredje man eller om uppgifterna behandlas enbart för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål. Inte heller gäller undantaget för löpande text som inte fått sin slutliga utformning, om uppgifterna har behandlats under längre tid än ett år.

Den personuppgiftsansvariges informationsplikt begränsas av 27 § PuL. Enligt denna bestämmelse gäller inte skyldigheten i 26 § PuL om det är särskilt föreskrivet i lag eller annan författning eller annars framgår av beslut som har meddelats med stöd av författning att uppgifter inte får lämnas ut till den registrerade.

14.5.2 Dataskyddsförordningen och dataskyddslagen

Enligt artikel 15 i dataskyddsförordningen har den registrerade rätt att av den personuppgiftsansvarige få bekräftelse på om personuppgifter som rör honom eller henne håller på att behandlas. Om så är fallet har den registrerade rätt till relativt utförlig information om behandlingen av dessa personuppgifter. Information ska bl.a. lämnas om ändamålen med behandlingen, vilka kategorier av uppgifter som behandlas, mottagarna av uppgifterna, den period under vilken uppgifterna kommer att lagras eller kriterierna för att fastställa denna period, rätten att begära rättelse eller radering av uppgifterna samt rätten att ge in klagomål till en tillsynsmyndighet. Några undantag från rätten att få information om personuppgiftsbehandlingen efter begäran finns inte i artikel 15.

Av artikel 12.5 framgår att utgångspunkten är att information enligt bl.a. artikel 15 ska tillhandahållas kostnadsfritt. Det framgår dock även att om begäran är uppenbart ogrundad eller orimlig, särskilt på grund av deras repetitiva art, får den personuppgiftsansvarige antingen ta ut en rimlig avgift eller vägra att tillmötesgå begäran. Det är den personuppgiftsansvarige som ska visa att en begäran är uppenbart ogrundad eller orimlig. Av skäl 63 till förordningen framgår att de registrerade bör ha rätt att få tillgång till personuppgifter på detta sätt med rimliga intervall.

Enligt Dataskyddsutredningens förslag (SOU 2017:39) ska dataskyddslagen i 5 kap. 2 § innehålla en bestämmelse som motsvarar undantaget i 26 § tredje stycket PuL för personuppgifter i löpande text som inte fått sin slutliga utformning eller som utgör minnesanteckningar. Vidare ska dataskyddslagen, enligt Dataskyddsutredningens förslag, i 5 kap. 1 § innehålla en bestämmelse enligt vilken bl.a. artikel 15 i dataskyddsförordningen inte gäller uppgifter som, enligt lag eller annan författning eller enligt beslut

som har meddelats med stöd av författning, inte får lämnas ut till den registrerade.

14.5.3 Bedömning

Förslag: Den registrerades rätt till information enligt artikel 15 i dataskyddsförordningen ska inte gälla sådana uppgifter som Kriminalvården inte får lämna ut till den registrerade enligt lag eller annan författning eller enligt beslut som har meddelats med stöd av författning. Regleringen ska genomföras genom en hänvisning till den föreslagna 5 kap. 1 § första stycket dataskyddslagen.

Den registrerades rätt till tillgång till personuppgifter enligt artikel 15 i dataskyddsförordningen ska inte gälla personuppgifter i löpande text som inte fått sin slutliga utformning när begäran gjordes eller som utgör minnesanteckning eller liknande. Undantaget ska inte gälla om personuppgifterna har lämnats ut till tredje part, behandlas enbart för arkivändamål av allmänt intresse eller statistiska ändamål eller har behandlats under längre tid än ett år i löpande text som inte fått sin slutliga utformning. Regleringen ska genomföras genom en hänvisning till den föreslagna 5 kap. 2 § dataskyddslagen.

Den information som ska lämnas till den registrerade enligt artikel 15 i dataskyddsförordningen är något mer utförlig än den som i nuläget ska lämnas i enlighet med personuppgiftslagen. För de informationspunkter som är nya (t.ex. perioden för lagring samt information om möjligheten att begära rättelse och radering) bör det enligt vår mening vara möjligt att ta fram standardiserad information som kan användas vid de flesta förfrågningar. Detta borde innebära att de nya bestämmelserna inte skulle medföra en alltför stor administrativ belastning för Kriminalvården.

Som vi nämnt i avsnitt 14.5.2 innehåller artikel 15 i dataskyddsförordningen inte några undantag från rätten att få information om personuppgiftsbehandlingen efter begäran. Vi anser dock att en hänvisning bör göras i kriminalvårdens datalag till den föreslagna 5 kap. 1 § första stycket dataskyddslagen. Den bestämmelsen innebär att artiklarna 13–15 i dataskyddsförordningen inte gäller

uppgifter som, enligt lag eller annan författning eller enligt beslut som har meddelats med stöd av författning, inte får lämnas ut till den registrerade.⁹⁶ På detta sätt kommer bestämmelser om sekretess eller tystnadsplikt att gå före den registrerades rätt att få information om behandlingen av hans eller hennes personuppgifter även när dataskyddsförordningen börjar tillämpas.

Vi anser vidare att det bör göras en hänvisning i kriminalvårdens datalag till den föreslagna 5 kap. 2 § dataskyddslagen, som motsvarar 26 § tredje stycket PuL. Genom en sådan hänvisning kommer Kriminalvårdens tjänstemän även framöver att under en rimlig tid få ha sina ofärdiga alster i fred. På samma sätt som i nuläget måste detta enligt vår mening anses vara en rimlig avvägning mellan den registrerades rätt till information och Kriminalvårdens verksamhetsbehov.

Slutligen anser vi att det inte finns anledning att i den föreslagna kriminalvårdens datalag införa bestämmelser som begränsar den registrerades rättigheter enligt artikel 15 i dataskyddsförordningen ytterligare. Genom de hänvisningar till 5 kap. 1 och 2 §§ dataskyddslagen som vi föreslagit kommer samma undantag som i dag att gälla. Vi kan inte se att det finns några ytterligare behov av att begränsa rättigheterna för att säkerställa viktiga mål av generellt allmänt intresse eller något annat av de syften som framgår av artikel 23.1 dataskyddsförordningen.

14.6 Rättelse och radering samt rätt att göra invändningar och begära begränsning av behandling

14.6.1 Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården, personuppgiftslagen och 1995 års dataskyddsdirektiv

Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården hänvisar, genom 8 §, till reglerna om rättelse i personuppgiftslagen. Dessa återfinns i 28 § PuL. Enligt denna bestämmelse är den personuppgiftsansvarige skyldig att på begäran av den registrerade snarast rätta, blockera eller utplåna sådana personuppgifter som inte

⁹⁶ Se Dataskyddsutredningens betänkande (SOU 2017:39).

har behandlats i enlighet med personuppgiftslagen eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den lagen. Om den registrerade begär det ska den personuppgiftsansvarige också underrätta mottagarna av uppgifterna om åtgärden. Detsamma gäller om mera betydande skada eller olägenhet för den registrerade skulle kunna undvikas genom en sådan underrättelse. Underrättelse behöver dock inte lämnas om det visar sig vara omöjligt eller skulle innebära en oproportionerligt stor arbetsinsats.

I lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården nämns endast att hänvisningen gäller bestämmelsen om rättelse (28 § PuL). Eftersom lagen inte innefattar några bestämmelser om blockering och utplåning av personuppgifter tillämpas personuppgiftslagens bestämmelser på området. Därigenom ska även reglerna i personuppgiftslagen om rätten till blockering och utplåning av personuppgifter tillämpas.

Bestämmelserna om grundläggande krav på behandling av personuppgifter finns i 9 § PuL. Enligt dessa bestämmelser ska den personuppgiftsansvarige se till att alla rimliga åtgärder vidtas för att rätta, blockera eller utplåna sådana personuppgifter som är felaktiga eller ofullständiga med hänsyn till ändamålen med behandlingen.

Kort kan sägas att *rättelse* av en personuppgift innebär att en felaktig eller ofullständig uppgift ersätts av en uppgift om de rätta förhållandena eller att uppgifterna annars kompletteras. Med *blockering* avses en åtgärd som vidtas för att personuppgifterna ska förses med information om att de är spärrade och om anledningen till spärren, för att personuppgifterna inte ska lämnas ut till tredje man annat än med stöd av 2 kap. TF. *Utplånande* innebär helt enkelt att de aktuella personuppgifterna förstörs så att de inte kan återskapas.⁹⁷

När personuppgifter behandlas för att utföra en arbetsuppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning, ska medlemsstaterna enligt artikel 14 a i 1995 års dataskyddsdirektiv tillförsäkra den registrerade rätten att motsätta sig behandling av uppgifter som rör honom eller henne. Detta gäller emellertid endast om den nationella lagstiftningen inte föreskriver annat. Genom 12 § andra stycket PuL har lagstiftaren gjort den registrerades rätt att motsätta sig behandling mycket begränsad. Enligt denna

⁹⁷ Sören Öman och Hans-Olof Lindblom, Personuppgiftslagen (15 september 2016, Zeteo), kommentaren till 28 §.

bestämmelse har den registrerade endast rätt att motsätta sig sådan behandling av personuppgifter som är tillåten enligt personuppgiftslagen när behandlingen sker för ändamål som gäller direkt marknadsföring eller om behandlingen sker med stöd av samtycke.⁹⁸

14.6.2 Dataskyddsförordningen

Rättelse

Enligt artikel 16 i dataskyddsförordningen har den registrerade rätt att utan onödigt dröjsmål få felaktiga personuppgifter rättade. Den registrerade ska även, med beaktande av ändamålet med behandlingen, ha rätt att komplettera ofullständiga personuppgifter.

Radering

Enligt artikel 17 i dataskyddsförordningen har den registrerade i vissa fall rätt att få sina personuppgifter raderade utan onödigt dröjsmål. Detta motsvarar personuppgiftslagens begrepp *utplåning*. De situationer som främst är av intresse inom den föreslagna kriminalvårdens datalags tillämpningsområde är de som framgår av artikel 17.1 a, c och d i förordningen. Led a avser situationen att personuppgifterna inte längre är nödvändiga för de ändamål som de samlats in för eller på annat sätt behandlats för. Led c avser situationen att den registrerade har gjort invändningar mot behandlingen i enlighet med artikel 21.1 och det saknas berättigade skäl för behandlingen som väger tyngre än den registrerades skäl för radering. Led d avser situationen att personuppgifterna har behandlats på ett olagligt sätt.

Det finns dock en rad undantag från rätten till radering. De som enligt vår mening främst är av intresse är de som framgår av artikel 17.3 b och d i förordningen. Enligt led b har den registrerade inte rätt att få sina personuppgifter raderade om behandlingen av uppgifterna är nödvändig för att uppfylla en rättslig förpliktelse enligt unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt. Rätten till radering gäller inte heller om behandlingen är nödvändig för att

⁹⁸ Se förarbetena till personuppgiftslagen (prop. 1997/98:44 s. 64 ff.).

utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Den registrerade har vidare inte, enligt led d, rätt att få sina personuppgifter raderade om behandlingen är nödvändig för bl.a. arkivändamål av allmänt intresse eller statistiska ändamål, i den utsträckning som raderingen sannolikt omöjliggör eller avsevärt försvårar uppnåendet av syftet med den behandlingen.

Rätt att göra invändningar och begära begränsning av behandling

Om behandlingen av personuppgifter grundar sig på en uppgift av allmänt intresse eller myndighetsutövning har den registrerade, enligt artikel 21.1 i dataskyddsförordningen, rätt att av skäl som hänför sig till hans eller hennes specifika situation göra invändningar mot behandlingen. Om en sådan invändning görs får den personuppgiftsansvarige inte längre behandla personuppgifterna om denne inte kan visa att det finns avgörande berättigade skäl för behandlingen som väger tyngre än den registrerades intressen, rättigheter och friheter. Personuppgifterna får dock fortsätta behandlas bl.a. om det sker för fastställande, utövande eller försvar av rättsliga anspråk. Följden av att intresseavvägningen utfaller till den registrerades fördel blir, åtminstone om den registrerade begär det, att de aktuella personuppgifterna ska raderas. Detta framgår av artikel 17.1 c i dataskyddsförordningen.

Under den tid det tar för den personuppgiftsansvarige att efter en invändning kontrollera om den registrerades skäl mot behandlingen väger tyngre än den personuppgiftsansvariges skäl för att utföra behandlingen ska behandlingen av uppgifterna begränsas i enlighet med artikel 18.1 d.

Den registrerade har, enligt artikel 18.1 a–c i dataskyddsförordningen, även i vissa andra fall rätt att kräva att behandlingen av hans eller hennes personuppgifter begränsas. När den registrerade har gjort invändningar mot personuppgifternas riktighet ska behandlingen enligt led a begränsas under den tid då den personuppgiftsansvarige kontrollerar om personuppgifterna är riktiga. Enligt led b ska behandlingen begränsas om den är olaglig och den registrerade i stället för radering begär en begränsning av uppgifternas användning. Enligt led c ska behandlingen begränsas

om den personuppgiftsansvarige inte längre behöver personuppgifterna för ändamålen med behandlingen men de fortsatt behöver lagras eftersom den registrerade behöver dem för att kunna fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk.

Under den tid begränsningen gäller får personuppgifterna, enligt huvudregeln i artikel 18.2, inte behandlas på annat sätt än att de lagras. Förfarandet motsvarar det som i personuppgiftslagen kallas *blockering*. Undantag finns dock, exempelvis får uppgifterna under begränsningsperioden behandlas för att fastställa rättsliga anspråk eller för skäl som rör ett viktigt allmänintresse för en medlemsstat.

Mottagare ska underrättas

Enligt artikel 19 i dataskyddsförordningen ska den personuppgiftsansvarige underrätta varje mottagare av personuppgifterna om de rättelser, raderingar eller begränsningar av behandling som gjorts. Undantag från denna skyldighet får göras om det visar sig vara omöjligt eller medför en oproportionell ansträngning. Om den registrerade begär det ska den personuppgiftsansvarige även informera den registrerade om vilka mottagarna av personuppgifter är.

14.6.3 Bedömning

Bedömning: Det bör inte föreslås några undantag i kriminalvårdens datalag från dataskyddsförordningens bestämmelser om de registrerades rättigheter i artikel 16–19 eller 21 och 22.

Rättelse

Dataskyddsförordningens bestämmelser om de registrerades rätt att komplettera ofullständiga personuppgifter och få felaktiga personuppgifter rättade (artikel 16) motsvarar vad som, genom hänvisning i lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården till 28 § PuL, för närvarande gäller för behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Det bör enligt vår mening

ligga i Kriminalvårdens intresse att de personuppgifter som behandlas i verksamheten är korrekta och fullständiga. Något behov av att på den föreslagna kriminalvårdens datalags tillämpningsområde införa undantag från dataskyddsförordningens bestämmelse om rättelse finns enligt vår uppfattning därmed inte.

Radering

Dataskyddsförordningens bestämmelser om rätten till radering är mer omfattande än vad som gäller enligt personuppgiftslagen. Enligt artikel 17.3 b i förordningen gäller rätten till radering dock inte om behandlingen är nödvändig som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning eller för att den personuppgiftsansvarige ska kunna utföra en uppgift av allmänt intresse. Som vi tidigare konstaterat (se avsnitt 6.4.2) anser vi att den personuppgiftsbehandling som sker inom den föreslagna kriminalvårdens datalags tillämpningsområde är nödvändig som ett led i myndighetsutövning eller i vart fall för att utföra en uppgift av allmänt intresse. Rätten till radering gäller enligt vår mening därför inte uppgifter som används för att bedriva verksamheten med transporter eller frihetsberövanden. Undantaget i artikel 17.3 b garanterar därmed att verksamheten inte avstannar på grund av dataskyddsbestämmelser.

För arkivering finns dessutom, i artikel 17.3 d i dataskyddsförordningen, ett specifikt undantag från rätten till radering. Enligt denna bestämmelse ska den rätten inte gälla för det fall raderingen sannolikt omöjliggör eller avsevärt försvårar att syftet med den behandling som utförs för arkivändamål av allmänt intresse uppnås. Detta medför enligt vår mening att rätten till radering inte heller gäller personuppgifter som ingår i de handlingar som arkiverats i enlighet med gällande arkivlagstiftning. Vi anser att rätten till radering inte heller gäller för de personuppgifter som finns kvar i t.ex. KVR⁹⁹ efter att de använts, men som ännu inte har arkiverats. Bevarandet av allmänna handlingar är en förutsättning för allmänhetens möjlighet att ta del av dessa handlingar med stöd av tryckfrihetsförordningen, vilket enligt vår mening innebär att ett sådant bevarande är nödvändigt för en uppgift av allmänt intresse.

⁹⁹ KVR är förkortningen på kriminalvårdsregistret som är Kriminalvårdens systemstöd.

Eftersom redan befintliga undantag i dataskyddsförordningen enligt vår bedömning således garanterar att personuppgifter som behövs för att genomföra de arbetsuppgifter som åligger Kriminalvården – även efter att de använts och om de har arkiverats – undantas från rätten till radering anser vi att det inte finns något behov av att i kriminalvårdens datalag föreslå ytterligare undantag från denna rättighet.

Avslutningsvis vill vi dock påpeka att vi anser att dataskyddsförordningen inte hindrar Kriminalvården att radera personuppgifter som behandlats i strid med gällande personuppgiftsbestämmelser. En förutsättning är dock naturligtvis att detta är tillåtet enligt det övriga regelverk som styr rätten till radering i verksamhetssystemen, t.ex. förvaltningsrättsliga bestämmelser och arkivregler.

Rätt att göra invändningar och begära begränsning av behandling

Den registrerades rätt att enligt artikel 21.1 i dataskyddsförordningen göra invändningar mot att personuppgifter behandlas för myndighetsutövning eller för en uppgift av allmänt intresse, är en utökning jämfört med vad som för närvarande gäller. Som vi tidigare konstaterat anser vi att hela den personuppgiftsbehandling som utförs inom lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvårdens tillämpningsområde sker för att utföra en uppgift av allmänt intresse (se avsnitt 6.4.2). Detta innebär att dataskyddsförordningens bestämmelse om rätten att göra invändningar kommer att gälla för den behandling av personuppgifter som ska utföras i enlighet med den föreslagna kriminalvårdens datalag.

Under den tid det tar för myndigheten att efter en registrerads invändning bedöma om skälen för behandlingen väger tyngre än den registrerades skäl mot denna, ska behandlingen begränsas enligt artikel 18.1 d och 18.2 i dataskyddsförordningen. Detsamma gäller, enligt artikel 18.1 a–c i dataskyddsförordningen, under en kontroll av personuppgifternas riktighet, i vissa fall då behandlingen är olaglig eller i vissa fall om uppgifterna inte längre behövs för ändamålen med behandlingen. Den registrerades rätt till begränsning av

personuppgiftsbehandling är därmed utförligare än personuppgiftslagens bestämmelser om blockering.

En begränsning innebär enligt huvudregeln i artikel 18.2 att personuppgifter inte får behandlas på något annat sätt än att lagras. Undantag görs dock bl.a. för det fall behandlingen sker av skäl som rör ett viktigt allmänintresse för medlemsstaten.

Att verksamheten inom den föreslagna kriminalvårdens datalags tillämpningsområde inte avstannar utgör enligt vår mening ett viktigt allmänintresse. Mot den bakgrunden anser vi att undantaget i artikel 18.2 i dataskyddsförordningen är tillämpligt på de personuppgifter som används för att bedriva verksamheten med transporter eller frihetsberövanden. Följden av detta blir att Kriminalvårdens verksamhet inte behöver avstanna i väntan på att en intresseavvägning ska göras efter en invändning (artikel 18.1 d). Samma resonemang bör enligt vår mening kunna tillämpas vid en invändning om personuppgifternas riktighet (artikel 18.1 a).

Ändamålet med behandlingen av personuppgifter är att Kriminalvården ska kunna genomföra sina arbetsuppgifter. Detta borde enligt vår mening medföra att personuppgifterna för ändamålet med behandlingen behövs så länge den aktuella insatsen, t.ex. en transport, inte är avslutad. Rätten till begränsning av uppgifter som inte längre behövs för ändamålet (artikel 18.1 c) bör därmed ha mycket liten betydelse för Kriminalvården vad gäller pågående verksamhet. Skulle en sådan situation uppkomma gör vi emellertid även här bedömningen att personuppgifterna fortsatt kan behandlas med stöd av undantaget för ett viktigt allmänintresse.

Vad gäller avslutade insatser bör bevarande vara tillåten även om behandlingen av de aktuella personuppgifterna har begränsats, eftersom ett sådant bevarande vanligtvis endast innebär att personuppgifterna lagras. Sökningar innebär emellertid en behandling av personuppgifterna utöver lagringen. Sådana sökningar kan exempelvis göras i syftet att återanvända information om en och samma person inför t.ex. nya transporter. Det utgör enligt vår mening ett viktigt allmänintresse att sådana sökningar får göras vid behov, eftersom det säkerställer en korrekt hantering. Det finns därmed undantag som tillåter att sådan behandling vid behov får fortsätta även om behandlingen av personuppgifter har begränsats i enlighet med artikel 18.1 i dataskyddsförordningen.

Även allmänhetens tillgång till allmänna handlingar utgör enligt vår mening ett viktigt allmänintresse. Detta medför att utlämnande av allmänna handlingar är tillåtet även om behandlingen av personuppgifter har begränsats. Kriminalvårdens rätt att lämna ut personuppgifter i allmänna handlingar i enlighet med nationell rätt säkerställs för övrigt även genom artikel 86 i dataskyddsförordningen.

Vi anser sammanfattningsvis att det undantag som finns i artikel 18.2 i dataskyddsförordningen garanterar att Kriminalvårdens verksamhet inte avstannar, att bevarande och arkivering av uppgifter är möjlig och att allmänhetens tillgång till allmänna handlingar inte inskränks. Om personuppgifter har behandlats i enlighet med de primära eller sekundära ändamålen i den föreslagna kriminalvårdens datalag borde enligt vår mening vidare en sådan intresseavvägning som ska göras enligt artikel 21.1 i dataskyddsförordningen i stort sett uteslutande utfalla till myndighetens fördel. Mot den bakgrunden finns det enligt vår mening inte något egentligt behov av att i kriminalvårdens datalag föreslå ytterligare inskränkningar av rätten att göra invändningar eller rätten att få personuppgiftsbehandlingen begränsad.

Enligt vårt resonemang blir rätten att göra invändningar och rätten att begära att behandlingen begränsas till stora delar illusorisk vad gäller behandling av personuppgifter inom den föreslagna kriminalvårdens datalags tillämpningsområde. Man skulle kunna argumentera för att det faktum att den registrerades möjligheter att nå reell framgång med en invändning eller en begäran är ytterst små i en viss verksamhet, innebär att det inte skulle finnas möjlighet att införa ett generellt undantag från dessa rättigheter. Skälet till detta skulle i så fall vara att ett sådant undantag inte är nödvändigt för att säkerställa nationella viktiga mål av generellt allmänt intresse eller något annat av de syften som anges i artikel 23.1 i dataskyddsförordningen. Finns det ingen risk för framgång med en invändning eller en begäran, utgör den inget reellt hot mot exempelvis nationella viktiga mål av allmänt intresse. Vi kan emellertid inte med säkerhet slå fast att det inte finns situationer då det kan finnas grund för en invändning eller en begäran. För att garantera att Kriminalvårdens arbete kan fortsätta ostört, skulle man därför möjligtvis – med stöd av artikel 23.1 i dataskyddsförordningen – kunna föreskriva ett uttryckligt undantag från rätten enligt artiklarna 18.1 och 21.1 att

göra invändningar mot att personuppgifter behandlas och rätten att begära att behandlingen begränsas. Vi stannar emellertid vid bedömningen att en reglering som inskränker de registrerades rättigheter inte bör införas utan sakliga skäl bara för att minska den administrativa bördan med att hantera invändningar eller krav på begränsningar.

Mot denna bakgrund är det vår uppfattning att en bedömning av om behandlingen ska begränsas får göras i varje fall där frågan aktualiseras enligt bestämmelserna i dataskyddsförordningen. Även intresseavvägningen mellan myndighetens skäl för behandlingen och den registrerades skäl mot denna, får enligt vår mening göras varje gång en registrerad gör en invändning mot behandlingen i enlighet med artikel 21 i dataskyddsförordningen. En annan sak är att bedömningen och intresseavvägningen i det stora flertalet fall borde kunna göras relativt standardiserat.

Underrättelse till mottagarna

Dataskyddsförordningens bestämmelser om underrättelse till mottagarna av personuppgifter vid rättelse, radering eller begränsning av behandling motsvarar vad som, genom en hänvisning till 28 §§ PuL, för närvarande gäller inom lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvårdens tillämpningsområde. Någon anledning att införa undantag från denna rättighet i kriminalvårdens datalag har inte kommit fram.

14.7 Automatiserade beslut

Automatiserade beslut blir allt vanligare inom de svenska förvaltningsmyndigheterna.¹⁰⁰ Det finns enligt vår mening därför anledning att i korthet kommentera artikel 22 i dataskyddsförordningen, som reglerar den registrerades rättigheter när det gäller automatiserat beslutsfattande.

Enligt artikel 22 i dataskyddsförordningen har den registrerade under vissa förutsättningar rätt att inte bli föremål för beslut som enbart grundas på automatiserad behandling, inbegripet profilering,

¹⁰⁰ Jfr förarbetena med förslag till ny förvaltningslag (prop. 2016/17:180 s. 315).

vilket har rättsliga följder för honom eller henne eller på liknande sätt i betydande grad påverkar honom eller henne. Profilerings innebär, enligt artikel 4.4 i dataskyddsförordningen, varje form av automatisk behandling av personuppgifter som består i att dessa personuppgifter används för att bedöma vissa personliga egenskaper hos en fysisk person, i synnerhet för att analysera eller förutsäga denna fysiska persons arbetsprestationer, ekonomiska situation, hälsa, personliga preferenser, intressen, pålitlighet, beteende, vistelseort eller förflyttningar. Användningen av uttrycket *inbegripet profilerings* i artikel 22 är enligt vår mening tvetydigt och innebär att bestämmelsen skulle kunna tolkas som att den avser alla typer av automatiserade beslut. Bestämmelsen i artikel 22 behandlas i skäl 71 till dataskyddsförordningen, som dock inte heller klargör om uttrycket *inbegripet profilerings* är avsett att ses som en exemplifiering eller en inskränkning av bestämmelsens tillämpningsområde.

I 1995 års dataskyddsdirektiv regleras den registrerades rätt att motsätta sig automatiskt beslutsfattande i artikel 15, som i svensk rätt har genomförts genom 29 § PuL. Dessa två bestämmelser omfattar endast beslut som grundas på automatiserad behandling av sådana personuppgifter som är avsedda att bedöma egenskaper hos personen, dvs. s.k. profilerings. Om avsikten vore att artikel 22 i dataskyddsförordningen skulle träffa alla typer av automatiserade beslut och således ha ett vidare tillämpningsområde än motsvarande bestämmelse i 1995 års dataskyddsdirektiv, borde detta enligt vår mening rimligtvis framgå av skälen till förordningen. I skäl 73 till dataskyddsförordningen, som behandlar rätten att i enlighet med artikel 23 i förordningen begränsa den registrerades rättigheter, nämns vidare endast *profileringsbaserade beslut*. Mot den bakgrunden bedömer vi att artikel 22 i dataskyddsförordningen endast är tillämplig för sådana automatiserade beslut som innebär att personuppgifter används för att bedöma personliga egenskaper hos en fysisk person och således innefattar profilerings.

14.8 Rätt till skadestånd

14.8.1 Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och personuppgiftslagen

Enligt artikel 22 i 1995 års dataskyddsdirektiv ska medlemsstaterna föreskriva att var och en har rätt att föra talan inför domstol om sådana kränkningar av rättigheter som skyddas av den nationella lagstiftning som är tillämplig på nyssnämnda behandling. Direktivet har i denna del genomförts i svensk rätt genom 48 § PuL. Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården hänvisar, genom 8 §, till denna bestämmelse.

Enligt 48 § PuL ska den personuppgiftsansvarige ersätta den registrerade för skada och kränkning av den personliga integriteten som en behandling av personuppgifter i strid med personuppgiftslagen har orsakat.

14.8.2 Dataskyddsförordningen

Enligt artikel 79.1 i dataskyddsförordningen har alla registrerade rätt till ett effektivt rättsmedel om de anser att deras rättigheter enligt förordningen har åsidosatts som en följd av att deras personuppgifter har behandlats på ett sätt som inte är förenligt med förordningen. Enligt bestämmelsen gäller detta utöver rätten att lämna in ett klagomål till tillsynsmyndigheten. Om den personuppgiftsansvarige – eller personuppgiftsbiträdet – är en myndighet som agerar inom ramen för sin myndighetsutövning ska sådan talan, enligt artikel 79.2 i dataskyddsförordningen, väckas vid domstolarna i den medlemsstat där den personuppgiftsansvarige, eller personuppgiftsbiträdet, är etablerad.

Enligt artikel 82 i dataskyddsförordningen har varje person som lidit materiell eller immateriell skada till följd av en överträdelse av förordningen rätt till ersättning från den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet för den uppkomna skadan. Enligt bestämmelsen är ansvaret solidariskt om flera personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden har medverkat vid samma behandling. Det finns även en uttrycklig regressrätt mellan de ansvariga i en sådan situation. Den personuppgiftsansvarige – eller personuppgiftsbiträdet – ska dock undgå ansvar om denne visar att

den inte på något sätt är ansvarig för den händelse som orsakat skadan.

I skäl 146 till dataskyddsförordningen förtydligas att behandling som strider mot dataskyddsförordningen även omfattar bl.a. behandling som strider mot medlemsstaternas nationella rätt med närmare specifikation av förordningens bestämmelser. Detta innebär enligt vår mening att även överträdelser av bestämmelser i de registerförfattningar som behålls eller införs i svensk rätt med stöd av artikel 6.2 och 6.3 i dataskyddsförordningen (se kapitel 5) omfattas av förordningens bestämmelse om skadeståndsansvar.¹⁰¹

14.8.3 Dataskyddslagen

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande föreslagit att dataskyddslagen ska innehålla en bestämmelse som innebär att rätten till ersättning enligt artikel 82 i dataskyddsförordningen även gäller vid överträdelser av bestämmelser i dataskyddslagen och andra författningar som kompletterar dataskyddsförordningen. Bestämmelsen beskrivs i Dataskyddsutredningens betänkande (SOU 2017:39) som en upplysningsbestämmelse och finns i förslaget till 8 kap. 1 § dataskyddslagen.¹⁰²

14.8.4 Bedömning

Förslag: Rätten till ersättning enligt artikel 82 i dataskyddsförordningen ska gälla även vid överträdelser av bestämmelser i dataskyddslagen och kriminalvårdens datalag med tillhörande föreskrifter. Regleringen ska genomföras genom en hänvisning till den föreslagna 8 kap. 1 § dataskyddslagen.

Vid genomförandet av 1995 års dataskyddsdirektiv bedömde man att personuppgiftslagens skadeståndsbestämmelse – tillsammans med tillsynsmyndighetens möjlighet till vitesföreläggande – utgjorde en effektiv och tillräcklig sanktion.¹⁰³ Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande gjort bedömningen att den registrerades rätt till ett

¹⁰¹ Se även Dataskyddsutredningens betänkande (SOU 2017:39 s. 304 f.).

¹⁰² Se SOU 2017:39 s. 304.

¹⁰³ Se prop. 1997/98:44 s. 107.

effektivt rättsmedel mot en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde, tillgodoses i svensk rätt genom möjligheten att vid allmän domstol föra talan om ersättning för den skada som en behandling av personuppgifter i strid med förordningen har gett upphov till.¹⁰⁴

Som nämnts ovan kommer enligt vår bedömning dataskyddsförordningens bestämmelser om skadestånd även utan hänvisning till förordningen att gälla även för överträdelse av den nya kriminalvårdens datalags bestämmelser. Det framgår enligt vår mening dock inte tydligt av artikel 82 i dataskyddsförordningen att skadeståndsansvaret även omfattar överträdelser av de nationella registerförfattningarnas bestämmelser. Vi anser därför att det finns anledning att göra en hänvisning i kriminalvårdens datalag till den föreslagna 8 kap. 1 § dataskyddslagen om skadestånd. På detta sätt kommer det att stå fullständigt klart att dataskyddsförordningens bestämmelser om skadestånd gäller även vid överträdelser av kriminalvårdens datalagstiftnings bestämmelser.

14.9 Information om personuppgiftsincident

14.9.1 Dataskyddsförordningen

Om en personuppgiftsincident sannolikt leder till en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter ska den personuppgiftsansvarige utan onödigt dröjsmål informera den registrerade om incidenten. Detta framgår av artikel 34.1 i dataskyddsförordningen. I artikel 34.3 a–c finns undantag från den personuppgiftsansvariges skyldighet att lämna sådan information till den registrerade. Information behöver inte lämnas om den personuppgiftsansvarige har vidtagit lämpliga tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder (led a), om den personuppgiftsansvarige har vidtagit ytterligare åtgärder som innebär att det inte längre uppstår hög risk för de registrerades rättigheter och friheter (led b) eller om det skulle innebära en oproportionerlig ansträngning att lämna sådan information (led c). För det fall undantag enligt led c blir aktuellt ska allmänheten i stället informeras eller så ska en liknande åtgärd vidtas.

¹⁰⁴ Se SOU 2017:39 s. 304.

14.9.2 Bedömning

Förslag: Den registrerades rätt att få information om en personuppgiftsincident enligt artikel 34 i dataskyddsförordningen ska inte gälla om Kriminalvården, enligt lag eller annan författning eller enligt beslut som har meddelats med stöd av författning, inte får lämna ut uppgifter till den registrerade.

Den personuppgiftsansvariges skyldighet att, enligt artikel 34 i dataskyddsförordningen, informera den registrerade om en inträffad personuppgiftsincident innebär en utökning jämfört med vad som för närvarande gäller. De befintliga undantagen i artikel 34.3 i dataskyddsförordningen innefattar inte situationer där det råder sekretess eller tystnadsplikt för vissa personuppgifter. Dataskyddsförordningens bestämmelse om information till den registrerade vid en personuppgiftsincident skulle därmed kunna innebära att den registrerade indirekt får information om att hans eller hennes personuppgifter behandlas av Kriminalvården, trots att det råder sekretess om detta förhållande gentemot den registrerade själv.

Mot den bakgrunden föreslår vi att det i kriminalvårdens datalag införs en bestämmelse med innebörden att bestämmelserna om den registrerades rätt att få information om en personuppgiftsincident enligt artikel 34 i dataskyddsförordningen inte gäller om den personuppgiftsansvarige, enligt lag eller annan författning eller enligt beslut som har meddelats med stöd av författning, inte får lämna ut uppgifter till den registrerade. På detta sätt kommer nationella bestämmelser om sekretess eller tystnadsplikt att gå före den registrerades rätt att få information om inträffade incidenter.

Vi anser att ett sådant undantag kan göras med stöd av artikel 23.1 f i dataskyddsförordningen; har en sekretessbestämmelse införts i svensk rätt får det förutsättas att den tillkommit för att säkerställa ett viktigt mål av generellt allmänt intresse eller skyddet för rättsliga åtgärder. Begränsningen bör även vara nödvändig för att skydda de intressen som kommer till uttryck i de nationella sekretessbestämmelserna och utgöra en rimlig avvägning mellan dessa intressen och de registrerades intresse av skydd för den personliga integriteten. Begränsningen sker därmed, enligt vår mening, med respekt för andemeningen i de grundläggande

rättigheter och friheter som kommer till uttryck i stadgan (se avsnitt 3.4.1).

Den föreslagna lydelsen motsvarar den reglering som Data-skyddsutredningen har föreslagit för 5 kap. 1 § dataskyddslagen, där undantag från rätten att få information om och tillgång till personuppgifter enligt artiklarna 13–15 i dataskyddsförordningen regleras (se avsnitt 14.3.3). En sådan ordning skulle vidare motsvara det som enligt Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektivs förslag till 3 kap. 11 § brottsdatalagen ska gälla i motsvarande situation i den verksamhet som styrs av 2016 års dataskyddsdirektiv.¹⁰⁵

¹⁰⁵ Se Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektivs delbetänkande (SOU 2017:29).

15 Bevarande av personuppgifter

15.1 Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och personuppgiftslagen

I 2 § lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården finns en hänvisning till personuppgiftslagen (1998:204). Om inte annat följer av lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen, så tillämpas personuppgiftslagen vid personuppgiftsbehandling.

Av 7 § första stycket lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården framgår att personuppgifter som behandlats enligt lagen ska gallras så snart de inte behövs för de ändamål som de samlats in för, dock senast tio år efter de att den senaste påföljden eller åtgärden avseende den registrerade helt har verkställts eller upphört. Enligt andra stycket får uppgifter emellertid bevaras för *historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål*. Det finns ytterligare bestämmelser om gallring i tillhörande förordning (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården, bl.a. i 13 § och 33 §, men däremot inga fler om bevarande.

I 9 § PuL finns bestämmelser om att personuppgifter får bevaras för *historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål*, dock inte under längre tid än vad som behövs för dessa ändamål. *Historiska ändamål* innefattar här bevarande av handlingar för arkivändamål.¹⁰⁶

Arkivering av handlingar innebär att de personuppgifter som ingår i handlingarna vidarebehandlas, dvs. behandlas för ett annat ändamål än det ursprungliga. Av 9 § första stycket d PuL framgår att personuppgifter inte får behandlas för ändamål som är oförenliga med det ändamål som uppgifterna samlades in för (finalitetsprincipen). Behandling av personuppgifter för bl.a.

¹⁰⁶ Jfr förarbetena till personuppgiftslagen, prop. 1997/98:44 s 47 f.

historiska ändamål ska, enligt 9 § andra stycket, emellertid inte ses som oförenlig med de ursprungliga ändamålen.

Av förarbetena till nyare registerlagstiftningar, t.ex. domstolsdatalagen¹⁰⁷, framgår det emellertid att finalitetsprincipen inte har någon självständig funktion när lagens ändamålsbestämmelser utgör en uttömmande reglering av för vilka ändamål personuppgifter får behandlas.

Enligt 9 § första stycket PuL är huvudregeln att personuppgifter inte får bevaras längre än vad som är nödvändigt med hänsyn till det ursprungliga ändamålet. Bestämmelserna i personuppgiftslagen hindrar emellertid inte att myndigheter arkiverar och bevarar handlingar eller att arkivmaterial tas om hand av en arkivmyndighet. I detta fall ska personuppgiftslagens begränsningar om lagringstid m.m. inte gälla (jfr 8 § andra stycket PuL, se nedan).

För personuppgifter som behandlas för arkivändamål finns, enligt 9 § fjärde stycket PuL, vissa begränsningar för hur uppgifterna får användas. Sådana uppgifter får inte användas för att vidta åtgärder i fråga om den registrerade, om det inte görs med samtycke eller det annars finns synnerliga skäl med hänsyn till den registrerades intressen att göra detta. I 8 § andra stycket PuL finns dock ett undantag, som innebär att myndigheter får använda information i allmänna handlingar, t.ex. för att vidta åtgärder beträffande enskilda. Bakgrunden till det aktuella undantaget har i doktrinen i första hand bedömts vara att myndigheternas arkiv, enligt 3 § tredje stycket arkivlagen (1990:782), ska tillgodose bl.a. behovet av information för rättskipningen och förvaltningen.¹⁰⁸

Av 9 § första stycket i framgår att personuppgifter inte får bevaras under en längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen. Enligt 9 § tredje stycket får personuppgifter dock bevaras för bl.a. historiska ändamål så länge det behövs för detta ändamål.

Att personuppgiftslagens bestämmelser tillämpas när inte annat är föreskrivet i lag om behandling av personuppgifter inom kriminalvården innebär att bl.a. 9 § gäller. Det innebär i sin tur sammanfattningsvis följande. Kriminalvården får i enlighet med arkivreglerna elektroniskt arkivera personuppgifter som samlats in i

¹⁰⁷ Se prop. 2014/15:148 s. 104.

¹⁰⁸ Öman och Lindblom, Personuppgiftslagen (15 september 2016, Zeteo), kommentaren till 8 §.

den kriminalvårdande verksamheten, dvs. kärnverksamheten, oavsett om de före arkiveringstidpunkten förekommer i allmänna eller icke allmänna handlingar. De personuppgifter som har arkiverats får användas för att vidta åtgärder i fråga om den registrerade. För personuppgifter som eventuellt bevaras utan att arkiveras gäller att de får behandlas så länge det är nödvändigt för handläggningen av ärenden i en vidare bemärkelse.

15.2 Dataskyddsförordningen

Vidarebehandling av personuppgifter får, enligt artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen, ske endast om den är förenlig med de ändamål som personuppgifterna samlades in för (finalitetsprincipen). Av bestämmelsen framgår dock att vidarebehandlingen ska anses vara förenlig med de ursprungliga ändamålen när den sker för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1.

Vi bedömer att hänvisningen till artikel 89.1 innebär att arkivering av personuppgifter endast anses förenlig med de ursprungliga ändamålen – och därmed tillåten – om sådana säkerhetsåtgärder som beskrivs i den senare artikeln vidtas. Av artikel 89.1 framgår att behandling av personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål samt statistiska ändamål ska omfattas av lämpliga skyddsåtgärder för den registrerades rättigheter och friheter. Det framgår också att dessa skyddsåtgärder ska säkerställa att det införs sådana tekniska och organisatoriska åtgärder som garanterar att principen om uppgiftsminimering följs. Som exempel nämns att pseudonymisering eller andra åtgärder som innebär att de registrerade inte kan identifieras ska användas när detta är möjligt med hänsyn till arkivändamålet.

Även vad gäller tiden för lagring av personuppgifter har arkiverade uppgifter en särställning i dataskyddsförordningen. Enligt artikel 5.1 e i förordningen får personuppgifter som enbart behandlas för arkivändamål av allmänt intresse lagras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål som de samlades in för. En

förutsättning för att så ska få ske är enligt samma bestämmelse att det genomförs lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa den registrerades rättigheter och friheter.

Även känsliga personuppgifter kan ingå i de handlingar som arkiveras. Dataskyddsförordningens huvudregel är i och för sig att behandling av känsliga personuppgifter är förbjuden (artikel 9.1). Som ett av undantagen anges dock i artikel 9.2 j att behandling av känsliga personuppgifter är tillåten om den är nödvändig för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1. Behandlingen måste då ske på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, vilken ska stå i proportion till det eftersträvade syftet, vara förenlig med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen. Detta innebär enligt vår bedömning i klartext att det krävs stöd EU-rätten eller i nationell lagstiftning för att känsliga personuppgifter ska få behandlas för bl.a. arkivändamål. Den nationella regleringen måste vidare innehålla säkerhetsåtgärder till skydd för personuppgifterna.

15.3 Dataskyddslagen

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande gjort bedömningen att den behandling av personuppgifter som myndigheter och andra organ utför när de som en följd av arkivlagens bestämmelser arkiverar sina allmänna handlingar, utgör en vidarebehandling för arkivändamål av allmänt intresse. Dataskyddsutredningen menar att det därmed inte krävs någon annan rättslig grund än den med stöd av vilken insamlingen av personuppgifter medgavs för att arkivering av personuppgifter i myndigheters verksamhet ska vara tillåten (jfr artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen och skäl 50 till förordningen).¹⁰⁹

Dataskyddsutredningen har dock föreslagit att dataskyddslagen ska innehålla en bestämmelse som innebär att även känsliga personuppgifter får behandlas för arkivändamål av allmänt intresse, om behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige

¹⁰⁹ Se SOU 2017:39 s. 216.

ska kunna följa föreskrifter om bevarande och vård av arkiv. Bestämmelsen finns enligt förslaget i 3 kap. 6 § första stycket dataskyddslagen. Enligt förslaget till andra stycket i samma bestämmelse får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om att känsliga personuppgifter får behandlas för arkivändamål av allmänt intresse även i andra fall än de som avses i första stycket. Av Dataskyddsutredningens betänkande framgår att bestämmelsen i andra stycket tar sikte på enskilda arkiv som inte omfattas av arkivlagstiftningen.¹¹⁰ Den är därmed inte av intresse för Kriminalvårdens personuppgiftsbehandling.

Dataskyddsutredningen har gjort bedömningen att den svenska lagstiftningen på arkivområdet är proportionell till det eftersträlvade syftet och förenlig med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd. I denna bedömning har de skyddsåtgärder som finns i registerförfattningar samt i form av sekretessbestämmelser och gallringsföreskrifter vägts in. De nationella sekretessbestämmelserna bedöms vidare utgöra en särskild skyddsåtgärd, eftersom de har utformats efter en avvägning mellan behovet av skydd och intresset av insyn.¹¹¹

Som en ytterligare skyddsåtgärd för arkiverade personuppgifter har Dataskyddsutredningen föreslagit en bestämmelse i dataskyddslagen (4 kap. 1 §) som motsvarar 8 § andra stycket andra meningen och 9 § fjärde stycket PuL.¹¹² Enligt den föreslagna bestämmelsen får personuppgifter som behandlas enbart för arkivändamål av allmänt intresse inte användas för att vidta åtgärder i fråga om den registrerade, annat än om det finns synnerliga skäl med hänsyn till den registrerades vitala intressen. Av bestämmelsens andra stycke framgår att begränsningen inte hindrar myndigheter från att använda personuppgifter som finns i allmänna handlingar.

Dataskyddsutredningen har därutöver föreslagit att dataskyddslagen ska innehålla en bestämmelse som innebär att behandling av personuppgifter om fällande domar i brottmål, lagöverträdelser som innefattar brott eller straffprocessuella tvångsmedel får behandlas om det är nödvändigt för att den personuppgiftsansvarige ska kunna följa föreskrifter om bevarande och vård av arkiv (3 kap. 11 §). Vi anser att denna bestämmelse inte är

¹¹⁰ Se SOU 2017:39 s. 223.

¹¹¹ Se Dataskyddsutredningens betänkande SOU 2017:39 s. 221 och 227.

¹¹² A.a. s. 222.

relevant inom kriminalvårdens datalags tillämpningsområde. Anledningen till detta är att sådana uppgifter enligt artikel 10 i dataskyddsförordningen får behandlas av myndigheter. Artikel 10 innehåller inga begränsningar, vilket enligt vår mening måste innebära att detta gäller även när uppgifterna behandlas för arkivändamål.

15.4 Bedömning

15.4.1 Ändamålbestämmelser och arkiv

Förslag: Personuppgifter som behandlas eller har behandlats för de primära ändamålen i kriminalvårdens datalag ska också få behandlas om det behövs för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1 i dataskyddsförordningen.

Begreppet arkivändamål av allmänt intresse

I samtliga dataskyddsförordningens bestämmelser som rör bevarande av personuppgifter används begreppen *arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål* och *statistiska ändamål* för att beskriva de ändamål för behandling som träffas av bestämmelserna. Vi har tidigare gjort bedömningen att ett utlämnande av uppgifter enligt tryckfrihetsförordningen utgör en uppgift av allmänt intresse (se avsnitt 6.4.2). Bevarandet av allmänna handlingar är en förutsättning för att allmänheten, genom offentlighetsprincipen, ska få fullgod insyn i myndigheternas verksamhet. Redan i förarbetena till personuppgiftslagen gjorde regeringen bedömningen att ett bevarande av allmänna handlingar utgör en arbetsuppgift av allmänt intresse.¹¹³ Mot den bakgrunden delar vi Dataskyddsutredningens bedömning att den behandling av personuppgifter som myndigheter och andra organ utför när de arkiverar handlingar enligt gällande arkivlagstiftning, sker för

¹¹³ Se prop. 1997/98:44 s. 47.

arkivändamål av allmänt intresse. Detta innebär att dataskyddsförordningens begrepp *arkivändamål av allmänt intresse* innefattar den arkivering av handlingar som utförs i Kriminalvårdens verksamhet, till den del den omfattas av kriminalvårdens datalags tillämpningsområde.

Vi anser dock att det endast är de personuppgifter som finns i handlingar som officiellt tas om hand för arkivering som kan anses behandlas för *arkivändamål av allmänt intresse*. Begreppet omfattar således inte sådant elektroniskt bevarande av personuppgifter som inte sker i arkiveringssyfte.¹¹⁴

Detta innebär enligt vår mening att ett elektroniskt bevarande av exempelvis promemorior och andra dokument som innehåller personuppgifter – och som inte formellt arkiveras – måste ske enligt de vanliga reglerna i dataskyddsförordningen och kriminalvårdens datalag.

Vi föreslår att kriminalvårdens datalags ändamålsbestämmelser ska vara uttömmande, vilket innebär att personuppgifter inte får behandlas av Kriminalvården för andra ändamål än för arbetsuppgifter avseende att verkställa vissa frihetsberövanden och genomföra transporter. För dessa ändamål får personuppgifter även behandlas för att förebygga och förhindra incidenter av betydelse för enskildas säkerhet.

Så länge det finns ett verksamhetsbehov av att bevara promemorior och andra dokument anser vi att ett bevarande skulle vara tillåtet även enligt kriminalvårdens datalag. Ett sådant verksamhetsbehov måste enligt vår mening finnas exempelvis om dokumenten bevaras för att underlätta verksamheten framöver. I enlighet med dataskyddsförordningens princip om lagringsminimering (artikel 5.1 e) bör det dock övervägas om dokumenten ska avidentifieras. Detta ska göras så fort det inte längre finns behov av att kunna identifiera de personer som förekommit i dem.

Arkivering ingår i den kriminalvårdande verksamheten

Genom arkivering tas handlingar från en myndighets kärnverksamhet om hand och bevaras, antingen av myndigheten själv eller av en arkivmyndighet. Informationen i dessa handlingar får

¹¹⁴ Jfr förarbetena till domstolsdatalagen, prop. 2014/15:148 s. 81.

dock fortfarande användas för att vidta åtgärder beträffande enskilda, trots att arkivering har skett (8 § andra stycket PuL). Enligt förslaget i Dataskyddsutredningens betänkande (SOU 2017:39) ska dataskyddslagen innehålla motsvarande bestämmelser.

För oss är det en självklarhet att personuppgifter som härrör från den kriminalvårdande verksamheten, dvs. kärnverksamheten, fortsätter att vara en del av denna verksamhet även efter det att handlingarna de ingår i har arkiverats, åtminstone så länge arkiveringen sker hos Kriminalvården.

Att arkivering av personuppgifter i kärnverksamheten faller under registerlagstiftningens tillämpningsområde förefaller också vara utgångspunkten i de tidigare förarbetena till andra lagar, se t.ex. domstolsdatalagen. Den lagen gäller för domstolarnas personuppgiftsbehandling i den rättskipande och rättsvårdande verksamheten. För det fall lagstiftaren inte hade ansett att arkiverade handlingar alltså utgör en del av denna verksamhet skulle någon hänvisning till personuppgiftslagens bestämmelser om rätten för myndigheter att arkivera allmänna handlingar inte fyllt någon funktion.¹¹⁵

På samma sätt bör arkivering av personuppgifter i den kriminalvårdande verksamheten falla under kriminalvårdens datalags tillämpningsområde.

Komplettering av ändamålsbestämmelserna

Arkivering av personuppgifter omfattas enligt vår mening av förslaget om kriminalvårdens datalags tillämpningsområde (se ovan). Arkivering omfattas i dag dock varken av formuleringen i tillämpningsområdet för lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården eller av dess ändamålsbestämmelser. Genom att 8 § PuL tillämpas klargörs emellertid att arkivering av personuppgifter i den kriminalvårdande verksamheten ändå får ske. Dataskyddslagen kommer enligt Dataskyddsutredningens förslag inte att innehålla någon bestämmelse som motsvarar 8 § andra stycket PuL.¹¹⁶ Anledningen till detta är, som vi förstått det, att det

¹¹⁵ Jfr förarbetena till domstolsdatalagen, prop. 2014/15:148 s. 79 ff.

¹¹⁶ Se Dataskyddsutredningens betänkande, SOU 2017:39.

framgår av artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen att vidarebehandling av personuppgifter för bl.a. arkivändamål av allmänt intresse ska anses vara förenlig med de ursprungliga ändamålen.¹¹⁷

Kriminalvårdens datalags ändamålsbestämmelser föreslås emellertid vara uttömmande. Det blir därmed aldrig aktuellt för Kriminalvården att bedöma om behandling för andra ändamål än de som angivits i lagen är förenligt med finalitetsprincipen. Det faktum att rätten att behandla personuppgifter för arkivändamål i dataskyddsförordningen framgår i anslutning till finalitetsprincipen väcker enligt vår mening frågor kring om man då kan tillämpa den del av bestämmelsen som tillåter arkivering (se avsnitt 9.2.3).

I skäl 50 till dataskyddsförordningen anges att om behandling av personuppgifter är nödvändig för att fullgöra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning som den personuppgiftsansvarige har fått i uppgift att utföra, kan unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt fastställa och närmare ange för vilka uppgifter och syften ytterligare behandling bör betraktas som förenlig och laglig. Därefter anges att ytterligare behandling för bl.a. arkivändamål av allmänt intresse bör betraktas som förenlig och laglig behandling av uppgifter. Detta skulle enligt vår mening kunna tolkas som att arkivering av personuppgifter alltid är tillåten, även om en registerförfattning har uttömmande ändamålsbestämmelser.

För att undanröja de tvivel som kan uppstå gällande detta och göra det helt klart för tillämparen att bestämmelserna i kriminalvårdens datalag inte hindrar att personuppgifter behandlas för arkivändamål av allmänt intresse, anser vi att det uttryckligen bör framgå av kriminalvårdens datalag att sådan behandling är tillåten för personuppgifter som behandlas eller har behandlats för angivna ändamål. Detta utgör enligt vår mening ett sådant införlivande av dataskyddsförordningen som är tillåtet enligt skäl 8 till förordningen (se avsnitt 5.3). Bestämmelsen bör enligt vår mening placeras i samma paragraf som den befintliga sekundära ändamålsbestämmelsen.

För att kriminalvårdens datalags bestämmelse ska motsvara artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen bör den utöver arkivändamål av allmänt intresse även omfatta vetenskapliga eller historiska forskningsändamål samt statistiska ändamål. Den bör även innehålla en hänvisning till artikel 89.1 i förordningen. På detta sätt tydliggörs

¹¹⁷ A.a. s. 216.

att det även krävs sådana säkerhetsåtgärder som framgår av den senare bestämmelsen för att behandling för bl.a. arkivändamål ska vara tillåten. Vi behandlar dessa säkerhetsåtgärder i kommande avsnitt.

15.4.2 Personuppgifter som behandlats enligt brottsdatalagen

Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv har i sitt delbetänkande gjort bedömningen att behandling för arkivändamål omfattas av dataskyddsförordningens tillämpningsområde, oavsett om det är en enligt dataskyddsdirektivet behörig myndighet som arkiverar personuppgifterna eller om de överlämnas till en arkivmyndighet.¹¹⁸

För att ge ett konkret exempel; när Kriminalvården behandlar personuppgifter i ett ärende om straffverkställighet sker detta enligt brottsdatalagen och dess kompletterande registerförfattning för Kriminalvården. När handlingarna i ärendet därefter arkiveras kommer personuppgiftsbehandlingen däremot att utföras med stöd av dataskyddsförordningen.

Enligt vad vi erfarit vid samråd med Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv kommer den utredningen att lämna förslag på en reglering av vilken prövning som ska göras innan personuppgifter, som behandlas med stöd av brottsdatalagen, får behandlas för ändamål utanför den lagens tillämpningsområde. Vi kommer därmed inte att behandla den frågan i vår promemoria.

15.4.3 Hänvisning till dataskyddslagen och säkerhetsåtgärder

Förslag: Det ska vara möjligt för Kriminalvården att återanvända personuppgifter i arkiverade ärenden. Regleringen ska genomföras genom en hänvisning i kriminalvårdens datalag till den föreslagna 4 kap. 1 § dataskyddslagen.

Känsliga personuppgifter ska inom kriminalvårdens datalags tillämpningsområde få behandlas för arkivändamål av allmänt intresse om behandlingen är nödvändig för att Kriminalvården ska kunna följa föreskrifter om bevarande och vård av arkiv.

¹¹⁸ Se SOU 2017:29 s. 287.

Regleringen ska genomföras genom en hänvisning i kriminalvårdens datalag till den föreslagna 3 kap. 6 § första stycket dataskyddslagen.

Enligt artikel 9.2 j i dataskyddsförordningen krävs det stöd i EU-rätten eller i nationell rätt för att känsliga personuppgifter ska få behandlas för arkivändamål av allmänt intresse (se avsnitt 15.2).

Vi föreslår att ett sådant stöd skapas på kriminalvårdens datalags tillämpningsområde genom en hänvisning till den föreslagna 3 kap. 6 § första stycket dataskyddslagen. Enligt denna bestämmelse får känsliga personuppgifter behandlas för arkivändamål av allmänt intresse om behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige ska kunna följa föreskrifter om bevarande och vård av arkiv. Enligt Dataskyddsutredningens bedömning får arkivmaterial med stöd av 3 kap. 6 § dataskyddslagen även tas om hand av en arkivmyndighet.¹¹⁹

Vad gäller de skyddsåtgärder som enligt artikel 5.1 b, artikel 9.2 j och artikel 89.1 i dataskyddsförordningen krävs för de känsliga personuppgifter som behandlas för bl.a. arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål, kan sägas att skydd för arkiverade personuppgifter finns i svensk rätt i form av sekretessbestämmelser och gallringsföreskrifter. Vidare utgör de behörighetsbegränsningar som vi föreslår ska finnas i kriminalvårdens datalag sådana skyddsåtgärder som avses i dataskyddsförordningen.

Sammantaget anser vi att den föreslagna regleringen i kriminalvårdens datalag, tillsammans med övriga nationella föreskrifter, är tillräcklig för att säkerställa den registrerades rättigheter och intressen vid Kriminalvårdens behandling av personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål.

För närvarande gäller såväl 7 § andra stycket lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården, som 8 § andra stycket andra meningen och 9 § PuL för personuppgiftsbehandling som utförs enligt lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvårdens tillämpningsområde. Motsvarande bestämmelse kommer enligt Dataskyddsutredningens förslag att finnas i 4 kap.

¹¹⁹ Se Dataskyddsutredningens betänkande (SOU 2017:39 s. 220 ff.).

1 § dataskyddslagen. Bestämmelsen innebär att personuppgifter som behandlas endast för arkivändamål av allmänt intresse inte får användas för att vidta åtgärder i fråga om den registrerade, om det inte finns synnerliga skäl för detta med hänsyn till den registrerades vitala intressen. Undantag görs dock för myndigheter som använder personuppgifter som finns i allmänna handlingar.

Vi föreslår att det i kriminalvårdens datalag görs en hänvisning till 4 kap. 1 § dataskyddslagen. Genom en sådan hänvisning kommer det att stå klart för tillämparen att Kriminalvården får återanvända de personuppgifter som finns i arkiverade ärenden. En förutsättning för detta är enligt vår mening dock att Kriminalvården använder personuppgifterna för ett ändamål som omfattas av kriminalvårdens datalag, eftersom dess ändamålsbestämmelser är avsedda att vara uttömmande.¹²⁰

¹²⁰ Jfr förarbetena till domstolsdatalagen, prop. 2014/15:148 s. 104.

16 Överklagandebestämmelser

16.1 Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och personuppgiftslagen

Lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården har bestämmelser om överklagande i 12–16 §§. Det framgår av 2 § samma lag att personuppgiftslagens bestämmelser tillämpas om inte annat följer av lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården.

Av 12 § lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården framgår att Kriminalvårdens beslut om rättelse och om information enligt 26 § PuL får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Enligt 13 § samma lag måste ett beslut ha omprövats av Kriminalvården innan det får överklagas. Av 14–16 §§ lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården framgår formkrav och bestämmelser om rätt tid för beslut m.m. för beslut enligt 12 § och omprövningar.

Enligt 51 § första stycket PuL får tillsynsmyndighetens beslut enligt personuppgiftslagen om annat än föreskrifter överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Av 52 § första stycket PuL framgår att en myndighets beslut enligt den lagen i vissa fall får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller beslut om information enligt 26 §, om rättelse och underrättelse till tredje man enligt 28 §, om information enligt 29 § andra stycket och om upplysningar enligt 42 §.

Av förarbetena till 52 § PuL framgår att möjligheten att överklaga de beslut som myndigheter fattar i sin egenskap av personuppgiftsansvariga inte har sin grund i 1995 års dataskyddsdirektiv, utan motiveras av allmänna förvaltningsrättsliga principer om att

förvaltningsbeslut som direkt berör en enskild person ska kunna överprövas av domstol.¹²¹

Enligt 53 § PuL får andra beslut enligt den lagen än de som avses i 47, 51 och 52 §§ inte överklagas. Indirekt regleras här således en överklaganderätt vad gäller de beslut som en förvaltningsrätt enligt 47 § PuL har fattat efter en ansökan av tillsynsmyndigheten om att personuppgifter som har behandlats på ett olagligt sätt ska utplånas.

16.2 Dataskyddsförordningen och stadgan

Artikel 78 i dataskyddsförordningen reglerar rätten till ett effektivt rättsmedel mot tillsynsmyndighetens beslut. Här framgår att varje fysisk eller juridisk person har rätt till ett effektivt rättsmedel mot ett rättsligt bindande beslut som meddelats av en tillsynsmyndighet rörande dem (led 1). Det framgår också att varje registrerad person har rätt till ett effektivt rättsmedel om den behöriga tillsynsmyndigheten inte behandlar ett klagomål. Detsamma gäller om tillsynsmyndigheten inte informerar den registrerade inom tre månader om hur arbetet med det klagomål som getts in fortskrider eller vilket beslut som har fattats med anledning av klagomålet (led 2). Att det är ett domstolsförfarande som avses i led 1 och 2 förstås av led 3. Här framgår att talan mot en tillsynsmyndighet ska väckas vid domstolarna i den medlemsstat där tillsynsmyndigheten har sitt säte.

Enligt artikel 79.1 i dataskyddsförordningen har alla registrerade rätt till ett effektivt rättsmedel om de anser att deras rättigheter enligt förordningen har åsidosatts som en följd av att deras personuppgifter har behandlats på ett sätt som inte är förenligt med förordningen. Enligt bestämmelsen gäller detta utöver rätten att lämna in ett klagomål till tillsynsmyndigheten. Om den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet är en myndighet som agerar inom ramen för sin myndighetsutövning ska sådan talan, enligt artikel 79.2, väckas vid domstolarna i den medlemsstat där den personuppgiftsansvarige – eller personuppgiftsbiträdet – är etablerad.

¹²¹ Se prop. 2005/06:173 s. 51 f.

Den registrerade har vidare, enligt artikel 82 i dataskyddsförordningen, rätt till skadestånd vid överträdelse av förordningens bestämmelser.

Rätten till ett effektivt rättsmedel garanteras även av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Denna rätt, som kommer till uttryck i artikel 47 i stadgan, omfattar de rättigheter som garanteras av unionsrätten. Vad gäller personuppgiftsbehandling ger artikel 8.1 i stadgan var och en rätt till skydd av sådana uppgifter som rör honom eller henne. Som en konkretisering av denna rättighet anges i artikel 8.2 att personuppgifter ska behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av en legitim och lagenlig grund. Var och en har dessutom rätt att få tillgång till insamlade uppgifter som rör honom eller henne och att få rättelse av dessa uppgifter. Enligt artikel 8.3 ska en oberoende myndighet kontrollera att dessa regler efterlevs.

16.3 Dataskyddslagen

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande (SOU 2017:39) föreslagit att 8 kap. dataskyddslagen ska innehålla bestämmelser om skadestånd och andra rättsmedel. Rätten till skadestånd behandlas i avsnitt 14.8 i vår promemoria. Vad gäller övriga rättsmedel innehåller förslaget till dataskyddslag följande reglering.

16.3.1 Överklagande av en myndighets beslut

Enligt den föreslagna 8 kap. 2 § dataskyddslagen får beslut enligt artiklarna 12.5, 15–19 eller 21 i dataskyddsförordningen som har meddelats av en myndighet i egenskap av personuppgiftsansvarig överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten och rätten att överklaga gäller inte beslut som fattats av riksdagen, regeringen, Högsta domstolen, Högsta förvaltningsdomstolen eller riksdagens ombudsmän.

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande sammanfattningsvis gjort följande bedömning.

De förvaltningsrättsliga principer som motiverar att denna typ av beslut ska kunna överprövas av domstol gör sig gällande även avseende vissa av de beslut som personuppgiftsansvariga

myndigheter kommer att fatta enligt dataskyddsförordningen till följd av en registrerads begäran. Även dataskyddslagen bör därför förses med en uttrycklig bestämmelse om att vissa myndighetsbeslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Rätten att överklaga bör omfatta beslut som en personuppgiftsansvarig myndighet fattar med anledning av att en registrerad utövar sina rättigheter enligt tredje kapitlet i dataskyddsförordningen. De rättigheter som kan föranleda överklagbara beslut rör information (artikel 12.5), registerutdrag m.m. (artikel 15), rättelse (artikel 16), radering (artikel 17), begränsning (artikel 18), underrättelse till tredje man om rättelse, radering eller begränsning (artikel 19) och invändningar (artikel 21).¹²²

16.3.2 Dröjsmålstalan

Dataskyddsförordningen garanterar – genom artikel 78.2 – att en registrerad som med stöd av förordningen har lämnat in ett klagomål till tillsynsmyndigheten har rätt till ett effektivt rättsmedel, om myndigheten inte handlägger klagomålet eller tar lång tid på sig. För att uppfylla detta krav finns i den föreslagna 6 kap. 5 § dataskyddslagen bestämmelser om den registrerades rätt att under vissa förutsättningar få besked av tillsynsmyndigheten angående handläggningen av ett klagomål. Enligt vårt förslag ska bestämmelsen i 6 kap. 5 § dataskyddslagen gälla även på den nya kriminalvårdens datalags tillämpningsområde (se avsnitt 8.6.7).

Enligt förslaget till 8 kap. 3 § dataskyddslagen får tillsynsmyndighetens beslut att avslå en begäran om besked enligt 6 kap. 5 § samma lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Om domstolen bifaller överklagandet ska den förelägga tillsynsmyndigheten att inom en bestämd tid lämna besked till den registrerade i frågan om tillsyn kommer att utövas. Domstolens beslut får inte överklagas.

Dataskyddsutredningen anför i sitt betänkande (SOU 2017:39) sammanfattningsvis följande.

Skyndsamhetskrav och informationsskyldighet gäller redan enligt förvaltningslagens allmänna bestämmelser och eventuella brister i handläggningen kan anmälas till och bli föremål för

¹²² Se SOU 2017:39 s. 303.

prövning av JO. Det praktiska värdet av de bestämmelser rörande besked om handläggningen av ett klagomål och dröjsmålstalan som vi föreslår kan mot denna bakgrund ifrågasättas. I avsaknad av en generell reglering i förvaltningslagen om åtgärder vid dröjsmål bedömer vi dock att de föreslagna bestämmelserna behövs för att dataskyddsförordningens krav på effektiva rättsmedel ska anses uppfyllda. För det fall att riksdagen i enlighet med regeringens förslag beslutar om en ny förvaltningslag som innehåller generell tillämpliga bestämmelser om åtgärder vid dröjsmål kan det dock finnas anledning att särskilt överväga om detta behov kvarstår.¹²³

16.3.3 Överklagande av tillsynsmyndighetens beslut

Enligt den föreslagna 8 kap. 4 § dataskyddslagen får tillsynsmyndighetens beslut enligt dataskyddsförordningen och enligt 7 kap. 1 och 2 §§ dataskyddslagen överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Vid överklagande till kammarrätten krävs prövnings-tillstånd.

De föreslagna 7 kap. 1 och 2 §§ dataskyddslagen avser beslut om administrativa sanktionsavgifter. Enligt vårt förslag ska dataskyddslagens bestämmelse i 7 kap. 1 §, men inte i 7 kap. 2 §, gälla på kriminalvårdens datalags tillämpningsområde (se avsnitt 8.6.8).

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande sammanfattningsvis gjort följande ställningstagande.

Den rätt till ett effektivt rättsmedel mot tillsynsmyndighetens beslut som framgår av artikel 78.1 i dataskyddsförordningen tillgodoses i svensk rätt normalt genom möjligheten att överklaga beslutet till allmän förvaltningsdomstol. Rätten att överklaga bör uttryckligen anges i dataskyddslagen och omfatta dels sådana beslut som tillsynsmyndigheten får meddela enligt dataskyddsförordningen, dels sådana beslut om administrativa sanktionsavgifter som får meddelas med stöd av dataskyddslagen. Övriga beslut som fattas av tillsynsmyndigheten enligt dataskyddslagen bör inte omfattas av den generella överklagandebestämmelsen. Liksom enligt personuppgiftslagen bör prövningstillstånd krävas vid överklagande av förvaltningsrättens beslut till kammarrätten. Formerna för överklagande av tillsynsmyndighetens beslut, vilken

¹²³ Se SOU 2017:39 s. 328 f.

överklagandefrist som ska gälla, talerätt m.m., bör inte avvika från förvaltningslagens bestämmelser.¹²⁴

16.3.4 Beslut om enskilt organs behandling för arkivändamål

Av den föreslagna 8 kap. 5 § dataskyddslagen framgår att beslut enligt 2 kap. 5 § andra stycket, 3 kap. 6 § tredje stycket och 3 kap. 10 § i den lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I 2 kap. 5 § andra stycket dataskyddslagen behandlas rätten för myndighet (Riksarkivet) att i enskilda fall besluta att enskilda organ får behandla personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse. Enligt 3 kap. 6 § tredje stycket dataskyddslagen får myndighet (Riksarkivet) på motsvarande sätt fatta beslut som tillåter enskilda organ att behandla känsliga personuppgifter för sådana ändamål. Bestämmelserna är inte relevanta för kriminalvårdens datalags tillämpningsområde.

Bestämmelsen i 3 kap. 10 § dataskyddslagen gäller myndighets beslut att i enskilda fall tillåta behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål, lagöverträdelse som innefattar brott eller straffprocessuella tvångsmedel. Myndigheter får dock, enligt artikel 10 i dataskyddsförordningen, behandla sådana uppgifter även utan beslut av tillsynsmyndigheten. Därmed är inte heller 3 kap. 10 § dataskyddslagen relevant inom kriminalvårdens datalags tillämpningsområde.

16.3.5 Uttömmande överklagandebestämmelser

Av den föreslagna 8 kap. 6 § dataskyddslagen framgår att andra beslut enligt lagen än de som avses i 8 kap. 2–5 §§ och 6 kap. 2 § inte får överklagas.

16.4 Bedömning

Förslag: Beslut som Kriminalvården meddelat i egenskap av personuppgiftsansvarig inom kriminalvårdens datalags

¹²⁴ Se SOU 2017:39 s. 325 ff.

tillämpningsområde enligt artiklarna 12.5, 15–19 eller 21 i dataskyddsförordningen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd bör krävas vid överklagande till kammarrätten.

Tillsynsmyndighetens beslut att avslå en begäran om besked enligt den föreslagna 6 kap. 5 § dataskyddslagen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Om domstolen bifaller överklagandet, ska den förelägga tillsynsmyndigheten att inom en bestämd tid lämna besked till den registrerade i frågan om tillsyn kommer att utövas. Domstolens beslut ska inte få överklagas.

Tillsynsmyndighetens beslut enligt dataskyddsförordningen och enligt den föreslagna 7 kap. 1 § dataskyddslagen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut ska inte få överklagas.

Bestämmelserna ska genomföras genom hänvisningar i kriminalvårdens datalag till de föreslagna 8 kap. 2–4 samt 6 §§ dataskyddslagen.

Dataskyddsutredningen har gjort bedömningen att de beslut som en personuppgiftsansvarig myndighet fattar med anledning av att en registrerad utövar sina rättigheter enligt tredje kapitlet i dataskyddsförordningen bör gå att överklaga. Vi finner inte anledning att göra någon annan bedömning för de beslut som fattas av Kriminalvården inom kriminalvårdens datalags tillämpningsområde i dess egenskap av personuppgiftsansvarig myndighet. Ställningstagandet stämmer vidare överens med vad som för närvarande gäller; genom tillämpning av 12–16 §§ lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och 52 § PuL där bl.a. sådana beslut som gäller information till den registrerade, rättelse och underrättelse till tredje man får överklagas. Mot den bakgrunden föreslår vi att det tas in en hänvisning i den nya kriminalvårdens datalag till 8 kap. 2 § dataskyddslagen.

Vi har föreslagit att den registrerades rätt att enligt 6 kap. 5 § dataskyddslagen få besked om handläggningen av ett klagomål ska vara tillämplig även på den nya kriminalvårdens datalags tillämpningsområde (se avsnitt 8.6.7). Mot den bakgrunden anser vi att det i kriminalvårdens datalag även bör göras en hänvisning till 8 kap. 3 § dataskyddslagen, som reglerar överklagande av sådana

beslut. Den nya förvaltningslagen, som kommer att träda i kraft den 1 juli 2018, kommer i och för sig att innehålla en liknande generell bestämmelse om dröjsmålstalan.¹²⁵ Med hänsyn till att det är angeläget att systematiken i kriminalvårdens datalag – i den mån det är möjligt – följer dataskyddslagen anser vi trots detta att möjligheten att väcka dröjsmålstalan bör regleras i kriminalvårdens datalag.

Regleringen i 8 kap. 4 § dataskyddslagen är en följd av dataskyddsförordningens bestämmelser om rätten till ett effektivt rättsmedel mot tillsynsmyndighetens beslut. Denna rätt gör sig enligt vår mening gällande även för Kriminalvården som hanterar personuppgifter inom ramen för kriminalvårdande verksamhet. För Kriminalvården är de delar av 8 kap. 4 § dataskyddslagen som rör överklagande av beslut enligt 7 kap. 2 § dataskyddslagen visserligen inte relevanta (se avsnitt 16.3.3). Anledningen till detta är helt enkelt att tillsynsmyndigheten inte bör komma att fatta några beslut enligt denna bestämmelse mot myndigheten, eftersom myndigheter har rätt att behandla personuppgifter som rör fällande domar i brottmål, lagöverträdelser som innefattar brott eller straffprocessuella tvångsmedel. En hänvisning till 8 kap. 4 § i sin helhet är emellertid en enklare lagteknisk lösning. En hänvisning även till de delar av bestämmelsen som inte är relevanta för Kriminalvården får inte heller någon betydelse. Vi anser därför att en hänvisning till 8 kap. 4 § dataskyddslagen i sin helhet bör göras i den nya kriminalvårdens datalag.

Sammanfattningsvis föreslår vi således att det i kriminalvårdens datalag bör tas in hänvisningar till 8 kap. 2–4 §§ dataskyddslagen. Genom dessa hänvisningar kommer (i tillämpliga delar) de bestämmelser för överklagande som generellt gäller för myndigheter att gälla även för Kriminalvården när personuppgifter behandlas inom kriminalvårdens datalags tillämpningsområde. Vidare garanteras rätten till ett effektivt rättsmedel i artikel 78.1 i dataskyddsförordningen, eftersom både fysiska och juridiska personer ges rätt till domstolsprövning av de beslut som tillsynsmyndigheten har fattat rörande dem. Den registrerade ges också rätt till domstolsprövning vid ett sådant dröjsmål i tillsynsmyndighetens handläggning som omfattas av artikel 78.2 i dataskyddsförordningen.

¹²⁵ Se riksdagsskrivelse 2017/18:2.

De bestämmelser vi föreslagit medför att den registrerade har rätt att överklaga de beslut som Kriminalvården fattar rörande honom eller henne i egenskap av personuppgiftsansvarig myndighet, förutsatt att besluten rör den registrerades rättigheter enligt dataskyddsförordningen och stadgan. Dessutom har den registrerade rätten att begära skadestånd av Kriminalvården (se avsnitt 14.8). Vi anser att detta innebär att samtliga rättigheter till ett effektivt rättsmedel som föreskrivs i dataskyddsförordningen garanteras genom våra förslag. Vi bedömer också att de rättigheter som anges i artikel 8 i kombination med artikel 47 i stadgan garanteras av de överklagandebestämmelser vi föreslagit (rätt till lagenlig behandling för bestämda ändamål, rätt till tillgång till och rättelse av de egna personuppgifterna samt rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol om dessa rättigheter har kränkts).

Mot den bakgrunden anser vi att en hänvisning även bör göras till den föreslagna 8 kap. 6 § dataskyddslagen, som innebär att inga andra beslut än sådana som avses i 8 kap. 2–5 §§ dataskyddslagen samt sådana som avses i 6 kap. 2 § samma lag får överklagas. Enligt vårt förslag ska 6 kap. 2 § dataskyddslagen vara tillämplig på kriminalvårdens datalags område (se avsnitt 8.6.7).

17 Föreskriftsrätt och den tillhörande förordningen

17.1 Föreskriftsrätt

Förslag: Kriminalvårdens datalag ska innehålla ett bemyndigande om att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, ska få meddela föreskrifter om tillgången till personuppgifter, om närmare bestämmelser om vilka personuppgifter som får behandlas, om frågor som rör direktåtkomst till personuppgifter, om den längsta tid under vilken personuppgifter får behandlas och om säkerhetsåtgärder till skydd för personuppgifter.

Kriminalvården ska efter samråd med Datainspektionen få meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställighet av kriminalvårdens datalag (2018:xx) och denna förordning.

Av 10 § lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården framgår att regeringen får meddela föreskrifter om att personuppgifter ska lämnas ut till myndighet även i andra fall än vid utlämnande av uppgifter till rättstatistik, och om vilka myndigheter som i det sammanhanget får ha direktåtkomst till personuppgifter. Av 11 § samma lag framgår vidare att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om begränsningar av de angivna ändamålen, om begränsningar av de uppgifter som får behandlas för ett visst ändamål, om intern direktåtkomst, om när gallring ska ske samt om utlämnande av uppgifter om rättstatistik.

Enligt 51–55 §§ förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården får Kriminalvården och Riksarkivet i vissa fall meddela föreskrifter om bevarande,

uppgiftsskyldighet, begränsning av uppgifter och verkställighet av nämnda lag och förordning.

Medlemsstaterna har, enligt artikel 6.2 och 6.3 i dataskyddsförordningen, rätt att i nationell lagstiftning behålla eller införa mer specifika bestämmelser för personuppgiftsbehandling. Detta kan ske exempelvis genom nationella registerförfattningar (se vidare kapitel 5). Varken artikel 6.2 eller 6.3 innehåller något krav på att de bestämmelser som avses måste regleras i lag. Det är därmed vår uppfattning att det bör vara upp till den enskilda medlemsstaten på vilken nivå i normhierarkin sådana bestämmelser införs. I enlighet med detta ställningstagande hindrar dataskyddsförordningen inte att bestämmelser om personuppgiftsbehandling införs i en förordning eller i en myndighetsföreskrift. Detta förutsätter naturligtvis att föreskrifterna tillkommit i laga ordning.

Mot den bakgrunden anser vi att dataskyddsförordningen inte innebär något hinder för föreskriftsrätten som genom lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvårdens och förordningen om behandling av personuppgifter inom kriminalvårdens bestämmelser tilldelats regeringen, Kriminalvården och Riksarkivet. Det finns enligt vår bedömning därmed inget hinder i dataskyddsförordningen mot att föreslå föreskriftsrätt av olika slag i den nya kriminalvårdens datalag.

Vi föreslår att kriminalvårdens datalag ska innehålla ett bemyndigande om att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, ska få meddela föreskrifter om tillgången till personuppgifter, om närmare bestämmelser om vilka personuppgifter som får behandlas, om frågor som rör direktåtkomst till personuppgifter, om den längsta tid under vilken personuppgifter får behandlas, och om säkerhetsåtgärder till skydd för personuppgifter.

Kriminalvården ska även efter samråd med Datainspektionen få meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställighet av kriminalvårdens datalag och den tillhörande förordningen. Denna föreskriftsrätt finns redan i nuvarande reglering, 55 § förordningen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården och det finns enligt vår bedömning ingen anledning att ändra den.

17.2 En tillhörande förordning

Förslag: Kriminalvårdens datalag ska kompletteras med en förordning.

Vi har föreslagit att kriminalvårdens datalag ska innehålla en föreskriftsrätt, bl.a. för närmare bestämmelser om vilka personuppgifter som får behandlas och för frågor som rör direktåtkomst. Utifrån denna föreskriftsrätt föreslår vi en tillhörande förordning. Vi lämnar förslag utifrån föreskriftsrätten om tillgången till personuppgifter, om närmare bestämmelser om vilka personuppgifter som får behandlas, om frågor som rör direktåtkomst till personuppgifter och om den längsta tid under vilken personuppgifter får behandlas. Det kan även finnas anledning att reglera tillgången till personuppgifter liksom säkerhetsåtgärder till skydd för personuppgifter i ett senare skede, men vi lämnar inte några förslag i dessa delar. Vi lämnar följaktligen förslag på förordningsreglering i enlighet med föreskriftsrätt i den nya 12 § första stycket 2–4 kriminalvårdens datalag, se närmare i avsnitt 17.2.1.

Vi föreslår att förordningen, precis som kriminalvårdens datalag, inte ska vara tillämplig på behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens tillämpningsområde. Det behöver inte regleras särskilt, eftersom detta tillämpningsområde redan framgår av förslaget till kriminalvårdens datalag genom dess 2 § jämfört med 1 § kriminalvårdens dataförordning.

Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv kommer att föreslå att nuvarande förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården ska ändras och reglera de delar som faller inom brottsdatalagens och lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvårdens tillämpningsområde. Vi kommer av den anledningen att föreslå en helt ny förordning för denna utrednings områden.

17.2.1 Förordningens innehåll

Förslag: Förordningen ska innehålla närmare bestämmelser om behandling av personuppgifter som avser frihetsberövade och

personer som transporteras av Kriminalvården samt om direktåtkomst.

Bedömning: Den nya förordningen bör inte räkna upp vilka specifika uppgifter som ska få behandlas. Begreppet gallring bör utmönstras från Kriminalvårdens personuppgiftsreglering.

Förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården innehåller 55 paragrafer. Regleringen bygger på en uppdelning av olika personkategorier som härör från 1 § lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Utifrån de olika personkategorierna räknas skilda typer av uppgifter upp som får behandlas. Flera av dessa uppgifter är personuppgifter, men inte alla. Förordningen innehåller också bestämmelser om journaler, behandling av känsliga personuppgifter och gallring samt direktåtkomst och underrättelseskyldighet i olika situationer.

Förordningen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården, liksom lagen, är omodern jämfört med många andra registerförfattningar.¹²⁶ Många registerlagstiftningar har främst begränsande regler i förordningen som t.ex. begränsningar av tillgången till uppgifter, sökbegränsningar och begränsningar av direktåtkomst. Förordningen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården innehåller i huvudsak inte några sådana begränsningar utan fungerar kompletterande och preciserande till lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården.

Att ha en otidsenlig lagstiftning kan vara problematiskt sett från såväl ett integritetsperspektiv som ett effektivitetsperspektiv. Med givna tidsramar har det inte funnits möjlighet för oss att göra en översyn av samtliga delar av förordningen. Vår ambition med den nya lagen och förordningen har dock varit att föreslå en reglering som lyfter fram syftet med behandlingen. På detta sätt motverkas risker för kränkningar av den enskildes integritet.

Dagens förordning om behandling av personuppgifter inom kriminalvården reglerar i huvudsak den delen av den kriminalvårdande verksamheten som faller in under brottsdatalagens tillämpningsområde. Dessa delar omfattas inte av vårt förslag till förordning. Vi föreslår en ny förordning för de delar som faller

¹²⁶ Jfr t.ex. utlänningsdataförordningen (2016:30) och domstolsdataförordningen (2015:729).

utanför brottsdatalagens tillämpningsområde, dvs. behandling av personuppgifter om de som frihetsberövats av annan anledning än brott eller misstanke om brott samt om de som transporteras av annan anledning än brott eller misstanke om brott. Vi kommer även att föreslå viss reglering i förordningen om direktåtkomst.

Strukturen i den nuvarande förordningen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården bör inte tjäna som förebild för den nya förordningen. I stället föreslås förordningen få en struktur i enlighet med andra registerlagstiftningar. Förslaget till förordning innehåller dock, precis som i dag, bestämmelser om journaler för frihetsberövade respektive transporter. Utformningen av dessa bestämmelser har skett med motsvarande bestämmelser i dagens reglering som förebild. Det är möjligt att de mer preciserade bestämmelserna om journaler kan utmönstras från förordningen. Den begränsade tiden för vårt uppdrag har emellertid inte möjliggjort en analys av effekterna av detta.

Vi föreslår vidare att alla uppräknade specifika uppgifter som tillåts att behandlas ska tas bort, eftersom dessa i stället ska bedömas utifrån syftet med behandlingen och om uppgifterna behövs för sådan behandling. Dagens detaljreglering¹²⁷ kommer därmed att föras över till interna rutindokument, handledningar och policydokument m.m. som Kriminalvården själv kommer kunna ta fram.

Bestämmelserna om gallring bör ersättas med bestämmelser om bevarande. Detta är i linje med att renodla personuppgiftsregleringen från arkivrättsliga bestämmelser.

Det finns vidare förslag om direktåtkomst i förordningen. Det finns i dag direktåtkomst som faller utanför brottsdatalagens och lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvårdens tillämpningsområde. Det kan t.ex. gälla uppgifter om de som häktats av annan anledning än brott eller misstanke om brott. Vi har därmed föreslagit en bestämmelse, i enlighet med motsvarande bestämmelse i nuvarande reglering, som möjliggör att befintlig direktåtkomst ska kunna fortsätta användas (se avsnitt 10.3). Däremot gäller vårt förslag inte direktåtkomst till uppgifter i Kriminalvårdens säkerhetsregister, eftersom uppgifter i detta register inte omfattas av vårt förslag till kriminalvårdens datalags tillämpningsområde. Av

¹²⁷ Se t.ex. 3, 9 och 30 §§ förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården.

ändamålsbestämmelserna i kriminalvårdens datalag framgår endast att uppgifter i säkerhetsregistret får användas även i den verksamhet som omfattas av vårt lagförslag. Såvitt vi har erfarit kommer frågor om säkerhetsregistret att regleras i den registerförfattning som kommer att komplettera brottsdatalagen (jfr avsnitt 9.5.2).

17.2.2 Underrättelseskyldighet till vissa myndigheter

Bedömning: Det finns inte anledning att reglera underrättelseskyldigheten till vissa myndigheter i den nya kriminalvårdens dataförordning.

Det finns i 46 § förordningen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården reglering om skyldigheten för Kriminalvården att lämna underrättelser till vissa myndigheter. Vi har uppmärksammat att delar av 46 § i nämnda förordning torde falla utanför brottsdatalagens tillämpningsområde och därmed styras av dataskyddsförordningen. Vi skulle kunna föreslå att de aktuella delarna förs in i vår föreslagna förordning, men har efter samråd med Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv avstått från att lämna egna förslag gällande denna bestämmelse. Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv kommer att lämna författningsförslag även om sådan underrättelseskyldighet enligt 46 § som faller utanför brottsdatalagens tillämpningsområde.

18 Övergångs- och ikraftträdandebestämmelser

18.1 Ikraftträdandedatum

Förslag: Kriminalvårdens datalag och kriminalvårdens dataförordning ska träda i kraft den 25 maj 2018.

Dataskyddsförordningen ska, enligt artikel 99.2 i förordningen, börja tillämpas den 25 maj 2018. Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande (SOU 2017:39) föreslagit att dataskyddslagen ska träda i kraft vid den tidpunkten. Eftersom kriminalvårdens datalag kommer att utgöra en komplettering till dataskyddsförordningen och innehålla hänvisningar till dataskyddslagen bör även våra författningsförslag träda i kraft den 25 maj 2018.

Ikraftträdandebestämmelserna kompliceras dock något av att den tidpunkt då dataskyddsförordningen ska börja tillämpas och den tidpunkt då brottsdatalagen föreslås träda i kraft inte sammanfaller med varandra. Detta kan emellertid inte lösas genom övergångsbestämmelser i vår föreslagna lag utan måste lösas av den befintliga lagen; dvs. lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Den lagen behandlas inom ramen för Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektivs uppdrag.

18.2 Pågående ärenden

Bedömning: Den föreslagna övergångsbestämmelsen till dataskyddslagen som reglerar att äldre föreskrifter fortfarande gäller för ärenden hos Datainspektionen som har inletts men inte

avgjorts före ikraftträdandet, ska gälla även på kriminalvårdens datalags tillämpningsområde.

Datainspektionen har befogenhet att vidta åtgärder mot myndigheterna i deras egenskap av personuppgiftsansvariga. Datainspektionen kan exempelvis förbjuda den personuppgiftsansvarige att behandla personuppgifter på något annat sätt än att lagra dem eller ansöka om utplåning av personuppgifter hos allmän förvaltningsdomstol. Datainspektionen får vidare besluta om säkerhetsåtgärder som den personuppgiftsansvarige ska vidta. De materiella bestämmelserna finns i 32 §, 43 och 44 §§, 45 § första stycket och 47 § PuL, vilka enligt lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården blir tillämpliga genom 2 §.

Som framgår av avsnitt 18.1 har Dataskyddsutredningen föreslagit att dataskyddslagen ska träda i kraft den 25 maj 2018. Vid samma tidpunkt föreslår den utredningen att personuppgiftslagen ska upphävas. I Dataskyddsutredningens betänkande (SOU 2017:39) finns emellertid förslag på en övergångsbestämmelse som innebär att äldre föreskrifter fortfarande gäller för ärenden hos Datainspektionen som har inletts men inte avgjorts före ikraftträdandet. Som skäl för detta har utredningen anfört att exempelvis förelägganden om säkerhetsåtgärder eller radering inte kan baseras på dataskyddsförordningens bestämmelser innan dessa är tillämpliga. Med äldre föreskrifter menas enligt Dataskyddsutredningen personuppgiftslagen, personuppgiftsförordningen och föreskrifter som meddelats med stöd av dessa.¹²⁸

Datainspektionens ärenden gentemot Kriminalvården, som är utpekad personuppgiftsansvarig enligt lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården, drivs enligt vår mening med stöd av personuppgiftslagens bestämmelser och handläggs enligt den lagens regelverk. En annan sak är att Datainspektionen i sin tillsyn inte bara bedömer om en personuppgiftsansvarig myndighet har behandlat personuppgifter i enlighet med personuppgiftslagen, utan även beaktar tillämplig registerförfattning som t.ex. lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Mot den bakgrunden bedömer vi att dataskyddslagens föreslagna övergångs-

¹²⁸ Se Dataskyddsutredningens betänkande (SOU 2017:39 s. 340 ff.).

bestämmelse är tillämplig även på de eventuella ärenden som Datainspektionen har inlett mot Kriminalvården men som inte har avgjorts när våra författningsförslag träder i kraft. Någon särskild övergångsbestämmelse i den nya kriminalvårdens datalag som täcker sådana ärenden behövs enligt vår mening därmed inte.

18.3 Beslut som har meddelats före ikraftträdandet

Förslag: Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för överklagande av beslut som har meddelats med stöd av de föreskrifterna.

Bestämmelser om överklagande av vissa beslut som fattats med stöd av personuppgiftslagen finns i 51–53 §§ PuL. Av 51 och 52 §§ framgår att Datainspektionens beslut respektive beslut av en personuppgiftsansvarig myndighet i vissa fall får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Enligt 53 § får även en förvaltningsrätts beslut efter Datainspektionens ansökan om utplåning av personuppgifter överklagas. Dessa bestämmelser tillämpas för Kriminalvården genom dagens reglering i 2 § lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården.

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande (SOU 2017:39) föreslagit en övergångsbestämmelse till dataskyddslagen som innebär att äldre föreskrifter fortfarande gäller för överklagande av beslut som har meddelats med stöd av dessa föreskrifter. Det framgår inte uttryckligen av Dataskyddsutredningens betänkande om övergångsbestämmelsen är tänkt att gälla samtliga typer av beslut som kan överklagas enligt personuppgiftslagen. Eftersom inget annat framgår anser vi dock att man får förutsätta att så är fallet.

Av skäl 171 till dataskyddsförordningen framgår att behandling som redan pågår den dag då förordningen börjar tillämpas bör bringas i överensstämmelse med förordningen inom en period av två år från det att förordningen träder i kraft, dvs. senast den 24 maj 2018.¹²⁹ Innebörden av detta är inte helt lättolkad; vid samordning med andra utredningar har frågan lyfts om skäl 171 utgör ett absolut hinder mot övergångsbestämmelser som innebär att äldre

¹²⁹ Dataskyddsförordningen träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning, vilket skedde den 4 maj 2016. Förordningen börjar tillämpas den 25 maj 2018 (se artikel 99 i dataskyddsförordningen).

föreskrifter fortsatt ska gälla i vissa fall. Enligt vår mening innebär skäl 171 dock endast att de personuppgiftsansvariga måste ha anpassat sin personuppgiftsbehandling till dataskyddsförordningens regelverk vid den tid då förordningen börjar tillämpas. Vi anser att skälet inte kan ges någon betydelse utöver detta, vilket innebär att det enligt vår bedömning inte utgör något hinder för övergångsbestämmelser som träffar den behandling av personuppgifter som har skett före det att dataskyddsförordningen börjar tillämpas.

Huvudprincipen när det gäller förvaltningsrättsliga föreskrifter är att de föreskrifter som är i kraft vid tidpunkten för prövningen av ett mål eller ärende ska ligga till grund för prövningen. Principen är emellertid inte undantagslös; bl.a. måste EU-rättslig praxis och förbudet mot retroaktiv tillämpning i 2 kap. 10 § RF beaktas. Undantag kan vidare följa av övergångsbestämmelser eller av uttalanden i motiven till lagstiftningen. För civilrättslig lagstiftning är utgångspunkten en annan; som regel träffar sådan lagstiftning inte rättshandlingar som har utförts innan lagstiftningen träder i kraft.¹³⁰

Vi anser att man inte rimligen kan begära att de personuppgiftsansvariga ska utföra sin personuppgiftsbehandling i enlighet med dataskyddsförordningens regelverk även innan den ska börja tillämpas. Enligt vår mening är det därmed rimligt att handläggningen i domstol efter överklagande av beslut som fattats enligt det äldre regelverket sker enligt det regelverket. Det faktum att det för dataskyddslagen ska finnas en övergångsbestämmelse med denna innebörd talar enligt vår mening vidare för att det även i kriminalvårdens datalag bör införas en sådan bestämmelse. På detta sätt kan enhetlighet upprätthållas för samtliga överprövningar på området.

Det kan enligt vår mening inte heller uteslutas att det kan uppstå situationer där den registrerade skulle ha vunnit framgång med ett överklagande om det hade handlagts enligt äldre föreskrifter, men inte om det hade handlagts enligt bestämmelserna i dataskyddsförordningen och dess kompletterande regelverk. Utan en övergångsbestämmelse liknande den som föreslagits för dataskyddslagen skulle den registrerade i dessa fall göra en rättsförlust. Skulle situationen bli den motsatta – den registrerade skulle haft framgång med sitt överklagande om det handlagts enligt de nyare

¹³⁰ Jfr RÅ 1996 ref. 57, med hänvisning till RÅ 1988 ref. 132.

föreskrifterna men inte enligt de äldre – finns alltid möjligheten för den registrerade att på nytt framställa en begäran till den personuppgiftsansvarige och därmed få sin begäran bedömd utifrån det nya regelverket. Mot den bakgrunden föreslår vi att det till våra författningsförslag ska finnas en övergångsbestämmelse med innebörden att äldre föreskrifter fortfarande gäller för överklagande av beslut som har meddelats med stöd av de föreskrifterna. Övergångsbestämmelsen är avsedd att träffa beslut som meddelats av Datainspektionen och som kan överklagas enligt 51 § PuL samt de beslut de aktuella myndigheterna fattar i sin egenskap av personuppgiftsansvariga myndigheter och som kan överklagas enligt 52 § PuL.

18.4 Skada som har orsakats före ikraftträdandet

Bedömning: Det behövs inte några övergångsbestämmelser gällande skadestånd för skada som har orsakats före ikraftträdandet.

Lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården hänvisar, genom 8 §, till reglerna om skadestånd i PuL. Dessa återfinns i 48 § PuL och reglerar personuppgiftsansvarigas skadeståndsansvar om en behandling har utförts i strid med personuppgiftslagen.

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande (SOU 2017:39) föreslagit att det till dataskyddslagen ska finnas en övergångsbestämmelse som innebär att äldre föreskrifter om skadestånd fortfarande gäller för skada som har orsakats före ikraftträdandet.

Det faktum att lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården hänvisar till bestämmelsen om skadeståndsansvar i 48 § PuL innebär enligt vår mening att en övergångsbestämmelse till dataskyddslagen som träffar den bestämmelsen även omfattar den rätt till skadestånd som en registrerad kan ha enligt kriminalvårdens datalag. Redan av den anledningen anser vi att någon särskild övergångsbestämmelse för skadeståndsärenden inte behövs till våra författningsförslag.

Skulle en annan bedömning göras följer det också av allmänna principer att äldre bestämmelser gäller för ett anspråk om skadestånd

som har uppkommit före det att nya bestämmelser träder i kraft.¹³¹ Oavsett vilken bedömning som görs anser vi därmed att det inte behövs någon övergångsbestämmelse gällande skadeståndsanspråk till våra författningsförslag.

18.5 Sanktioner mot överträdelser som har skett före ikraftträdandet

Bedömning: Det behövs inte några övergångsbestämmelser gällande sanktioner mot överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

Dataskyddsförordningen och Dataskyddsutredningens förslag till dataskyddslag innebär att systemet för sanktioner gentemot de personuppgiftsansvariga förändras. Den straffrättsliga reglering som finns i 49 § PuL kommer inte att ha någon motsvarighet i det nya regelverket. Inte heller kommer den möjlighet som nu finns för Datainspektionen att förena sina förelägganden med vite (44 och 45 §§ PuL) att finnas kvar.¹³² I stället ska tillsynsmyndigheten, enligt artikel 83 i dataskyddsförordningen, under vissa förutsättningar besluta om administrativa sanktionsavgifter mot en personuppgiftsansvarig som har behandlat personuppgifter i strid med förordningens bestämmelser.

Vårt förslag innebär att dataskyddslagens bestämmelser om administrativa sanktionsavgifter mot myndigheter ska gälla även på kriminalvårdens datalags tillämpningsområde. Regleringen ska genomföras genom en hänvisning i kriminalvårdens datalag till de aktuella bestämmelserna i dataskyddslagen (se avsnitt 8.6.8).

En fråga är om detta innebär att det behövs en övergångsbestämmelse som klargör vilket av sanktionssystemen – det gamla eller det nya – som ska tillämpas för överträdelser som skett före ikraftträdandet.

I 2 kap. 10 § RF finns ett förbud mot retroaktiv straff- och skattelagstiftning. Förbudet mot retroaktiv skattelag anses analogvis vara tillämpligt på straffliknande administrativa påföljder.¹³³ Mot den

¹³¹ Jfr förarbetena till lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar (prop. 2015/16:4 s. 205).

¹³² Se Dataskyddsutredningens betänkande (SOU 2017:39 s. 294 ff.).

¹³³ Se förarbetena till ändring i regeringsformen (prop. 1975/76:209 s. 125).

bakgrunden finns det enligt vår mening inte någon anledning att införa en övergångsbestämmelse som reglerar att administrativa sanktionsavgifter inte får beslutas för överträdelse som skett innan våra författningsförslag träder i kraft.

19 Konsekvenser av förslagen

19.1 Analysens omfattning och förslagens konsekvenser

Bedömning: Förslagen innebär en viss förstärkning av enskildas skydd för den personliga integriteten.

Förslagen har inte någon påverkan på brottsligheten eller jämställdheten mellan män och kvinnor. Förslagen får inte någon betydelse för kommuner eller företag. De medför inte några samhällsekonomiska, sociala eller miljömässiga konsekvenser.

I vårt uppdrag ingår att belysa vilka konsekvenser de föreslagna ändringarna bedöms få. Om förslagen förväntas leda till kostnadsökningar för det allmänna, ska vi även föreslå hur dessa ska finansieras.

Dataskyddsförordningen kommer, när den börjar tillämpas, att innehålla de grundläggande bestämmelserna för Kriminalvårdens personuppgiftsbehandling. Vår konsekvensbedömning omfattar inte de förändringar i regelverket som följer direkt av dataskyddsförordningen eller som är en följd av förordningens tvingande bestämmelser. En sådan analys möter enligt vår mening oöverstigliga hinder; exempelvis har vi inte möjlighet att bedöma vilka anpassningar som måste göras av befintliga datasystem för att Kriminalvårdens personuppgiftsbehandling ska vara förenlig med dataskyddsförordningens bestämmelser om dataskydd.

Det ligger enligt vår mening inte heller inom vårt uppdrag att bedöma konsekvenserna av att EU:s dataskyddsreform innebär att Kriminalvården kommer att behöva förhålla sig till två regelverk för personuppgiftsbehandling; brottsdatalagen med tillhörande registerförfattning respektive dataskyddsförordningen med

tillhörande registerförfattning samt – i tillämpliga delar – dataskyddslagen.

Vår analys kommer således endast att behandla konsekvenserna av de förslag som materiellt innebär en förändring gentemot nuvarande reglering och där det finns ett utrymme att nationellt bedöma vilken reglering som ska införas.

Med undantag för det som framgår i följande avsnitt bedömer vi vidare att våra förslag inte innebär några konsekvenser för andra än för Kriminalvården och dess klienter. För klienterna, dvs. de enskilda, innebär förslagen en viss förstärkning av skyddet för den personliga integriteten. Förslagen får däremot inte någon betydelse för kommuner eller företag. Inte heller innebär de att några samhällsekonomiska konsekvenser uppstår. Det rör sig vidare främst om ett administrativt regelverk för personuppgiftsbehandling, som inte har några konsekvenser för brottsligheten eller det brottsförebyggande arbetet, sysselsättningen, miljön, offentlig service, jämställdhet eller möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.

19.2 Tillsynsmyndighetens handläggning och beslut samt sanktionsavgifter

Bedömning: De eventuella kostnader som uppstår för Kriminalvården med anledning av våra förslag ryms inom befintligt anslag.

Vi har föreslagit att dataskyddslagens föreslagna bestämmelser om tillsynsmyndighetens handläggning och beslut ska gälla på den nya kriminalvårdens datalags tillämpningsområde. Vissa av dessa bestämmelser är nya jämfört med den nuvarande regleringen i lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Det gäller möjligheten för tillsynsmyndigheten att under vissa speciella omständigheter väcka talan i domstol (6 kap. 2 § första och andra stycket dataskyddslagen). Det gäller även rätten för den registrerade att i vissa fall begära besked från tillsynsmyndigheten angående ett tillsynsärende (6 kap. 5 § dataskyddslagen) och rätten till dröjsmålstalan mot tillsynsmyndighetens beslut i ett sådant ärende (8 kap. 3 § dataskyddslagen). Vårt förslag innebär också att

dataskyddslagens bestämmelser om sanktionsavgifter mot myndigheter ska gälla även för Kriminalvårdens aktuella verksamhet (7 kap. 1, 3 och 4 §§ dataskyddslagen).

Dataskyddsutredningen har i sitt betänkande (SOU 2017:39) gjort en bedömning av vilka konsekvenser de ovan nämnda bestämmelserna i dataskyddslagen kommer att få för tillsynsmyndigheten och för de allmänna förvaltningsdomstolar som har att pröva de aktuella målen. Dataskyddsutredningen menar att de ärenden och mål som blir följden av denna reglering kommer att vara sparsamt förekommande.¹³⁴ Det faktum att den generella regleringen kommer att gälla även inom kriminalvårdens datalags tillämpningsområde bör enligt vår mening därmed medföra endast försumbara kostnader för tillsynsmyndigheten och de allmänna förvaltningsdomstolar som ska pröva målen. Dessa bör enligt vår mening rymmas inom befintliga budgetar.

¹³⁴ Se SOU 2017:39 s. 348 f.

20 Författningskommentarer

Vi har i föregående kapitel utförligt redogjort för de överväganden som ligger bakom de förändringar av Kriminalvårdens personuppgiftsreglering och de nya bestämmelser i ny lag och förordning som vi föreslår i denna promemoria. Av den anledningen är författningskommentarerna begränsade till att avse hänvisningar till de avsnitt i betänkandet där respektive bestämmelse behandlas.

20.1 Förslaget till kriminalvårdens datalag

1 §

Syftet med denna lag är att ge Kriminalvården möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt i kriminalvårdande verksamhet som inte omfattas av brottsdatalagens (2018:xx) tillämpningsområde och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

Förslaget behandlas i avsnitt 7.2.

2 §

Denna lag gäller för behandling av personuppgifter i kriminalvårdande verksamhet som inte omfattas av brottsdatalagens (2018:xx) tillämpningsområde. Lagen gäller också när personuppgifterna vidarebehandlas i den administrativa verksamheten för att lämnas ut efter begäran.

Lagen gäller endast om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Förslaget behandlas i avsnitt 7.3 och 7.4.

3 §

Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG.

Förslaget behandlas i avsnitt 7.3.2 och 7.3.3.

4 §

Om inte något annat anges i 5 § gäller denna lag i stället för lagen (2018:xx) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Förslaget behandlas i avsnitt 8.2.

5 §

När personuppgifter behandlas enligt denna lag, eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, gäller följande bestämmelser i lagen (2018:xx) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning:

1. 1 kap. 4 § första stycket om förhållandet till tryck- och yttrandefriheten,

2. 3 kap. 6 § om behandling av känsliga personuppgifter för arkiv-ändamål av allmänt intresse,

3. 3 kap. 13 § om behandling av personnummer och samordningsnummer,

4. 4 kap. 1 § om användningsbegränsningar för arkiverade personuppgifter,

5. 5 kap. 1 § första stycket och 5 kap. 2 § om begränsningar av vissa rättigheter och skyldigheter,

6. 6 kap. 1–5 §§ om tillsynsmyndighetens handläggning och beslut,

7. 7 kap. 1, 3 och 4 §§ om administrativa sanktionsavgifter, och

8. 8 kap. 1–4 och 6 §§ om skadestånd och överklagandebestämmelser.

Förslaget behandlas i avsnitt 8.3 vad gäller paragrafens ingress. I övrigt behandlas förslaget i avsnitt 8.6.2 (punkten 1), avsnitt 15.4.3 (punkten 2), avsnitt 8.6.3 (punkten 3), avsnitt 15.4.3 (punkten 4), avsnitt 14.3.3 och 14.5.3 (punkten 5), avsnitt 8.6.7 (punkten 6), avsnitt 8.6.8 (punkten 7) och avsnitt 14.8, 16.3 och 16.4 (punkten 8).

6 §

Personuppgifter får bara behandlas om det behövs för att utföra en arbetsuppgift i syfte att

1. verkställa frihetsberövanden, eller

2. genomföra transporter.

För att förebygga och förhindra incidenter av betydelse för enskildas säkerhet i de verksamheter som avses i första stycket får även uppgifter i det säkerhetsregister som avses i [namnet på den registerförfattning som kompletterar brottsdatalagen för kriminalvårdens verksamhet] (2018:xx) behandlas.

Förslaget behandlas i avsnitt 9.5.2.

7 §

Personuppgifter som behandlas eller har behandlats enligt 6 § får även behandlas om det behövs

1. för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning, eller

2. för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679.

Förslaget behandlas i avsnitt 9.5.3 (vad gäller första punkten), avsnitt 9.5.3 och 15.4.1 (vad gäller andra punkten).

8 §

Tillgången till personuppgifter ska begränsas till det som varje tjänsteman behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Förslaget behandlas i avsnitt 10.1.

9 §

Kriminalvården är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför.

Förslaget behandlas i kapitel 11.

10 §

Sådana särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 (känsliga personuppgifter) får endast behandlas om uppgifterna är absolut nödvändiga för syftet med behandlingen.

Känsliga personuppgifter får inte utgöra den enda grunden för behandling av uppgifter om en person.

Förslaget behandlas i avsnitt 13.1.4.

11 §

Det är förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett personurval grundat på känsliga personuppgifter. Vid sökning i säkerhetsregistret gäller dock vad som sägs i [x kap. y § i den registerförfattning som kompletterar brottsdatalagen för kriminalvårdens verksamhet] (2018:xx).

Förslaget behandlas i avsnitt 13.2.2.

12 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om

- 1. tillgången till personuppgifter,*
- 2. närmare bestämmelser om vilka personuppgifter som får behandlas,*
- 3. frågor som rör direktåtkomst till personuppgifter,*
- 4. den längsta tid under vilken personuppgifter får behandlas, och*
- 5. säkerhetsåtgärder till skydd för personuppgifter.*

Förslaget behandlas i avsnitt 17.1.

20.2 Förslaget till kriminalvårdens dataskyddsförordning

1 §

I denna förordning finns kompletterande föreskrifter om sådan behandling av personuppgifter som omfattas av kriminalvårdens datalag (2018:xx).

Förslaget behandlas i avsnitt 17.2.

2 §

Kriminalvården får, i fråga om den som är frihetsberövade, behandla personuppgifter i en sådan journal som avses i 5 § häktesförordningen (2010:2011) och 6 § andra stycket förordningen (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården. En sådan journal får innehålla uppgifter om alla beslut som har fattats, viktiga händelser under vistelsen i häkte och väsentliga uppgifter om vidtagna eller planerade åtgärder som gäller den frihetsberövade. Den får även innehålla uppgifter om omständigheter i övrigt som är av betydelse under vistelsen i häkte.

Förslaget behandlas i avsnitt 17.2.1.

3 §

Personuppgifter om en frihetsberövad får inte behandlas längre än två år efter det att den frihetsberövade inte längre är intagen i häkte eller inte längre är föremål för kriminalvårdens handläggning.

Förslaget behandlas i avsnitt 17.2.1.

4 §

Kriminalvården får i fråga om den som transporteras behandla personuppgifter i en sådan journal som avses i 6 § andra stycket

förordningen (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården. En sådan journal får innehålla uppgifter om alla beslut som har fattats, viktiga händelser under transporten och väsentliga uppgifter om vidtagna eller planerade åtgärder som gäller den registrerade. Den får även innehålla uppgifter om omständigheter i övrigt som är av betydelse för transporten.

Förslaget behandlas i avsnitt 17.2.1.

5 §

Personuppgifter i en sådan journal som avses i 4 § får inte behandlas längre än två år efter det att transporten avseende den registrerade har utförts. I övrigt får personuppgifter inte behandlas längre än sex månader efter det att transporten har utförts.

Förslaget behandlas i avsnitt 17.2.1.

6 §

Regeringskansliet, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får ha direktåtkomst till personuppgifter som behandlas med stöd av kriminalvårdens datalag (2018:xx). Direktåtkomsten för Regeringskansliet får endast avse uppgifter som behövs i ärenden om nåd i brottmål.

Förslaget behandlas i avsnitt 9.5.2, 10.3 och 17.2.1.

7 §

Kriminalvården får efter samråd med Datainspektionen meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställighet av kriminalvårdens datalag (2018:xx) och denna förordning.

Förslaget behandlas i avsnitt 17.1.

Uppdraget

Anpassning av Kriminalvårdens personuppgiftsreglering och personuppgiftsregleringen i utlännings- och medborgarskapslagstiftningen till EU:s nya dataskyddsförordning – tilläggsuppdrag till Ju 2016:G

Uppdraget

Utredaren ges i uppdrag att även lämna förslag på de författningsändringar som behövs för att komplettera EU:s dataskyddsförordning ([EU] 2016/679) i utlänningsdatalagen (2016:27), utlänningsdataförordningen (2016:30) och när det gäller Kriminalvårdens personuppgiftsbehandling. I uppdraget ingår inte att se över författningarna med anledning av det nya dataskyddsdirektivet ([EU] 2016/680).

Uppdraget förlängs och ska redovisas senast den 30 september 2017.

Bakgrund

Justitiedepartementet har den 7 september 2016 gett en utredare i uppdrag att lämna förslag på de författningsändringar som behövs i domstolsdatalagen (2015:728) och domstolsdataförordningen (2015:729) med anledning av dataskyddsförordningen. Uppdraget ska redovisas senast den 8 maj 2017 (Ju 2016:G).

Behovet av ett tilläggsuppdrag

Kriminalvården

Kriminalvården har i uppdrag att verkställa utdömda fängelsestraff och icke frihetsberövande påföljder, bedriva häktesverksamhet och utföra transporter. Behandlingen av personuppgifter i den verksamheten regleras i lagen (2001:617) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården som kompletteras av förordningen (2001:682) om behandling av personuppgifter inom kriminalvården. Av lagen följer också att personuppgiftslagen (1998:204) ska tillämpas vid behandling av personuppgifter inom kriminalvården om inte annat följer av lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Det avgörande för om en viss personuppgiftsbehandling kommer att omfattas av dataskyddsförordningen eller det nya dataskyddsdirektivet kommer att vara i vilket syfte uppgifterna behandlas. Dataskyddsdirektivet är bl.a. tillämpligt på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att verkställa straffrättsliga påföljder. Den del av Kriminalvårdens verksamhet som avser verkställighet av påföljd kommer således att omfattas av det nya dataskyddsdirektivets tillämpningsområde. Lagen respektive förordningen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården reglerar till allra största delen den personuppgiftsbehandling som krävs för verksamhet under dataskyddsdirektivets tillämpningsområde. Det rör sig huvudsakligen om personuppgiftsbehandling för verkställighet av straff, häktesverksamhet och personutredning i brottmål. När personuppgifter behandlas i de delar av verksamheten som inte faller in under verkställighet av påföljd eller något av de andra syften som räknas upp i direktivet kommer Kriminalvården att behöva tillämpa dataskyddsförordningen. Det kan därutöver finnas verksamhet som faller utanför EU-rättens tillämpningsområde.

I det uppdrag som Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv (dir. 2016:21) har ingår att analysera och bedöma behovet av författningsändringar för att anpassa bl.a. lagen om behandling av personuppgifter inom kriminalvården till direktivets förpliktelser och de nya förutsättningarna för regleringen. I Dataskyddsutredningens (dir. 2016:15) uppdrag ingår inte att se över eller lämna

förslag om behandling av personuppgifter i olika myndigheters verksamhet. Det finns därför ett behov av en närmare analys av vilka bestämmelser som behövs för att komplettera dataskyddsförordningens bestämmelser i regleringen av Kriminalvårdens hantering av personuppgifter.

Verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen

Migrationsverket, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och utlandsmyndigheterna bedriver verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen. Behandlingen av personuppgifter i sådan verksamhet regleras i utlänningsdatalagen som kompletteras av utlänningsdataförordningen. Av utlänningsdatalagen följer att den som huvudregel gäller i stället för personuppgiftslagen.

I Dataskyddsutredningens uppdrag ingår inte att se över eller lämna förslag på ändringar i utlänningsdatalagen eller utlänningsdataförordningen. Det finns därför ett behov av en närmare analys av vilka bestämmelser som behövs för att komplettera dataskyddsförordningens bestämmelser i utlänningsdatalagen och utlänningsdataförordningen.

Närmare om uppdraget

Utredaren ges i uppdrag att även lämna förslag på de författningsändringar som behövs för att komplettera EU:s dataskyddsförordning i utlänningsdatalagen, utlänningsdataförordningen och när det gäller Kriminalvårdens personuppgiftsbehandling. I uppdraget ingår inte att se över författningarna med anledning av det nya dataskyddsdirektivet.

Utredaren är fri att ta upp och lämna förslag i närliggande frågor som aktualiseras under utredningsuppdraget.

Utredaren ska belysa vilka konsekvenser de föreslagna ändringarna bedöms få. Om förslagen förväntas leda till kostnadsökningar för det allmänna, ska utredningen föreslå hur dessa ska finansieras.

Under utförandet av uppdraget ska utredaren följa och i lämplig omfattning samråda med andra utredningar som fått i uppdrag att anpassa svensk rätt till EU:s nya dataskyddsregelverk. Utredaren ska

också samråda med Kriminalvården, Migrationsverket och Polismyndigheten och vid behov inhämta synpunkter från övriga myndigheter som berörs.

Uppdraget förlängs och ska redovisas senast den 30 september 2017.

(Justitiedepartementet)

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2016/679

av den 27 april 2016

om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 16,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Skyddet för fysiska personer vid behandling av personuppgifter är en grundläggande rättighet. Artikel 8.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*) och artikel 16.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) föreskriver att var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.
- (2) Principerna och reglerna för skyddet för fysiska personer vid behandling av deras personuppgifter bör, oavsett deras medborgarskap eller hemvist, respektera deras grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter. Avsikten med denna förordning är att bidra till att skapa ett område med frihet, säkerhet och rättvisa och en ekonomisk union, till ekonomiska och sociala framsteg, till förstärkning och konvergens av ekonomierna inom den inre marknaden samt till fysiska personers välbefinnande.
- (3) Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG ⁽⁴⁾ syftar till att harmonisera skyddet av fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter vid behandling av personuppgifter och att säkerställa det fria flödet av personuppgifter mellan medlemsstaterna.

⁽¹⁾ EUT C 229, 31.7.2012, s. 90.

⁽²⁾ EUT C 391, 18.12.2012, s. 127.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 12 mars 2014 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 8 april 2016 (ännu ej offentliggjord i EUT). Europaparlamentets ståndpunkt av den 14 april 2016.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGTL 281, 23.11.1995, s. 31).

- (4) Behandlingen av personuppgifter bör utformas så att den tjänar människor. Rätten till skydd av personuppgifter är inte en absolut rättighet; den måste förstås utifrån sin uppgift i samhället och vägas mot andra grundläggande rättigheter i enlighet med proportionalitetsprincipen. Denna förordning respekterar alla grundläggande rättigheter och iakttar de friheter och principer som erkänns i stadgan, såsom de fastställda i fördragen, särskilt skydd för privat- och familjeliv, bostad och kommunikationer, skydd av personuppgifter, tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet, yttrande- och informationsfrihet, näringsfrihet, rätten till ett effektivt rättsmedel och en opartisk domstol samt kulturell, religiös och språklig mångfald.
- (5) Den ekonomiska och sociala integration som uppstått tack vare den inre marknaden har lett till en betydande ökning av de gränsöverskridande flödena av personuppgifter. Utbytet av personuppgifter mellan offentliga och privata aktörer, inbegripet fysiska personer, sammanslutningar och företag, över hela unionen har ökat. Nationella myndigheter i medlemsstaterna uppmanas i unionsrätten att samarbeta och utbyta personuppgifter för att vara i stånd att fullgöra sina uppdrag eller utföra arbetsuppgifter för en myndighet som finns i en annan medlemsstat.
- (6) Den snabba tekniska utvecklingen och globaliseringen har skapat nya utmaningar vad gäller skyddet av personuppgifter. Omfattningen av insamling och delning av personuppgifter har ökat avsevärt. Tekniken gör det möjligt för både privata företag och offentliga myndigheter att i sitt arbete använda sig av personuppgifter i en helt ny omfattning. Allt fler fysiska personer gör sina personliga uppgifter allmänt tillgängliga, världen över. Tekniken har omvandlat både ekonomin och det sociala livet, och bör ytterligare underlätta det fria flödet av personuppgifter inom unionen samt överföringar till tredjeländer och internationella organisationer, samtidigt som en hög skyddsnivå säkerställs för personuppgifter.
- (7) Dessa förändringar kräver en stark och mer sammanhängande ram för dataskyddet inom unionen, uppbackad av kraftfullt tillsynsarbete, eftersom det är viktigt att skapa den tillit som behövs för att utveckla den digitala ekonomin över hela den inre marknaden. Fysiska personer bör ha kontroll över sina egna personuppgifter. Den rättsliga säkerheten och smidigheten för fysiska personer, ekonomiska operatörer och myndigheter bör stärkas.
- (8) Om denna förordning föreskriver förtydliganden eller begränsningar av dess bestämmelser genom medlemsstaternas nationella rätt, kan medlemsstaterna, i den utsträckning det är nödvändigt för samstämmigheten och för att göra de nationella bestämmelserna begripliga för de personer som de tillämpas på, införliva delar av denna förordning i nationell rätt.
- (9) Målen och principerna för direktiv 95/46/EG är fortfarande giltiga, men det har inte kunnat förhindra bristande enhetlighet i genomförandet av dataskyddet i olika delar av unionen, rättsosäkerhet eller allmänt spridda uppfattningar om att betydande risker kvarstår för fysiska personer, särskilt med avseende på användning av internet. Skillnader i nivån på skyddet av fysiska personers rättigheter och friheter, särskilt rätten till skydd av personuppgifter, vid behandling av personuppgifter i olika medlemsstater kan förhindra det fria flödet av personuppgifter över hela unionen. Dessa skillnader kan därför utgöra ett hinder för att bedriva ekonomisk verksamhet på unionsnivå, de kan snedvrída konkurrensen och hindra myndigheterna att fullgöra sina skyldigheter enligt unionsrätten. De varierande skyddsnivåerna beror på skillnader i genomförandet och tillämpningen av direktiv 95/46/EG.
- (10) För att säkra en enhetlig och hög skyddsnivå för fysiska personer och för att undanröja hindren för flödena av personuppgifter inom unionen bör nivån på skyddet av fysiska personers rättigheter och friheter vid behandling av personuppgifter vara likvärdig i alla medlemsstater. En konsekvent och enhetlig tillämpning av bestämmelserna om skydd av fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter vid behandling av personuppgifter bör säkerställas i hela unionen. Vad gäller behandlingen av personuppgifter för att fullgöra en rättslig förpliktelse, för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning som utförs av den personuppgiftsansvarige, bör medlemsstaterna tillåtas att behålla eller införa nationella bestämmelser för att närmare fastställa hur bestämmelserna i denna förordning ska tillämpas. Jämte den allmänna och övergripande lagstiftning om dataskydd varigenom direktiv 95/46/EG genomförs har medlemsstaterna flera sektorsspecifika lagar på områden som kräver mer specifika bestämmelser. Denna förordning ger dessutom medlemsstaterna handlingsutrymme att specificera sina bestämmelser, även för behandlingen av särskilda kategorier av personuppgifter (nedan kallade *känsliga uppgifter*). Denna förordning utesluter inte att det i medlemsstaternas nationella rätt fastställs närmare omständigheter för specifika situationer där uppgifter behandlas, inbegripet mer exakta villkor för laglig behandling av personuppgifter.

- (11) Ett effektivt skydd av personuppgifter över hela unionen förutsätter att de registrerades rättigheter förstärks och specificeras och att de personuppgiftsansvarigas och personuppgiftsbiträdenas skyldigheter vid behandling av personuppgifter klargörs, samt att det finns likvärdiga befogenheter för övervakning och att det säkerställs att reglerna för skyddet av personuppgifter efterlevs och att sanktionerna för överträdelser är likvärdiga i medlemsstaterna.
- (12) I artikel 16.2 i EUF-fördraget bemyndigas Europaparlamentet och rådet att fastställa bestämmelser om skydd för fysiska personer när det gäller behandling av personuppgifter och bestämmelser om den fria rörligheten för personuppgifter.
- (13) För att säkerställa en enhetlig nivå för skyddet av fysiska personer över hela unionen och undvika avvikelser som hindrar den fria rörligheten av personuppgifter inom den inre marknaden behövs en förordning som skapar rättslig säkerhet och öppenhet för ekonomiska aktörer, däribland mikroföretag samt små och medelstora företag, och som ger fysiska personer i alla medlemsstater samma rättsligt verkställbara rättigheter och skyldigheter samt ålägger personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden samma ansvar, så att övervakningen av behandling av personuppgifter blir enhetlig, sanktionerna i alla medlemsstater likvärdiga och samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna i olika medlemsstater effektivt. För att den inre marknaden ska fungera väl krävs att det fria flödet av personuppgifter inom unionen inte begränsas eller förbjuds av skäl som har anknytning till skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter. För att ta hänsyn till mikroföretagens samt de små och medelstora företagens särskilda situation innehåller denna förordning ett undantag för organisationer som sysselsätter färre än 250 personer med avseende på registerföring. Dessutom uppmanas unionens institutioner och organ samt medlemsstaterna och deras tillsynsmyndigheter att vid tillämpningen av denna förordning ta hänsyn till mikroföretagens samt de små och medelstora företagens särskilda behov. Begreppen mikroföretag samt små och medelstora företag bör bygga på artikel 2 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG⁽¹⁾.
- (14) Det skydd som ska tillhandahållas enligt denna förordning bör tillämpas på fysiska personer, oavsett medborgarskap eller hemvist, med avseende på behandling av deras personuppgifter. Denna förordning omfattar inte behandling av personuppgifter rörande juridiska personer, särskilt företag som bildats som juridiska personer, exempelvis uppgifter om namn på och typ av juridisk person samt kontaktuppgifter.
- (15) För att förhindra att det uppstår en allvarlig risk för att reglerna kringgås bör skyddet för fysiska personer vara teknikneutralt och inte vara beroende av den teknik som används. Skyddet för fysiska personer bör vara tillämpligt på både automatiserad och manuell behandling av personuppgifter, om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i ett register. Akter eller grupper av akter samt omslag till dessa, som inte är ordnade enligt särskilda kriterier, bör inte omfattas av denna förordning.
- (16) Denna förordning är inte tillämplig på frågor som rör skyddet av grundläggande rättigheter och friheter eller det fria flödet av personuppgifter på områden som inte omfattas av unionsrätten, såsom verksamhet rörande nationell säkerhet. Denna förordning är inte tillämplig på medlemsstaternas behandling av personuppgifter när de agerar inom ramen för unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik.
- (17) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001⁽²⁾ är tillämplig på den behandling av personuppgifter som sker i unionens institutioner, organ och byråer. Förordning (EG) nr 45/2001 och de av unionens övriga rättsakter som är tillämpliga på sådan behandling av personuppgifter bör anpassas till principerna och bestämmelserna i den här förordningen och tillämpas mot bakgrund av den här förordningen. För att tillhandahålla en stark och sammanhängande ram för dataskyddet inom unionen bör nödvändiga anpassningar av förordning (EG) nr 45/2001 göras när den här förordningen har antagits, så att de båda förordningarna kan tillämpas samtidigt.
- (18) Denna förordning är inte tillämplig på fysiska personers behandling av personuppgifter som ett led i verksamhet som är helt och hållet privat eller har samband med personens hushåll och därmed saknar koppling till yrkes- eller affärsmässig verksamhet. Privat verksamhet eller verksamhet som har samband med hushållet kan omfatta

⁽¹⁾ Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (K(2003) 1422) (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 12.1.2001, s. 1).

korrespondens och innehav av adresser, aktivitet i sociala nätverk och internetverksamhet i samband med sådan verksamhet. Denna förordning är dock tillämplig på personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden som tillhandahåller utrustning för behandling av personuppgifter för sådan privat verksamhet eller hushållsverksamhet.

- (19) Skyddet för fysiska personer när det gäller behöriga myndigheters behandling av personuppgifter i syfte att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, inklusive att skydda mot samt förebygga och förhindra hot mot den allmänna säkerheten och det fria flödet av sådana uppgifter, säkerställs på unionsnivå av en särskild unionsrättsakt. Därför bör denna förordning inte vara tillämplig på behandling av personuppgifter för dessa ändamål. Personuppgifter som myndigheter behandlar enligt denna förordning och som används för de ändamålen bör emellertid regleras genom en mer specifik unionsrättsakt, nämligen Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680⁽¹⁾. Medlemsstaterna får anförtro behöriga myndigheter i den mening som avses i direktiv (EU) 2016/680 uppgifter som inte nödvändigtvis utförs för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, inklusive att skydda mot samt förebygga och förhindra hot mot den allmänna säkerheten, så att behandlingen av personuppgifter för dessa andra ändamål, i den mån den omfattas av unionsrätten, omfattas av tillämpningsområdet för denna förordning.

Vad gäller dessa behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för ändamål som omfattas av tillämpningsområdet för denna förordning, bör medlemsstaterna kunna bibehålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning. I sådana bestämmelser får det fastställas mer specifika krav för dessa behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för dessa andra ändamål, med beaktande av respektive medlemsstats konstitutionella, organisatoriska och administrativa struktur. När privata organs behandling av personuppgifter omfattas av tillämpningsområdet för denna förordning, bör denna förordning ge medlemsstaterna möjlighet att, under särskilda villkor, i lag begränsa vissa skyldigheter och rättigheter, om en sådan begränsning utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle för att skydda särskilda viktiga intressen, däribland allmän säkerhet samt förebyggande, förhindrande, utredning, avslöjande och lagföring av brott eller verkställande av straffrättsliga påföljder eller skydd mot samt förebyggande och förhindrande av hot mot den allmänna säkerheten. Detta är exempelvis relevant i samband med bekämpning av penningtvätt eller verksamhet vid kriminaltekniska laboratorier.

- (20) Eftersom denna förordning bland annat gäller för verksamhet inom domstolar och andra rättsliga myndigheter, skulle det i unionsrätt eller medlemsstaternas nationella rätt kunna anges vilken behandling och vilka förfaranden för behandling som berörs när det gäller domstolars och andra rättsliga myndigheters behandling av personuppgifter. Tillsynsmyndigheternas behörighet bör inte omfatta domstolars behandling av personuppgifter när detta sker inom ramen för domstolarnas dömande verksamhet, i syfte att säkerställa domstolsväsendets oberoende när det utför sin rättsskipande verksamhet, inbegripet när det fattar beslut. Det bör vara möjligt att anförtro tillsynen över sådan behandling av uppgifter till särskilda organ inom medlemsstaternas rättsväsen, vilka framför allt bör säkerställa efterlevnaden av bestämmelserna i denna förordning, främja domstolsväsendets medvetenhet om sina skyldigheter enligt denna förordning och hantera klagomål relaterade till sådan behandling av uppgifter.
- (21) Denna förordning påverkar inte tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG⁽²⁾, särskilt bestämmelserna om tjänstelevererande mellanhanders ansvar i artiklarna 12–15 i det direktivet. Syftet med det direktivet är att bidra till att den inre marknaden fungerar väl genom att säkerställa fri rörlighet för informations-samhällets tjänster mellan medlemsstaterna.
- (22) All behandling av personuppgifter som sker inom ramen för arbetet på personuppgiftsansvarigas eller personuppgiftsbiträdens verksamhetsställen inom unionen bör ske i överensstämmelse med denna förordning, oavsett om behandlingen i sig äger rum inom unionen. Verksamhetsställe innebär det faktiska och reella utförandet av verksamhet med hjälp av en stabil struktur. Den rättsliga formen för en sådan struktur, oavsett om det är en filial eller ett dotterföretag med status som juridisk person, bör inte vara den avgörande faktorn i detta avseende.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (se sidan 89 i detta nummer av EUT).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden ("Direktiv om elektronisk handel") (EUT L 178, 17.7.2000, s. 1).

- (23) För att fysiska personer inte ska fråntas det skydd som denna förordning ger dem bör sådan behandling av personuppgifter om registrerade personer som befinner sig i unionen vilken utförs av en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde som inte är etablerad inom unionen omfattas av denna förordning, om behandlingen avser utbudande av varor eller tjänster inom unionen till de registrerade, oavsett om detta är kopplat till en betalning. I syfte att avgöra om en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde erbjuder varor eller tjänster till registrerade som befinner sig i unionen bör man fastställa om det är uppenbart att den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet avser att erbjuda tjänster till registrerade i en eller flera av unionens medlemsstater. Medan enbart åtkomlighet till den personuppgiftsansvariges, personuppgiftsbitrådets eller en mellanhands webbplats i unionen, till en e-postadress eller andra kontaktuppgifter eller användning av ett språk som allmänt används i det tredjeland där den personuppgiftsansvarige är etablerad inte är tillräckligt för att fastställa en sådan avsikt, kan faktorer som användning av ett språk eller en valuta som allmänt används i en eller flera medlemsstater med möjlighet att beställa varor och tjänster på detta andra språk, eller omnämnande av kunder eller användare som befinner sig i unionen, göra det uppenbart att den personuppgiftsansvarige avser att erbjuda varor eller tjänster till registrerade inom unionen.
- (24) Den behandling av personuppgifter som avser registrerade som befinner sig i unionen som utförs av en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde som inte är etablerad i unionen bör också omfattas av denna förordning, om den hör samman med övervakningen av de registrerade personernas beteende när de befinner sig i unionen. För att avgöra huruvida en viss behandling kan anses övervaka beteendet hos registrerade, bör det fastställas om fysiska personer spåras på internet, och om personuppgifterna därefter behandlas med hjälp av teknik som profilerar fysiska personer, i synnerhet för att fatta beslut rörande honom eller henne eller för att analysera eller förutsäga hans eller hennes personliga preferenser, beteende och attityder.
- (25) Om medlemsstaternas nationella rätt är tillämplig i kraft av folkrätten, bör denna förordning också vara tillämplig på personuppgiftsansvariga som inte är etablerade inom unionen, exempelvis i en medlemsstats diplomatiska beskickning eller konsulat.
- (26) Principerna för dataskyddet bör gälla all information som rör en identifierad eller identifierbar fysisk person. Personuppgifter som har pseudonymiserats och som skulle kunna tillskrivas en fysisk person genom att kompletterande uppgifter används bör anses som uppgifter om en identifierbar fysisk person. För att avgöra om en fysisk person är identifierbar bör man beakta alla hjälpmedel, som t.ex. utgallring, som, antingen av den personuppgiftsansvarige eller av en annan person, rimligen kan komma att användas för att direkt eller indirekt identifiera den fysiska personen. För att fastställa om hjälpmedel med rimlig sannolikhet kan komma att användas för att identifiera den fysiska personen bör man beakta samtliga objektiva faktorer, såsom kostnader och tidsåtgång för identifiering, med beaktande av såväl tillgänglig teknik vid tidpunkten för behandlingen som den tekniska utvecklingen. Principerna för dataskyddet bör därför inte gälla för anonym information, nämligen information som inte hänför sig till en identifierad eller identifierbar fysisk person, eller för personuppgifter som anonymiserats på ett sådant sätt att den registrerade inte eller inte längre är identifierbar. Denna förordning berör därför inte behandling av sådan anonym information, vilket inbegriper information för statistiska ändamål eller forskningsändamål.
- (27) Denna förordning gäller inte behandling av personuppgifter rörande avlidna personer. Medlemsstaterna får fastställa bestämmelser för behandlingen av personuppgifter rörande avlidna personer.
- (28) Tillämpningen av pseudonymisering av personuppgifter kan minska riskerna för de registrerade som berörs och hjälpa personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden att fullgöra sina skyldigheter i fråga om dataskydd. Ett uttryckligt införande av *pseudonymisering* i denna förordning är inte avsett att utesluta andra åtgärder för dataskydd.
- (29) För att skapa incitament för tillämpning av pseudonymisering vid behandling av personuppgifter bör åtgärder för pseudonymisering som samtidigt medger en allmän analys vara möjliga inom samma personuppgiftsansvarigs verksamhet, när den personuppgiftsansvarige har vidtagit de tekniska och organisatoriska åtgärder som är nödvändiga för att se till att denna förordning genomförs för berörd uppgiftsbehandling och att kompletterande uppgifter för tillskrivning av personuppgifterna till en specifik registrerad person förvaras separat. Den personuppgiftsansvarige som behandlar personuppgifterna bör ange behöriga personer inom samma personuppgiftsansvarigs verksamhet.

- (30) Fysiska personer kan knytas till nätidentifierare som lämnas av deras utrustning, applikationer, verktyg och protokoll, t.ex. ip-adresser, kakor eller andra identifierare, som radiofrekvensetiketter. Detta kan efterlämna spår som, särskilt i kombination med unika identifierare och andra uppgifter som tas emot av serverna, kan användas för att skapa profiler för fysiska personer och identifiera dem.
- (31) Offentliga myndigheter som för sin myndighetsutövning mottar personuppgifter i enlighet med en rättslig förpliktelse, t.ex. skatte- och tullmyndigheter, finansutredningsgrupper, oberoende administrativa myndigheter eller finansmarknadsmyndigheter med ansvar för reglering och övervakning av värdepappersmarknader, bör inte betraktas som mottagare om de tar emot personuppgifter som är nödvändiga för utförandet av en särskild utredning av allmänt intresse, i enlighet med unionsrätten eller medlemstaternas nationella rätt. Offentliga myndigheters begäranden om att uppgifter ska lämnas ut ska alltid vara skriftliga och motiverade, läggas fram i enskilda fall och inte gälla hela register eller leda till att register kopplas samman. Dessa offentliga myndigheters behandling av personuppgifter bör ske i överensstämmelse med de bestämmelser för dataskydd som är tillämpliga på behandlingens ändamål.
- (32) Samtycke bör lämnas genom en entydig bekräftande handling som innebär ett frivilligt, specifikt, informerat och otvetydigt medgivande från den registrerades sida om att denne godkänner behandling av personuppgifter rörande honom eller henne, som t.ex. genom en skriftlig, inklusive elektronisk, eller muntlig förklaring. Detta kan innebära att en ruta kryssas i vid besök på en internetsida, genom val av inställningsalternativ för tjänster på informationssamhällets område eller genom någon annan förklaring eller något annat beteende som i sammanhanget tydligt visar att den registrerade godtar den avsedda behandlingen av sina personuppgifter. Tystnad, på förhand ikryssade rutor eller inaktivitet bör därför inte utgöra samtycke. Samtycket bör gälla all behandling som utförs för samma ändamål. Om behandlingen tjänar flera olika syften, bör samtycke ges för samtliga syften. Om den registrerade ska lämna sitt samtycke efter en elektronisk begäran, måste denna vara tydlig och koncis och får inte onödigtvis störa användningen av den tjänst som den avser.
- (33) Det är ofta inte möjligt att fullt ut identifiera syftet med en behandling av personuppgifter för vetenskapliga forskningsändamål i samband med insamlingen av uppgifter. Därför bör registrerade kunna ge sitt samtycke till vissa områden för vetenskaplig forskning, när vedertagna etiska standarder för vetenskaplig forskning iakttas. Registrerade bör ha möjlighet att endast lämna sitt samtycke till vissa forskningsområden eller delar av forskningsprojekt i den utsträckning det avsedda syftet medger detta.
- (34) Genetiska uppgifter bör definieras som personuppgifter som rör en fysisk persons nedärvda eller förvärvade genetiska kännetecken, vilka framgår av en analys av ett biologiskt prov från den fysiska personen i fråga, framför allt kromosom-, DNA- eller RNA-analys eller av en annan form av analys som gör det möjligt att inhämta motsvarande information.
- (35) Personuppgifter om hälsa bör innefatta alla de uppgifter som hänför sig till en registrerad persons hälsotillstånd som ger information om den registrerades tidigare, nuvarande eller framtida fysiska eller psykiska hälsotillstånd. Detta inbegriper uppgifter om den fysiska personen som insamlats i samband med registrering för eller tillhandahållande av hälso- och sjukvårdstjänster till den fysiska personen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/24/EU ⁽¹⁾, ett nummer, en symbol eller ett kännetecken som den fysiska personen tilldelats för att identifiera denne för hälso- och sjukvårdsändamål, uppgifter som härrör från tester eller undersökning av en kroppsdelen eller kroppssubstans, däribland genetiska uppgifter och biologiska prov, och andra uppgifter om exempelvis sjukdom, funktionshinder, sjukdomsrisk, sjukdomshistoria, klinisk behandling eller den registrerades fysiologiska eller biomedicinska tillstånd, oberoende av källan, exempelvis från en läkare eller från annan sjukvårdspersonal, ett sjukhus, en medicinteknisk produkt eller ett diagnostiskt in vitro-test.
- (36) Den personuppgiftsansvariges huvudsakliga verksamhetsställe i unionen bör vara den plats i unionen där den personuppgiftsansvarige har sin centrala förvaltning, såvida inte beslut om ändamålen och medlen för behandling av personuppgifter fattas vid ett annat av den personuppgiftsansvariges verksamhetsställen i unionen; i sådant fall

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/24/EU av den 9 mars 2011 om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård (EUT L 88, 4.4.2011, s. 45).

bör det andra verksamhetsstället anses vara det huvudsakliga verksamhetsstället. En personuppgiftsansvarigs huvudsakliga verksamhetsställe inom unionen bör avgöras med beaktande av objektiva kriterier och bör inbegripa den faktiska och reella ledning som fattar de huvudsakliga besluten vad avser ändamål och medel för behandlingen med hjälp av en stabil struktur. Detta kriterium bör inte vara avhängigt av om behandlingen av personuppgifter utförs på detta ställe. Att tekniska medel och teknik för behandling av personuppgifter eller behandlingsverksamhet finns och används visar i sig inte att det rör sig om ett huvudsakligt verksamhetsställe och utgör därför inte avgörande kriterier för ett huvudsakligt verksamhetsställe. Personuppgiftsbitrådets huvudsakliga verksamhetsställe bör vara den plats i unionen där denne har sin centrala förvaltning eller, om denne inte har någon central förvaltning inom unionen, den plats inom unionen där den huvudsakliga behandlingen sker. I fall som omfattar både en personuppgiftsansvarig och ett personuppgiftsbiträde bör den behöriga ansvariga tillsynsmyndigheten fortfarande vara tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där den personuppgiftsansvarige har sitt huvudsakliga verksamhetsställe, men den tillsynsmyndighet som gäller för personuppgiftsbiträdet bör betraktas som en berörd tillsynsmyndighet och den tillsynsmyndigheten bör delta i det samarbetsförfarande som föreskrivs i denna förordning. Om utkastet till beslut endast gäller den personuppgiftsansvarige, bör tillsynsmyndigheterna i den eller de medlemsstater där personuppgiftsbiträdet har ett eller flera verksamhetsställen inte under några omständigheter betraktas som berörda tillsynsmyndigheter. Om behandlingen utförs av en koncern bör det kontrollerande företags huvudsakliga verksamhetsställe betraktas som koncernens huvudsakliga verksamhetsställe, utom då behandlingens ändamål och de medel med vilka den utförs fastställs av ett annat företag.

- (37) En koncern bör innefatta ett kontrollerande företag och de företag som detta företag kontrollerar (kontrollerade företag), varvid det kontrollerande företaget bör vara det företag som kan utöva ett dominerande inflytande på de övriga företagen i kraft av exempelvis ägarskap, finansiellt deltagande eller de bestämmelser som det regleras av eller befogenheten att införa regler som rör personuppgiftsskyddet. Ett företag med kontroll över behandlingen av personuppgifter vid företag som är underställda detta företag bör, tillsammans med dessa företag, anses utgöra en koncern.
- (38) Barns personuppgifter förtjänar särskilt skydd, eftersom barn kan vara mindre medvetna om berörda risker, följder och skyddsåtgärder samt om sina rättigheter när det gäller behandling av personuppgifter. Sådant särskilt skydd bör i synnerhet gälla användningen av barns personuppgifter i marknadsföringssyfte eller för att skapa personlighets- eller användarprofiler samt insamling av personuppgifter med avseende på barn när tjänster som erbjuds direkt till barn utnyttjas. Samtycke från den person som har föräldraansvar över ett barn bör inte krävas för förebyggande eller rådgivande tjänster som erbjuds direkt till barn.
- (39) Varje behandling av personuppgifter måste vara laglig och rättvis. Det bör vara klart och tydligt för fysiska personer hur personuppgifter som rör dem insamlas, används, konsulteras eller på annat sätt behandlas samt i vilken utsträckning personuppgifterna behandlas eller kommer att behandlas. Öppenhetsprincipen kräver att all information och kommunikation i samband med behandlingen av dessa personuppgifter är lättillgänglig och lättbegriplig samt att ett klart och tydligt språk används. Den principen gäller framför allt informationen till registrerade om den personuppgiftsansvariges identitet och syftet med behandlingen samt ytterligare information för att sörja för en rättvis och öppen behandling för berörda fysiska personer och deras rätt att erhålla bekräftelse på och meddelande om vilka personuppgifter rörande dem som behandlas. Fysiska personer bör göras medvetna om risker, regler, skyddsåtgärder och rättigheter i samband med behandlingen av personuppgifter och om hur de kan utöva sina rättigheter med avseende på behandlingen. De specifika ändamål som personuppgifterna behandlas för bör vara tydliga och legitima och ha bestämts vid den tidpunkt då personuppgifterna samlades in. Personuppgifterna bör vara adekvata, relevanta och begränsade till vad som är nödvändigt för de ändamål som de behandlas för. Detta kräver i synnerhet att det tillses att den period under vilken personuppgifterna lagras är begränsad till ett strikt minimum. Personuppgifter bör endast behandlas om syftet med behandlingen inte rimligen kan uppnås genom andra medel. För att säkerställa att personuppgifter inte sparas längre än nödvändigt bör den personuppgiftsansvarige införa tidsfrister för radering eller för regelbunden kontroll. Alla rimliga åtgärder bör vidtas för att rätta eller radera felaktiga uppgifter. Personuppgifter bör behandlas på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet och konfidentialitet för personuppgifterna samt förhindrar obehörigt tillträde till och obehörig användning av personuppgifter och den utrustning som används för behandlingen.
- (40) För att behandling ska vara laglig bör personuppgifterna behandlas efter samtycke från den berörda registrerade eller på någon annan legitim grund som fastställts i lag, antingen i denna förordning eller i annan unionsrätt eller

medlemsstaternas nationella rätt enligt denna förordning, vilket inbegriper att de rättsliga skyldigheter som åligger den personuppgiftsansvarige måste fullgöras eller att ett avtal i vilket den registrerade är part måste genomföras eller att åtgärder på begäran av den registrerade måste vidtas innan avtalet ingås.

- (41) När det i denna förordning hänvisas till en rättslig grund eller lagstiftningsåtgärd, innebär detta inte nödvändigtvis en lagstiftningsakt antagen av ett parlament, utan att detta påverkar krav som uppställs i den konstitutionella ordningen i den berörda medlemsstaten. En sådan rättslig grund eller lagstiftningsåtgärd bör dock vara tydlig och precis och dess tillämpning bör vara förutsägbar för personer som omfattas av den, i enlighet med rättspraxis vid Europeiska unionens domstol (nedan kallad *domstolen*) och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.
- (42) När behandling sker efter samtycke från registrerade, bör personuppgiftsansvariga kunna visa att de registrerade har lämnat sitt samtycke till behandlingen. I synnerhet vid skriftliga förklaringar som rör andra frågor bör det finnas skyddsåtgärder som säkerställer att de registrerade är medvetna om att samtycke ges och om hur långt samtycket sträcker sig. I enlighet med rådets direktiv 93/13/EEG ⁽¹⁾ bör en förklaring om samtycke som den personuppgiftsansvarige i förväg formulerat tillhandahållas i en begriplig och lätt tillgänglig form, med användning av ett klart och tydligt språk och utan oskäligen villkor. För att samtycket ska vara informerat bör den registrerade känna till åtminstone den personuppgiftsansvariges identitet och syftet med den behandling för vilken personuppgifterna är avsedda. Samtycke bör inte betraktas som frivilligt om den registrerade inte har någon genuin eller fri valmöjlighet eller inte utan problem kan vägra eller ta tillbaka sitt samtycke.
- (43) För att säkerställa att samtycket lämnas frivilligt bör det inte utgöra giltig rättslig grund för behandling av personuppgifter i ett särskilt fall där det råder betydande ojämlikhet mellan den registrerade och den personuppgiftsansvarige, särskilt om den personuppgiftsansvarige är en offentlig myndighet och det därför är osannolikt att samtycket har lämnats frivilligt när det gäller alla förhållanden som denna särskilda situation omfattar. Samtycke antas inte vara frivilligt om det inte medger att separata samtycken lämnas för olika behandlingar av personuppgifter, trots att detta är lämpligt i det enskilda fallet, eller om genomförandet av ett avtal – inbegripet tillhandahållandet av en tjänst – är avhängigt av samtycket, trots att samtycket inte är nödvändigt för ett sådant genomförande.
- (44) Behandling bör vara laglig när den är nödvändig i samband med avtal eller när det finns en avsikt att ingå ett avtal.
- (45) Behandling som grundar sig på en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige eller behandling som krävs för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning, bör ha en grund i unionsrätten eller i en medlemsstats nationella rätt. Denna förordning medför inte något krav på en särskild lag för varje enskild behandling. Det kan räcka med en lag som grund för flera behandlingar som bygger på en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige eller om behandlingen krävs för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning. Behandlingens syfte bör också fastställas i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt. Därtill skulle man genom denna grund kunna ange denna förordnings allmänna villkor för laglig personuppgiftsbehandling och precisera kraven för att fastställa vem den personuppgiftsansvarige är, vilken typ av personuppgifter som ska behandlas, vilka registrerade som berörs, de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut, ändamålsbegränsningar, lagringstid samt andra åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling. Unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt bör också reglera frågan huruvida en personuppgiftsansvarig som utför en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning ska vara en offentlig myndighet eller någon annan fysisk eller juridisk person som omfattas av offentlig-rättslig lagstiftning eller, om detta motiveras av allmänintresset, vilket inbegriper hälso- och sjukvårdsändamål, såsom folkhälsa och socialt skydd och förvaltning av hälso- och sjukvårdstjänster, av civilrättslig lagstiftning, exempelvis en yrkesorganisation.
- (46) Behandling av personuppgifter bör även anses laglig när den är nödvändig för att skydda ett intresse som är av avgörande betydelse för den registrerades eller en annan fysisk persons liv. Behandling av personuppgifter på

⁽¹⁾ Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäligen villkor i konsumentavtal (EUT L 95, 21.4.1993, s. 29).

grundval av en annan fysisk persons grundläggande intressen bör i princip endast äga rum om behandlingen inte uppenbart kan ha en annan rättslig grund. Vissa typer av behandling kan tjäna både viktiga allmänintressen och intressen som är av grundläggande betydelse för den registrerade, till exempel när behandlingen är nödvändig av humanitära skäl, bland annat för att övervaka epidemier och deras spridning eller i humanitära nödsituationer, särskilt vid naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människan.

- (47) En personuppgiftsansvarigs berättigade intressen, inklusive intressena för en personuppgiftsansvarig till vilken personuppgifter får lämnas ut, eller för en tredje part, kan utgöra rättslig grund för behandling, på villkor att de registrerades intressen eller grundläggande rättigheter och friheter inte väger tyngre, med beaktande av de registrerades rimliga förväntningar till följd av förhållandet till den personuppgiftsansvarige. Ett sådant berättigat intresse kan till exempel finnas när det föreligger ett relevant och lämpligt förhållande mellan den registrerade och den personuppgiftsansvarige i sådana situationer som att den registrerade är kund hos eller arbetar för den personuppgiftsansvarige. Ett berättigat intresse kräver under alla omständigheter en noggrann bedömning, som inbegriper huruvida den registrerade vid tidpunkten för inhämtandet av personuppgifter och i samband med detta rimligen kan förvänta sig att en uppgiftsbehandling för detta ändamål kan komma att ske. Den registrerades intressen och grundläggande rättigheter skulle i synnerhet kunna väga tyngre än den personuppgiftsansvariges intressen, om personuppgifter behandlas under omständigheter där den registrerade inte rimligen kan förvänta sig någon ytterligare behandling. Med tanke på att det är lagstiftarens sak att genom lagstiftning tillhandahålla den rättsliga grunden för de offentliga myndigheternas behandling av personuppgifter, bör den rättsliga grunden inte gälla den behandling de utför som ett led i fullgörandet av sina uppgifter. Sådant behandling av personuppgifter som är absolut nödvändig för att förhindra bedrägerier utgör också ett berättigat intresse för berörd personuppgiftsansvarig. Behandling av personuppgifter för direktmarknadsföring kan betraktas som ett berättigat intresse.
- (48) Personuppgiftsansvariga som ingår i en koncern eller institutioner som är underställda ett centralt organ kan ha ett berättigat intresse att överföra personuppgifter inom koncernen för interna administrativa ändamål, bland annat för behandling av kunders eller anställdas personuppgifter. De allmänna principerna för överföring av personuppgifter, inom en koncern, till företag i tredjeland påverkas inte.
- (49) Behandling av personuppgifter utgör ett berättigat intresse för berörd personuppgiftsansvarig i den mån den är absolut nödvändig och proportionell för att säkerställa nät- och informationssäkerhet, dvs. förmågan hos ett nät eller ett informationssystem att vid en viss tillförlitlighetsnivå tåla olyckshändelser, olagliga handlingar eller illvilligt uppträdande som äventyrar tillgängligheten, autenticiteten, integriteten och konfidentialiteten hos lagrade eller överförda personuppgifter och säkerheten hos besläktade tjänster som tillhandahålls av – eller är tillgängliga via – dessa nät och system, av myndigheter, incidenthanteringsorganisationer (Cert), enheter för hantering av datasäkerhetsincidenter, tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster och tillhandahållare av säkerhetsteknik och säkerhetstjänster. Detta skulle t.ex. kunna innefatta att förhindra obehörigt tillträde till elektroniska kommunikationsnät och felaktig kodfördelning och att sätta stopp för överbelastningsattacker och skador på datasystem och elektroniska kommunikationssystem.
- (50) Behandling av personuppgifter för andra ändamål än de för vilka de ursprungligen samlades in bör endast vara tillåten, när detta är förenligt med de ändamål för vilka personuppgifterna ursprungligen samlades in. I dessa fall krävs det inte någon annan separat rättslig grund än den med stöd av vilken insamlingen av personuppgifter medgavs. Om behandlingen är nödvändig för att fullgöra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning som den personuppgiftsansvarige har fått i uppgift att utföra, kan unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt fastställa och närmare ange för vilka uppgifter och syften ytterligare behandling bör betraktas som förenlig och laglig. Ytterligare behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål bör betraktas som förenlig och laglig behandling av uppgifter. Den rättsliga grund för behandling av personuppgifter som återfinns i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt kan också utgöra en rättslig grund för ytterligare behandling. För att fastställa om ett ändamål med den ytterligare behandlingen är förenligt med det ändamål för vilket personuppgifterna ursprungligen insamlades bör den personuppgiftsansvarige, efter att ha uppfyllt alla krav vad beträffar den ursprungliga behandlingens lagenlighet, bland annat beakta alla kopplingar mellan dessa ändamål och ändamålen med den avsedda ytterligare behandlingen, det sammanhang inom vilket personuppgifterna insamlats, särskilt de registrerades rimliga förväntningar till följd av förhållandet till den personuppgiftsansvarige i fråga om den

art, den planerade ytterligare behandlingens konsekvenser för de registrerade samt förekomsten av lämpliga skyddsåtgärder för både den ursprungliga och den planerade ytterligare behandlingen.

Om den registrerade har gett sitt medgivande eller behandlingen grundar sig på unionsrätten eller på medlemsstaternas nationella rätt som utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle i syfte att säkerställa i synnerhet viktiga mål av allmänt intresse, bör den personuppgiftsansvarige tillåtas att behandla personuppgifterna ytterligare, oavsett om detta är förenligt med ändamålen eller inte. Under alla omständigheter bör tillämpningen av principerna i denna förordning, särskilt informationen till den registrerade om dessa andra ändamål och om dennes rättigheter, inbegripet rätten att göra invändningar, säkerställas. Om den personuppgiftsansvarige anmäler möjliga brott eller hot mot den allmänna säkerheten och i enskilda fall eller i flera fall som rör samma brott eller hot mot den allmänna säkerheten överför dessa personuppgifter till en behörig myndighet, ska detta betraktas som att den personuppgiftsansvarige agerar i ett berättigat intresse. Sådan överföring i den personuppgiftsansvariges berättigade intresse eller ytterligare behandling av personuppgifter bör emellertid vara förbjuden, om behandlingen inte är förenlig med lagstadgad eller yrkesmässig tystnadsplikt eller annan bindande tystnadsplikt.

- (51) Personuppgifter som till sin natur är särskilt känsliga med hänsyn till grundläggande rättigheterna och friheter bör åtnjuta särskilt skydd, eftersom behandling av sådana uppgifter kan innebära betydande risker för de grundläggande rättigheterna och friheterna. Dessa personuppgifter bör även inbegripa personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, varvid användningen av termen *ras* i denna förordning inte innebär att unionen godtar teorier som söker fastställa förekomsten av skilda människoraser. Behandling av foton bör inte systematiskt anses utgöra behandling av särskilda kategorier av personuppgifter, eftersom foton endast definieras som biometriska uppgifter när de behandlas med särskild teknik som möjliggör identifiering eller autentisering av en fysisk person. Sådana personuppgifter bör inte behandlas, såvida inte behandling medges i särskilda fall som fastställs i denna förordning, med beaktande av att det i medlemsstaternas lagstiftning får införas särskilda bestämmelser om dataskydd för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning i syfte att fullgöra en rättslig skyldighet eller en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning som den personuppgiftsansvarige har fått i uppgift att utföra. Utöver de särskilda kraven för sådan behandling, bör de allmänna principerna och andra bestämmelser i denna förordning tillämpas, särskilt när det gäller villkoren för laglig behandling. Undantag från det allmänna förbudet att behandla sådana särskilda kategorier av personuppgifter bör uttryckligen fastställas, bland annat om den registrerade lämnar sitt uttryckliga samtycke eller för att tillgodose specifika behov, i synnerhet när behandlingen utförs inom ramen för legitima verksamheter som bedrivs av vissa sammanslutningar eller stiftelser i syfte att göra det möjligt att utöva grundläggande friheter.
- (52) Undantag från förbudet att behandla särskilda kategorier av personuppgifter bör även tillåtas om de föreskrivs i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt och underkastas lämpliga skyddsåtgärder för att skydda personuppgifter och övriga grundläggande rättigheter, när allmänintresset motiverar detta, i synnerhet i fråga om behandling av personuppgifter inom ramen för arbetsrätt och sociallagstiftning, däribland pensioner, och för hälsosäkerhetsändamål, övervaknings- och varningssyften, förebyggande eller kontroll av smittsamma sjukdomar och andra allvarliga hot mot hälsan. Detta undantag får göras för hälsoändamål, inbegripet folkhälsa och förvaltningen av hälso- och sjukvårdstjänster, särskilt för att säkerställa kvalitet och kostnadseffektivitet i de förfaranden som används vid prövningen av ansökningar om förmåner och tjänster inom sjukförsäkringssystemet, eller för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål. Genom undantag bör man även tillåta behandling av sådana personuppgifter där så krävs för fastställande, utövande eller försvar av rättsliga anspråk, oavsett om detta sker inom ett domstolsförfarande eller inom ett administrativt eller ett utomrättsligt förfarande.
- (53) Särskilda kategorier av personuppgifter som förtjänar ett mer omfattande skydd bör endast behandlas i hälsorelaterade syften om detta krävs för att uppnå dessa syften och gagnar fysiska personer och samhället i stort, särskilt inom ramen för förvaltningen av tjänster för hälso- och sjukvård och social omsorg och deras system, inbegripet behandling som utförs av förvaltningen och centrala nationella hälsovårdsmyndigheter av sådana uppgifter för syften som hör samman med kvalitetskontroll, information om förvaltningen samt allmän nationell och lokal tillsyn över hälso- och sjukvårdssystemet och systemet för social omsorg och säkerställande av kontinuitet inom hälso- och sjukvård och social omsorg samt gränsöverskridande hälso- och sjukvård eller hälsosäkerhet, syften som hör samman med övervakning samt varningssyften eller för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål som baseras på unionsrätten eller på medlemsstaternas nationella rätt, vilka måste ha ett syfte av allmänt intresse, samt studier som genomförs av allmänt intresse på folkhälsoområdet. Denna förordning bör därför innehålla harmoniserade villkor för behandling av särskilda kategorier av personuppgifter om hälsa, vad gäller särskilda behov, i synnerhet när behandlingen av uppgifterna utförs för vissa hälsorelaterade syften av personer som enligt lag är underkastade

yrkesmässig tystnadsplikt. Unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt bör föreskriva särskilda och lämpliga åtgärder som skyddar fysiska personers grundläggande rättigheter och personuppgifter. Medlemsstaterna bör få behålla eller införa ytterligare villkor, även begränsningar, för behandlingen av genetiska eller biometriska uppgifter eller uppgifter om hälsa. Detta bör emellertid inte hindra det fria flödet av personuppgifter inom unionen, när villkoren tillämpas på gränsöverskridande behandling av sådana uppgifter.

- (54) På folkhälsoområdet kan det bli nödvändigt att med hänsyn till ett allmänt intresse behandla särskilda kategorier av personuppgifter utan att den registrerades samtycke inhämtas. Sådan behandling bör förutsätta lämpliga och särskilda åtgärder för att skydda fysiska personers rättigheter och friheter. I detta sammanhang bör *folkhälsa* tolkas enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1338/2008 ⁽¹⁾, nämligen alla aspekter som rör hälsosituationen, dvs. allmänhetens hälsotillstånd, inbegripet sjuklighet och funktionshinder, hälsans bestämningfaktorer, hälso- och sjukvårdsbehov, resurser inom hälso- och sjukvården, tillhandahållande av och allmän tillgång till hälso- och sjukvård, utgifter för och finansiering av hälso- och sjukvården samt dödsorsaker. Sådan behandling av uppgifter om hälsa av allmänt intresse bör inte innebära att personuppgifter behandlas för andra ändamål av tredje part, exempelvis arbetsgivare eller försäkrings- och bankföretag.
- (55) Myndigheters behandling av personuppgifter på officiellt erkända religiösa sammanslutningars vägnar i syften som fastställs i grundlag eller i folkrätten anses också grunda sig på ett allmänt intresse.
- (56) Om det för att det demokratiska systemet ska fungera i samband med allmänna val är nödvändigt att politiska partier i vissa medlemsstater samlar in personuppgifter om fysiska personers politiska uppfattningar, får behandling av sådana uppgifter tillåtas med hänsyn till ett allmänt intresse, på villkor att lämpliga skyddsåtgärder fastställs.
- (57) Om de personuppgifter som behandlas av en personuppgiftsansvarig inte gör det möjligt för denne att identifiera en fysisk person, bör den personuppgiftsansvarige inte vara tvungen att skaffa ytterligare information för att kunna identifiera den registrerade, om ändamålet endast är att följa någon av bestämmelserna i denna förordning. Den personuppgiftsansvarige bör dock inte vägra att ta emot kompletterande uppgifter som den registrerade lämnat som stöd för utövandet av sina rättigheter. Identifiering bör omfatta digital identifiering av en registrerad, till exempel genom en autentiseringsmekanism, exempelvis samma identifieringsinformation som används av den registrerade för att logga in på den nättjänst som tillhandahålls av den personuppgiftsansvarige.
- (58) Öppenhetsprincipen kräver att all information som riktar sig till allmänheten eller till registrerade är kortfattad, lättåtkomlig och lättbegriplig samt utformad på ett tydligt och enkelt språk samt att man vid behov använder visualisering. Denna information kan ges elektroniskt, exempelvis på en webbplats, när den riktar sig till allmänheten. Detta är särskilt relevant i situationer där mängden olika aktörer och den tekniska komplexiteten gör det svårt för den registrerade att veta och förstå om personuppgifter som rör honom eller henne samlas in, vem som gör det och för vilket syfte, exempelvis i fråga om reklam på nätet. Eftersom barn förtjänar särskilt skydd, bör all information och kommunikation som riktar sig till barn utformas på ett tydligt och enkelt språk som barnet lätt kan förstå.
- (59) Förfaranden bör fastställas som gör det lättare för registrerade att utöva sina rättigheter enligt denna förordning, inklusive mekanismer för att begära och i förekommande fall kostnadsfritt få tillgång till och erhålla rättelse eller radering av personuppgifter samt för att utöva rätten att göra invändningar. Den personuppgiftsansvarige bör också tillhandahålla hjälpmedel för elektroniskt ingivna framställningar, särskilt i fall då personuppgifter behandlas elektroniskt. Personuppgiftsansvariga bör utan onödigt dröjsmål och senast inom en månad vara skyldiga att besvara registrerades önskemål och lämna en motivering, om de inte avser att uppfylla sådana önskemål.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1338/2008 av den 16 december 2008 om gemenskapsstatistik om folkhälsa och hälsa och säkerhet i arbetet (EUTL 354, 31.12.2008, s. 70).

- (60) Principerna om rättvis och öppen behandling fordrar att den registrerade informeras om att behandling sker och syftet med den. Den personuppgiftsansvarige bör till den registrerade lämna all ytterligare information som krävs för att säkerställa en rättvis och öppen behandling, med beaktande av personuppgiftsbehandlingens specifika omständigheter och sammanhang. Dessutom bör den registrerade informeras om förekomsten av profilering samt om konsekvenserna av sådan profilering. Om personuppgifterna samlas in från den registrerade, bör denne även informeras om huruvida han eller hon är skyldig att tillhandahålla personuppgifterna och om konsekvenserna om han eller hon inte lämnar dem. Denna information får tillhandahållas kombinerad med standardiserade symboler för att ge en överskådlig, begriplig, lättläst och meningsfull överblick över den planerade behandlingen. Om sådana symboler visas elektroniskt bör de vara maskinläsbara.
- (61) Information om behandling av personuppgifter som rör den registrerade bör lämnas till honom eller henne vid den tidpunkt då personuppgifterna samlas in från den registrerade eller, om personuppgifterna erhålls direkt från en annan källa, inom en rimlig period, beroende på omständigheterna i fallet. Om personuppgifter legitimt kan lämnas ut till en annan mottagare, bör de registrerade informeras första gången personuppgifterna lämnas ut till denna mottagare. Om den personuppgiftsansvarige avser att behandla personuppgifter för ett annat ändamål än det för vilket uppgifterna insamlades, bör denne före ytterligare behandling informera den registrerade om detta andra syfte och lämna annan nödvändig information. Om personuppgifternas ursprung inte kan meddelas den registrerade på grund av att olika källor har använts, bör allmän information ges.
- (62) Det är dock inte nödvändigt att införa någon skyldighet att tillhandahålla information, om den registrerade redan innehar denna information, om registreringen eller utlämnandet av personuppgifterna uttryckligen föreskrivs i lag eller om det visar sig vara omöjligt eller skulle medföra orimliga ansträngningar att tillhandahålla den registrerade informationen. Det sistnämnda skulle särskilt kunna vara fallet om behandlingen sker för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål. I detta avseende bör antalet registrerade, uppgifternas ålder och lämpliga skyddsåtgärder beaktas.
- (63) Den registrerade bör ha rätt att få tillgång till personuppgifter som insamlats om denne samt på enkelt sätt och med rimliga intervall kunna utöva denna rätt, för att vara medveten om att behandling sker och kunna kontrollera att den är laglig. Detta innefattar rätten för registrerade att få tillgång till uppgifter om sin hälsa, exempelvis uppgifter i läkarjournaler med t.ex. diagnoser, undersökningsresultat, bedömningar av behandlande läkare och eventuella vårdbehandlingar eller interventioner. Alla registrerade bör därför ha rätt att få kännedom och underrättelse om framför allt orsaken till att personuppgifterna behandlas, om möjligt vilken tidsperiod behandlingen pågår, vilka som mottar personuppgifterna, bakomliggande logik i samband med automatisk behandling av personuppgifter och, åtminstone när behandlingen bygger på profilering, konsekvenserna av sådan behandling. Om möjligt bör den personuppgiftsansvarige kunna ge fjärråtkomst till ett säkert system genom vilket den registrerade kan få direkt åtkomst till sina personuppgifter. Denna rätt bör inte inverka menligt på andras rättigheter eller friheter, t.ex. affärshemligheter eller immateriell äganderätt och särskilt inte på upphovsrätt som skyddar programvaran. Resultatet av dessa överväganden bör dock inte bli att den registrerade förvägras all information. Om den personuppgiftsansvarige behandlar en stor mängd uppgifter om den registrerade, bör den personuppgiftsansvarige kunna begära att den registrerade lämnar uppgift om vilken information eller vilken behandling en framställan avser, innan informationen lämnas ut.
- (64) Personuppgiftsansvariga bör vidta alla rimliga åtgärder för att kontrollera identiteten på en registrerad som begär tillgång, särskilt inom ramen för nättjänster och i fråga om nätidentifierare. Personuppgiftsansvariga bör inte behålla personuppgifter enbart för att kunna agera vid en potentiell begäran.
- (65) Den registrerade bör ha rätt att få sina personuppgifter rättade och en rätt att bli bortglömd, om lagringen av uppgifterna strider mot denna förordning eller unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av. En registrerad bör särskilt ha rätt att få sina personuppgifter raderade och kunna begära att dessa personuppgifter inte behandlas, om de inte längre behövs med tanke på de ändamål för vilka de samlats in eller på annat sätt behandlats, om en registrerad har återtagit sitt samtycke till behandling eller invänder mot behandling av personuppgifter som rör honom eller henne, eller om behandlingen av hans eller

hennes personuppgifter på annat sätt inte överensstämmer med denna förordning. Denna rättighet är särskilt relevant när den registrerade har gett sitt samtycke som barn, utan att vara fullständigt medveten om riskerna med behandlingen, och senare vill ta bort dessa personuppgifter, särskilt på internet. Den registrerade bör kunna utöva denna rätt även när han eller hon inte längre är barn. Ytterligare lagring av personuppgifterna bör dock vara laglig, om detta krävs för att utöva yttrandefrihet och informationsfrihet, för att uppfylla en rättslig förpliktelse, för att utföra en uppgift i av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning som anförtrots den personuppgiftsansvarige, med anledning av ett allmänt intresse inom folkhälsoområdet, för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål eller för fastställande, utövande eller försvar av rättsliga anspråk.

- (66) För att stärka "rätten att bli bortglömd" i nätmiljön bör rätten till radering utvidgas genom att personuppgiftsansvariga som offentliggjort personuppgifter är förpliktigade att vidta rimliga åtgärder, däribland tekniska åtgärder, för att informera de personuppgiftsansvariga som behandlar dessa personuppgifter om att den registrerade har begärt radering av alla länkar till och kopior eller reproduktioner av dessa personuppgifter. I samband med detta bör den personuppgiftsansvarige vidta rimliga åtgärder, med beaktande av tillgänglig teknik och de hjälpmedel som står den personuppgiftsansvarige till buds, däribland tekniska åtgärder, för att informera de personuppgiftsansvariga som behandlar personuppgifterna om den registrerades begäran.
- (67) Sätten att begränsa behandlingen av personuppgifter kan bland annat innebära att man tillfälligt flyttar de valda personuppgifterna till ett annat databehandlingssystem, gör de valda uppgifterna otillgängliga för användare eller tillfälligt avlägsnar offentliggjorda uppgifter från en webbplats. I automatiserade register bör begränsningen av behandlingen i princip ske med tekniska medel på ett sådant sätt att personuppgifterna inte blir föremål för ytterligare behandling och inte kan ändras. Det förhållande att behandlingen av personuppgifter är begränsad bör klart anges inom systemet.
- (68) För att ytterligare förbättra kontrollen över sina egna uppgifter bör den registrerade, om personuppgifterna behandlas automatiskt, också tillåtas att motta de personuppgifter som rör honom eller henne, som han eller hon har tillhandahållit den personuppgiftsansvarige, i ett strukturerat, allmänt använt, maskinläsbart och kompatibelt format och överföra dessa till en annan personuppgiftsansvarig. Personuppgiftsansvariga bör uppmuntras att utveckla kompatibla format som möjliggör dataportabilitet. Denna rättighet bör vara tillämplig om den registrerade har tillhandahållit uppgifterna efter att ha lämnat sitt samtycke eller om behandlingen är nödvändig för att ett avtal ska kunna genomföras. Den bör inte vara tillämplig om behandlingen utgår från en annan rättslig grund än samtycke eller avtal. På grund av sin art bör denna rättighet inte utövas mot personuppgiftsansvariga som behandlar personuppgifter som ett led i myndighetsutövning. Därför bör den inte vara tillämplig när behandlingen av personuppgifterna är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning som utförs av den personuppgiftsansvarige. Den registrerades rätt att överföra eller motta personuppgifter som rör honom eller henne innebär inte någon skyldighet för de personuppgiftsansvariga att införa eller upprätthålla behandlingssystem som är tekniskt kompatibla. Om mer än en registrerad berörs inom en viss uppsättning personuppgifter, bör rätten att motta personuppgifterna inte inverka på andra registrerades rättigheter och friheter enligt denna förordning. Denna rättighet bör inte heller påverka den registrerades rätt att få till stånd radering av personuppgifter och de inskränkningar av denna rättighet vilka anges i denna förordning och bör i synnerhet inte medföra radering av personuppgifter om den registrerade som denne har lämnat för genomförande av ett avtal, i den utsträckning och så länge som personuppgifterna krävs för genomförande av avtalet. Om det är tekniskt möjligt, bör den registrerade ha rätt till direkt överföring av personuppgifterna från en personuppgiftsansvarig till en annan.
- (69) När personuppgifter lagligen får behandlas, eftersom behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i en myndighetsutövning som utförs av den personuppgiftsansvarige, eller på grund av en personuppgiftsansvarigs eller en tredje parts berättigade intressen, bör alla registrerade ändå ha rätt att göra invändningar mot behandling av personuppgifter som rör de registrerades särskilda situation. Det bör ankomma på den personuppgiftsansvarige att visa att dennes tvingande berättigade intressen väger tyngre än den registrerades intressen eller grundläggande rättigheter och friheter.
- (70) Om personuppgifter behandlas för direktmarknadsföring, bör den registrerade, oavsett om det handlar om inledande eller ytterligare behandling, ha rätt att när som helst kostnadsfritt invända mot sådan behandling, inbegripet profilering, i den mån denna är kopplad till direktmarknadsföring. Denna rättighet bör uttryckligen meddelas den registrerade och redovisas tydligt, klart och åtskilt från annan information.

- (71) Den registrerade bör ha rätt att inte bli föremål för ett beslut, vilket kan innebära en åtgärd, med bedömning av personliga aspekter rörande honom eller henne, vilket enbart grundas på automatiserad behandling och medför rättsverkan för honom eller henne eller på liknande sätt i betydande grad påverkar honom eller henne, såsom ett automatiserat avslag på en kreditansökan online eller e-rekrytering utan personlig kontakt. Sådan behandling omfattar "profilering" i form av automatisk behandling av personuppgifter med bedömning av personliga aspekter rörande en fysisk person, särskilt för att analysera eller förutse aspekter avseende den registrerades arbetsprestation, ekonomiska situation, hälsa, personliga preferenser eller intressen, pålitlighet eller beteende, vistelseort eller förflyttningar, i den mån dessa har rättsverkan rörande honom eller henne eller på liknande sätt i betydande grad påverkar honom eller henne. Beslutsfattande grundat på sådan behandling, inbegripet profilering, bör dock tillåtas när det uttryckligen beviljas genom unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av, inbegripet för sådan övervakning och sådant förebyggande av bedrägerier och skatteundandragande som genomförs i enlighet med unionsinstitutionernas eller de nationella tillsynsorganens bestämmelser, standarder och rekommendationer samt för att sörja för tillförlitlighet hos en tjänst som tillhandahålls av den personuppgiftsansvarige, eller när det krävs för ingående eller genomförande av ett avtal mellan den registrerade och en personuppgiftsansvarig eller den registrerade har gett sitt uttryckliga samtycke. Denna form av uppgiftsbehandling bör under alla omständigheter omgärdas av lämpliga skyddsåtgärder, som bör inkludera specifik information till den registrerade och rätt till mänskligt ingripande, att framföra sina synpunkter, att erhålla en förklaring till det beslut som fattas efter sådan bedömning och att överklaga beslutet. Sådana åtgärder bör inte gälla barn.

I syfte att sörja för rättvis och transparent behandling med avseende på den registrerade, med beaktande av omständigheterna och det sammanhang i vilket personuppgifterna behandlas, bör den personuppgiftsansvarige använda adekvata matematiska eller statistiska förfaranden för profilering, genomföra tekniska och organisatoriska åtgärder som framför allt säkerställer att faktorer som kan medföra felaktigheter i personuppgifter korrigeras och att risken för fel minimeras samt säkra personuppgifterna på sådant sätt att man beaktar potentiella risker för den registrerades intressen och rättigheter och förhindrar bland annat diskriminerande effekter för fysiska personer, på grund av ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religion eller övertygelse, medlemskap i fackföreningar, genetisk status eller hälsostatus eller sexuell läggning, eller som leder till åtgärder som får sådana effekter. Automatiserat beslutsfattande och profilering baserat på särskilda kategorier av personuppgifter bör endast tillåtas på särskilda villkor.

- (72) Profilering omfattas av denna förordnings bestämmelser om behandling av personuppgifter, såsom de rättsliga grunderna för behandlingen och principer för dataskydd. Europeiska dataskyddsstyrelsen som inrättas genom denna förordning (nedan kallad *styrelsen*) bör kunna utfärda riktlinjer i detta avseende.
- (73) Begränsningar med avseende på specifika principer och rätten till information, tillgång till och rättelse eller radering av personuppgifter, rätten till dataportabilitet, rätten att göra invändningar, profileringsbaserade beslut samt information till den registrerade om personuppgiftsincidenter och vissa av den personuppgiftsansvariges relaterade skyldigheter kan införas genom unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, i den mån de är nödvändiga och proportionella i ett demokratiskt samhälle för att upprätthålla den allmänna säkerheten, exempelvis för att skydda människoliv, särskilt vid naturkatastrofer eller katastrofer framkallade av människan, vid förebyggande, förhindrande, utredning och lagföring av brott eller verkställande av straffrättsliga sanktioner, inbegripet skydd mot samt förebyggande och förhindrande av hot mot den allmänna säkerheten eller överträdelser av etiska principer för reglerade yrken, vad gäller unionens eller en medlemsstats övriga viktiga mål av allmänt intresse, särskilt om de är av stort ekonomiskt eller finansiellt intresse för unionen eller en medlemsstat, förande av offentliga register som förs av hänsyn till ett allmänt intresse, ytterligare behandling av arkiverade personuppgifter för att tillhandahålla specifik information om politiskt beteende under tidigare totalitära regimer eller skydd av den registrerade eller andras rättigheter och friheter, inklusive socialt skydd, folkhälsa och humanitära skäl. Dessa begränsningar bör överensstämma med kraven i stadgan och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
- (74) Personuppgiftsansvariga bör åläggas ansvaret för all behandling av personuppgifter som de utför eller som utförs på deras vägnar. Personuppgiftsansvariga bör särskilt vara skyldiga att vidta lämpliga och effektiva åtgärder och kunna visa att behandlingen är förenlig med denna förordning, även vad gäller åtgärdernas effektivitet. Man bör inom dessa åtgärder beakta behandlingens art, omfattning, sammanhang och ändamål samt risken för fysiska personers rättigheter och friheter.

- (75) Risken för fysiska personers rättigheter och friheter, av varierande sannolikhetsgrad och allvar, kan uppkomma till följd av personuppgiftsbehandling som skulle kunna medföra fysiska, materiella eller immateriella skador, i synnerhet om behandlingen kan leda till diskriminering, identitetsstöld eller bedrägeri, ekonomisk förlust, skadat anseende, förlust av konfidentialitet när det gäller personuppgifter som omfattas av tystnadsplikt, obehörigt hävande av pseudonymisering eller annan betydande ekonomisk eller social nackdel, om registrerade kan berövas sina rättigheter och friheter eller hindras att utöva kontroll över sina personuppgifter, om personuppgifter behandlas som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religion eller övertygelse eller medlemskap i fackförening, om genetiska uppgifter, uppgifter om hälsa eller sexualliv eller fällande domar i brottmål samt överträdelse eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder behandlas, om personliga aspekter bedöms, framför allt analyser eller förutsägelser beträffande sådant som rör arbetsprestationer, ekonomisk ställning, hälsa, personliga preferenser eller intressen, tillförlitlighet eller beteende, vistelseort eller förflyttningar, i syfte att skapa eller använda personliga profiler, om det sker behandling av personuppgifter rörande sårbara fysiska personer, framför allt barn, eller om behandlingen inbegriper ett stort antal personuppgifter och gäller ett stort antal registrerade.
- (76) Hur sannolik och allvarlig risken för den registrerades rättigheter och friheter är bör fastställas utifrån behandlingens art, omfattning, sammanhang och ändamål. Risken bör utvärderas på grundval av en objektiv bedömning, genom vilken det fastställs huruvida uppgiftsbehandlingen inbegriper en risk eller en hög risk.
- (77) Vägledning för den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets genomförande av lämpliga åtgärder och för påvisande av att behandlingen är förenlig med denna förordning, särskilt när det gäller att kartlägga den risk som är förknippad med behandlingen och bedöma dess ursprung, art, sannolikhetsgrad och allvar samt fastställa bästa praxis för att minska risken, kan framför allt ges genom godkända uppförandekoder, godkänd certifiering, riktlinjer från styrelsen eller genom anvisningar från ett dataskyddsbud. Styrelsen kan också utfärda riktlinjer för uppgiftsbehandling som inte bedöms medföra någon hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter samt ange vilka åtgärder som i sådana fall kan vara tillräckliga för att bemöta en sådan risk.
- (78) Skyddet av fysiska personers rättigheter och friheter i samband med behandling av personuppgifter förutsätter att lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder vidtas, så att kraven i denna förordning uppfylls. För att kunna visa att denna förordning följs bör den personuppgiftsansvarige anta interna strategier och vidta åtgärder, särskilt för att uppfylla principerna om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard. Sådana åtgärder kan bland annat bestå av att uppgiftsbehandlingen minimeras, att personuppgifter snarast möjligt pseudonymiseras, att öppenhet om personuppgifternas syfte och behandling iakttas, att den registrerade får möjlighet att övervaka uppgiftsbehandlingen och att den personuppgiftsansvarige får möjlighet att skapa och förbättra säkerhetsanordningar. Vid utveckling, utformning, urval och användning av applikationer, tjänster och produkter som är baserade på behandling av personuppgifter eller behandlar personuppgifter för att uppfylla sitt syfte bör producenterna av dessa produkter, tjänster och applikationer uppmanas att beakta rätten till dataskydd när sådana produkter, tjänster och applikationer utvecklas och utformas och att, med tillbörlig hänsyn till den tekniska utvecklingen, säkerställa att personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbitråden kan fullgöra sina skyldigheter avseende dataskydd. Principerna om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard bör också beaktas vid offentliga upphandlingar.
- (79) Skyddet av de registrerades rättigheter och friheter samt de personuppgiftsansvarigas och personuppgiftsbitrådenas ansvar, även i förhållande till tillsynsmyndigheternas övervakning och åtgärder, kräver ett tydligt fastställande av vem som bär ansvaret enligt denna förordning, bl.a. när personuppgiftsansvariga gemensamt fastställer ändamål och medel för en behandling tillsammans med andra personuppgiftsansvariga eller när en behandling utförs på en personuppgiftsansvarigs vägnar.
- (80) När personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbitråden som inte är etablerade inom unionen behandlar personuppgifter om registrerade som befinner sig inom unionen och det bakomliggande syftet med uppgiftsbehandlingen är att erbjuda de registrerade personerna i unionen varor eller tjänster, oberoende av om de registrerade personerna måste betala för dem, eller att övervaka deras beteende i den mån beteendet äger rum i unionen, bör de personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbitrådena utnämna en företrädare, såvida inte behandlingen endast är tillfällig, inte omfattar behandling i särskilda kategorier av personuppgifter eller behandling av personuppgifter om fällande domar i brottmål samt överträdelse och det är

osannolikt att den inbegriper en risk för fysiska personers rättigheter och friheter, med beaktande av behandlingens art, sammanhang, omfattning och ändamål eller om den personuppgiftsansvarige är en myndighet eller ett organ. Företrädaren bör agera på den personuppgiftsansvariges eller på personuppgiftsbitrådets vägnar och kan kontaktas av samtliga tillsynsmyndigheter. Företrädaren bör uttryckligen utses genom en skriftlig fullmakt från den personuppgiftsansvarige eller från personuppgiftsbitrådet att agera på dennes vägnar med avseende på dennes skyldigheter enligt denna förordning. Utnämningen av företrädaren inverkar inte på den personuppgiftsansvariges eller på personuppgiftsbitrådets ansvar enligt denna förordning. Företrädaren bör utföra sina uppgifter i enlighet med erhållen fullmakt från den personuppgiftsansvarige eller från personuppgiftsbitrådet, vilket inbegriper samarbete med de behöriga tillsynsmyndigheterna i fråga om alla åtgärder som vidtas för att sörja för efterlevnad av denna förordning. Den utsedda företrädaren bör underkastas verkställighetsförfaranden i händelse den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbitrådet inte uppfyller sina skyldigheter.

- (81) För att se till att kraven i denna förordning uppfylls vad gäller behandling som av ett personuppgiftsbiträde ska utföras på en personuppgiftsansvarigs vägnar ska den personuppgiftsansvarige, när denne anförtror behandling åt ett personuppgiftsbiträde, endast använda personuppgiftsbitråden som ger tillräckliga garantier, i synnerhet i fråga om sakkunskap, tillförlitlighet och resurser, för att genomföra tekniska och organisatoriska åtgärder som uppfyller kraven i denna förordning, bl.a. vad gäller säkerhet i samband med behandlingen av uppgifter. Personuppgiftsbitrådets anslutning till en godkänd uppförandekod eller en godkänd certifieringsmekanism kan användas som ett sätt att påvisa att den personuppgiftsansvarige fullgör sina skyldigheter. När uppgifter behandlas av ett personuppgiftsbiträde, bör hanteringen regleras genom ett avtal eller en annan rättsakt enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt mellan personuppgiftsbitrådet och den personuppgiftsansvarige, där föremålet för behandlingen, behandlingens varaktighet, art och ändamål, typen av personuppgifter och kategorier av registrerade anges, med beaktande av personuppgiftsbitrådets specifika arbets- och ansvarsuppgifter inom ramen för den behandling som ska utföras och risken med avseende på den registrerades rättigheter och friheter. Den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbitrådet får välja att använda sig av ett enskilt avtal eller standardavtalsklausuler som antingen antas direkt av kommissionen eller av en tillsynsmyndighet i enlighet med mekanismen för enhetlighet och därefter antas av kommissionen. Efter det att behandlingen på den personuppgiftsansvariges vägnar har avslutats, bör personuppgiftsbitrådet återlämna eller radera personuppgifterna, beroende på vad den personuppgiftsansvarige väljer, såvida inte lagring av personuppgifterna krävs enligt den unionsrätt eller medlemsstaternas nationella rätt som personuppgiftsbitrådet omfattas av.
- (82) För att påvisa att denna förordning följs bör de personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbitrådena föra register över behandling som sker under deras ansvar. Alla personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbitråden bör vara skyldiga att samarbeta med tillsynsmyndigheten och på dennas begäran göra detta register tillgängligt, så att det kan tjäna som grund för övervakningen av behandlingen.
- (83) För att upprätthålla säkerheten och förhindra behandling som bryter mot denna förordning bör personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbitråden utvärdera riskerna med behandlingen och vidta åtgärder, såsom kryptering, för att minska dem. Åtgärderna bör säkerställa en lämplig säkerhetsnivå, inbegripet konfidentialitet, med beaktande av den senaste utvecklingen och genomförandekostnader i förhållande till riskerna och vilken typ av personuppgifter som ska skyddas. Vid bedömningen av datasäkerhetsrisken bör man även beakta de risker som personuppgiftsbehandling medför, såsom förstöring, förlust eller ändringar genom olyckshändelse eller otillåtna handlingar eller obehörigt röjande av eller obehörig åtkomst till de personuppgifter som överförts, lagrats eller på annat sätt behandlats, framför allt när denna kan medföra fysisk, materiell eller immateriell skada.
- (84) I syfte att sörja för bättre efterlevnad av denna förordning när behandlingen sannolikt kan innebära en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter, bör den personuppgiftsansvarige vara ansvarig för att en konsekvensbedömning utförs avseende dataskydd för att bedöma framför allt riskens ursprung, art, särdrag och allvar. Resultatet av denna bedömning bör beaktas vid fastställandet av de lämpliga åtgärder som ska vidtas för att visa att behandlingen av personuppgifter är förenlig med denna förordning. I de fall en konsekvensbedömning avseende dataskydd ger vid handen att uppgiftsbehandlingen medför en hög risk, som den personuppgiftsansvarige inte kan begränsa genom lämpliga åtgärder med avseende på tillgänglig teknik och genomförandekostnader, bör ett samråd med tillsynsmyndigheten ske före behandlingen.
- (85) En personuppgiftsincident som inte snabbt åtgärdas på lämpligt sätt kan för fysiska personer leda till fysisk, materiell eller immateriell skada, såsom förlust av kontrollen över de egna personuppgifterna eller till begränsning av deras rättigheter, diskriminering, identitetsstöld eller bedrägeri, ekonomisk förlust, obehörigt hävande av pseudonymisering, skadat anseende, förlust av konfidentialitet när det gäller personuppgifter som omfattas av tystnadsplikt, eller till annan ekonomisk eller social nackdel för den berörda fysiska personen. Så

snart en personuppgiftsansvarig blir medveten om att en personuppgiftsincident har inträffat, bör den personuppgiftsansvarige därför anmäla personuppgiftsincidenten till tillsynsmyndigheten utan onödigt dröjsmål och, om så är möjligt, inom 72 timmar efter att ha blivit medveten om denna, om inte den personuppgiftsansvarige, i enlighet med ansvarsprincipen, kan påvisa att det är osannolikt att personuppgiftsincidenten kommer att medföra en risk för fysiska personers rättigheter och friheter. Om en sådan anmälan inte kan ske inom 72 timmar, bör skälen till fördröjningen åtfölja anmälan och information får lämnas i omgångar utan otillbörligt vidare dröjsmål.

- (86) Den personuppgiftsansvarige bör utan onödigt dröjsmål underrätta den registrerade om en personuppgiftsincident, om personuppgiftsincidenten sannolikt kommer att medföra en hög risk för den fysiska personens rättigheter och friheter, så att denne kan vidta nödvändiga försiktighetsåtgärder. Denna underrättelse bör beskriva personuppgiftsincidentens art samt innehålla rekommendationer för den berörda fysiska personen om hur de potentiella negativa effekterna kan mildras. De registrerade bör underrättas så snart detta rimligtvis är möjligt, i nära samarbete med tillsynsmyndigheten och i enlighet med den vägledning som lämnats av den eller andra relevanta myndigheter, exempelvis brottsbekämpande myndigheter. Till exempel kräver behovet av att mildra en omedelbar skaderisk att de registrerade underrättas omedelbart, medan behovet av att vidta lämpliga åtgärder vid fortlopande eller likartade personuppgiftsincidenter däremot kan motivera längre tid för underrättelsen.
- (87) Det bör undersökas huruvida alla lämpliga tekniska skyddsåtgärder och alla lämpliga organisatoriska åtgärder har vidtagits för att omedelbart fastställa om en personuppgiftsincident har ägt rum och skyndsamt informera tillsynsmyndigheten och den registrerade. Att en anmälan gjordes utan onödigt dröjsmål bör fastställas med hänsyn tagen bl.a. till personuppgiftsincidentens art och svårighetsgrad och dess följder och negativa effekter för den registrerade. En sådan anmälan kan leda till ett ingripande från tillsynsmyndighetens sida i enlighet med dess uppgifter och befogenheter enligt denna förordning.
- (88) När ingående regler fastställs för format och förfaranden för anmälan av personuppgiftsincidenter, bör vederbörlig hänsyn tas till omständigheterna kring incidenten, däribland om personuppgifterna var skyddade av lämpliga tekniska skyddsåtgärder, som betydligt begränsar sannolikheten för identitetsbedrägeri eller andra former av missbruk. Dessutom bör sådana regler och förfaranden beakta brottsbekämpande myndigheters berättigade intressen, där en för tidig redovisning kan riskera att i onödan hämma utredning av omständigheterna kring en personuppgiftsincident.
- (89) Direktiv 95/46/EG föreskrev en allmän skyldighet att anmäla behandling av personuppgifter till tillsynsmyndigheterna. Denna skyldighet medförde administrativa och ekonomiska bördor, men förbättrade inte alltid personuppgiftsskyddet. Sådana övergripande och allmänna anmälningskyldigheter bör därför avskaffas och ersättas av effektiva förfaranden och mekanismer som i stället inriktas på de typer av behandlingar som sannolikt innebär en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter, i kraft av deras art, omfattning, sammanhang och ändamål. Dessa behandlingar kan vara sådana som särskilt inbegriper användning av ny teknik eller är av en ny typ, för vilken konsekvensbedömning avseende uppgiftsskydd inte tidigare har genomförts av den personuppgiftsansvarige, eller som blir nödvändiga på grund av den tid som har förflutit sedan den ursprungliga behandlingen.
- (90) I sådana fall bör den personuppgiftsansvarige före behandlingen, med beaktande av behandlingens art, omfattning, sammanhang och ändamål samt upphovet till risken, göra en konsekvensbedömning avseende dataskydd i syfte att bedöma den höga riskens specifika sannolikhetsgrad och allvar samt dess ursprung. Konsekvensbedömningen bör främst innefatta de planerade åtgärder, skyddsåtgärder och mekanismer som ska minska denna risk, säkerställa personuppgiftsskyddet och visa att denna förordning efterlevs.
- (91) Detta bör särskilt vara tillämpligt på storskalig uppgiftsbehandling med syftet att behandla betydande mängder personuppgifter på regional, nationell eller övernationell nivå, vilket skulle kunna påverka ett stort antal registrerade och sannolikt kommer att innebära en hög risk, exempelvis till följd av uppgifternas känsliga natur, där i enlighet med den uppnådda nivån av teknisk kunskap en ny teknik används storskaligt, samt på annan behandling som innebär en hög risk för registrerades rättigheter och friheter, framför allt när denna behandling gör det svårare för de registrerade att utöva sina rättigheter. En konsekvensbedömning avseende dataskydd bör

också göras, där personuppgifter behandlas i syfte att fatta beslut om specifika fysiska personer efter en systematisk och omfattande bedömning av fysiska personers personliga aspekter på grundval av profilering av dessa uppgifter eller efter behandling av särskilda kategorier av personuppgifter, biometriska uppgifter eller uppgifter om fällande domar i brottmål samt överträdelser eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder. Likaså krävs en konsekvensbedömning avseende dataskydd för övervakning av allmän plats i stor omfattning, särskilt vid användning av optisk-elektroniska anordningar, eller för all annan behandling där den behöriga tillsynsmyndigheten anser att behandlingen sannolikt kommer att innebära en hög risk för de registrerades rättigheter och friheter, framför allt på grund av att den hindrar de registrerade från att utöva en rättighet eller använda en tjänst eller ett avtal eller på grund av att den systematiskt genomförs i stor omfattning. Behandling av personuppgifter bör inte anses vara storskalig, om det är fråga om personuppgifter från patienter eller klienter som behandlas av enskilda läkare, andra yrkesverksamma på hälsoområdet eller juridiska ombud. I dessa fall bör en konsekvensbedömning avseende dataskydd inte vara obligatorisk.

- (92) Ibland kan det vara förnuftigt och ekonomiskt att en konsekvensbedömning avseende dataskydd inriktar sig på ett vidare område än ett enda projekt, exempelvis när myndigheter eller organ avser att skapa en gemensam tillämpnings- eller behandlingsplattform eller när flera personuppgiftsansvariga planerar att införa en gemensam tillämpnings- eller behandlingsmiljö för en hel bransch eller ett helt segment eller för en allmänt utnyttjad horisontell verksamhet.
- (93) Medlemsstaterna kan anse det nödvändigt att genomföra en sådan bedömning före behandlingen i samband med antagandet av medlemsstaters nationella rätt som ligger till grund för utförandet av myndighetens eller det offentliga organets uppgifter och reglerar den aktuella specifika behandlingsåtgärden eller serien av åtgärder.
- (94) Om det av en konsekvensbedömning avseende dataskydd framgår att behandlingen utan skyddsåtgärder, säkerhetsåtgärder och mekanismer för att minska risken kommer att innebära en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter, och den personuppgiftsansvarige anser att risken inte kan begränsas genom åtgärder som är rimliga med avseende på tillgänglig teknik och genomförandekostnader, bör samråd hållas med tillsynsmyndigheten innan behandlingen inleds. En sådan hög risk kommer sannolikt att orsakas av vissa typer av behandling samt av en viss omfattning och frekvens för behandlingen, vilket även kan leda till skador för eller kränkningar av fysiska personers rättigheter och friheter. Tillsynsmyndigheten bör inom en fastställd tid svara på en begäran om samråd. Ett uteblivet svar från tillsynsmyndigheten inom denna tid bör dock inte hindra ett eventuellt ingripande från tillsynsmyndighetens sida i enlighet med dess uppgifter och befogenheter enligt denna förordning, inbegripet befogenheten att förbjuda behandling. Som en del av denna samrådsprocess får resultatet av en konsekvensbedömning avseende dataskydd som utförs med avseende på behandlingen i fråga överlämnas till tillsynsmyndigheten, framför allt de åtgärder som planeras för att minska risken för fysiska personers rättigheter och friheter.
- (95) Personuppgiftsbiträdet bör vid behov och på begäran bistå den personuppgiftsansvarige med fullgörande av de skyldigheter som härrör från utförandet av konsekvensbedömningar avseende dataskydd och förhandssamråd med tillsynsmyndigheten.
- (96) Ett samråd med tillsynsmyndigheten bör även ske som ett led i det förberedande arbetet med en lagstiftningsåtgärd som stadgar om behandling av personuppgifter i syfte att säkerställa att den avsedda behandlingen överensstämmer med denna förordning och framför allt för att minska den risk den medför för den registrerade.
- (97) När en behandling utförs av en myndighet, med undantag av domstolar eller oberoende rättsliga myndigheter som en del av deras dömande verksamhet, eller när en behandling utförs i den privata sektorn av en personuppgiftsansvarig vars kärnverksamhet består av behandlingsverksamhet som kräver regelbunden och systematisk övervakning av de registrerade i stor omfattning, eller när den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets kärnverksamhet består av behandling i stor omfattning av särskilda kategorier av personuppgifter och uppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelser, bör en person med sakkunskap i fråga om dataskyddslagstiftning och -förfaranden bistå den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet för att övervaka den interna efterlevnaden av denna förordning. I den privata sektorn avser personuppgiftsansvarigas kärnverksamhet deras primära verksamhet och inte behandling av personuppgifter som kompletterande verksamhet. Den nödvändiga nivån på sakkunskapen bör fastställas särskilt i enlighet med den uppgiftsbehandling

som utförs och det skydd som krävs för de personuppgifter som behandlas av den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet. Denna typ av dataskyddsbud bör, oavsett om de är anställda av den personuppgiftsansvarige eller ej, kunna fullgöra sitt uppdrag och utföra sina uppgifter på ett oberoende sätt.

- (98) Sammanslutningar eller andra organ som företräder kategorier av personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden bör uppmuntras att utarbeta uppförandekoder inom gränserna för denna förordning, så att tillämpningen av denna förordning effektiviseras, med beaktande av särdragen hos den behandling som sker inom vissa sektorer och de särskilda behov som finns inom mikroföretag samt inom små och medelstora företag. I synnerhet skulle man genom sådana uppförandekoder kunna anpassa personuppgiftsansvarigas och personuppgiftsbiträdens skyldigheter, med beaktande av den risk som behandlingen sannolikt innebär för fysiska personers rättigheter och friheter.
- (99) Vid utformningen av en uppförandekod eller vid ändring eller utvidgning av en befintlig sådan kod bör sammanslutningar och andra organ som företräder kategorier av personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden samråda med berörda intressenter, i möjligaste mån inbegripet registrerade, och beakta de inlagor som mottas och de åsikter som framförs som svar på samråden.
- (100) För att förbättra öppenheten och efterlevnaden av denna förordning bör införandet av certifieringsmekanismer och dataskyddsförsegling och dataskyddsmärkning uppmuntras, så att registrerade snabbt kan bedöma nivån på relevanta produkters och tjänsters dataskydd.
- (101) Flöden av personuppgifter till och från länder utanför unionen och till och från internationella organisationer är nödvändiga för utvecklingen av internationell handel och internationellt samarbete. Ökningen av dessa flöden har medfört nya utmaningar och nya farhågor när det gäller skyddet av personuppgifter. Det är viktigt att den skyddsnivå som fysiska personer säkerställs inom unionen genom denna förordning inte undergrävs när personuppgifter överförs från unionen till personuppgiftsansvariga, personuppgiftsbiträden eller andra mottagare i tredjeland eller till internationella organisationer, vilket inbegriper vidarebefordran av personuppgifter från tredjelandet eller den internationella organisationen till personuppgiftsansvariga, personuppgiftsbiträden i samma eller ett annat tredjeland eller en annan internationell organisation. Överföringar till tredjeländer och internationella organisationer får under alla omständigheter endast utföras i full överensstämmelse med denna förordning. En överföring kan endast ske, om de villkor som fastställs i bestämmelserna i denna förordning om överföring av personuppgifter till tredjeländer eller internationella organisationer har uppfyllts av den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet, med förbehåll för de övriga bestämmelserna i denna förordning.
- (102) Denna förordning påverkar inte internationella avtal mellan unionen och tredjeländer som reglerar överföring av personuppgifter, däribland lämpliga skyddsåtgärder för de registrerade. Medlemsstaterna får ingå internationella avtal som innefattar överföring av personuppgifter till tredjeländer eller internationella organisationer i den mån sådana avtal inte påverkar denna förordning eller andra bestämmelser i unionsrätten och innehåller en skälig nivå av skydd för de registrerades grundläggande rättigheter.
- (103) Kommissionen kan med verkan för hela unionen fastställa att ett tredjeland, ett territorium eller en specificerad sektor i ett tredjeland eller en internationell organisation erbjuder en adekvat dataskyddsnivå och på så sätt skapa rättslig säkerhet och enhetlighet i hela unionen vad gäller tredjelandet eller den internationella organisationen som anses tillhandahålla en sådan skyddsnivå. I dessa fall får överföringar av personuppgifter till det tredjelandet eller den internationella organisationen ske utan ytterligare tillstånd. Kommissionen kan också, efter att ha underrättat tredjelandet eller den internationella organisationen och lämnat en fullständig motivering, besluta att ett sådant beslut ska återkallas.
- (104) I enlighet med de grundläggande värderingar som unionen bygger på, bl.a. skyddet av mänskliga rättigheter, bör kommissionen i sin bedömning av tredjelandet eller ett territorium eller en specificerad sektor i ett tredjeland beakta hur ett visst tredjeland respekterar rättsstatsprincipen, tillgången till rättslig prövning samt internationella människorättsnormer och -standarder samt landets allmänna lagstiftning och sektorslagstiftning, inklusive lagstiftning om allmän säkerhet, försvar och nationell säkerhet samt allmän ordning och straffrätt. Vid antagandet av ett beslut om adekvat skyddsnivå avseende ett territorium eller en specificerad sektor i ett tredjeland bör hänsyn tas till tydliga och objektiva kriterier, t.ex. specifik behandling och tillämpningsområdet för tillämpliga rättsliga standarder och gällande lagstiftning i tredjelandet. Tredjelandet bör erbjuda garantier som säkerställer en

tillfredsställande skyddsnivå som i huvudsak motsvarar den som säkerställs i unionen, i synnerhet när personuppgifter behandlas inom en eller flera specifika sektorer. Tredjelandet bör framför allt säkerställa en effektiv oberoende dataskyddsövervakning och sörja för samarbetsmekanismer med medlemsstaternas dataskyddsmyndigheter, och de registrerade bör tillförsäkras effektiva och lagstadgade rättigheter samt effektiv administrativ och rättslig prövning.

- (105) Utöver de internationella åtaganden som tredjelandet eller den internationella organisationen har gjort bör kommissionen beakta de skyldigheter som följer av tredjelandets eller den internationella organisationens deltagande i multilaterala eller regionala system, särskilt rörande skydd av personuppgifter och genomförandet av dessa skyldigheter. Framför allt bör tredjelandets anslutning till Europarådets konvention av den 28 januari 1981 om skydd för enskilda vid automatisk behandling av personuppgifter och dess tilläggsprotokoll beaktas. Kommissionen bör samråda med styrelsen vid bedömningen av skyddsnivån i tredjeländer eller internationella organisationer.
- (106) Kommissionen bör övervaka hur beslut om skyddsnivå i ett tredjeland, ett territorium eller en specificerad sektor i ett tredjeland eller en internationell organisation fungerar, och övervaka hur beslut som antas på grundval av artikel 25.6 eller 26.4 i direktiv 95/46/EG fungerar. Kommissionen bör i sina beslut om adekvat skyddsnivå föreskriva en mekanism för periodisk översyn av hur de fungerar. Denna periodiska översyn bör genomföras i samråd med det berörda tredjelandet eller den berörda internationella organisationen, med beaktande av all relevant utveckling i tredjelandet eller den internationella organisationen. Vid övervakningen och genomförandet av den periodiska översynen bör kommissionen ta hänsyn till synpunkter och resultat från Europaparlamentet och rådet samt andra relevanta organ och källor. Kommissionen bör inom rimlig tid utvärdera hur de sistnämnda besluten fungerar och rapportera alla relevanta resultat till den kommitté, i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽¹⁾, som inrättats enligt denna förordning och till Europaparlamentet och rådet.
- (107) Kommissionen kan konstatera att ett tredjeland, ett territorium eller en viss specificerad sektor i ett tredjeland eller en internationell organisation inte längre säkerställer en adekvat dataskyddsnivå. Överföring av personuppgifter till detta tredjeland eller till denna internationella organisation bör då förbjudas, såvida inte kraven i denna förordning avseende överföring med stöd av lämpliga skyddsåtgärder, inbegripet bindande företagsbestämmelser och undantag för särskilda situationer, är uppfyllda. I så fall bör det finnas möjlighet till samråd mellan kommissionen och dessa tredjeländer eller internationella organisationer. Kommissionen bör i god tid informera tredjelandet eller den internationella organisationen om skälen och inleda samråd med tredjelandet eller organisationen för att avhjälpa situationen.
- (108) Saknas beslut om adekvat skyddsnivå bör den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet vidta åtgärder för att kompensera för det bristande dataskyddet i ett tredjeland med hjälp av lämpliga skyddsåtgärder för den registrerade. Sådana lämpliga skyddsåtgärder kan bestå i tillämpning av bindande företagsbestämmelser, standardbestämmelser om dataskydd som antagits av kommissionen, standardbestämmelser om dataskydd som antagits av en tillsynsmyndighet eller avtalsbestämmelser som godkänts av en tillsynsmyndighet. Dessa skyddsåtgärder bör säkerställa iakttagande av de krav i fråga om dataskydd och registrerades rättigheter som är lämpliga för behandling inom unionen, inbegripet huruvida bindande rättigheter för de registrerade och effektiva rättsmedel är tillgängliga, inbegripet en faktisk rätt att föra talan på administrativ väg eller inför domstol och att kräva kompensation i unionen eller i ett tredjeland. De bör särskilt gälla överensstämmelse med allmänna principer för behandling av personuppgifter samt principerna om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard. Överföring av uppgifter kan också utföras av offentliga myndigheter eller organ till offentliga myndigheter eller organ i tredjeländer eller internationella organisationer med motsvarande skyldigheter eller uppgifter, inbegripet på grundval av bestämmelser som ska införas i administrativa överenskommelser, t.ex. samförståndsavtal, som föreskriver verkställbara och faktiska rättigheter för de registrerade. Tillstånd från den behöriga tillsynsmyndigheten bör erhållas när skyddsåtgärder föreskrivs i icke rättsligt bindande administrativa arrangemang.
- (109) Personuppgiftsansvarigas eller personuppgiftsbiträdens möjlighet att använda standardiserade dataskyddsbestämmelser som antagits av kommissionen eller av en tillsynsmyndighet bör inte hindra att de infogar

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

standardiserade dataskyddsbestämmelser i ett vidare avtal, såsom ett avtal mellan personuppgiftsbiträdet och ett annat personuppgiftsbiträde, eller lägger till andra bestämmelser eller ytterligare skyddsåtgärder, under förutsättning att de inte direkt eller indirekt står i strid med standardavtalsklausuler som antagits av kommissionen eller av en tillsynsmyndighet eller påverkar de registrerades grundläggande rättigheter eller friheter. Personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden bör uppmuntras att tillhandahålla ytterligare skyddsåtgärder via avtalsmässiga åtaganden som kompletterar de standardiserade skyddsbestämmelserna.

- (110) En koncern eller en grupp av företag som deltar i en gemensam ekonomisk verksamhet bör kunna använda sig av godkända bindande företagsbestämmelser för sina internationella överföringar från unionen till organisationer inom samma koncern eller grupp av företag som deltar i en gemensam ekonomisk verksamhet, under förutsättning att företagsbestämmelserna inbegriper alla nödvändiga principer och bindande rättigheter som säkerställer lämpliga skyddsåtgärder för överföringar eller kategorier av överföringar av personuppgifter.
- (111) Det bör införas bestämmelser som ger möjlighet att under vissa omständigheter göra överföringar, om den registrerade har lämnat sitt uttryckliga samtycke, när överföringen är tillfällig och nödvändig med hänsyn till ett avtal eller ett rättsligt anspråk, oavsett om detta sker inom ett rättsligt förfarande eller i ett administrativt eller utomrättsligt förfarande, inbegripet förfaranden inför tillsynsorgan. Det bör också införas bestämmelser som ger möjlighet till överföringar om viktiga allmänintressen fastställda genom unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt så kräver eller när överföringen görs från ett register som inrättats genom lag och är avsett att konsulteras av allmänheten eller av personer med ett berättigat intresse. I sistnämnda fall bör en sådan överföring inte omfatta alla personuppgifter eller hela kategorier av uppgifter i registret, och överföringen bör endast göras när registret är avsett att vara tillgängligt för personer med ett berättigat intresse, på begäran av dessa personer eller om de själva är mottagarna, med full hänsyn till de registrerades intressen och grundläggande rättigheter.
- (112) Dessa undantag bör främst vara tillämpliga på uppgiftsöverföringar som krävs och är nödvändiga med hänsyn till viktiga allmänintressen, exempelvis vid internationella utbyten av uppgifter mellan konkurrensmyndigheter, skatte- eller tullmyndigheter, finansstillsynsmyndigheter, socialförsäkringsmyndigheter eller hälsovårdsmyndigheter, till exempel vid kontaktspårning för smittsamma sjukdomar eller för att minska och/eller undanröja dopning inom idrott. En överföring av personuppgifter bör också betraktas som laglig, om den är nödvändig för att skydda ett intresse som är väsentligt för den registrerade eller en annan persons vitala intressen, inklusive dennes fysiska integritet och liv, om den registrerade är oförmögen att ge sitt samtycke. Saknas beslut om adekvat skyddsnivå får unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt med hänsyn till viktiga allmänintressen uttryckligen fastställa gränser för överföringen av särskilda kategorier av uppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation. Medlemsstaterna bör underrätta kommissionen om sådana bestämmelser. Varje överföring till en internationell humanitär organisation av personuppgifter rörande en registrerad som är fysiskt eller rättsligt förhindrad att ge sitt samtycke, i syfte att utföra en uppgift inom ramen för Genèvekonventionerna eller vara förenlig med internationell humanitär rätt, vilken är tillämplig vid väpnade konflikter, skulle kunna anses vara nödvändig för ett betydande allmänintresse eller för att den är av vitalt intresse för den registrerade.
- (113) Överföringar som kan anses vara icke återkommande och endast gäller ett begränsat antal registrerade kan också vara möjliga när personuppgiftsansvarigas tvingande berättigade intressen motiverar detta, om inte den registrerades intressen eller rättigheter och friheter väger tyngre än dessa intressen, och den personuppgiftsansvarige har bedömt alla omständigheter kring uppgiftsöverföringen. Den personuppgiftsansvarige bör ta särskild hänsyn till personuppgifternas art, den eller de avsedda behandlingarnas ändamål och varaktighet samt situationen i ursprungslandet, tredjelandet och det slutliga bestämmelselandet och bör tillhandahålla lämpliga åtgärder för att skydda fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter vid behandlingen av deras personuppgifter. Sådana överföringar bör endast vara möjliga i vissa fall där inget av de andra skälen till överföring är tillämpligt. För vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål bör hänsyn tas till samhällets legitima förväntningar i fråga om ökad kunskap. Den personuppgiftsansvarige bör informera tillsynsmyndigheten och den registrerade om överföringen.
- (114) Om kommissionen inte har fattat beslut om adekvat dataskyddsnivå i ett tredjeland, bör den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet i alla fall använda sig av lösningar som ger de registrerade verkställbara och effektiva rättigheter vad gäller behandlingen av deras personuppgifter inom unionen när dessa uppgifter väl har överförts, så att de fortsatt kan utöva sina grundläggande rättigheter och att skyddsåtgärder fortsatt gäller i förhållande till dem.

- (115) Vissa tredjeländer antar lagar och andra författningar som syftar till att direkt reglera behandling som genomförs av fysiska och juridiska personer under medlemsstaternas jurisdiktion. Detta kan inkludera rättsliga avgöranden eller beslut av administrativa myndigheter i tredjeländer med krav på att personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden överför eller överlämnar personuppgifter, vilka inte grundar sig på något gällande internationellt avtal, såsom ett fördrag om ömsesidig rättshjälp, mellan det begärande tredjelandet och unionen eller en medlemsstat. Extraterritoriell tillämpning av dessa lagar och andra författningar kan strida mot internationell rätt och inverka menligt på det skydd av fysiska personer som säkerställs inom unionen genom denna förordning. Överföringar bör endast tillåtas om villkoren i denna förordning för en överföring till tredjeländer är uppfyllda. Detta kan vara fallet bl.a. när utlämnande är nödvändigt på grund av ett viktigt allmänintresse som erkänns i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av.
- (116) När personuppgifter förs över gränser utanför unionen kan detta öka risken för att fysiska personer inte kan utöva sina dataskyddsrättigheter, i synnerhet för att skydda sig från otillåten användning eller otillåtet utlämnande av denna information. Samtidigt kan tillsynsmyndigheter finna att de inte är i stånd att handlägga klagomål eller göra utredningar som gäller verksamheter utanför gränserna för deras land. Deras strävan att arbeta tillsammans över gränserna kan också hindras av otillräckliga preventiva eller korrigerande befogenheter, oenhetliga rättsliga regelverk och praktiska hinder, som exempelvis bristande resurser. Närmare samarbete mellan dataskyddstillsynsmyndigheter bör därför främjas för att hjälpa dem att utbyta information och utföra utredningar med sina internationella motparter. I syfte att bygga upp internationella samarbetsmekanismer för att underlätta och tillhandahålla ömsesidig internationell hjälp med att kontrollera efterlevnaden av lagstiftningen till skydd för personuppgifter, bör kommissionen och tillsynsmyndigheterna utbyta information och samarbeta, inom verksamhet som rör utövandet av deras befogenheter, med behöriga myndigheter i tredjeländer, på grundval av ömsesidighet och i överensstämmelse med denna förordning.
- (117) Ett väsentligt inslag i skyddet av fysiska personer vid behandlingen av personuppgifter är att medlemsstaterna inrättar tillsynsmyndigheter med behörighet att utföra sina uppgifter och utöva sina befogenheter under fullständigt oberoende. Medlemsstaterna bör kunna inrätta fler än en tillsynsmyndighet om det behövs för att ta hänsyn till den egna konstitutionella, organisatoriska och administrativa strukturen.
- (118) Tillsynsmyndigheternas oberoende bör dock inte innebära att deras utgifter inte kan underkastas kontroll- eller övervakningsmekanismer eller bli föremål för domstolsprövning.
- (119) Om en medlemsstat inrättar flera tillsynsmyndigheter, bör den genom lagstiftning säkerställa att dessa tillsynsmyndigheter effektivt deltar i mekanismen för enhetlighet. Medlemsstaten bör i synnerhet utnämna en tillsynsmyndighet som fungerar som samlande kontaktpunkt för dessa myndigheters effektiva deltagande i mekanismen för att säkra ett snabbt och smidigt samarbete med övriga tillsynsmyndigheter, styrelsen och kommissionen.
- (120) Varje tillsynsmyndighet bör tilldelas de ekonomiska och personella resurser och lokalutrymmen samt den infrastruktur som är nödvändig för att den effektivt ska kunna utföra sina uppgifter, däribland de uppgifter som är knutna till ömsesidigt bistånd och samarbete med övriga tillsynsmyndigheter i hela unionen. Varje tillsynsmyndighet bör ha en separat offentlig årlig budget, som kan ingå i den övergripande statsbudgeten eller nationella budgeten.
- (121) De allmänna villkoren för tillsynsmyndighetens ledamot eller ledamöter bör fastställas genom varje medlemsstats lagstiftning och där bör i synnerhet föreskrivas att ledamöterna ska utnämnas genom ett öppet förfarande antingen av medlemsstatens parlament, regering eller statschef, på grundval av ett förslag från regeringen, en ledamot av regeringen, parlamentet eller en av parlamentets kammare eller av ett oberoende organ som enligt medlemsstaternas nationella rätt har anförtratts utnämningen. I syfte att säkerställa tillsynsmyndighetens oberoende bör ledamoten eller ledamöterna handla med integritet, avstå från alla handlingar som står i strid med deras tjänsteutövning och under sin mandattid avstå från all annan avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet som står i strid med deras uppdrag. Tillsynsmyndigheten bör ha egen personal, som valts ut av tillsynsmyndigheten eller ett oberoende organ som fastställs i medlemsstaternas nationella rätt, vilken uteslutande bör vara underställd tillsynsmyndighetens ledamot eller ledamöter.
- (122) Varje tillsynsmyndighet bör ha behörighet att inom sin medlemsstats territorium utöva de befogenheter och utföra de uppgifter som den tilldelats i enlighet med denna förordning. Detta bör framför allt omfatta behandling

inom ramen för verksamhet vid den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets verksamhetsställen inom den egna medlemsstatens territorium, behandling av personuppgifter som utförs av myndigheter eller privata organ som agerar i ett allmänt intresse, behandling som påverkar registrerade på dess territorium eller behandling som utförs av en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde som inte är etablerad i unionen när den rör registrerade som är bosatta på dess territorium. Detta bör inbegripa att hantera klagomål som lämnas in av en registrerad, genomföra undersökningar om tillämpningen av denna förordning samt främja allmänhetens medvetenhet om risker, bestämmelser, skyddsåtgärder och rättigheter när det gäller behandlingen av personuppgifter.

- (123) Tillsynsmyndigheterna bör övervaka tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning och bidra till att tillämpningen blir enhetlig över hela unionen, för att skydda fysiska personer vid behandling av deras personuppgifter och för att underlätta det fria flödet av personuppgifter inom den inre marknaden. För detta ändamål bör tillsynsmyndigheterna samarbeta såväl sinsemellan som med kommissionen, utan att det behövs något avtal mellan medlemsstaterna om tillhandahållande av ömsesidigt bistånd eller om sådant samarbete.
- (124) Om behandlingen av personuppgifter sker inom ramen för verksamhet vid en personuppgiftsansvarigs eller ett personuppgiftsbitrådes verksamhetsställe i unionen och den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet är etablerad i mer än en medlemsstat, eller om behandling som sker inom ramen för verksamhet vid ett enda verksamhetsställe tillhörande en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde i unionen i väsentlig grad påverkar eller sannolikt i väsentlig grad kommer att påverka registrerade i mer än en medlemsstat, bör tillsynsmyndigheten för den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets huvudsakliga verksamhetsställe eller för detta enda verksamhetsställe tillhörande den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet agera som ansvarig myndighet. Denna bör samarbeta med de övriga myndigheter som berörs, eftersom den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet har ett verksamhetsställe inom deras medlemsstats territorium, eftersom registrerade som är bosatta på deras territorium i väsentlig grad påverkas eller eftersom ett klagomål har lämnats in till dem. Även när en registrerad som inte är bosatt i medlemsstaten har lämnat in ett klagomål, bör den tillsynsmyndighet som klagomålet har lämnats in till också vara en berörd tillsynsmyndighet. Styrelsen bör inom ramen för sina uppgifter kunna utfärda riktlinjer för alla frågor som rör tillämpningen av denna förordning, framför allt för vilka kriterier som ska beaktas för att konstatera om behandlingen i fråga i väsentlig grad påverkar registrerade i mer än en medlemsstat och för vad som utgör en relevant och motiverad invändning.
- (125) Den ansvariga myndigheten bör ha behörighet att anta bindande beslut om åtgärder inom ramen för de befogenheter som den tilldelats i enlighet med denna förordning. I egenskap av ansvarig myndighet bör tillsynsmyndigheten nära involvera och samordna de berörda tillsynsmyndigheterna i beslutsfattandet. Om man beslutar att helt eller delvis avslå den registrerades klagomål, bör detta beslut antas av den tillsynsmyndighet som klagomålet har lämnats in till.
- (126) Den ansvariga tillsynsmyndigheten och de berörda tillsynsmyndigheterna bör gemensamt enas om beslutet, som bör rikta sig till den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets huvudsakliga eller enda verksamhetsställe och vara bindande för den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet. Den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet bör vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa efterlevnad av denna förordning och genomförande av det beslut som den ansvariga tillsynsmyndigheten har anmält till den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets huvudsakliga verksamhetsställe vad gäller behandling i unionen.
- (127) Varje tillsynsmyndighet som inte agerar som ansvarig tillsynsmyndighet bör vara behörig att behandla lokala fall, om den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet är etablerad i mer än en medlemsstat men ärendet för den specifika behandlingen endast avser behandling som utförs i en enda medlemsstat och endast omfattar registrerade i denna enda medlemsstat, till exempel om ärendet avser behandling av anställdas personuppgifter inom ramen för en medlemsstats specifika anställningsförhållanden. I sådana fall bör tillsynsmyndigheten utan dröjsmål underrätta den ansvariga tillsynsmyndigheten om detta ärende. Efter att ha underrättats bör den ansvariga tillsynsmyndigheten besluta huruvida den kommer att hantera ärendet i enlighet med bestämmelsen om samarbete mellan den ansvariga tillsynsmyndigheten och andra berörda tillsynsmyndigheter (nedan kallad *mekanismen för en enda kontaktpunkt*), eller om den tillsynsmyndighet som underrättade den bör behandla ärendet på lokal nivå. När den ansvariga tillsynsmyndigheten beslutar huruvida den kommer att behandla ärendet, bör den ta hänsyn till om den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet har ett verksamhetsställe i den medlemsstat där den tillsynsmyndighet som underrättade den ansvariga myndigheten är belägen för att säkerställa ett effektivt genomförande av ett beslut gentemot den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet. När den ansvariga tillsynsmyndigheten beslutar att behandla ärendet, bör den tillsynsmyndighet som underrättade den

ha möjlighet att lämna in ett förslag till beslut, som den ansvariga tillsynsmyndigheten bör ta största möjliga hänsyn till när den utarbetar utkastet till beslut inom ramen för mekanismen för en enda kontaktpunkt.

- (128) Bestämmelserna om den ansvariga tillsynsmyndigheten och mekanismen för en enda kontaktpunkt bör inte tillämpas om behandlingen utförs av myndigheter eller privata organ i ett allmänt intresse. I sådana fall bör den enda tillsynsmyndighet som är behörig att utöva de befogenheter som den tilldelas i enlighet med denna förordning vara tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där myndigheten eller det privata organet är etablerat.
- (129) För att denna förordning ska övervakas och verkställas på ett enhetligt sätt i hela unionen bör tillsynsmyndigheterna i alla medlemsstater ha samma uppgifter och effektiva befogenheter, bl.a. undersökningsbefogenheter, korrigerande befogenheter och befogenheter att ålägga sanktioner samt befogenheter att utfärda tillstånd och ge råd, särskilt vid klagomål från fysiska personer och, utan att det påverkar åklagarmyndigheternas befogenheter enligt medlemsstaternas nationella rätt, att upplysa de rättsliga myndigheterna om överträdelser av denna förordning och delta i rättsliga förfaranden. Dessa befogenheter bör även omfatta en befogenhet att införa en tillfällig eller definitiv begränsning av, inklusive förbud mot, behandling. Medlemsstaterna får fastställa andra uppgifter med anknytning till skyddet av personuppgifter enligt denna förordning. Tillsynsmyndigheternas befogenheter bör utövas opartiskt, rättvist och inom rimlig tid i överensstämmelse med lämpliga rättssäkerhetsgarantier i unionsrätten och i medlemsstaternas nationella rätt. Framför allt bör varje åtgärd vara lämplig, nödvändig och proportionell för att säkerställa efterlevnad av denna förordning, med beaktande av omständigheterna i varje enskilt fall, samt respektera varje persons rätt att bli hörd innan några enskilda åtgärder som påverkar honom eller henne negativt vidtas och vara utformad så att onödiga kostnader och alltför stora olägenheter för de berörda personerna undviks. Undersökningsbefogenheten när det gäller tillträde till lokaler bör utövas i enlighet med särskilda krav i medlemsstaternas nationella processrätt, såsom kravet på att inhämta förhandstillstånd från rättsliga myndigheter. Varje rättsligt bindande åtgärd som vidtas av tillsynsmyndigheten bör vara skriftlig, klar och entydig, innehålla information om vilken tillsynsmyndighet som har utfärdat åtgärden och datum för utfärdandet, vara undertecknad av tillsynsmyndighetens chef eller en av dess ledamöter efter dennes bemyndigande samt innehålla en motivering till åtgärden och en hänvisning till rätten till ett effektivt rättsmedel. Detta bör inte utesluta ytterligare krav enligt medlemsstaternas nationella processrätt. Antagande av ett rättsligt bindande beslut innebär att det kan bli föremål för domstolsprövning i den medlemsstat till vilken den tillsynsmyndighet som antog beslutet hör.
- (130) Om den tillsynsmyndighet till vilken klagomålet har ingetts inte är den ansvariga tillsynsmyndigheten, bör den ansvariga tillsynsmyndigheten nära samarbeta med den tillsynsmyndighet till vilken klagomålet har ingetts i enlighet med de bestämmelser om samarbete och enhetlighet som fastställs i denna förordning. I sådana fall bör den ansvariga tillsynsmyndigheten när den vidtar åtgärder avsedda att ha rättsverkan, inbegripet utdömandet av administrativa sanktionsavgifter, ta största hänsyn till synpunkter från den tillsynsmyndighet till vilken klagomålet har ingetts, vilken bör kvarstå som behörig för genomförande av utredningar på den egna medlemsstatens territorium i samverkan med den behöriga tillsynsmyndigheten.
- (131) Om en annan tillsynsmyndighet bör agera som ansvarig tillsynsmyndighet för den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets behandling men den sakfråga som klagomålet gäller eller den möjliga överträdelsen endast rör den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets behandling i den medlemsstat där klagomålet har ingetts eller den eventuella överträdelsen har upptäckts, och frågan inte i väsentlig grad påverkar eller inte sannolikt i väsentlig grad kommer att påverka registrerade i andra medlemsstater, bör den tillsynsmyndighet som mottar ett klagomål eller upptäcker eller på annat sätt informeras om situationer som innebär eventuella överträdelser av denna förordning försöka få till stånd en uppgörelse i godo med den personuppgiftsansvarige och, om detta inte lyckas, utöva sina befogenheter fullt ut. Detta bör omfatta särskild behandling som utförs inom tillsynsmyndighetens medlemsstats territorium eller med avseende på registrerade inom denna medlemsstats territorium, behandling som utförs inom ramen för ett erbjudande om varor eller tjänster som särskilt riktar sig till registrerade inom tillsynsmyndighetens medlemsstats territorium eller behandling som måste bedömas med beaktande av relevanta rättsliga skyldigheter enligt medlemsstaternas nationella rätt.
- (132) Medvetandehöjande kampanjer från tillsynsmyndigheters sida riktade till allmänheten bör innefatta särskilda åtgärder riktade dels till personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbitråden, inbegripet mikroföretag samt små och medelstora företag, dels till fysiska personer, särskilt i utbildningssammanhang.

- (133) Tillsynsmyndigheterna bör hjälpa varandra att utföra sina uppgifter och ge ömsesidigt bistånd så att denna förordning tillämpas och verkställs enhetligt på den inre marknaden. En tillsynsmyndighet som begärt ömsesidigt bistånd får anta en provisorisk åtgärd, om den inte har fått något svar på en begäran om ömsesidigt bistånd inom en månad från det att begäran mottogs av den andra tillsynsmyndigheten.
- (134) Alla tillsynsmyndigheter bör om lämpligt delta i gemensamma insatser med andra tillsynsmyndigheter. Den anmodade tillsynsmyndigheten bör vara skyldig att besvara en begäran inom en fastställd tidsperiod.
- (135) För att denna förordning ska tillämpas enhetligt i hela unionen bör en mekanism för enhetlighet när det gäller samarbete mellan tillsynsmyndigheterna skapas. Denna mekanism bör främst tillämpas när en tillsynsmyndighet avser att anta en åtgärd som är avsedd att ha rättsverkan gällande behandlingar som i väsentlig grad påverkar ett betydande antal registrerade i flera medlemsstater. Den bör också tillämpas när en berörd tillsynsmyndighet eller kommissionen begär att ett sådant ärende ska hanteras inom ramen för mekanismen för enhetlighet. Mekanismen bör inte påverka åtgärder som kommissionen kan komma att vidta när den utövar sina befogenheter enligt fördragen.
- (136) Vid tillämpningen av mekanismen för enhetlighet bör styrelsen inom en fastställd tidsperiod avge ett yttrande, om en majoritet av dess ledamöter så beslutar eller om någon berörd tillsynsmyndighet eller kommissionen begär detta. Styrelsen bör också ges befogenhet att anta rättsligt bindande beslut vid tvister mellan tillsynsmyndigheter. För detta ändamål bör den, normalt med två tredjedelars majoritet av sina ledamöter, utfärda rättsligt bindande beslut i tydligt fastställda fall då tillsynsmyndigheter har olika uppfattningar, framför allt när det gäller mekanismen för samarbete mellan den ansvariga tillsynsmyndigheten och berörda tillsynsmyndigheter om sakförhållandena, i synnerhet om huruvida denna förordning har överträtts.
- (137) Det kan uppstå brådskande behov att agera för att skydda registrerades rättigheter och friheter, särskilt när fara föreligger att säkerställandet av en registrerad persons rättighet kan komma att försvåras avsevärt. En tillsynsmyndighet bör därför kunna vidta vederbörligen motiverade provisoriska åtgärder inom sitt territorium med en viss giltighetsperiod, som inte bör överskrida tre månader.
- (138) Tillämpningen av en sådan mekanism bör vara ett villkor för lagligheten av en åtgärd som är avsedd att ha rättsverkan och som vidtas av tillsynsmyndigheten i de fall där denna tillämpning är obligatorisk. I andra ärenden som inbegriper flera länder bör samarbetsmekanismen mellan den ansvariga tillsynsmyndigheten och berörda tillsynsmyndigheter tillämpas, och ömsesidigt bistånd och gemensamma insatser kan utföras mellan de berörda tillsynsmyndigheterna på bilateral eller multilateral basis utan att mekanismen för enhetlighet utlöses.
- (139) I syfte att främja en enhetlig tillämpning av denna förordning bör styrelsen inrättas som ett oberoende unionsorgan. För att styrelsen ska kunna uppfylla sina mål bör den vara en juridisk person. Styrelsen bör företrädas av sin ordförande. Den bör ersätta arbetsgruppen för skydd av fysiska personer med avseende på behandlingen av personuppgifter, som inrättades genom direktiv 95/46/EG. Den bör bestå av chefen för en tillsynsmyndighet i varje medlemsstat och Europeiska datatillsynsmannen eller deras respektive företrädare. Kommissionen bör delta i styrelsens verksamhet utan att ha rösträtt, och Europeiska datatillsynsmannen bör ha specifik rösträtt. Styrelsen bör bidra till denna förordnings enhetliga tillämpning i hela unionen, bl.a. genom att lämna råd till kommissionen, särskilt vad gäller skyddsnivån i tredjeländer eller internationella organisationer, och främja samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna i hela unionen. Styrelsen bör agera oberoende när den utför sina uppgifter.
- (140) Styrelsen bör biträdas av ett sekretariat som tillhandahålls av Europeiska datatillsynsmannen. Den personal vid Europeiska datatillsynsmannen som medverkar i utförandet av de uppgifter som enligt denna förordning anförtros styrelsen bör för sina uppgifter uteslutande ta emot instruktioner från styrelsens ordförande och rapportera till denne.
- (141) Alla registrerade bör ha rätt att lämna in ett klagomål till en enda tillsynsmyndighet, särskilt i den medlemsstat där den registrerade har sin hemvist, och ha rätt till ett effektivt rättsmedel i enlighet med artikel 47 i stadgan,

om den registrerade anser att hans eller hennes rättigheter enligt denna förordning har kränkts eller om tillsynsmyndigheten inte reagerar på ett klagomål, helt eller delvis avslår eller avvisar ett klagomål eller inte agerar när så är nödvändigt för att skydda den registrerades rättigheter. Utredningen av ett klagomål bör, med förbehåll för eventuell domstolsprövning, ske i den utsträckning som är lämplig i det enskilda fallet. Tillsynsmyndigheten bör inom rimlig tid informera den registrerade om hur arbetet med klagomålet fortskrider och vad resultatet blir. Om ärendet fordrar ytterligare utredning eller samordning med en annan tillsynsmyndighet, bör den registrerade underrättas även om detta. För att förenkla inlämningen av klagomål bör varje tillsynsmyndighet vidta åtgärder, såsom att tillhandahålla ett formulär för inlämnande av klagomål som även kan fyllas i elektroniskt, utan att andra kommunikationsformer utesluts.

- (142) Om en registrerad anser att hans eller hennes rättigheter enligt denna förordning har kränkts, bör han eller hon ha rätt att ge mandat till ett organ, en organisation eller en sammanslutning som drivs utan vinstsyfte och som har inrättats i enlighet med en medlemsstats nationella rätt, som har stadgeenliga mål av allmänt intresse och bedriver verksamhet på området skydd av personuppgifter, att på hans eller hennes vägnar lämna in ett klagomål till en tillsynsmyndighet, om detta föreskrivs i medlemsstatens nationella rätt, att på den registrerades vägnar utöva rätten till domstolsprövning eller att på den registrerades vägnar utöva rätten att ta emot ersättning. En medlemsstat får föreskriva att ett sådant organ, en sådan organisation eller en sådan sammanslutning ska ha rätt att lämna in ett klagomål i den medlemsstaten, oberoende av en registrerad persons mandat, och ha rätt till ett effektivt rättsmedel, om det eller den har skäl att anse att en registrerad persons rättigheter har kränkts till följd av behandling av personuppgifter som strider mot denna förordning. Detta organ, denna organisation eller denna sammanslutning får inte ges rätt att kräva ersättning på en registrerad persons vägnar oberoende av den registrerades mandat.
- (143) Varje fysisk eller juridisk person har rätt att väcka ogiltighetstalan mot styrelsens beslut vid domstolen enligt de villkor som föreskrivs i artikel 263 i EUF-fördraget. I sin egenskap av adressater för sådana beslut måste, i enlighet med artikel 263 i EUF-fördraget, de berörda tillsynsmyndigheter som önskar överklaga dessa väcka talan inom två månader efter det att beslutet meddelats dem. Om styrelsens beslut direkt och personligen berör en personuppgiftsansvarig, ett personuppgiftsbiträde eller en enskild, kan den enskilde väcka ogiltighetstalan mot beslutet inom två månader efter det att de har offentliggjorts på styrelsens webbplats, i enlighet med artikel 263 i EUF-fördraget. Utan att det påverkar denna rätt inom ramen för artikel 263 i EUF-fördraget bör varje fysisk eller juridisk person ha rätt till ett effektivt rättsmedel vid den behöriga nationella domstolen mot ett beslut av en tillsynsmyndighet som har rättsliga följder för denna person. Sådana beslut avser särskilt tillsynsmyndighetens utövande av utrednings-, korrigerings- och godkännandebefogenheter eller avvisande av eller avslag på klagomål. Rätten till ett effektivt rättsmedel inbegriper dock inte åtgärder som vidtagits av tillsynsmyndigheter när dessa inte är rättsligt bindande, såsom yttranden som avgivits eller rådgivning som tillhandahållits av tillsynsmyndigheten. Talan mot beslut som har fattats av en tillsynsmyndighet bör väckas vid domstolarna i den medlemsstat där tillsynsmyndigheten har sitt säte och bör genomföras i enlighet med den medlemsstatens nationella processrätt. Dessa domstolar bör ha fullständig behörighet, vilket bör omfatta behörighet att pröva alla fakta och rättsliga frågor som rör den tvist som anhängiggjorts vid dem.

Om talan avslås eller avvisas av en tillsynsmyndighet, kan den enskilde väcka talan vid domstolarna i samma medlemsstat. I samband med rättsmedel som avser tillämpningen av denna förordning kan eller, i det fall som anges i artikel 267 i EUF-fördraget, måste nationella domstolar som anser att ett beslut om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att de ska kunna döma begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande om tolkningen av unionsrätten, inbegripet denna förordning. Om dessutom ett beslut av en tillsynsmyndighet om genomförande av ett beslut av styrelsen överklagas till en nationell domstol och giltigheten av styrelsens beslut ifrågasätts, har inte den nationella domstolen befogenhet att förklara styrelsens beslut ogiltigt utan måste hänskjuta frågan om giltighet till domstolen i enlighet med artikel 267 i EUF-fördraget såsom den tolkats av domstolen, närhelst den anser att beslutet är ogiltigt. En nationell domstol får dock inte hänskjuta en fråga om giltigheten av styrelsens beslut på begäran av en fysisk eller juridisk person som haft tillfälle att väcka ogiltighetstalan mot beslutet, i synnerhet inte om denna person direkt och personligen berördes av beslutet men inte gjorde detta inom den frist som anges i artikel 263 i EUF-fördraget.

- (144) Om en domstol där ett förfarande inletts mot beslut som har fattats av en tillsynsmyndighet har skäl att tro att ett förfarande rörande samma behandling, såsom samma sakfråga vad gäller behandling av samma personuppgiftsansvarige eller samma personuppgiftsbiträde, eller samma händelseförlopp, har inletts vid en annan behörig domstol i en annan medlemsstat, bör den kontakta denna domstol i syfte att bekräfta förekomsten av sådana relaterade förfaranden. Om relaterade förfaranden pågår vid en domstol i en annan medlemsstat får alla andra

domstolar än den domstol där förfarandet först inleddes låta förfarandena vila eller på en av parternas begäran förklara sig obehöriga till förmån för den domstol där förfarandet först inleddes, om den domstolen har behörighet i förfarandet i fråga och dess lagstiftning tillåter förening av sådana relaterade förfaranden. Förfarandena anses vara relaterade, om de är så nära förenade att en gemensam handläggning och dom är påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att förfarandena prövas i olika rättegångar.

- (145) När det gäller ett rättsligt förfarande mot en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde bör käranden kunna välja att väcka talan antingen vid domstolarna i de medlemsstater där den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet är etablerad eller där den registrerade är bosatt, såvida inte den personuppgiftsansvarige är en myndighet i en medlemsstat som agerar inom ramen för sin myndighetsutövning.
- (146) Den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet bör ersätta all skada som en person kan komma att lida till följd av behandling som strider mot denna förordning. Den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet bör dock befrias från skadeståndsskyldighet om den kan visa att den inte på något sätt är ansvarig för skadan. Begreppet skada bör tolkas brett mot bakgrund av domstolens rättspraxis på ett sätt som fullt ut återspeglar denna förordnings mål. Detta påverkar inte skadeståndsanspråk till följd av överträdelser av andra bestämmelser i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt. Behandling som strider mot denna förordning omfattar även behandling som strider mot delegerade akter och genomförandekter som antagits i enlighet med denna förordning och medlemsstaternas nationella rätt med närmare specifikation av denna förordnings bestämmelser. Registrerade bör få full och effektiv ersättning för den skada de lidit. Om personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden medverkat vid samma behandling, bör varje personuppgiftsansvarig eller personuppgiftsbiträde hållas ansvarig för hela skadan. Om de är förenade i samma rättsliga förfarande i enlighet med medlemsstaternas nationella rätt, kan ersättningen dock fördelas i enlighet med varje personuppgiftsansvarigs eller personuppgiftsbiträdes ansvar för den genom behandlingen uppkomna skadan, förutsatt att den registrerade som lidit skada tillförsäkras full och effektiv ersättning. Varje personuppgiftsansvarig eller personuppgiftsbiträde som har betalat full ersättning får därefter inleda förfaranden för återkrav mot andra personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden som medverkat vid samma behandling.
- (147) Om särskilda bestämmelser om behörighet fastställs i denna förordning, framför allt vad gäller förfaranden för att begära rättslig prövning som inbegriper ersättning mot en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde, bör inte allmänna bestämmelser om behörighet, såsom bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012⁽¹⁾, påverka tillämpningen av sådana särskilda bestämmelser.
- (148) För att stärka verkställigheten av denna förordning bör det utdömas sanktioner, inbegripet administrativa sanktionsavgifter, för överträdelser av denna förordning utöver eller i stället för de lämpliga åtgärder som tillsynsmyndigheten vidtar i enlighet med denna förordning. Vid en mindre överträdelse eller om den sanktionsavgift som sannolikt skulle utdömas skulle innebära en oproportionell börda för en fysisk person får en reprimand utfärdas i stället för sanktionsavgifter. Vederbörlig hänsyn bör dock tas till överträdelsens karaktär, svårighetsgrad och varaktighet och huruvida den har skett uppsåtligt, vilka åtgärder som vidtagits för att lindra skadan, graden av ansvar eller eventuella tidigare överträdelser av relevans, det sätt på vilket överträdelsen kom till tillsynsmyndighetens kännedom, efterlevnad av åtgärder som förordnats mot den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet, tillämpning av en uppförandekod och eventuella andra försvärande eller förmildrande faktorer. Utdömandet av sanktioner, inbegripet administrativa sanktionsavgifter, bör underkastas adekvata rättssäkerhetsgarantier i överensstämmelse med allmänna principer inom unionsrätten och stadgan, vilket inbegriper ett effektivt rättsligt skydd och korrekt rättsligt förfarande.
- (149) Medlemsstaterna bör kunna fastställa bestämmelser om straffrättsliga påföljder för överträdelser av denna förordning, inbegripet för överträdelser av nationella bestämmelser som antagits i enlighet med och inom ramen för denna förordning. Dessa straffrättsliga påföljder kan även inbegripa en möjlighet att förverka den vinning som gjorts genom överträdelser av denna förordning. Utdömandet av straffrättsliga påföljder för överträdelser av sådana nationella bestämmelser och administrativa sanktioner bör dock inte medföra ett åsidosättande av principen *ne bis in idem* enligt domstolens tolkning.
- (150) För att förstärka och harmonisera de administrativa sanktionerna för överträdelser av denna förordning bör samtliga tillsynsmyndigheter ha befogenhet att utfärda administrativa sanktionsavgifter. Det bör i denna

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUTL 351, 20.12.2012, s. 1).

förordning anges vilka överträdelserna är, den övre gränsen för och kriterierna för fastställande av de administrativa sanktionsavgifterna, som i varje enskilt fall bör bestämmas av den behöriga tillsynsmyndigheten med beaktande av alla relevanta omständigheter i det särskilda fallet, med vederbörlig hänsyn bl.a. till överträdelsens karaktär, svårighetsgrad och varaktighet samt till dess följder och till de åtgärder som vidtas för att sörja för fullgörandet av skyldigheterna enligt denna förordning och för att förebygga eller lindra konsekvenserna av överträdelsen. Om de administrativa sanktionsavgifterna åläggs ett företag, bör ett företag i detta syfte anses vara ett företag i den mening som avses i artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget. Om de administrativa sanktionsavgifterna åläggs personer som inte är ett företag, bör tillsynsmyndigheten ta hänsyn till den allmänna inkomstnivån i medlemsstaten och personens ekonomiska situation, när den överväger lämplig sanktionsavgift. Mekanismen för enhetlighet kan också tillämpas för att främja en enhetlig tillämpning av administrativa sanktionsavgifter. Medlemsstaterna bör fastställa om och i vilken utsträckning myndigheter ska omfattas av administrativa sanktionsavgifter. Utfärdande av administrativa sanktionsavgifter eller utdelning av en varning påverkar inte tillämpningen av tillsynsmyndigheternas övriga befogenheter eller av andra sanktioner enligt denna förordning.

- (151) Danmarks och Estlands rättssystem tillåter inte administrativa sanktionsavgifter i enlighet med denna förordning. Bestämmelserna om administrativa sanktionsavgifter kan tillämpas så att sanktionsavgiften i Danmark utdöms som en straffrättslig påföljd av en behörig nationell domstol och att den i Estland utdöms av tillsynsmyndigheten inom ramen för ett förseelseförfarande, under förutsättning att en sådan tillämpning av bestämmelserna i dessa medlemsstater har en effekt som är likvärdig med administrativa sanktionsavgifter som utdöms av tillsynsmyndigheter. De behöriga nationella domstolarna bör därför beakta rekommendationen från den tillsynsmyndighet som initierar sanktionsavgiften. De sanktionsavgifter som utdöms bör i alla händelser vara effektiva, proportionella och avskräckande.
- (152) Om denna förordning inte harmoniserar administrativa sanktioner eller om nödvändigt i andra fall, till exempel vid fall av allvarliga överträdelser av denna förordning, bör medlemsstaterna genomföra ett system med effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner. Dessa sanktioners art, straffrättsliga eller administrativa, bör fastställas i medlemsstaternas nationella rätt.
- (153) Medlemsstaterna bör i sin lagstiftning sammanjämka bestämmelserna om yttrandefrihet och informationsfrihet, vilket inbegriper journalistiska, akademiska, konstnärliga och/eller litterära uttrycksformer, med rätten till skydd av personuppgifter i enlighet med denna förordning. Behandling av personuppgifter enbart för journalistiska, akademiska, konstnärliga eller litterära ändamål bör undantas från vissa av kraven i denna förordning, så att rätten till skydd av personuppgifter vid behov kan förenas med rätten till yttrandefrihet och informationsfrihet, som följer av artikel 11 i stadgan. Detta bör särskilt gälla vid behandling av personuppgifter inom det audiovisuella området och i nyhetsarkiv och pressbibliotek. Medlemsstaterna bör därför anta lagstiftningsåtgärder som fastställer de olika undantag som behövs för att skapa en balans mellan dessa grundläggande rättigheter. Medlemsstaterna bör fastställa sådana undantag med avseende på allmänna principer, de registrerades rättigheter, personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden, överföring av uppgifter till tredjeländer eller internationella organisationer, de oberoende tillsynsmyndigheterna, samarbete och enhetlighet samt specifika situationer där personuppgifter behandlas. Om sådana undantag varierar från en medlemsstat till en annan, ska den nationella rätten i den medlemsstat vars lag den personuppgiftsansvarige omfattas av tillämpas. För att beakta vikten av rätten till yttrandefrihet i varje demokratiskt samhälle måste det göras en bred tolkning av vad som innefattas i denna frihet, som till exempel journalistik.
- (154) Denna förordning gör det möjligt att vid tillämpningen av den ta hänsyn till principen om allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar. Allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar kan betraktas som ett allmänt intresse. Personuppgifter i handlingar som innehas av en myndighet eller ett offentligt organ bör kunna lämnas ut offentligt av denna myndighet eller detta organ, om utlämning stadgas i unionsrätten eller i medlemsstatens nationella rätt som är tillämplig på myndigheten eller det offentliga organet. Denna rätt bör sammanjämka allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn med rätten till skydd av personuppgifter och får därför innehålla föreskrifter om den nödvändiga sammanjämkningen med rätten till skydd av personuppgifter enligt denna förordning. Hänvisningen till offentliga myndigheter och organ bör i detta sammanhang omfatta samtliga myndigheter eller andra organ som omfattas av medlemsstaternas nationella rätt om allmänhetens tillgång till handlingar. Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG ⁽¹⁾ ska inte på något sätt påverka skyddsnivån för fysiska personer med avseende

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG av den 17 november 2003 om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (EUT L 345, 31.12.2003, s. 90).

på behandling av personuppgifter enligt bestämmelserna i unionsrätten och i medlemsstaternas nationella rätt och i synnerhet ändras inte de skyldigheter och rättigheter som anges i denna förordning genom det direktivet. I synnerhet ska direktivet inte vara tillämpligt på handlingar till vilka, med hänsyn till skyddet av personuppgifter, tillgång enligt tillgångsbestämmelserna är utesluten eller begränsad eller på delar av handlingar som är tillgängliga enligt dessa bestämmelser men som innehåller personuppgifter vilkas vidareutnyttjande i lag har fastställts som oförenligt med lagstiftningen om skydd för fysiska personer vid behandling av personuppgifter.

- (155) En medlemsstatsnationella rätt eller kollektivavtal, inbegripet "verksamhetsöverenskommelser", får föreskriva särskilda bestämmelser om behandling av anställdas personuppgifter i anställningsförhållanden, särskilt när det gäller villkoren för hur personuppgifter i anställningsförhållanden får behandlas på grundval av samtycke från den anställde, rekrytering, genomförande av anställningsavtalet, inklusive befrielse från i lag eller kollektivavtal stadgade skyldigheter, ledning, planering och organisering av arbetet samt hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, men också när det gäller att såväl kollektivt som individuellt utöva och komma i åtnjutande av rättigheter och förmåner som är knutna till anställningen samt att avsluta anställningsförhållandet.
- (156) Behandlingen av personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål bör omfattas av lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter enligt denna förordning. Skyddsåtgärderna bör säkerställa att tekniska och organisatoriska åtgärder har införts för att se till att särskilt principen om uppgiftsminimering iakttas. Ytterligare behandling av personuppgifter för arkivändamål av allmänintresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål bör genomföras, när den personuppgiftsansvarige har bedömt möjligheten att uppnå dessa ändamål genom behandling av personuppgifter som inte medger eller inte längre medger identifiering av de registrerade, förutsatt att det finns lämpliga skyddsåtgärder (t. ex. pseudonymisering av personuppgifter). Medlemsstaterna bör införa lämpliga skyddsåtgärder för behandlingen av personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål. Medlemsstaterna bör på särskilda villkor med förbehåll för lämpliga skyddsåtgärder för de registrerade ha rätt att specificera och göra undantag från kraven på information, rätten till rättelse eller radering av personuppgifter, rätten att bli bortglömd, rätten till begränsning av behandlingen, rätten till dataportabilitet och rätten att göra invändning i samband med behandling av personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål. Villkoren och säkerhetsåtgärderna i fråga kan medföra att de registrerade måste följa särskilda förfaranden för att utöva dessa rättigheter, om det är lämpligt med hänsyn till den särskilda behandlingens syfte tillsammans med tekniska och organisatoriska åtgärder som syftar till att minimera behandlingen av personuppgifter i enlighet med principerna om proportionalitet och nödvändighet. Behandling av personuppgifter för vetenskapliga ändamål bör även vara förenlig med annan relevant lagstiftning, exempelvis om kliniska prövningar.
- (157) Genom att koppla samman information från olika register kan forskare erhålla ny kunskap av stort värde med avseende på medicinska tillstånd som exempelvis hjärt-kärlsjukdomar, cancer och depression. På grundval av registren kan forskningsresultaten förbättras, eftersom de bygger på en större befolkningsgrupp. Forskning inom samhällsvetenskap som bedrivs på grundval av register gör det möjligt för forskare att få grundläggande kunskaper om sambandet på lång sikt mellan ett antal sociala villkor, exempelvis arbetslöshet och utbildning, och andra livsförhållanden. Forskningsresultat som erhållits på grundval av register utgör en stabil, högkvalitativ kunskap, som kan ligga till grund för utformningen och genomförandet av kunskapsbaserad politik, förbättra livskvaliteten för ett antal personer och förbättra de sociala tjänsternas effektivitet. För att underlätta vetenskaplig forskning får personuppgifter behandlas för vetenskapliga forskningsändamål, med förbehåll för lämpliga villkor och skyddsåtgärder i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt.
- (158) Om personuppgifter behandlas för arkivändamål, bör denna förordning också gälla denna behandling, med beaktande av att denna förordning inte bör gälla för avlidna personer. Offentliga myndigheter eller offentliga eller privata organ som innehar uppgifter av allmänt intresse bör vara tillhandahållare som, i enlighet med unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, har en rättslig skyldighet att förvärva, bevara, bedöma, organisera, beskriva, kommunicera, främja, sprida och ge tillgång till uppgifter av bestående värde för allmänintresset. Medlemsstaterna bör också ha rätt att föreskriva att personuppgifter får vidarebehandlas för arkivering, exempelvis i syfte att tillhandahålla specifik information om politiskt beteende under tidigare totalitära regimer, folkmord, brott mot mänskligheten, särskilt Förintelsen, eller krigsförbrytelser.

- (159) Om personuppgifter behandlas för vetenskapliga forskningsändamål, bör denna förordning också gälla denna behandling. Behandling av personuppgifter för vetenskapliga forskningsändamål bör i denna förordning ges en vid tolkning och omfatta till exempel teknisk utveckling och demonstration, grundforskning, tillämpad forskning och privatfinansierad forskning. Behandlingen av personuppgifter bör dessutom ta hänsyn till unionens mål enligt artikel 179.1 i EUF-fördraget angående åstadkommandet av ett europeiskt forskningsområde. Vetenskapliga forskningsändamål bör också omfatta studier som utförs av ett allmänt intresse inom folkhälsoområdet. För att tillgodose de särskilda kraven i samband med behandling av personuppgifter för vetenskapliga forskningsändamål bör särskilda villkor gälla, särskilt vad avser offentliggörande eller annat utlämnande av personuppgifter inom ramen för vetenskapliga forskningsändamål. Om resultatet av vetenskaplig forskning, särskilt för hälso- och sjukvårdsändamål, ger anledning till ytterligare åtgärder i den registrerades intresse, bör de allmänna reglerna i denna förordning tillämpas på dessa åtgärder.
- (160) Om personuppgifter behandlas för historiska forskningsändamål, bör denna förordning också gälla denna behandling. Detta bör även omfatta forskning för historiska och genealogiska ändamål, med beaktande av att denna förordning inte bör gälla för avlidna personer.
- (161) När det gäller samtycke till deltagande i vetenskaplig forskning inom ramen för kliniska prövningar, bör de relevanta bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 536/2014 ⁽¹⁾ tillämpas.
- (162) Om personuppgifter behandlas för statistiska ändamål, bör denna förordning gälla denna behandling. Unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt bör, inom ramen för denna förordning, fastställa statistiskt innehåll, kontroll av tillgång, specifikationer för behandling av personuppgifter för statistiska ändamål och lämpliga åtgärder till skydd för den registrerades rättigheter och friheter och för att säkerställa insynsskydd för statistiska uppgifter. Med statistiska ändamål avses varje åtgärd som vidtas för den insamling och behandling av personuppgifter som är nödvändig för statistiska undersökningar eller för framställning av statistiska resultat. Dessa statistiska resultat kan vidare användas för olika ändamål, inbegripet vetenskapliga forskningsändamål. Ett statistiskt ändamål innebär att resultatet av behandlingen för statistiska ändamål inte består av personuppgifter, utan av aggregerade personuppgifter, och att resultatet eller uppgifterna inte används till stöd för åtgärder eller beslut som avser en särskild fysiskperson.
- (163) De konfidentiella uppgifter som unionens myndigheter och nationella statistikansvariga myndigheter samlar in för att framställa officiell europeisk och officiell nationell statistik bör skyddas. Europeisk statistik bör utvecklas, framställas och spridas i enlighet med de statistiska principerna i artikel 338.2 i EUF-fördraget, medan hanteringen av nationell statistik även bör överensstämma med medlemsstaternas nationella rätt. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 ⁽²⁾ innehåller ytterligare preciseringar om statistisk konfidentialitet för europeisk statistik.
- (164) Vad beträffar tillsynsmyndigheternas befogenheter att från personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden få tillgång till personuppgifter och tillträde till lokaler, får medlemsstaterna, inom gränserna för denna förordning, genom lagstiftning anta särskilda regler för att skydda yrkesmässig eller annan motsvarande tystnadsplikt, i den mån detta är nödvändigt för att jämka samman rätten till skydd av personuppgifter med tystnadsplikten. Detta påverkar inte tillämpningen av medlemsstaternas befintliga skyldigheter att anta bestämmelser om tystnadsplikt, där detta krävs enligt unionsrätten.
- (165) Denna förordning är förenlig med kravet på att respektera och inte påverka den ställning som kyrkor och religiösa sammanslutningar eller samfund har i medlemsstaterna enligt gällande grundlag i enlighet med artikel 17 i EUF-fördraget.
- (166) I syfte att uppnå målen för denna förordning, nämligen att skydda fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter och i synnerhet deras rätt till skydd av personuppgifter och för att säkra det fria flödet av

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 536/2014 av den 16 april 2014 om kliniska prövningar av humanläkemedel och om upphävande av direktiv 2001/20/EG (EUT L 158, 27.5.2014, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009 av den 11 mars 2009 om europeisk statistik och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG, Euratom) nr 1101/2008 om utlämnande av insynsskyddade statistiska uppgifter till Europeiska gemenskapernas statistikkontor, rådets förordning (EG) nr 322/97 om gemenskapsstatistik och rådets beslut 89/382/EEG, Euratom om inrättande av en kommitté för Europeiska gemenskapernas statistiska program (EUT L 87, 31.3.2009, s. 164).

personuppgifter inom unionen, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen. Delegerade akter bör framför allt antas när det gäller kriterier och krav vad gäller certifieringsmekanismer, information som ska ges med användning av standardiserade symboler och förfaranden för att tillhandahålla sådana symboler. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.

- (167) För att säkerställa enhetliga villkor för tillämpningen av denna förordning bör kommissionen ges genomförandebefogenheter i enlighet med denna förordning. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med förordning (EU) nr 182/2011. Kommissionen bör därvid överväga särskilda åtgärder för mikroföretag och små och medelstora företag.
- (168) Granskningsförfarandet bör användas vid antagande av genomförandeakter om standardavtalsklausuler mellan personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden och mellan personuppgiftsbiträden, uppförandekoder, tekniska standarder och mekanismer för certifiering, adekvat nivå på det skydd som lämnas av ett tredjeland, ett territorium eller av en specificerad sektor inom det tredjelandet eller en internationell organisation, standardiserade skyddsbestämmelser, format och förfaranden för elektroniskt utbyte av information mellan personuppgiftsansvariga, personuppgiftsbiträden och tillsynsmyndigheter för bindande företagsbestämmelser, ömsesidigt bistånd och tillvägagångssätt för elektroniskt utbyte av information mellan tillsynsmyndigheter samt mellan tillsynsmyndigheter och styrelsen.
- (169) Kommissionen bör när det föreligger tvingande skäl till skyndsamt anta omedelbart tillämpliga genomförandeakter, när tillgängliga bevis visar att ett tredjeland, ett territorium eller en specificerad sektor inom det tredjelandet eller en internationell organisation inte upprätthåller en adekvat skyddsnivå.
- (170) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att säkerställa en likvärdig nivå för skyddet av fysiska personer och det fria flödet av personuppgifter inom hela unionen, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (171) Direktiv 95/46/EG bör upphävas genom denna förordning. Behandling som redan pågår den dag då denna förordning börjar tillämpas bör bringas i överensstämmelse med denna förordning inom en period av två år från det att denna förordning träder i kraft. Om behandlingen grundar sig på samtycke enligt direktiv 95/46/EG, är det inte nödvändigt att den registrerade på nytt ger sitt samtycke för att den personuppgiftsansvarige ska kunna fortsätta med behandlingen i fråga efter det att denna förordning börjar tillämpas, om det sätt på vilket samtycket gavs överensstämmer med villkoren i denna förordning. Beslut av kommissionen som antagits och tillstånd från tillsynsmyndigheterna som utfärdats på grundval av direktiv 95/46/EG ska fortsatt vara giltiga tills de ändras, ersätts eller upphävs.
- (172) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 28.2 i förordning (EG) nr 45/2001 och avgav ett yttrande den 7 mars 2012 ⁽¹⁾.
- (173) Denna förordning bör vara tillämplig på alla frågor som gäller skyddet av grundläggande rättigheter och friheter i förhållande till behandlingen av personuppgifter, vilka inte omfattas av särskilda skyldigheter med samma mål som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG ⁽²⁾, däribland den personuppgiftsansvariges skyldigheter och fysiska personers rättigheter. För att klargöra förhållandet mellan denna förordning och direktiv 2002/58/EG bör det direktivet ändras. När denna förordning har antagits, bör direktiv 2002/58/EG ses över, framför allt för att säkerställa konsekvens med denna förordning.

⁽¹⁾ EUT C 192, 30.6.2012, s. 7.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 31.7.2002, s. 37).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Syfte

1. I denna förordning fastställs bestämmelser om skydd för fysiska personer med avseende på behandlingen av personuppgifter och om det fria flödet av personuppgifter.
2. Denna förordning skyddar fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter.
3. Det fria flödet av personuppgifter inom unionen får varken begränsas eller förbjudas av skäl som rör skyddet för fysiska personer med avseende på behandlingen av personuppgifter.

Artikel 2

Materiellt tillämpningsområde

1. Denna förordning ska tillämpas på sådan behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg samt på annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register.
2. Denna förordning ska inte tillämpas på behandling av personuppgifter som
 - a) utgör ett led i en verksamhet som inte omfattas av unionsrätten,
 - b) medlemsstaterna utför när de bedriver verksamhet som omfattas av avdelning V kapitel 2 i EU-fördraget,
 - c) en fysisk person utför som ett led i verksamhet av rent privat natur eller som har samband med hans eller hennes hushåll,
 - d) behöriga myndigheter utför i syfte att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, i vilket även ingår att skydda mot samt förebygga och förhindra hot mot den allmänna säkerheten.
3. Förordning (EG) nr 45/2001 är tillämplig på den behandling av personuppgifter som sker i EU:s institutioner, organ och byråer. Förordning (EG) nr 45/2001 och de av unionens övriga rättsakter som är tillämpliga på sådan behandling av personuppgifter ska anpassas till principerna och bestämmelserna i denna förordning i enlighet med artikel 98.
4. Denna förordning påverkar inte tillämpningen av direktiv 2000/31/EG, särskilt bestämmelserna om tjänstelevererande mellanhänders ansvar i artiklarna 12–15 i det direktivet.

Artikel 3

Territoriellt tillämpningsområde

1. Denna förordning ska tillämpas på behandlingen av personuppgifter inom ramen för den verksamhet som bedrivs av en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde som är etablerad i unionen, oavsett om behandlingen utförs i unionen eller inte.

2. Denna förordning ska tillämpas på behandling av personuppgifter som avser registrerade som befinner sig i unionen och som utförs av en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde som inte är etablerad i unionen, om behandlingen har anknytning till

- a) utbudande av varor eller tjänster till sådana registrerade i unionen, oavsett om dessa varor eller tjänster erbjuds kostnadsfritt eller inte, eller
- b) övervakning av deras beteende så länge beteendet sker inom unionen.

3. Denna förordning ska tillämpas på behandling av personuppgifter som utförs av en personuppgiftsansvarig som inte är etablerad i unionen, men på en plats där en medlemsstats nationella rätt gäller enligt folkrätten.

Artikel 4

Definitioner

I denna förordning avses med

1. *personuppgifter*: varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (nedan kallad *en registrerad*), varvid en identifierbar fysisk person är en person som direkt eller indirekt kan identifieras särskilt med hänvisning till en identifierare som ett namn, ett identifikationsnummer, en lokaliseringuppgift eller onlineidentifikatorer eller en eller flera faktorer som är specifika för den fysiska personens fysiska, fysiologiska, genetiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet,
2. *behandling*: en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller ej, såsom insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämning genom överföring, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering eller sammanförande, begränsning, radering eller förstöring,
3. *begränsning av behandling*: markering av lagrade personuppgifter med syftet att begränsa behandlingen av dessa i framtiden,
4. *profilering*: varje form av automatisk behandling av personuppgifter som består i att dessa personuppgifter används för att bedöma vissa personliga egenskaper hos en fysisk person, i synnerhet för att analysera eller förutsäga denna fysiska persons arbetsprestationer, ekonomiska situation, hälsa, personliga preferenser, intressen, pålitlighet, beteende, vistelseort eller förflyttningar,
5. *pseudonymisering*: behandling av personuppgifter på ett sätt som innebär att personuppgifterna inte längre kan tillskrivas en specifik registrerad utan att kompletterande uppgifter används, under förutsättning att dessa kompletterande uppgifter förvaras separat och är föremål för tekniska och organisatoriska åtgärder som säkerställer att personuppgifterna inte tillskrivs en identifierad eller identifierbar fysisk person,
6. *register*: en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgänglig enligt särskilda kriterier, oavsett om samlingen är centraliserad, decentraliserad eller spridd på grundval av funktionella eller geografiska förhållanden,
7. *personuppgiftsansvarig*: en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter; om ändamålen och medlen för behandlingen bestäms av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt kan den personuppgiftsansvarige eller de särskilda kriterierna för hur denne ska utses föreskrivas i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt,
8. *personuppgiftsbiträde*: en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning,
9. *mottagare*: en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ till vilket personuppgifterna utlämnas, vare sig det är en tredje part eller inte; offentliga myndigheter som kan komma att motta

personuppgifter inom ramen för ett särskilt uppdrag i enlighet med unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt ska dock inte betraktas som mottagare; offentliga myndigheters behandling av dessa uppgifter ska vara förenlig med tillämpliga bestämmelser för dataskydd beroende på behandlingens syfte,

10. *tredje part*: en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller organ som inte är den registrerade, den personuppgiftsansvarige, personuppgiftsbiträdet eller de personer som under den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets direkta ansvar är behöriga att behandla personuppgifterna,
11. *samtycke* av den registrerade: varje slag av frivillig, specifik, informerad och otvetydig viljeytring, genom vilken den registrerade, antingen genom ett uttalande eller genom en entydig bekräftande handling, godtar behandling av personuppgifter som rör honom eller henne,
12. *personuppgiftsincident*: en säkerhetsincident som leder till oavsiktlig eller olaglig förstöring, förlust eller ändring eller till obehörigt röjande av eller obehörig åtkomst till de personuppgifter som överförts, lagrats eller på annat sätt behandlats,
13. *genetiska uppgifter*: alla personuppgifter som rör nedärvda eller förvärvade genetiska kännetecken för en fysisk person, vilka ger unik information om denna fysiska persons fysiologi eller hälsa och vilka framför allt härrör från en analys av ett biologiskt prov från den fysiska personen i fråga,
14. *biometriska uppgifter*: personuppgifter som erhållits genom en särskild teknisk behandling som rör en fysisk persons fysiska, fysiologiska eller beteendemässiga kännetecken och som möjliggör eller bekräftar identifieringen av denna fysiska person, såsom ansiktsbilder eller fingeravtrycksuppgifter,
15. *uppgifter om hälsa*: personuppgifter som rör en fysisk persons fysiska eller psykiska hälsa, inbegripet tillhandahållande av hälso- och sjukvårdstjänster, vilka ger information om dennes hälsostatus,
16. *huvudsakligt verksamhetsställe*:
 - a) när det gäller en personuppgiftsansvarig med verksamhetsställen i mer än en medlemsstat, den plats i unionen där vederbörande har sin centrala förvaltning, om inte besluten om ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter fattas vid ett annat av den personuppgiftsansvariges verksamhetsställen i unionen och det sistnämnda verksamhetsstället har befogenhet att få sådana beslut genomförda, i vilket fall det verksamhetsställe som har fattat sådana beslut ska betraktas som det huvudsakliga verksamhetsstället,
 - b) när det gäller ett personuppgiftsbiträde med verksamhetsställen i mer än en medlemsstat, den plats i unionen där vederbörande har sin centrala förvaltning eller, om personuppgiftsbiträdet inte har någon central förvaltning i unionen, det av personuppgiftsbitrådets verksamhetsställen i unionen där den huvudsakliga behandlingen inom ramen för verksamheten vid ett av personuppgiftsbitrådets verksamhetsställen sker, i den utsträckning som personuppgiftsbiträdet omfattas av särskilda skyldigheter enligt denna förordning,
17. *företrädare*: en i unionen etablerad fysisk eller juridisk person som skriftligen har utsetts av den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet i enlighet med artikel 27 och företräder denne i frågor som gäller dennes skyldigheter enligt denna förordning,
18. *företag*: en fysisk eller juridisk person som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett dess juridiska form, vilket inbegriper partnerskap eller föreningar som regelbundet bedriver ekonomisk verksamhet,
19. *koncern*: ett kontrollerande företag och dess kontrollerade företag,
20. *bindande företagsbestämmelser*: strategier för skydd av personuppgifter som en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde som är etablerad på en medlemsstats territorium använder sig av vid överföringar eller en uppsättning av överföringar av personuppgifter till en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde i ett eller flera tredjeländer inom en koncern eller en grupp av företag som deltar i gemensam ekonomisk verksamhet,
21. *tillsynsmyndighet*: en oberoende offentlig myndighet som är utsedd av en medlemsstat i enlighet med artikel 51,

22. *berörd tillsynsmyndighet*: en tillsynsmyndighet som berörs av behandlingen av personuppgifter på grund av att
- den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet är etablerad på tillsynsmyndighetens medlemsstats territorium,
 - registrerade som är bosatta i den tillsynsmyndighetens medlemsstat i väsentlig grad påverkas eller sannolikt i väsentlig grad kommer att påverkas av behandlingen, eller
 - ett klagomål har lämnats in till denna tillsynsmyndighet,
23. *gränsöverskridande behandling*:
- behandling av personuppgifter som äger rum inom ramen för verksamhet vid verksamhetsställen i mer än en medlemsstat tillhörande en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde i unionen, när den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet är etablerad i mer än en medlemsstat, eller
 - behandling av personuppgifter som äger rum inom ramen för verksamhet vid ett enda verksamhetsställe tillhörande en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde i unionen men som i väsentlig grad påverkar eller sannolikt i väsentlig grad kommer att påverka registrerade i mer än en medlemsstat,
24. *relevant och motiverad invändning*: en invändning mot ett förslag till beslut avseende frågan huruvida det föreligger en överträdelse av denna förordning eller huruvida den planerade åtgärden i förhållande till den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet är förenlig med denna förordning, av vilken invändning det tydligt framgår hur stora risker utkastet till beslut medför när det gäller registrerades grundläggande rättigheter och friheter samt i tillämpliga fall det fria flödet av personuppgifter inom unionen,
25. *informationssamhällets tjänster*: alla tjänster enligt definitionen i artikel 1.1 b i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 ⁽¹⁾,
26. *internationell organisation*: en organisation och dess underställda organ som lyder under folkrätten, eller ett annat organ som inrättats genom eller på grundval av en överenskommelse mellan två eller flera länder.

KAPITEL II

Principer

Artikel 5

Principer för behandling av personuppgifter

- Vid behandling av personuppgifter ska följande gälla:
 - Uppgifterna ska behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den registrerade (*laglighet, korrekthet och öppenhet*).
 - De ska samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Ytterligare behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1 ska inte anses vara oförenligt med de ursprungliga ändamålen (*ändamålsbegränsning*).
 - De ska vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas (*uppgiftsminimering*).
 - De ska vara korrekta och om nödvändigt uppdaterade. Alla rimliga åtgärder måste vidtas för att säkerställa att personuppgifter som är felaktiga i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas raderas eller rättas utan dröjsmål (*korrekthet*).

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1).

- e) De får inte förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas. Personuppgifter får lagras under längre perioder i den mån som personuppgifterna enbart behandlas för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1, under förutsättning att de lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder som krävs enligt denna förordning genomförs för att säkerställa den registrerades rättigheter och friheter (*lagringsminimering*).
 - f) De ska behandlas på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna, inbegripet skydd mot obehörig eller otillåten behandling och mot förlust, förstöring eller skada genom olyckshändelse, med användning av lämpliga tekniska eller organisatoriska åtgärder (*integritet och konfidentialitet*).
2. Den personuppgiftsansvarige ska ansvara för och kunna visa att punkt 1 efterlevs (*ansvarsskyldighet*).

Artikel 6

Laglig behandling av personuppgifter

1. Behandling är endast laglig om och i den mån som åtminstone ett av följande villkor är uppfyllt:
- a) Den registrerade har lämnat sitt samtycke till att dennes personuppgifter behandlas för ett eller flera specifika ändamål.
 - b) Behandlingen är nödvändig för att fullgöra ett avtal i vilket den registrerade är part eller för att vidta åtgärder på begäran av den registrerade innan ett sådant avtal ingås.
 - c) Behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige.
 - d) Behandlingen är nödvändig för att skydda intressen som är av grundläggande betydelse för den registrerade eller för en annan fysisk person.
 - e) Behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning.
 - f) Behandlingen är nödvändig för ändamål som rör den personuppgiftsansvariges eller en tredje parts berättigade intressen, om inte den registrerades intressen eller grundläggande rättigheter och friheter väger tyngre och kräver skydd av personuppgifter, särskilt när den registrerade är ett barn.

Led f i första stycket ska inte gälla för behandling som utförs av offentliga myndigheter när de fullgör sina uppgifter.

2. Medlemsstaterna får behålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning med hänsyn till behandling för att efterleva punkt 1 c och e genom att närmare fastställa specifika krav för uppgiftsbehandlingen och andra åtgärder för att säkerställa en laglig och rättvis behandling, inbegripet för andra specifika situationer då uppgifter behandlas i enlighet med kapitel IX.

3. Den grund för behandlingen som avses i punkt 1 c och e ska fastställas i enlighet med

- a) unionsrätten, eller
- b) en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av.

Syftet med behandlingen ska fastställas i den rättsliga grunden eller, i fråga om behandling enligt punkt 1 e, ska vara nödvändigt för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Den rättsliga grunden kan innehålla särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning, bland annat: de allmänna villkor som ska gälla för den personuppgiftsansvariges behandling, vilken typ av uppgifter som ska behandlas, vilka registrerade som berörs, de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, ändamålsbegränsningar, lagringstid samt typer av behandling och förfaranden för behandling, inbegripet åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling, däribland för behandling i andra särskilda

situationer enligt kapitel IX. Unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

4. Om en behandling för andra ändamål än det ändamål för vilket personuppgifterna samlades in inte grundar sig på den registrerades samtycke eller på unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt som utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle för att skydda de mål som avses i artikel 23.1, ska den personuppgiftsansvarige för att fastställa huruvida behandling för andra ändamål är förenlig med det ändamål för vilket personuppgifterna ursprungligen samlades in bland annat beakta följande:

- a) Kopplingar mellan de ändamål för vilka personuppgifterna har samlats in och ändamålen med den avsedda ytterligare behandlingen.
- b) Det sammanhang inom vilket personuppgifterna har samlats in, särskilt förhållandet mellan de registrerade och den personuppgiftsansvarige.
- c) Personuppgifternas art, särskilt huruvida särskilda kategorier av personuppgifter behandlas i enlighet med artikel 9 eller huruvida personuppgifter om fällande domar i brottmål och överträdelse behandlas i enlighet med artikel 10.
- d) Eventuella konsekvenser för registrerade av den planerade fortsatta behandlingen.
- e) Förekomsten av lämpliga skyddsåtgärder, vilket kan inbegripa kryptering eller pseudonymisering.

Artikel 7

Villkor för samtycke

1. Om behandlingen grundar sig på samtycke, ska den personuppgiftsansvarige kunna visa att den registrerade har samtyckt till behandling av sina personuppgifter.
2. Om den registrerades samtycke lämnas i en skriftlig förklaring som också rör andra frågor, ska begäran om samtycke läggas fram på ett sätt som klart och tydligt kan särskiljas från de andra frågorna i en begriplig och lätt tillgänglig form, med användning av klart och tydligt språk. Om en del av förklaringen innebär en överträdelse av denna förordning, ska denna del inte vara bindande.
3. De registrerade ska ha rätt att när som helst återkalla sitt samtycke. Återkallandet av samtycket ska inte påverka lagligheten av behandling som grundar sig på samtycke, innan detta återkallas. Innan samtycke lämnas ska den registrerade informeras om detta. Det ska vara lika lätt att återkalla som att ge sitt samtycke.
4. Vid bedömning av huruvida samtycke är frivilligt ska största hänsyn bland annat tas till huruvida genomförandet av ett avtal, inbegripet tillhandahållandet av en tjänst, har gjorts beroende av samtycke till sådan behandling av personuppgifter som inte är nödvändig för genomförandet av det avtalet.

Artikel 8

Villkor som gäller barns samtycke avseende informationssamhällets tjänster

1. Vid erbjudande av informationssamhällets tjänster direkt till ett barn, ska vid tillämpningen av artikel 6.1 a behandling av personuppgifter som rör ett barn vara tillåten om barnet är minst 16 år. Om barnet är under 16 år ska sådan behandling vara tillåten endast om och i den mån samtycke ges eller godkänns av den person som har föräldraansvar för barnet.

Medlemsstaterna får i sin nationella rätt föreskriva en lägre ålder i detta syfte, under förutsättning att denna lägre ålder inte är under 13 år.

2. Den personuppgiftsansvarige ska göra rimliga ansträngningar för att i sådana fall kontrollera att samtycke ges eller godkänns av den person som har föräldraansvar för barnet, med hänsyn tagen till tillgänglig teknik.
3. Punkt 1 ska inte påverka tillämpningen av allmän avtalsrätt i medlemsstaterna, såsom bestämmelser om giltigheten, upprättandet eller effekten av ett avtal som gäller ett barn.

Artikel 9

Behandling av särskilda kategorier av personuppgifter

1. Behandling av personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening och behandling av genetiska uppgifter, biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning ska vara förbjuden.
2. Punkt 1 ska inte tillämpas om något av följande gäller:
 - a) Den registrerade har uttryckligen lämnat sitt samtycke till behandlingen av dessa personuppgifter för ett eller flera specifika ändamål, utom då unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt föreskriver att förbudet i punkt 1 inte kan upphävas av den registrerade.
 - b) Behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige eller den registrerade ska kunna fullgöra sina skyldigheter och utöva sina särskilda rättigheter inom arbetsrätten och på områdena social trygghet och socialt skydd, i den omfattning detta är tillåtet enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt eller ett kollektivavtal som antagits med stöd av medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder som säkerställer den registrerades grundläggande rättigheter och intressen fastställs.
 - c) Behandlingen är nödvändig för att skydda den registrerades eller någon annan fysisk persons grundläggande intressen när den registrerade är fysiskt eller rättsligt förhindrad att ge sitt samtycke.
 - d) Behandlingen utförs inom ramen för berättigad verksamhet med lämpliga skyddsåtgärder hos en stiftelse, en förening eller ett annat icke vinstdrivande organ, som har ett politiskt, filosofiskt, religiöst eller fackligt syfte, förutsatt att behandlingen enbart rör sådana organs medlemmar eller tidigare medlemmar eller personer som på grund av organets ändamål har regelbunden kontakt med detta och personuppgifterna inte lämnas ut utanför det organet utan den registrerades samtycke.
 - e) Behandlingen rör personuppgifter som på ett tydligt sätt har offentliggjorts av den registrerade.
 - f) Behandlingen är nödvändig för att fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk eller som en del av domstolarnas dömande verksamhet.
 - g) Behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, vilken ska stå i proportion till det eftersträfvade syftet, vara förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.
 - h) Behandlingen är nödvändig av skäl som hör samman med förebyggande hälso- och sjukvård och yrkesmedicin, bedömningen av en arbetstagares arbetskapacitet, medicinska diagnoser, tillhandahållande av hälso- och sjukvård, behandling, social omsorg eller förvaltning av hälso- och sjukvårdstjänster och social omsorg och av deras system, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt eller enligt avtal med yrkesverksamma på hälsoområdet och under förutsättning att de villkor och skyddsåtgärder som avses i punkt 3 är uppfyllda.
 - i) Behandlingen är nödvändig av skäl av allmänt intresse på folkhälsoområdet, såsom behovet av att säkerställa ett skydd mot allvarliga gränsöverskridande hot mot hälsan eller säkerställa höga kvalitets- och säkerhetsnormer för vård och läkemedel eller medicintekniska produkter, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga och specifika åtgärder för att skydda den registrerades rättigheter och friheter fastställs, särskilt tystnadsplikt.

- j) Behandlingen är nödvändig för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, vilken ska stå i proportion till det eftersträvade syftet, vara förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.
3. Personuppgifter som avses i punkt 1 får behandlas för de ändamål som avses i punkt 2 h, när uppgifterna behandlas av eller under ansvar av en yrkesutövare som omfattas av tystnadsplikt enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt eller bestämmelser som fastställs av nationella behöriga organ eller av en annan person som också omfattas av tystnadsplikt enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt eller bestämmelser som fastställs av nationella behöriga organ.
4. Medlemsstaterna får behålla eller införa ytterligare villkor, även begränsningar, för behandlingen av genetiska eller biometriska uppgifter eller uppgifter om hälsa.

Artikel 10

Behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål samt överträdelser

Behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelser eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder enligt artikel 6.1 får endast utföras under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. Ett fullständigt register över fällande domar i brottmål får endast föras under kontroll av en myndighet.

Artikel 11

Behandling som inte kräver identifiering

1. Om de ändamål för vilka den personuppgiftsansvarige behandlar personuppgifter inte kräver eller inte längre kräver att den registrerade identifieras av den personuppgiftsansvarige, ska den personuppgiftsansvarige inte vara tvungen att bevara, förvärva eller behandla ytterligare information för att identifiera den registrerade endast i syfte att följa denna förordning.
2. Om den personuppgiftsansvarige, i de fall som avses i punkt 1 i denna artikel, kan visa att denne inte är i stånd att identifiera den registrerade, ska den personuppgiftsansvarige om möjligt informera den registrerade om detta. I sådana fall ska artiklarna 15–20 inte gälla, förutom när den registrerade för utövande av sina rättigheter i enlighet med dessa artiklar tillhandahåller ytterligare information som gör identifieringen möjlig.

KAPITEL III

Den registrerades rättigheter

Avsnitt 1

Insyn och villkor

Artikel 12

Klar och tydlig information och kommunikation samt klara och tydliga villkor för utövandet av den registrerades rättigheter

1. Den personuppgiftsansvarige ska vidta lämpliga åtgärder för att till den registrerade tillhandahålla all information som avses i artiklarna 13 och 14 och all kommunikation enligt artiklarna 15–22 och 34 vilken avser behandling i en koncis, klar och tydlig, begriplig och lätt tillgänglig form, med användning av klart och tydligt språk, i synnerhet för information som är särskilt riktad till barn. Informationen ska tillhandahållas skriftligt, eller i någon annan form, inbegripet, när så är lämpligt, i elektronisk form. Om den registrerade begär det får informationen tillhandahållas muntligt, förutsatt att den registrerades identitet bevisats på andra sätt.

2. Den personuppgiftsansvarige ska underlätta utövandet av den registrerades rättigheter i enlighet med artiklarna 15–22. I de fall som avses i artikel 11.2 får den personuppgiftsansvarige inte vägra att tillmötesgå den registrerades begäran om att utöva sina rättigheter enligt artiklarna 15–22, om inte den personuppgiftsansvarige visar att han eller hon inte är i stånd att identifiera den registrerade.

3. Den personuppgiftsansvarige ska på begäran utan onödigt dröjsmål och under alla omständigheter senast en månad efter att ha mottagit begäran tillhandahålla den registrerade information om de åtgärder som vidtagits enligt artiklarna 15–22. Denna period får vid behov förlängas med ytterligare två månader, med beaktande av hur komplicerad begäran är och antalet inkomna begäranden. Den personuppgiftsansvarige ska underrätta den registrerade om en sådan förlängning inom en månad från det att begäran mottagits samt ange orsakerna till förseningen. Om den registrerade lämnar begäran i elektronisk form, ska informationen om möjligt tillhandahållas i elektronisk form, om den registrerade inte begär något annat.

4. Om den personuppgiftsansvarige inte vidtar åtgärder på den registrerades begäran, ska den personuppgiftsansvarige utan dröjsmål och senast en månad efter att ha mottagit begäran informera den registrerade om orsaken till att åtgärder inte vidtagits och om möjligheten att lämna in ett klagomål till en tillsynsmyndighet och begära rättslig prövning.

5. Information som tillhandahållits enligt artiklarna 13 och 14, all kommunikation och samtliga åtgärder som vidtas enligt artiklarna 15–22 och 34 ska tillhandahållas kostnadsfritt. Om begäranden från en registrerad är uppenbart ogrundade eller orimliga, särskilt på grund av deras repetitiva art, får den personuppgiftsansvarige antingen

- a) ta ut en rimlig avgift som täcker de administrativa kostnaderna för att tillhandahålla den information eller vidta den åtgärd som begärts, eller
- b) vägra att tillmötesgå begäran.

Det åligger den personuppgiftsansvarige att visa att begäran är uppenbart ogrundad eller orimlig.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 11 får den personuppgiftsansvarige, om denne har rimliga skäl att betvivla identiteten hos den fysiska person som lämnar in en begäran enligt artiklarna 15–21, begära att ytterligare information som är nödvändig för att bekräfta den registrerades identitet tillhandahålls.

7. Den information som ska tillhandahållas de registrerade i enlighet med artiklarna 13 och 14 får tillhandahållas kombinerad med standardiserade symboler för att ge en överskådlig, begriplig, lättläst och meningsfull överblick över den planerade behandlingen. Om sådana symboler visas elektroniskt ska de vara maskinläsbara.

8. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 92 för att fastställa vilken information som ska visas med hjälp av symboler och förfaranden för att tillhandahålla sådana symboler.

Avsnitt 2

Information och tillgång till personuppgifter

Artikel 13

Information som ska tillhandahållas om personuppgifterna samlas in från den registrerade

1. Om personuppgifter som rör en registrerad person samlas in från den registrerade, ska den personuppgiftsansvarige, när personuppgifterna erhålls, till den registrerade lämna information om följande:

- a) Identitet och kontaktuppgifter för den personuppgiftsansvarige och i tillämpliga fall för dennes företrädare.
- b) Kontaktuppgifter för dataskyddsombudet, i tillämpliga fall.
- c) Ändamålen med den behandling för vilken personuppgifterna är avsedda samt den rättsliga grunden för behandlingen.

- d) Om behandlingen är baserad på artikel 6.1 f, den personuppgiftsansvariges eller en tredje parts berättigade intressen.
- e) Mottagarna eller de kategorier av mottagare som ska ta del av personuppgifterna, i förekommande fall.
- f) I tillämpliga fall att den personuppgiftsansvarige avser att överföra personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation och huruvida ett beslut av kommissionen om adekvat skyddsnivå föreligger eller saknas eller, när det gäller de överföringar som avses i artikel 46, 47 eller artikel 49.1 andra stycket, hänvisning till lämpliga eller passande skyddsåtgärder och hur en kopia av dem kan erhållas eller var dessa har gjorts tillgängliga.
2. Utöver den information som avses i punkt 1 ska den personuppgiftsansvarige vid insamlingen av personuppgifterna lämna den registrerade följande ytterligare information, vilken krävs för att säkerställa rättvis och transparent behandling:
- a) Den period under vilken personuppgifterna kommer att lagras eller, om detta inte är möjligt, de kriterier som används för att fastställa denna period.
- b) Att det föreligger en rätt att av den personuppgiftsansvarige begära tillgång till och rättelse eller radering av personuppgifter eller begränsning av behandling som rör den registrerade eller att invända mot behandling samt rätten till dataportabilitet.
- c) Om behandlingen grundar sig på artikel 6.1 a eller artikel 9.2 a, att det föreligger en rätt att när som helst återkalla sitt samtycke, utan att detta påverkar lagligheten av behandlingen på grundval av samtycket, innan detta återkallades.
- d) Rätten att inge klagomål till en tillsynsmyndighet.
- e) Huruvida tillhandahållandet av personuppgifter är ett lagstadgat eller avtalsenligt krav eller ett krav som är nödvändigt för att ingå ett avtal samt huruvida den registrerade är skyldig att tillhandahålla personuppgifterna och de möjliga följderna av att sådana uppgifter inte lämnas.
- f) Förekomsten av automatiserat beslutsfattande, inbegripet profilering enligt artikel 22.1 och 22.4, varvid det åtminstone i dessa fall ska lämnas meningsfull information om logiken bakom samt betydelsen och de förutsedda följderna av sådan behandling för den registrerade.
3. Om den personuppgiftsansvarige avser att ytterligare behandla personuppgifterna för ett annat syfte än det för vilket de insamlades, ska den personuppgiftsansvarige före denna ytterligare behandling ge den registrerade information om detta andra syfte samt ytterligare relevant information enligt punkt 2.
4. Punkterna 1, 2 och 3 ska inte tillämpas om och i den mån den registrerade redan förfogar över informationen.

Artikel 14

Information som ska tillhandahållas om personuppgifterna inte har erhållits från den registrerade

1. Om personuppgifterna inte har erhållits från den registrerade, ska den personuppgiftsansvarige förse den registrerade med följande information:
- a) Identitet och kontaktuppgifter för den personuppgiftsansvarige och i tillämpliga fall för dennes företrädare.
- b) Kontaktuppgifter för dataskyddsbudet, i tillämpliga fall.
- c) Ändamålen med den behandling för vilken personuppgifterna är avsedda samt den rättsliga grunden för behandlingen.
- d) De kategorier av personuppgifter som behandlingen gäller.
- e) Mottagarna eller de kategorier av mottagare som ska ta del av personuppgifterna, i förekommande fall.

- f) I tillämpliga fall att den personuppgiftsansvarige avser att överföra personuppgifter till en mottagare i ett tredjeland eller en internationell organisation och huruvida ett beslut av kommissionen om adekvat skyddsnivå föreligger eller saknas eller, när det gäller de överföringar som avses i artiklarna 46, 47 eller artikel 49.1 andra stycket, hänvisning till lämpliga eller passande skyddsåtgärder och hur en kopia av dem kan erhållas eller var dessa har gjorts tillgängliga.
2. Utöver den information som avses i punkt 1 ska den personuppgiftsansvarige lämna den registrerade följande information, vilken krävs för att säkerställa rättvis och transparent behandling när det gäller den registrerade:
- a) Den period under vilken personuppgifterna kommer att lagras eller, om detta inte är möjligt, de kriterier som används för att fastställa denna period.
 - b) Om behandlingen grundar sig på artikel 6.1 f, den personuppgiftsansvariges eller en tredje parts berättigade intressen.
 - c) Förekomsten av rätten att av den personuppgiftsansvarige begära tillgång till och rättelse eller radering av personuppgifter eller begränsning av behandling som rör den registrerade och att invända mot behandling samt rätten till dataportabilitet.
 - d) Om behandlingen grundar sig på artikel 6.1 a eller artikel 9.2 a, rätten att när som helst återkalla sitt samtycke, utan att detta påverkar lagligheten av behandlingen på grundval av samtycket, innan detta återkallades.
 - e) Rätten att inge klagomål till en tillsynsmyndighet.
 - f) Varifrån personuppgifterna kommer och i förekommande fall huruvida de har sitt ursprung i allmänt tillgängliga källor.
 - g) Förekomsten av automatiserat beslutsfattande, inbegripet profilering enligt artikel 22.1 och 22.4, varvid det åtminstone i dessa fall ska lämnas meningsfull information om logiken bakom samt betydelsen och de förutsedda följderna av sådan behandling för den registrerade.
3. Den personuppgiftsansvarige ska lämna den information som anges i punkterna 1 och 2
- a) inom en rimlig period efter det att personuppgifterna har erhållits, dock senast inom en månad, med beaktande av de särskilda omständigheter under vilka personuppgifterna behandlas,
 - b) om personuppgifterna ska användas för kommunikation med den registrerade, senast vid tidpunkten för den första kommunikationen med den registrerade, eller
 - c) om ett utlämnande till en annan mottagare förutses, senast när personuppgifterna lämnas ut för första gången.
4. Om den personuppgiftsansvarige avser att ytterligare behandla personuppgifterna för ett annat syfte än det för vilket de insamlades, ska den personuppgiftsansvarige före denna ytterligare behandling ge den registrerade information om detta andra syfte samt ytterligare relevant information enligt punkt 2.
5. Punkterna 1–4 ska inte tillämpas i följande fall och i den mån
- a) den registrerade redan förfogar över informationen,
 - b) tillhandahållandet av sådan information visar sig vara omöjligt eller skulle medföra en oproportionell ansträngning, särskilt för behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1, eller i den mån den skyldighet som avses i punkt 1 i den här artikeln sannolikt kommer att göra det omöjligt eller avsevärt försvårar uppfyllandet av målen med den behandlingen; i sådana fall ska den personuppgiftsansvarige vidta lämpliga åtgärder för att skydda den registrerades rättigheter och friheter och berättigade intressen, inbegripet göra uppgifterna tillgängliga för allmänheten,
 - c) erhållande eller utlämnande av uppgifter uttryckligen föreskrivs genom unionsrätten eller genom en medlemsstats nationella rätt som den registrerade omfattas av och som fastställer lämpliga åtgärder för att skydda den registrerades berättigade intressen, eller
 - d) personuppgifterna måste förbli konfidentiella till följd av tystnadsplikt enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, inbegripet andra lagstadgade sekretessförpliktelser.

*Artikel 15***Den registrerades rätt till tillgång**

1. Den registrerade ska ha rätt att av den personuppgiftsansvarige få bekräftelse på huruvida personuppgifter som rör honom eller henne håller på att behandlas och i så fall få tillgång till personuppgifterna och följande information:
 - a) Ändamålen med behandlingen.
 - b) De kategorier av personuppgifter som behandlingen gäller.
 - c) De mottagare eller kategorier av mottagare till vilka personuppgifterna har lämnats eller ska lämnas ut, särskilt mottagare i tredjeländer eller internationella organisationer.
 - d) Om möjligt, den förutsedda period under vilken personuppgifterna kommer att lagras eller, om detta inte är möjligt, de kriterier som används för att fastställa denna period.
 - e) Förekomsten av rätten att av den personuppgiftsansvarige begära rättelse eller radering av personuppgifterna eller begränsning av behandling av personuppgifter som rör den registrerade eller att invända mot sådan behandling.
 - f) Rätten att inge klagomål till en tillsynsmyndighet.
 - g) Om personuppgifterna inte samlas in från den registrerade, all tillgänglig information om varifrån dessa uppgifter kommer.
 - h) Förekomsten av automatiserat beslutsfattande, inbegripet profilering enligt artikel 22.1 och 22.4, varvid det åtminstone i dessa fall ska lämnas meningsfull information om logiken bakom samt betydelsen och de förutsedda följderna av sådan behandling för den registrerade.
2. Om personuppgifterna överförs till ett tredjeland eller till en internationell organisation, ska den registrerade ha rätt till information om de lämpliga skyddsåtgärder som i enlighet med artikel 46 har vidtagits vid överföringen.
3. Den personuppgiftsansvarige ska förse den registrerade med en kopia av de personuppgifter som är under behandling. För eventuella ytterligare kopior som den registrerade begär får den personuppgiftsansvarige ta ut en rimlig avgift på grundval av de administrativa kostnaderna. Om den registrerade gör begäran i elektronisk form ska informationen tillhandahållas i ett elektroniskt format som är allmänt använt, om den registrerade inte begär något annat.
4. Den rätt till en kopia som avses i punkt 3 ska inte inverka menligt på andras rättigheter och friheter.

*Avsnitt 3***Rättelse och radering***Artikel 16***Rätt till rättelse**

Den registrerade ska ha rätt att av den personuppgiftsansvarige utan onödigt dröjsmål få felaktiga personuppgifter som rör honom eller henne rättade. Med beaktande av ändamålet med behandlingen, ska den registrerade ha rätt att komplettera ofullständiga personuppgifter, bland annat genom att tillhandahålla ett kompletterande utlåtande.

*Artikel 17***Rätt till radering ("rätten att bli bortglömd")**

1. Den registrerade ska ha rätt att av den personuppgiftsansvarige utan onödigt dröjsmål få sina personuppgifter raderade och den personuppgiftsansvarige ska vara skyldig att utan onödigt dröjsmål radera personuppgifter om något av följande gäller:
 - a) Personuppgifterna är inte längre nödvändiga för de ändamål för vilka de samlats in eller på annat sätt behandlats.

- b) Den registrerade återkallar det samtycke på vilket behandlingen grundar sig enligt artikel 6.1 a eller artikel 9.2 a och det finns inte någon annan rättslig grund för behandlingen.
- c) Den registrerade invänder mot behandlingen i enlighet med artikel 21.1 och det saknas berättigade skäl för behandlingen som väger tyngre, eller den registrerade invänder mot behandlingen i enlighet med artikel 21.2.
- d) Personuppgifterna har behandlats på olagligt sätt.
- e) Personuppgifterna måste raderas för att uppfylla en rättslig förpliktelse i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av.
- f) Personuppgifterna har samlats in i samband med erbjudande av informationssamhällets tjänster, i de fall som avses i artikel 8.1.

2. Om den personuppgiftsansvarige har offentliggjort personuppgifterna och enligt punkt 1 är skyldig att radera personuppgifterna, ska den personuppgiftsansvarige med beaktande av tillgänglig teknik och kostnaden för genomförandet vidta rimliga åtgärder, inbegripet tekniska åtgärder, för att underrätta personuppgiftsansvariga som behandlar personuppgifterna om att den registrerade har begärt att de ska radera eventuella länkar till, eller kopior eller reproduktioner av dessa personuppgifter.

3. Punkterna 1 och 2 ska inte gälla i den utsträckning som behandlingen är nödvändig av följande skäl:

- a) För att utöva rätten till yttrande- och informationsfrihet.
- b) För att uppfylla en rättslig förpliktelse som kräver behandling enligt unionsrätten eller enligt en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som är ett led i myndighetsutövning som utförs av den personuppgiftsansvarige.
- c) För skäl som rör ett viktigt allmänt intresse på folkhälsoområdet enligt artikel 9.2 h och i samt artikel 9.3.
- d) För arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål enligt artikel 89.1, i den utsträckning som den rätt som avses i punkt 1 sannolikt omöjliggör eller avsevärt försvårar uppnåendet av syftet med den behandlingen.
- e) För att kunna fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk.

Artikel 18

Rätt till begränsning av behandling

1. Den registrerade ska ha rätt att av den personuppgiftsansvarige kräva att behandlingen begränsas om något av följande alternativ är tillämpligt:

- a) Den registrerade bestrider personuppgifternas korrekthet, under en tid som ger den personuppgiftsansvarige möjlighet att kontrollera om personuppgifterna är korrekta.
- b) Behandlingen är olaglig och den registrerade motsätter sig att personuppgifterna raderas och i stället begär en begränsning av deras användning.
- c) Den personuppgiftsansvarige behöver inte längre personuppgifterna för ändamålen med behandlingen men den registrerade behöver dem för att kunna fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk.
- d) Den registrerade har invänt mot behandling i enlighet med artikel 21.1 i väntan på kontroll av huruvida den personuppgiftsansvariges berättigade skäl väger tyngre än den registrerades berättigade skäl.

2. Om behandlingen har begränsats i enlighet med punkt 1 får sådana personuppgifter, med undantag för lagring, endast behandlas med den registrerades samtycke eller för att fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk eller för att skydda någon annan fysisk eller juridisk persons rättigheter eller för skäl som rör ett viktigt allmänintresse för unionen eller för en medlemsstat.

3. En registrerad som har fått behandling begränsad i enlighet med punkt 1 ska underrättas av den personuppgiftsansvarige innan begränsningen av behandlingen upphör.

Artikel 19

Anmälningsskyldighet avseende rättelse eller radering av personuppgifter och begränsning av behandling

Den personuppgiftsansvarige ska underrätta varje mottagare till vilken personuppgifterna har lämnats ut om eventuella rättelser eller radering av personuppgifter eller begränsningar av behandling som skett i enlighet med artiklarna 16, 17.1 och 18, om inte detta visar sig vara omöjligt eller medföra en oproportionell ansträngning. Den personuppgiftsansvarige ska informera den registrerade om dessa mottagare på den registrerades begäran.

Artikel 20

Rätt till dataportabilitet

1. Den registrerade ska ha rätt att få ut de personuppgifter som rör honom eller henne och som han eller hon har tillhandahållit den personuppgiftsansvarige i ett strukturerat, allmänt använt och maskinläsbart format och ha rätt att överföra dessa uppgifter till en annan personuppgiftsansvarig utan att den personuppgiftsansvarige som tillhandahållits personuppgifterna hindrar detta, om

- a) behandlingen grundar sig på samtycke enligt artikel 6.1 a eller artikel 9.2 a eller på ett avtal enligt artikel 6.1 b, och
- b) behandlingen sker automatiserat.

2. Vid utövandet av sin rätt till dataportabilitet i enlighet med punkt 1 ska den registrerade ha rätt till överföring av personuppgifterna direkt från en personuppgiftsansvarig till en annan, när detta är tekniskt möjligt.

3. Utövandet av den rätt som avses i punkt 1 i den här artikeln ska inte påverka tillämpningen av artikel 17. Den rätten ska inte gälla i fråga om en behandling som är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som är ett led i myndighetsutövning som utförs av den personuppgiftsansvarige.

4. Den rätt som avses i punkt 1 får inte påverka andras rättigheter och friheter på ett ogynnsamt sätt.

Avsnitt 4

Rätt att göra invändningar och automatiserat individuellt beslutsfattande

Artikel 21

Rätt att göra invändningar

1. Den registrerade ska, av skäl som hänför sig till hans eller hennes specifika situation, ha rätt att när som helst göra invändningar mot behandling av personuppgifter avseende honom eller henne som grundar sig på artikel 6.1 e eller f, inbegripet profilering som grundar sig på dessa bestämmelser. Den personuppgiftsansvarige får inte längre behandla personuppgifterna såvida denne inte kan påvisa tvingande berättigade skäl för behandlingen som väger tyngre än den registrerades intressen, rättigheter och friheter eller om det sker för fastställande, utövande eller försvar av rättsliga anspråk.

2. Om personuppgifterna behandlas för direkt marknadsföring ska den registrerade ha rätt att när som helst invända mot behandling av personuppgifter som avser honom eller henne för sådan marknadsföring, vilket inkluderar profilering i den utsträckning som denna har ett samband med sådan direkt marknadsföring.

3. Om den registrerade invänder mot behandling för direkt marknadsföring ska personuppgifterna inte längre behandlas för sådana ändamål.

4. Senast vid den första kommunikationen med den registrerade ska den rätt som avses i punkterna 1 och 2 uttryckligen meddelas den registrerade och redovisas tydligt, klart och åtskilt från eventuell annan information.
5. När det gäller användningen av informationssamhällets tjänster, och trots vad som sägs i direktiv 2002/58/EG, får den registrerade utöva sin rätt att göra invändningar på automatiserat sätt med användning av tekniska specifikationer.
6. Om personuppgifter behandlas för vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1 ska den registrerade, av skäl som hänför sig till hans eller hennes specifika situation, ha rätt att göra invändningar mot behandling av personuppgifter avseende honom eller henne om inte behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse.

Artikel 22

Automatiserat individuellt beslutsfattande, inbegripet profilering

1. Den registrerade ska ha rätt att inte bli föremål för ett beslut som enbart grundas på automatiserad behandling, inbegripet profilering, vilket har rättsliga följder för honom eller henne eller på liknande sätt i betydande grad påverkar honom eller henne.
2. Punkt 1 ska inte tillämpas om beslutet
 - a) är nödvändigt för ingående eller fullgörande av ett avtal mellan den registrerade och den personuppgiftsansvarige,
 - b) tillåts enligt unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av och som fastställer lämpliga åtgärder till skydd för den registrerades rättigheter, friheter och berättigade intressen, eller
 - c) grundar sig på den registrerades uttryckliga samtycke.
3. I fall som avses i punkt 2 a och c ska den personuppgiftsansvarige genomföra lämpliga åtgärder för att säkerställa den registrerades rättigheter, friheter och rättsliga intressen, åtminstone rätten till personlig kontakt med den personuppgiftsansvarige för att kunna uttrycka sin åsikt och bestrida beslutet.
4. Beslut enligt punkt 2 får inte grunda sig på de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1, såvida inte artikel 9.2 a eller g gäller och lämpliga åtgärder som ska skydda den registrerades berättigade intressen har vidtagits.

Avsnitt 5

Begränsningar

Artikel 23

Begränsningar

1. Det ska vara möjligt att i unionsrätten eller i en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet omfattas av införa en lagstiftningsåtgärd som begränsar tillämpningsområdet för de skyldigheter och rättigheter som föreskrivs i artiklarna 12–22 och 34, samt artikel 5 i den mån dess bestämmelser motsvarar de rättigheter och skyldigheter som fastställs i artiklarna 12–22, om en sådan begränsning sker med respekt för andemeningen i de grundläggande rättigheterna och friheterna och utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle i syfte att säkerställa
 - a) den nationella säkerheten,
 - b) försvaret,
 - c) den allmänna säkerheten,

- d) förebyggande, förhindrande, utredning, avslöjande eller lagföring av brott eller verkställande av straffrättsliga sanktioner, inbegripet skydd mot samt förebyggande och förhindrande av hot mot den allmänna säkerheten,
 - e) andra av unionens eller en medlemsstats viktiga mål av generellt allmänt intresse, särskilt ett av unionens eller en medlemsstats viktiga ekonomiska eller finansiella intressen, däribland penning-, budget- eller skattefrågor, folkhälsa och social trygghet,
 - f) skydd av rättsväsendets oberoende och rättsliga åtgärder,
 - g) förebyggande, förhindrande, utredning, avslöjande och lagföring av överträdelser av etiska regler som gäller för lagreglerade yrken,
 - h) en tillsyns-, inspektions- eller regleringsfunktion som, även i enstaka fall, har samband med myndighetsutövning i fall som nämns i a–e och g,
 - i) skydd av den registrerade eller andras rättigheter och friheter,
 - j) verkställighet av civilrättsliga krav.
2. Framför allt ska alla lagstiftningsåtgärder som avses i punkt 1 innehålla specifika bestämmelser åtminstone, när så är relevant, avseende
- a) ändamålen med behandlingen eller kategorierna av behandling,
 - b) kategorierna av personuppgifter,
 - c) omfattningen av de införda begränsningarna,
 - d) skyddsåtgärder för att förhindra missbruk eller olaglig tillgång eller överföring,
 - e) specificeringen av den personuppgiftsansvarige eller kategorierna av personuppgiftsansvariga,
 - f) lagringstiden samt tillämpliga skyddsåtgärder med beaktande av behandlingens art, omfattning och ändamål eller kategorierna av behandling,
 - g) riskerna för de registrerades rättigheter och friheter, och
 - h) de registrerades rätt att bli informerade om begränsningen, såvida detta inte kan inverka menligt på begränsningen.

KAPITEL IV

Personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde

Avsnitt 1

Allmänna skyldigheter

Artikel 24

Den personuppgiftsansvariges ansvar

1. Med beaktande av behandlingens art, omfattning, sammanhang och ändamål samt riskerna, av varierande sannolikhetsgrad och allvar, för fysiska personers rättigheter och friheter ska den personuppgiftsansvarige genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa och kunna visa att behandlingen utförs i enlighet med denna förordning. Dessa åtgärder ska ses över och uppdateras vid behov.
2. Om det står i proportion till behandlingen, ska de åtgärder som avses i punkt 1 omfatta den personuppgiftsansvariges genomförande av lämpliga strategier för dataskydd.
3. Tillämpningen av godkända uppförandekoder som avses i artikel 40 eller godkända certifieringsmekanismer som avses i artikel 42 får användas för att visa att den personuppgiftsansvarige fullgör sina skyldigheter.

*Artikel 25***Inbyggt dataskydd och dataskydd som standard**

1. Med beaktande av den senaste utvecklingen, genomförandekostnader och behandlingens art, omfattning, sammanhang och ändamål samt riskerna, av varierande sannolikhetsgrad och allvar, för fysiska personers rättigheter och friheter ska den personuppgiftsansvarige, både vid fastställandet av vilka medel behandlingen utförs med och vid själva behandlingen, genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder – såsom pseudonymisering – vilka är utformade för ett effektivt genomförande av dataskyddsprinciper – såsom uppgiftsminimering – och för integrering av de nödvändiga skyddsåtgärderna i behandlingen, så att kraven i denna förordning uppfylls och den registrerades rättigheter skyddas.
2. Den personuppgiftsansvarige ska genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att, i standardfallet, säkerställa att endast personuppgifter som är nödvändiga för varje specifikt ändamål med behandlingen behandlas. Den skyldigheten gäller mängden insamlade personuppgifter, behandlingens omfattning, tiden för deras lagring och deras tillgänglighet. Framför allt ska dessa åtgärder säkerställa att personuppgifter i standardfallet inte utan den enskildes medverkan görs tillgängliga för ett obegränsat antal fysiska personer.
3. En godkänd certifieringsmekanism i enlighet med artikel 42 får användas för att visa att kraven i punkterna 1 och 2 i den här artikeln följs.

*Artikel 26***Gemensamt personuppgiftsansvariga**

1. Om två eller fler personuppgiftsansvariga gemensamt fastställer ändamålen med och medlen för behandlingen ska de vara gemensamt personuppgiftsansvariga. Gemensamt personuppgiftsansvariga ska under öppna former fastställa sitt respektive ansvar för att fullgöra skyldigheterna enligt denna förordning, särskilt vad gäller utövandet av den registrerades rättigheter och sina respektive skyldigheter att tillhandahålla den information som avses i artiklarna 13 och 14, genom ett inbördes arrangemang, såvida inte de personuppgiftsansvarigas respektive skyldigheter fastställs genom unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt som de personuppgiftsansvariga omfattas av. Inom ramen för arrangemanget får en gemensam kontaktpunkt för de personuppgiftsansvariga utses.
2. Det arrangemang som avses i punkt 1 ska på lämpligt sätt återspegla de gemensamt personuppgiftsansvarigas respektive roller och förhållanden gentemot registrerade. Det väsentliga innehållet i arrangemanget ska göras tillgängligt för den registrerade.
3. Oavsett formerna för det arrangemang som avses i punkt 1 får den registrerade utöva sina rättigheter enligt denna förordning med avseende på och emot var och en av de personuppgiftsansvariga.

*Artikel 27***Företrädare för personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden som inte är etablerade i unionen**

1. Om artikel 3.2 tillämpas ska den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet skriftligen utse en företrädare i unionen.
2. Skyldigheten enligt punkt 1 i denna artikel ska inte gälla
 - a) tillfällig behandling som inte omfattar behandling i stor omfattning av särskilda kategorier av uppgifter, som avses i artikel 9.1, eller behandling av personuppgifter avseende fällande domar i brottmål samt överträdelse, som avses i artikel 10, och som sannolikt inte kommer att medföra en risk för fysiska personers rättigheter och friheter, med hänsyn till behandlingens art, sammanhang, omfattning och ändamål, eller
 - b) en offentlig myndighet eller ett offentligt organ.

3. Företrädaren ska vara etablerad i en av de medlemsstater där de registrerade, vars personuppgifter behandlas i samband med att de erbjuds varor eller tjänster, eller vars beteende övervakas, befinner sig.
4. Företrädaren ska på den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets uppdrag, utöver eller i stället för den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbitrådet, fungera som kontaktperson för i synnerhet tillsynsmyndigheter och registrerade, i alla frågor som har anknytning till behandlingen, i syfte att säkerställa efterlevnad av denna förordning.
5. Att den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbitrådet utser en företrädare ska inte påverka de rättsliga åtgärder som skulle kunna inledas mot den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbitrådet.

Artikel 28

Personuppgiftsbiträden

1. Om en behandling ska genomföras på en personuppgiftsansvarigs vägnar ska den personuppgiftsansvarige endast anlita personuppgiftsbiträden som ger tillräckliga garantier om att genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder på ett sådant sätt att behandlingen uppfyller kraven i denna förordning och säkerställer att den registrerades rättigheter skyddas.
2. Personuppgiftsbitrådet får inte anlita ett annat personuppgiftsbiträde utan att ett särskilt eller allmänt skriftligt förhandstillstånd har erhållits av den personuppgiftsansvarige. Om ett allmänt skriftligt tillstånd har erhållits, ska personuppgiftsbitrådet informera den personuppgiftsansvarige om eventuella planer på att anlita nya personuppgiftsbiträden eller ersätta personuppgiftsbiträden, så att den personuppgiftsansvarige har möjlighet att göra invändningar mot sådana förändringar.
3. När uppgifter behandlas av ett personuppgiftsbiträde ska hanteringen regleras genom ett avtal eller en annan rättsakt enligt unionsrätten eller enligt medlemsstaternas nationella rätt som är bindande för personuppgiftsbitrådet med avseende på den personuppgiftsansvarige och i vilken föremålet för behandlingen, behandlingens varaktighet, art och ändamål, typen av personuppgifter och kategorier av registrerade, samt den personuppgiftsansvariges skyldigheter och rättigheter anges. I det avtalet eller den rättsakten ska det särskilt föreskrivas att personuppgiftsbitrådet
 - a) endast får behandla personuppgifter på dokumenterade instruktioner från den personuppgiftsansvarige, inbegripet när det gäller överföringar av personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation, såvida inte denna behandling krävs enligt unionsrätten eller enligt en medlemsstats nationella rätt som personuppgiftsbitrådet omfattas av, och i så fall ska personuppgiftsbitrådet informera den personuppgiftsansvarige om det rättsliga kravet innan uppgifterna behandlas, såvida sådan information inte är förbjuden med hänvisning till ett viktigt allmänintresse enligt denna rätt,
 - b) säkerställer att personer med behörighet att behandla personuppgifterna har åtagit sig att iakttäta konfidentialitet eller omfattas av en lämplig lagstadgad tystnadsplikt,
 - c) ska vidta alla åtgärder som krävs enligt artikel 32,
 - d) ska respektera de villkor som avses i punkterna 2 och 4 för anlitaandet av ett annat personuppgiftsbiträde,
 - e) med tanke på behandlingens art, ska hjälpa den personuppgiftsansvarige genom lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder, i den mån detta är möjligt, så att den personuppgiftsansvarige kan fullgöra sin skyldighet att svara på begäran om utövande av den registrerades rättigheter i enlighet med kapitel III,
 - f) ska bistå den personuppgiftsansvarige med att se till att skyldigheterna enligt artiklarna 32–36 fullgörs, med beaktande av typen av behandling och den information som personuppgiftsbitrådet har tillgång till,
 - g) beroende på vad den personuppgiftsansvarige väljer, ska radera eller återlämna alla personuppgifter till den personuppgiftsansvarige efter det att tillhandahållandet av behandlingstjänster har avslutats, och radera befintliga kopior såvida inte lagring av personuppgifterna krävs enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, och
 - h) ska ge den personuppgiftsansvarige tillgång till all information som krävs för att visa att de skyldigheter som fastställs i denna artikel har fullgjorts samt möjliggöra och bidra till granskningar, inbegripet inspektioner, som genomförs av den personuppgiftsansvarige eller av en annan revisor som bemyndigats av den personuppgiftsansvarige.

Med avseende på led h i första stycket ska personuppgiftsbiträdet omedelbart informera den personuppgiftsansvarige om han anser att en instruktion strider mot denna förordning eller mot andra av unionens eller medlemsstaternas dataskyddsbestämmelser.

4. I de fall där ett personuppgiftsbiträde anlitar ett annat personuppgiftsbiträde för utförande av specifik behandling på den personuppgiftsansvariges vägnar ska det andra personuppgiftsbiträdet, genom ett avtal eller en annan rättsakt enligt unionsrätten eller enligt medlemsstaternas nationella rätt, åläggas samma skyldigheter i fråga om dataskydd som de som fastställs i avtalet eller den andra rättsakten mellan den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet enligt punkt 3, och framför allt att ge tillräckliga garantier om att genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder på ett sådant sätt att behandlingen uppfyller kraven i denna förordning. Om det andra personuppgiftsbiträdet inte fullgör sina skyldigheter i fråga om dataskydd ska det ursprungliga personuppgiftsbiträdet vara fullt ansvarig gentemot den personuppgiftsansvarige för utförandet av det andra personuppgiftsbiträdets skyldigheter.

5. Ett personuppgiftsbiträdes anslutning till en godkänd uppförandekod som avses i artikel 40 eller en godkänd certifieringsmekanism som avses i artikel 42 får användas för att visa att tillräckliga garantier tillhandahålls, så som avses punkterna 1 och 4 i den här artikeln.

6. Det avtal eller den andra rättsakt som avses i punkterna 3 och 4 i den här artikeln får, utan att det påverkar tillämpningen av ett enskilt avtal mellan den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet, helt eller delvis baseras på sådana standardavtalsklausuler som avses i punkterna 7 och 8 i den här artikeln, inbegripet när de ingår i en certifiering som i enlighet med artiklarna 42 och 43 beviljats den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet.

7. Kommissionen får fastställa standardavtalsklausuler för de frågor som avses i punkterna 3 och 4 i den här artikeln, i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 93.2.

8. En tillsynsmyndighet får fastställa standardavtalsklausuler för de frågor som avses i punkterna 3 och 4 i den här artikeln, i enlighet med den mekanism för enhetlighet som avses i artikel 63.

9. Det avtal eller den andra rättsakt som avses i punkterna 3 och 4 ska upprättas skriftligen, inbegripet i ett elektroniskt format.

10. Om ett personuppgiftsbiträde överträder denna förordning genom att fastställa ändamålen med och medlen för behandlingen, ska personuppgiftsbiträdet anses vara personuppgiftsansvarig med avseende på den behandlingen, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 82, 83 och 84.

Artikel 29

Behandling under den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbiträdets överinseende

Personuppgiftsbiträdet och personer som utför arbete under den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbiträdets överinseende, och som får tillgång till personuppgifter, får endast behandla dessa på instruktion från den personuppgiftsansvarige, såvida han eller hon inte är skyldig att göra det enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt.

Artikel 30

Register över behandling

1. Varje personuppgiftsansvarig och, i tillämpliga fall, dennes företrädare ska föra ett register över behandling som utförts under dess ansvar. Detta register ska innehålla samtliga följande uppgifter:

- a) Namn och kontaktuppgifter för den personuppgiftsansvarige, samt i tillämpliga fall gemensamt personuppgiftsansvarige, den personuppgiftsansvariges företrädare samt dataskyddsombudet.
- b) Ändamålen med behandlingen.
- c) En beskrivning av kategorierna av registrerade och av kategorierna av personuppgifter.

- d) De kategorier av mottagare till vilka personuppgifterna har lämnats eller ska lämnas ut, inbegripet mottagare i tredjeländer eller i internationella organisationer.
- e) I tillämpliga fall, överföringar av personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation, inbegripet identifiering av tredjelandet eller den internationella organisationen och, vid sådana överföringar som avses i artikel 49.1 andra stycket, dokumentationen av lämpliga skyddsåtgärder.
- f) Om möjligt, de förutsedda tidsfristerna för radering av de olika kategorierna av uppgifter.
- g) Om möjligt, en allmän beskrivning av de tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder som avses i artikel 32.1.
2. Varje personuppgiftsbiträde och, i tillämpliga fall, dennes företrädare ska föra ett register över alla kategorier av behandling som utförts för den personuppgiftsansvariges räkning, som omfattar följande:
- a) Namn och kontaktuppgifter för personuppgiftsbiträdet eller personuppgiftsbiträdena och för varje personuppgiftsansvarig för vars räkning personuppgiftsbiträdet agerar, och, i tillämpliga fall, för den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets företrädare samt dataskyddsombudet.
- b) De kategorier av behandling som har utförts för varje personuppgiftsansvariges räkning.
- c) I tillämpliga fall, överföringar av personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation, inbegripet identifiering av tredjelandet eller den internationella organisationen och, vid sådana överföringar som avses i artikel 49.1 andra stycket, dokumentationen av lämpliga skyddsåtgärder.
- d) Om möjligt, en allmän beskrivning av de tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder som avses i artikel 32.1.
3. De register som avses i punkterna 1 och 2 ska upprättas skriftligen, inbegripet i elektronisk form.
4. På begäran ska den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet samt, i tillämpliga fall, den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets företrädare göra registret tillgängligt för tillsynsmyndigheten.
5. De skyldigheter som anges i punkterna 1 och 2 ska inte gälla för ett företag eller en organisation som sysselsätter färre än 250 personer såvida inte den behandling som utförs sannolikt kommer att medföra en risk för registrerades rättigheter och friheter, behandlingen inte är tillfällig eller behandlingen omfattar särskilda kategorier av uppgifter som avses i artikel 9.1 eller personuppgifter om fällande domar i brottmål samt överträdelser som avses i artikel 10.

Artikel 31

Samarbete med tillsynsmyndigheten

Den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet samt, i tillämpliga fall, deras företrädare ska på begäran samarbeta med tillsynsmyndigheten vid utförandet av dennes uppgifter.

Avsnitt 2

Säkerhet för personuppgifter

Artikel 32

Säkerhet i samband med behandlingen

1. Med beaktande av den senaste utvecklingen, genomförandekostnaderna och behandlingens art, omfattning, sammanhang och ändamål samt riskerna, av varierande sannolikhetsgrad och allvar, för fysiska personers rättigheter och friheter ska den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa en säkerhetsnivå som är lämplig i förhållande till risken, inbegripet, när det är lämpligt

- a) pseudonymisering och kryptering av personuppgifter,

- b) förmågan att fortlöpande säkerställa konfidentialitet, integritet, tillgänglighet och motståndskraft hos behandlingssystemen och -tjänsterna,
 - c) förmågan att återställa tillgängligheten och tillgången till personuppgifter i rimlig tid vid en fysisk eller teknisk incident,
 - d) ett förfarande för att regelbundet testa, undersöka och utvärdera effektiviteten hos de tekniska och organisatoriska åtgärder som ska säkerställa behandlingens säkerhet.
2. Vid bedömningen av lämplig säkerhetsnivå ska särskild hänsyn tas till de risker som behandling medför, i synnerhet från oavsiktlig eller olaglig förstöring, förlust eller ändring eller till obehörigt röjande av eller obehörig åtkomst till de personuppgifter som överförts, lagrats eller på annat sätt behandlats.
3. Anslutning till en godkänd uppförandekod som avses i artikel 40 eller en godkänd certifieringsmekanism som avses i artikel 42 får användas för att visa att kraven i punkt 1 i den här artikeln följs.
4. Den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet ska vidta åtgärder för att säkerställa att varje fysisk person som utför arbete under den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets överinseende, och som får tillgång till personuppgifter, endast behandlar dessa på instruktion från den personuppgiftsansvarige, om inte unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt ålägger honom eller henne att göra det.

Artikel 33

Anmälan av en personuppgiftsincident till tillsynsmyndigheten

1. Vid en personuppgiftsincident ska den personuppgiftsansvarige utan onödigt dröjsmål och, om så är möjligt, inte senare än 72 timmar efter att ha fått vetskap om den, anmäla personuppgiftsincidenten till den tillsynsmyndighet som är behörig i enlighet med artikel 55, såvida det inte är osannolikt att personuppgiftsincidenten medför en risk för fysiska personers rättigheter och friheter. Om anmälan till tillsynsmyndigheten inte görs inom 72 timmar ska den åtföljas av en motivering till förseningen.
2. Personuppgiftsbiträdet ska underrätta den personuppgiftsansvarige utan onödigt dröjsmål efter att ha fått vetskap om en personuppgiftsincident.
3. Den anmälan som avses i punkt 1 ska åtminstone
 - a) beskriva personuppgiftsincidentens art, inbegripet, om så är möjligt, de kategorier av och det ungefärliga antalet registrerade som berörs samt de kategorier av och det ungefärliga antalet personuppgiftsposter som berörs,
 - b) förmedla namnet på och kontaktuppgifterna för dataskyddsombudet eller andra kontaktpunkter där mer information kan erhållas,
 - c) beskriva de sannolika konsekvenserna av personuppgiftsincidenten, och
 - d) beskriva de åtgärder som den personuppgiftsansvarige har vidtagit eller föreslagit för att åtgärda personuppgiftsincidenten, inbegripet, när så är lämpligt, åtgärder för att mildra dess potentiella negativa effekter.
4. Om och i den utsträckning det inte är möjligt att tillhandahålla informationen samtidigt, får informationen tillhandahållas i omgångar utan onödigt ytterligare dröjsmål.
5. Den personuppgiftsansvarige ska dokumentera alla personuppgiftsincidenter, inbegripet omständigheterna kring personuppgiftsincidenten, dess effekter och de korrigerande åtgärder som vidtagits. Dokumentationen ska göra det möjligt för tillsynsmyndigheten att kontrollera efterlevnaden av denna artikel.

Artikel 34

Information till den registrerade om en personuppgiftsincident

1. Om personuppgiftsincidenten sannolikt leder till en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter ska den personuppgiftsansvarige utan onödigt dröjsmål informera den registrerade om personuppgiftsincidenten.

2. Den information till den registrerade som avses i punkt 1 i denna artikel ska innehålla en tydlig och klar beskrivning av personuppgiftsincidentens art och åtminstone de upplysningar och åtgärder som avses i artikel 33.3 b, c och d.
3. Information till den registrerade i enlighet med punkt 1 krävs inte om något av följande villkor är uppfyllt:
 - a) Den personuppgiftsansvarige har genomfört lämpliga tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder och dessa åtgärder tillämpats på de personuppgifter som påverkades av personuppgiftsincidenten, i synnerhet sådana som ska göra uppgifterna oläsbara för alla personer som inte är behöriga att få tillgång till personuppgifterna, såsom kryptering.
 - b) Den personuppgiftsansvarige har vidtagit ytterligare åtgärder som säkerställer att den höga risk för registrerades rättigheter och friheter som avses i punkt 1 sannolikt inte längre kommer att uppstå.
 - c) Det skulle inbegripa en oproportionell ansträngning. I så fall ska i stället allmänheten informeras eller en liknande åtgärd vidtas genom vilken de registrerade informeras på ett lika effektivt sätt.
4. Om den personuppgiftsansvarige inte redan har informerat den registrerade om personuppgiftsincidenten får tillsynsmyndigheten, efter att ha bedömt sannolikheten för att personuppgiftsincidenten medför en hög risk, kräva att personuppgiftsbiträdet gör det eller får besluta att något av de villkor som avses i punkt 3 uppfylls.

Avsnitt 3

Konsekvensbedömning avseende dataskydd samt föregående samråd

Artikel 35

Konsekvensbedömning avseende dataskydd

1. Om en typ av behandling, särskilt med användning av ny teknik och med beaktande av dess art, omfattning, sammanhang och ändamål, sannolikt leder till en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter ska den personuppgiftsansvarige före behandlingen utföra en bedömning av den planerade behandlingens konsekvenser för skyddet av personuppgifter. En enda bedömning kan omfatta en serie liknande behandlingar som medför liknande höga risker.
2. Den personuppgiftsansvarige ska rådfråga dataskyddsombudet, om ett sådant utsetts, vid genomförande av en konsekvensbedömning avseende dataskydd.
3. En konsekvensbedömning avseende dataskydd som avses i punkt 1 ska särskilt krävas i följande fall:
 - a) En systematisk och omfattande bedömning av fysiska personers personliga aspekter som grundar sig på automatisk behandling, inbegripet profilering, och på vilken beslut grundar sig som har rättsliga följder för fysiska personer eller på liknande sätt i betydande grad påverkar fysiska personer.
 - b) Behandling i stor omfattning av särskilda kategorier av uppgifter, som avses i artikel 9.1, eller av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelse som avses i artikel 10.
 - c) Systematisk övervakning av en allmän plats i stor omfattning.
4. Tillsynsmyndigheten ska upprätta och offentliggöra en förteckning över det slags behandlingsverksamheter som omfattas av kravet på en konsekvensbedömning avseende dataskydd i enlighet med punkt 1. Tillsynsmyndigheten ska översända dessa förteckningar till den styrelse som avses i artikel 68.
5. Tillsynsmyndigheten får också upprätta och offentliggöra en förteckning över det slags behandlingsverksamheter som inte kräver någon konsekvensbedömning avseende dataskydd. Tillsynsmyndigheten ska översända dessa förteckningar till styrelsen.
6. Innan de förteckningar som avses i punkterna 4 och 5 antas ska den behöriga tillsynsmyndigheten tillämpa den mekanism för enhetlighet som avses i artikel 63 om en sådan förteckning inbegriper behandling som rör erbjudandet av varor eller tjänster till registrerade, eller övervakning av deras beteende i flera medlemsstater, eller som väsentligt kan påverka den fria rörligheten för personuppgifter i unionen.

7. Bedömningen ska innehålla åtminstone
 - a) en systematisk beskrivning av den planerade behandlingen och behandlingens syften, inbegripet, när det är lämpligt, den personuppgiftsansvariges berättigade intresse,
 - b) en bedömning av behovet av och proportionaliteten hos behandlingen i förhållande till syftena,
 - c) en bedömning av de risker för de registrerades rättigheter och friheter som avses i punkt 1, och
 - d) de åtgärder som planeras för att hantera riskerna, inbegripet skyddsåtgärder, säkerhetsåtgärder och rutiner för att säkerställa skyddet av personuppgifterna och för att visa att denna förordning efterlevs, med hänsyn till de registrerades och andra berörda personers rättigheter och berättigade intressen.
8. De berörda personuppgiftsansvarigas eller personuppgiftsbiträdenas efterlevnad av godkända uppförandekoder enligt artikel 40 ska på lämpligt sätt beaktas vid bedömningen av konsekvenserna av de behandlingar som utförs av dessa personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden, framför allt när det gäller att ta fram en konsekvensbedömning avseende dataskydd.
9. Den personuppgiftsansvarige ska, när det är lämpligt, inhämta synpunkter från de registrerade eller deras företrädare om den avsedda behandlingen, utan att det påverkar skyddet av kommersiella eller allmänna intressen eller behandlingens säkerhet.
10. Om behandling enligt artikel 6.1 c eller e har en rättslig grund i unionsrätten eller i en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av, reglerar den rätten den aktuella specifika behandlingsåtgärden eller serien av åtgärder i fråga och en konsekvensbedömning avseende dataskydd redan har genomförts som en del av en allmän konsekvensbedömning i samband med antagandet av denna rättsliga grund, ska punkterna 1–7 inte gälla, om inte medlemsstaterna anser det nödvändigt att utföra en sådan bedömning före behandlingen.
11. Den personuppgiftsansvarige ska vid behov genomföra en översyn för att bedöma om behandlingen genomförs i enlighet med konsekvensbedömningen avseende dataskydd åtminstone när den risk som behandlingen medför förändras.

Artikel 36

Förhandssamråd

1. Den personuppgiftsansvarige ska samråda med tillsynsmyndigheten före behandling om en konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 visar att behandlingen skulle leda till en hög risk om inte den personuppgiftsansvarige vidtar åtgärder för att minska risken.
2. Om tillsynsmyndigheten anser att den planerade behandling som avses i punkt 1 skulle strida mot denna förordning, särskilt om den personuppgiftsansvarige inte i tillräcklig mån har fastställt eller reducerat risken, ska tillsynsmyndigheten inom en period på högst åtta veckor från det att begäran om samråd mottagits, ge den personuppgiftsansvarige och i tillämpliga fall personuppgiftsbiträdet skriftliga råd och får utnyttja alla de befogenheter som den har enligt artikel 58. Denna period får förlängas med sex veckor beroende på hur komplicerad den planerade behandlingen är. Tillsynsmyndigheten ska informera den personuppgiftsansvarige och, i tillämpliga fall, personuppgiftsbiträdet om en sådan förlängning inom en månad från det att begäran om samråd mottagits, tillsammans med orsakerna till förseningen. Dessa perioder får tillfälligt upphöra att löpa i avvaktan på att tillsynsmyndigheten erhåller den information som den har begärt med tanke på samrådet.
3. Vid samråd med tillsynsmyndigheten enligt punkt 1 ska den personuppgiftsansvarige till tillsynsmyndigheten lämna
 - a) i tillämpliga fall de respektive ansvarsområdena för de personuppgiftsansvariga, gemensamt personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden som medverkar vid behandlingen, framför allt vid behandling inom en koncern,
 - b) ändamålen med och medlen för den avsedda behandlingen,
 - c) de åtgärder som vidtas och de garantier som lämnas för att skydda de registrerades rättigheter och friheter enligt denna förordning,
 - d) i tillämpliga fall kontaktuppgifter till dataskyddsombudet,

- e) konsekvensbedömningen avseende dataskydd enligt artikel 35, och
 - f) all annan information som begärs av tillsynsmyndigheten.
4. Medlemsstaterna ska samråda med tillsynsmyndigheten vid utarbetandet av ett förslag till lagstiftningsåtgärd som ska antas av ett nationellt parlament eller av en regleringsåtgärd som grundar sig på en sådan lagstiftningsåtgärd som rör behandling.
5. Trots vad som sägs i punkt 1 får det i medlemsstaternas nationella rätt krävas att personuppgiftsansvariga ska samråda med, och erhålla förhandstillstånd av, tillsynsmyndigheten när det gäller en personuppgiftsansvarigs behandling för utförandet av en uppgift som den personuppgiftsansvarige utför av allmänt intresse, inbegripet behandling avseende social trygghet och folkhälsa.

Avsnitt 4

Dataskyddsombud

Artikel 37

Utnämning av dataskyddsombudet

1. Den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet ska under alla omständigheter utnämna ett dataskyddsombud om
 - a) behandlingen genomförs av en myndighet eller ett offentligt organ, förutom när detta sker som en del av domstolarnas dömande verksamhet,
 - b) den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets kärnverksamhet består av behandling som, på grund av sin karaktär, sin omfattning och/eller sina ändamål, kräver regelbunden och systematisk övervakning av de registrerade i stor omfattning, eller
 - c) den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets kärnverksamhet består av behandling i stor omfattning av särskilda kategorier av uppgifter i enlighet med artikel 9 och personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelse, som avses i artikel 10.
2. En koncern får utnämna ett enda dataskyddsombud om det på varje etableringsort är lätt att nå ett dataskyddsombud.
3. Om den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet är en myndighet eller ett offentligt organ, får ett enda dataskyddsombud utnämnas för flera sådana myndigheter eller organ, med hänsyn till deras organisationsstruktur och storlek.
4. I andra fall än de som avses i punkt 1 får eller, om så krävs enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, ska den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet eller sammanslutningar och andra organ som företräder kategorier av personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden utnämna ett dataskyddsombud. Dataskyddsombudet får agera för sådana sammanslutningar och andra organ som företräder personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden.
5. Dataskyddsombudet ska utses på grundval av yrkesmässiga kvalifikationer och, i synnerhet, sakkunskap om lagstiftning och praxis avseende dataskydd samt förmågan att fullgöra de uppgifter som avses i artikel 39.
6. Dataskyddsombudet får ingå i den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets personal, eller utföra uppgifterna på grundval av ett tjänsteavtal.
7. Den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet ska offentliggöra dataskyddsombudets kontaktuppgifter och meddela dessa till tillsynsmyndigheten.

Artikel 38

Dataskyddsombudets ställning

1. Den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet ska säkerställa att dataskyddsombudet på ett korrekt sätt och i god tid deltar i alla frågor som rör skyddet av personuppgifter.

2. Den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet ska stödja dataskyddsbudet i utförandet av de uppgifter som avses i artikel 39 genom att tillhandahålla de resurser som krävs för att fullgöra dessa uppgifter samt tillgång till personuppgifter och behandlingsförfaranden, samt i upprätthållandet av dennes sakkunskap.
3. Den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet ska säkerställa att uppgiftskyddsbudet inte tar emot instruktioner som gäller utförandet av dessa uppgifter. Han eller hon får inte avsättas eller bli föremål för sanktioner av den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet för att ha utfört sina uppgifter. Dataskyddsbudet ska rapportera direkt till den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets högsta förvaltningsnivå.
4. Den registrerade får kontakta dataskyddsbudet med avseende på alla frågor som rör behandlingen av dennes personuppgifter och utövandet av dennes rättigheter enligt denna förordning.
5. Dataskyddsbudet ska, när det gäller dennes genomförande av sina uppgifter, vara bundet av sekretess eller konfidentialitet i enlighet med unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt.
6. Dataskyddsbudet får fullgöra andra uppgifter och uppdrag. Den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet ska se till att sådana uppgifter och uppdrag inte leder till en intressekonflikt.

Artikel 39

Dataskyddsbudets uppgifter

1. Dataskyddsbudet ska ha minst följande uppgifter:
 - a) Att informera och ge råd till den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet och de anställda som behandlar om deras skyldigheter enligt denna förordning och andra av unionens eller medlemsstaternas dataskyddsbestämmelser.
 - b) Att övervaka efterlevnaden av denna förordning, av andra av unionens eller medlemsstaternas dataskyddsbestämmelser och av den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets strategi för skydd av personuppgifter, inbegripet ansvarstildelning, information till och utbildning av personal som deltar i behandling och tillhörande granskning.
 - c) Att på begäran ge råd vad gäller konsekvensbedömningen avseende dataskydd och övervaka genomförandet av den enligt artikel 35.
 - d) Att samarbeta med tillsynsmyndigheten.
 - e) Att fungera som kontaktpunkt för tillsynsmyndigheten i frågor som rör behandling, inbegripet det förhandssamråd som avses i artikel 36, och vid behov samråda i alla andra frågor.
2. Dataskyddsbudet ska vid utförandet av sina uppgifter ta vederbörlig hänsyn till de risker som är förknippade med behandling, med beaktande av behandlingens art, omfattning, sammanhang och syften.

Avsnitt 5

Uppförandekod och certifiering

Artikel 40

Uppförandekoder

1. Medlemsstaterna, tillsynsmyndigheterna, styrelsen och kommissionen ska uppmuntra utarbetandet av uppförandekoder avsedda att bidra till att denna förordning genomförs korrekt, med hänsyn till särdragen hos de olika sektorer där behandling sker, och de särskilda behoven hos mikroföretag samt små och medelstora företag.
2. Sammanslutningar och andra organ som företräder kategorier av personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbitråden får utarbeta uppförandekoder, eller ändra eller utöka sådana koder, i syfte att specificera tillämpningen av denna förordning, till exempel när det gäller
 - a) rättvis och öppen behandling,

- b) personuppgiftsansvarigas berättigade intressen i särskilda sammanhang,
- c) insamling av personuppgifter,
- d) pseudonymisering av personuppgifter,
- e) information till allmänheten och de registrerade,
- f) utövande av registrerades rättigheter,
- g) information till och skydd av barn samt metoderna för att erhålla samtycke från de personer som har föräldransvar för barn,
- h) åtgärder och förfaranden som avses i artiklarna 24 och 25 samt åtgärder för att säkerställa säkerhet vid behandling i enlighet med artikel 32,
- i) anmälan av personuppgiftsincidenter till tillsynsmyndigheter och meddelande av sådana personuppgiftsincidenter till registrerade,
- j) överföring av personuppgifter till tredjeländer eller internationella organisationer,
- k) utomrättsliga förfaranden och andra tvistlösningsförfaranden för lösande av tvister mellan personuppgiftsansvariga och registrerade när det gäller behandling, utan att detta påverkar registrerades rättigheter enligt artiklarna 77 och 79.

3. Uppförandekoder som är godkända i enlighet med punkt 5 i denna artikel och som har allmän giltighet enligt punkt 9 i denna artikel får, förutom att de iakttas av personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden som omfattas av denna förordning, även iakttas av personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden som inte omfattas av denna förordning enligt artikel 3, för att tillhandahålla lämpliga garantier inom ramen för överföringar av personuppgifter till tredjeländer eller internationella organisationer enligt villkoren i artikel 46.2 e. Sådana personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden ska göra bindande och verkställbara åtaganden, genom avtal eller andra rättsligt bindande instrument, att tillämpa dessa lämpliga garantier inbegripet när det gäller registrerades rättigheter.

4. Den uppförandekod som avses i punkt 2 i den här artikeln ska innehålla mekanismer som gör det möjligt för det organ som avses i artikel 41.1 att utföra den obligatoriska övervakningen av att dess bestämmelser efterlevs av personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden som tillämpar den, utan att det påverkar uppgifter eller befogenheter för de tillsynsmyndigheter som är behöriga enligt artikel 55 eller 56.

5. Sammanslutningar och andra organ som avses i punkt 2 i den här artikeln som avser att utarbeta en uppförandekod eller ändra eller utöka befintliga uppförandekoder ska inte utkastet till uppförandekod, ändringen eller utökningen till den tillsynsmyndighet som är behörig enligt artikel 55. Tillsynsmyndigheten ska yttra sig om huruvida utkastet till uppförandekod, ändring eller utökning överensstämmer med denna förordning och ska godkänna ett utkastet till kod, ändring eller utökning om den finner att tillräckliga garantier tillhandahålls.

6. Om utkastet till kod, eller en ändring eller utökning, godkänns i enlighet med punkt 5, och om den berörda uppförandekoden inte avser behandling i flera medlemsstater, ska tillsynsmyndigheten registrera och offentliggöra uppförandekoden.

7. Om ett utkast till uppförandekod avser behandling i flera medlemsstater ska den tillsynsmyndighet som är behörig enligt artikel 55 innan den godkänner utkastet till kod, ändring eller utökning, inom ramen för det förfarande som avses i artikel 63 överlämna det till styrelsen som ska avge ett yttrande om huruvida utkastet till kod, ändring eller utökning är förenligt med denna förordning eller, i de fall som avses i punkt 3 i den här artikeln, tillhandahåller lämpliga garantier.

8. Om det i det yttrande som avses i punkt 7 bekräftas att utkastet till kod, ändring eller utökning är förenligt med denna förordning, eller, i de fall som avses i punkt 3, tillhandahåller lämpliga garantier, ska styrelsen inlämna sitt yttrande till kommissionen.

9. Kommissionen får, genom genomförandeakter, besluta att den godkända koden, ändringen eller utökningen som getts in till den enligt punkt 8 i den här artikeln har allmän giltighet inom unionen. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 93.2.

10. Kommissionen ska se till att de godkända koder om vilka det har beslutats att de har allmän giltighet enligt punkt 9 offentliggörs på lämpligt sätt.

11. Styrelsen ska samla alla godkända uppförandekoder, ändringar och utökningar i ett register och offentliggöra dem på lämpligt sätt.

Artikel 41

Övervakning av godkända uppförandekoder

1. Utan att det påverkar den berörda tillsynsmyndighetens uppgifter och befogenheter enligt artiklarna 57 och 58 får övervakningen av efterlevnaden av en uppförandekod i enlighet med artikel 40 utföras av ett organ som har en lämplig expertnivå i förhållande till kodens syfte och som ackrediteras för detta ändamål av den behöriga tillsynsmyndigheten.

2. Ett organ som avses i punkt 1 får ackrediteras för att övervaka efterlevnaden av en uppförandekod om detta organ har

a) visat sitt oberoende och sin expertis i förhållande till uppförandekodens syfte på ett sätt som den behöriga tillsynsmyndigheten finner tillfredsställande,

b) upprättat förfaranden varigenom det kan bedöma de berörda personuppgiftsansvarigas och personuppgiftsbiträdenas lämplighet för att tillämpa uppförandekoden, övervaka att de efterlever dess bestämmelser och regelbundet se över hur den fungerar,

c) upprättat förfaranden och strukturer för att hantera klagomål om överträdelser av uppförandekoden eller det sätt på vilket uppförandekoden har tillämpats, eller tillämpas, av en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde, och för att göra dessa förfaranden och strukturer synliga för registrerade och för allmänheten, och

d) på ett sätt som den behöriga tillsynsmyndigheten finner tillfredsställande visat att dess uppgifter och uppdrag inte leder till en intressekonflikt.

3. Den behöriga tillsynsmyndigheten ska inlämna utkastet till kriterier för ackreditering av ett organ som avses i punkt 1 i den här artikeln till styrelsen i enlighet med den mekanism för enhetlighet som avses i artikel 63.

4. Utan att det påverkar den behöriga tillsynsmyndighetens uppgifter och befogenheter och tillämpningen av bestämmelserna i kapitel VIII ska ett organ som avses i punkt 1 i denna artikel, med förbehåll för tillräckliga skyddsåtgärder, vidta lämpliga åtgärder i fall av en personuppgiftsansvarigs eller ett personuppgiftsbiträdes överträdelse av uppförandekoden, inbegripet avstängning eller uteslutande av den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet från uppförandekoden. Det ska informera den behöriga tillsynsmyndigheten om sådana åtgärder och skälen för att de vidtagits.

5. Den behöriga tillsynsmyndigheten ska återkalla ackrediteringen av ett organ som avses i punkt 1 om villkoren för ackrediteringen inte, eller inte längre, uppfylls eller om åtgärder som vidtagits av organet strider mot denna förordning.

6. Denna artikel ska inte gälla behandling som utförs av offentliga myndigheter och organ.

Artikel 42

Certifiering

1. Medlemsstaterna, tillsynsmyndigheterna, styrelsen och kommissionen ska uppmuntra, särskilt på unionsnivå, införandet av certifieringsmekanismer för dataskydd och sigill och märkningar för dataskydd som syftar till att visa att personuppgiftsansvarigas eller personuppgiftsbiträdens behandling är förenlig med denna förordning. De särskilda behoven hos mikroföretag samt små och medelstora företag ska beaktas.

2. Certifieringsmekanismer för dataskydd och sigill och märkningar för dataskydd som är godkända enligt punkt 5 i denna artikel får, förutom att de iakttas av personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden som omfattas av denna förordning, inrättas för att visa att det föreligger lämpliga garantier som tillhandahålls av personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden som inte omfattas av denna förordning enligt artikel 3, inom ramen för överföringar av personuppgifter till tredjeländer eller internationella organisationer enligt villkoren i artikel 46.2 f. Sådana personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden ska göra bindande och verkställbara åtaganden, genom avtal eller andra rättsligt bindande instrument, att tillämpa dessa lämpliga garantier, inbegripet när det gäller registrerades rättigheter.
3. Certifieringen ska vara frivillig och tillgänglig via ett öppet förfarande.
4. En certifiering i enlighet med denna artikel minskar inte den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets ansvar för att denna förordning efterlevs och påverkar inte uppgifter och befogenheter för de tillsynsmyndigheter som är behöriga enligt artikel 55 eller 56.
5. En certifiering i enlighet med denna artikel ska utfärdas av de certifieringsorgan som avses i artikel 43 eller av den behöriga tillsynsmyndigheten på grundval av kriterier som godkänts av den behöriga myndigheten enligt artikel 58.3 eller av styrelsen enligt artikel 63. Om kriterierna har godkänts av styrelsen får detta leda till en gemensam certifiering, det europeiska sigillet för dataskydd.
6. Den personuppgiftsansvarige eller det personuppgiftsbiträde som låter sin behandling av uppgifter omfattas av certifieringsmekanismen ska förse det certifieringsorgan som avses i artikel 43 eller, i tillämpliga fall, den behöriga tillsynsmyndigheten, med all information och tillgång till behandlingsförfaranden som krävs för att genomföra certifieringsförfarandet.
7. Certifiering ska utfärdas till en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde för en period på högst tre år och får förnyas på samma villkor under förutsättning att kraven fortsätter att vara uppfyllda. Certifiering ska, i tillämpliga fall, återkallas av de certifieringsorgan som avses i artikel 43 eller av den behöriga tillsynsmyndigheten om kraven för certifieringen inte eller inte längre uppfylls.
8. Styrelsen ska samla alla certifieringsmekanismer och sigill och märkningar för dataskydd i ett register och offentliggöra dem på lämpligt sätt.

Artikel 43

Certifieringsorgan

1. Utan att det påverkar den behöriga tillsynsmyndighetens uppgifter och befogenheter enligt artiklarna 57 och 58 ska certifieringsorgan som har lämplig nivå av expertis i fråga om dataskydd, efter att ha informerat tillsynsmyndigheten för att den ska kunna utöva sina befogenheter enligt artikel 58.2 h när så är nödvändigt, utfärda och förnya certifiering. Medlemsstat ska säkerställa att dessa certifieringsorgan är ackrediterade av en av eller båda följande:
 - a) Den tillsynsmyndighet som är behörig enligt artikel 55 eller 56,
 - b) det nationella ackrediteringsorgan som utsetts i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 ⁽¹⁾ i enlighet med EN-ISO/IEC 17065/2012 och med de ytterligare krav som fastställts av den tillsynsmyndighet som är behörig enligt artikel 55 eller 56.
2. Certifieringsorgan som avses i punkt 1 får ackrediteras i enlighet med den punkten endast om de har
 - a) visat oberoende och expertis i förhållande till certifieringens syfte på ett sätt som den behöriga tillsynsmyndigheten finner tillfredsställande,

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 (EUTL 218, 13.8.2008, s. 30).

- b) förbundet sig att respektera de kriterier som avses i artikel 42.5 och godkänts av den tillsynsmyndighet som är behörig enligt artikel 55 eller 56, eller av styrelsen enligt artikel 63,
- c) upprättat förfaranden för utfärdande, periodisk översyn och återkallande av certifiering, sigill och märkningar för dataskydd,
- d) upprättat förfaranden och strukturer för att hantera klagomål om överträdelser av certifieringen eller det sätt på vilket certifieringen har tillämpats, eller tillämpas, av en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde, och för att göra dessa förfaranden och strukturer synliga för registrerade och för allmänheten, och
- e) på ett sätt som den behöriga tillsynsmyndigheten finner tillfredsställande visat att deras uppgifter och uppdrag inte leder till en intressekonflikt.

3. Ackrediteringen av certifieringsorgan som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel ska ske på grundval av kriterier som godkänts av den tillsynsmyndighet som är behörig enligt artikel 55 eller 56, eller av styrelsen enligt artikel 63. I händelse av ackreditering enligt punkt 1 b i den här artikeln ska dessa krav komplettera dem som föreskrivs i förordning (EG) nr 765/2008 och de tekniska regler som beskriver certifieringsorganens metoder och förfaranden.

4. De certifieringsorgan som avses i punkt 1 ska ansvara för den korrekta bedömning som leder till certifieringen eller återkallelsen av certifieringen, utan att det påverkar den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets ansvar att efterleva denna förordning. Ackrediteringen ska utfärdas för en period på högst fem år och får förnyas på samma villkor under förutsättning att certifieringsorganet uppfyller de krav som anges i denna artikel.

5. De certifieringsorgan som avses i punkt 1 ska informera de behöriga tillsynsmyndigheterna om orsakerna till beviljandet eller återkallelsen av den begärda certifieringen.

6. De krav som avses i punkt 3 i den här artikeln och de kriterier som avses i artikel 42.5 ska offentliggöras av tillsynsmyndigheten i ett lättillgängligt format. Tillsynsmyndigheterna ska också översända dessa krav och kriterier till styrelsen. Styrelsen ska samla alla certifieringsmekanismer och sigill för dataskydd i ett register och offentliggöra dem på lämpligt sätt.

7. Utan att det påverkar tillämpningen av kapitel VIII ska den behöriga tillsynsmyndigheten eller det nationella ackrediteringsorganet återkalla ett certifieringsorgans ackreditering enligt punkt 1 i denna artikel om villkoren för ackrediteringen inte, eller inte längre, uppfylls eller om åtgärder som vidtagits av certifieringsorganet strider mot denna förordning.

8. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 92 i syfte att närmare ange de krav som ska tas i beaktande för de certifieringsmekanismer för dataskydd som avses i artikel 42.1.

9. Kommissionen får anta genomförandeakter för att fastställa tekniska standarder för certifieringsmekanismer och sigill och märkningar för dataskydd samt rutiner för att främja och erkänna dessa certifieringsmekanismer, sigill och märkningar. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 93.2.

KAPITEL V

Överföring av personuppgifter till tredjeländer eller internationella organisationer

Artikel 44

Allmän princip för överföring av uppgifter

Överföring av personuppgifter som är under behandling eller är avsedda att behandlas efter det att de överförs till ett tredjeland eller en internationell organisation får bara ske under förutsättning att den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet, med förbehåll för övriga bestämmelser i denna förordning, uppfyller villkoren i detta kapitel, inklusive för vidare överföring av personuppgifter från tredjelandet eller den internationella organisationen till ett annat tredjeland eller en annan internationell organisation. Alla bestämmelser i detta kapitel ska tillämpas för att säkerställa att den nivå på skyddet av fysiska personer som säkerställs genom denna förordning inte undergrävs.

Artikel 45

Överföring på grundval av ett beslut om adekvat skyddsnivå

1. Personuppgifter får överföras till ett tredjeland eller en internationell organisation om kommissionen har beslutat att tredjelandet, ett territorium eller en eller flera specificerade sektorer i tredjelandet, eller den internationella organisationen i fråga säkerställer en adekvat skyddsnivå. En sådan överföring ska inte kräva något särskilt tillstånd.
 2. När kommissionen bedömer om en adekvat skyddsnivå föreligger ska den särskilt beakta
 - a) rättsstatsprincipen, respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, relevant lagstiftning, både allmän lagstiftning och sektorslagstiftning, inklusive avseende allmän säkerhet, försvar, nationell säkerhet och straffrätt och offentliga myndigheters tillgång till personuppgifter samt tillämpningen av sådan lagstiftning, dataskyddsregler, yrkesregler och säkerhetsbestämmelser, inbegripet regler för vidare överföring av personuppgifter till ett annat tredjeland eller en annan internationell organisation, som ska följas i det landet eller den internationella organisationen, rättspraxis samt faktiska och verkställbara rättigheter för registrerade och effektiv administrativ och rättslig prövning för de registrerade vars personuppgifter överförs,
 - b) huruvida det finns en eller flera effektivt fungerande oberoende tillsynsmyndigheter i tredjelandet, eller som utövar tillsyn över den internationella organisationen, som har ansvar för att säkerställa och kontrollera att dataskyddsregler följs, inklusive lämpliga verkställighetsbefogenheter, ge de registrerade råd och assistans när det gäller utövandet av deras rättigheter och samarbeta med medlemsstaternas tillsynsmyndigheter, och
 - c) vilka internationella åtaganden det berörda tredjelandet eller den berörda internationella organisationen har gjort, eller andra skyldigheter som följer av rättsligt bindande konventioner eller instrument samt av dess deltagande i multilaterala eller regionala system, särskilt rörande skydd av personuppgifter.
 3. Kommissionen får, efter att ha bedömt om det föreligger en adekvat skyddsnivå, genom en genomförandeakt besluta att ett tredjeland, ett territorium eller en eller flera specificerade sektorer inom ett tredjeland, eller en internationell organisation säkerställer en adekvat skyddsnivå i den mening som avses i punkt 2 i den här artikeln. Genomförandeakten ska inrätta en mekanism för regelbunden översyn, minst vart fjärde år, som ska beakta all relevant utveckling i det tredjelandet eller den internationella organisationen. Beslutets territoriella och sektorsmässiga tillämpning ska regleras i genomförandeakten, där det också i förekommande fall ska anges vilken eller vilka myndigheter som är tillsynsmyndighet(er) enligt punkt 2 b i den här artikeln. Genomförandeakten ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 93.2.
 4. Kommissionen ska fortlöpande övervaka utveckling i tredjeländer och internationella organisationer vilken kan påverka hur beslut som antagits enligt punkt 3 i den här artikeln och beslut som antagits på grundval av artikel 25.6 i direktiv 95/46/EG fungerar.
 5. Kommissionen ska, när tillgänglig information visar, i synnerhet efter den översyn som avses i punkt 3 i den här artikeln, att ett tredjeland, ett territorium eller en eller flera specificerade sektorer inom tredjelandet i fråga eller en internationell organisation inte längre säkerställer adekvat skydd i den mening som avses i punkt 2 i den här artikeln och, i den mån det behövs, genom genomförandeakter återkalla, ändra eller upphäva det beslut som avses i punkt 3 i den här artikeln utan retroaktiv verkan. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 93.2.
- När det föreligger vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet ska kommissionen anta omedelbart tillämpliga genomförandeakter i enlighet med det förfarande som avses i artikel 93.3.
6. Kommissionen ska samråda med tredjelandet eller den internationella organisationen i fråga för att lösa den situation som lett till beslutet enligt punkt 5.
 7. Beslut enligt punkt 5 i den här artikeln ska inte påverka överföring av personuppgifter till tredjelandet, ett territorium eller en eller flera specificerade sektorer inom tredjelandet, eller den internationella organisationen i fråga enligt artiklarna 46–49.
 8. Kommissionen ska i *Europeiska unionens officiella tidning* och på sin webbplats offentliggöra en förteckning över de tredjeländer och de territorier och specificerade sektorer i ett givet tredjeland samt de internationella organisationer för vilka den har fastställt att en adekvat skyddsnivå inte eller inte längre säkerställs.

9. De beslut som antas av kommissionen på grundval av artikel 25.6 i direktiv 95/46/EG ska förbli i kraft tills de ändrats, ersatts eller upphävts av ett kommissionsbeslut som antagits i enlighet med punkt 3 eller 5 i den här artikeln.

Artikel 46

Överföring som omfattas av lämpliga skyddsåtgärder

1. I avsaknad av ett beslut i enlighet med artikel 45.3, får en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde endast överföra personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation efter att ha vidtagit lämpliga skyddsåtgärder, och på villkor att lagstadgade rättigheter för registrerade och effektiva rättsmedel för registrerade finns tillgängliga.
2. Lämpliga skyddsåtgärder enligt punkt 1 får, utan att det krävs särskilt tillstånd från en övervakningsmyndighet, ta formen av
 - a) ett rättsligt bindande och verkställbart instrument mellan offentliga myndigheter eller organ,
 - b) bindande företagsbestämmelser i enlighet med artikel 47,
 - c) standardiserade dataskyddsbestämmelser som antas av kommissionen i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 93.2,
 - d) standardiserade dataskyddsbestämmelser som antagits av en tillsynsmyndighet och godkänts av kommissionen i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 93.2,
 - e) en godkänd uppförandekod enligt artikel 40 tillsammans med rättsligt bindande och verkställbara åtaganden för den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet i tredjelandet att tillämpa lämpliga skyddsåtgärder, även när det gäller registrerades rättigheter, eller
 - f) en godkänd certifieringsmekanism enligt artikel 42 tillsammans med rättsligt bindande och verkställbara åtaganden för den personuppgiftsansvarige, personuppgiftsbiträdet i tredjelandet att tillämpa lämpliga skyddsåtgärder, även när det gäller de registrerades rättigheter.
3. Med förbehåll för tillstånd från den behöriga tillsynsmyndigheten, får lämpliga skyddsåtgärder enligt punkt 1 också i synnerhet ta formen av
 - a) avtalsklausuler mellan den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet och den personuppgiftsansvarige, personuppgiftsbiträdet eller mottagaren av personuppgifterna i tredjelandet eller den internationella organisationen, eller
 - b) bestämmelser som ska införas i administrativa överenskommelser mellan offentliga myndigheter eller organ vilka inbegriper verkställbara och faktiska rättigheter för registrerade.
4. Tillsynsmyndigheten ska tillämpa den mekanism för enhetlighet som avses i artikel 63 i de fall som avses i punkt 3 i den här artikeln.
5. Tillstånd från en medlemsstat eller tillsynsmyndighet på grundval av artikel 26.2 i direktiv 95/46/EG ska förbli giltigt tills det, vid behov, ändrats, ersatts eller upphävts av den tillsynsmyndigheten. De beslut som fattas av kommissionen på grundval av artikel 26.4 i direktiv 95/46/EG ska förbli i kraft tills de, vid behov, ändrats, ersatts eller upphävts av ett kommissionsbeslut som antagits i enlighet med punkt 2 i den här artikeln.

Artikel 47

Bindande företagsbestämmelser

1. Den behöriga tillsynsmyndigheten ska godkänna bindande företagsbestämmelser i enlighet med den mekanism för enhetlighet som föreskrivs i artikel 63 under förutsättning att de
 - a) är rättsligt bindande, tillämpas på, och verkställs av alla delar som berörs inom den koncern eller grupp av företag som deltar i gemensam ekonomisk verksamhet, inklusive deras anställda,

- b) innehåller uttryckliga bestämmelser om de registrerades lagstadgade rättigheter när det gäller behandlingen av deras personuppgifter, och
 - c) uppfyller villkoren i punkt 2.
2. De bindande företagsbestämmelser som avses i punkt 1 ska närmare ange åtminstone följande:
- a) struktur och kontaktuppgifter för den koncern eller grupp av företag som deltar i gemensam ekonomisk verksamhet och för var och en av dess medlemmar,
 - b) vilka överföringar eller uppsättningar av överföringar av uppgifter som omfattas, inklusive kategorierna av personuppgifter, typen av behandling och dess ändamål, den typ av registrerade som berörs samt vilket eller vilka tredjeländer som avses,
 - c) bestämmelsernas rättsligt bindande natur, såväl internt som externt,
 - d) tillämpningen av allmänna principer för dataskydd, särskilt avgränsning av syften, uppgiftsminimering, begränsade lagringsperioder, datakvalitet, inbyggt dataskydd och dataskydd som standard, rättslig grund för behandling, behandling av särskilda kategorier av personuppgifter, åtgärder för att säkerställa datasäkerhet och villkoren när det gäller vidare överföring av uppgifter till organ som inte är bundna av bindande företagsbestämmelser,
 - e) de registrerades rättigheter avseende behandling och medlen för att utöva dessa rättigheter, inklusive rätten att inte bli föremål för beslut grundade enbart på automatisk behandling, inklusive profilering, enligt artikel 22, rätten att inge klagomål till den behöriga tillsynsmyndigheten och till behöriga domstolar i medlemsstaterna enligt artikel 79, rätten till prövning samt i förekommande fall rätten till kompensation för överträdelse av de bindande företagsbestämmelserna,
 - f) att den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet som är etablerad inom en medlemsstats territorium tar på sig ansvaret om en berörd enhet som inte är etablerad inom unionen bryter mot de bindande företagsbestämmelserna; den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet får helt eller delvis undantas från denna skyldighet endast på villkor att det kan visas att den berörda enheten i företagsgruppen inte kan hållas ansvarig för den skada som har uppkommit,
 - g) hur de registrerade ska informeras om innehållet i de bindande företagsbestämmelserna, särskilt de bestämmelser som avses i leden d, e och f i denna punkt utöver den information som avses i artiklarna 13 och 14,
 - h) uppgifterna för varje dataskyddsombud som utsetts i enlighet med artikel 37, eller varje annan person eller enhet med ansvar för kontrollen av att de bindande företagsbestämmelserna följs inom den koncern eller grupp av företag som deltar i gemensam ekonomisk verksamhet, samt i fråga om utbildning och hantering av klagomål,
 - i) förfaranden för klagomål,
 - j) rutinerna inom den koncern eller grupp av företag som deltar i gemensam ekonomisk verksamhet för att kontrollera att de bindande företagsreglerna följs; sådana rutiner ska inbegripa dataskyddstillsyn och metoder för att säkerställa korrigerande åtgärder för att skydda de registrerades rättigheter; resultaten av sådana kontroller bör meddelas den person eller enhet som avses i led h och styrelsen i det kontrollerande företaget i koncernen eller gruppen av företag som deltar i gemensam ekonomisk verksamhet, och bör på begäran vara tillgänglig för den behöriga tillsynsmyndigheten,
 - k) rutinerna för att rapportera och dokumentera ändringar i bestämmelserna, samt rutinerna för att rapportera dessa ändringar till tillsynsmyndigheten,
 - l) rutinerna för att samarbeta med tillsynsmyndigheten i syfte att se till att alla medlemmar i den koncern eller grupp av företag som deltar i gemensam ekonomisk verksamhet följer reglerna, särskilt genom att meddela tillsynsmyndigheten resultaten av kontroller av de åtgärder som avses i led j,
 - m) rutinerna för att till den behöriga tillsynsmyndigheten rapportera alla rättsliga krav som en medlem i koncernen eller gruppen av företag som deltar i gemensam ekonomisk verksamhet är underkastad i ett tredjeland och som sannolikt kommer att ha en avsevärd negativ inverkan på de garantier som ges genom de bindande företagsbestämmelserna, och
 - n) lämplig utbildning om dataskydd för personal som har ständig eller regelbunden tillgång till personuppgifter.

3. Kommissionen får närmare ange vilket format och vilka rutiner som ska användas för de personuppgiftsansvarigas, personuppgiftsbiträdenas och tillsynsmyndigheternas utbyte av information om bindande företagsbestämmelser i den mening som avses i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 93.2.

Artikel 48

Överföringar och utlämnanden som inte är tillåtna enligt unionsrätten

Domstolsbeslut eller beslut från myndigheter i tredjeland där det krävs att en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde överför eller lämnar ut personuppgifter får erkännas eller genomföras på något som helst sätt endast om det grundar sig på en internationell överenskommelse, såsom ett avtal om ömsesidig rättslig hjälp, som gäller mellan det begärande tredjelandet och unionen eller en medlemsstat, utan att detta påverkar andra grunder för överföring enligt detta kapitel.

Artikel 49

Undantag i särskilda situationer

1. Om det inte föreligger något beslut om adekvat skyddsnivå enligt artikel 45.3, eller om lämpliga skyddsåtgärder enligt artikel 46, inbegripet bindande företagsbestämmelser, får en överföring eller uppsättning av överföringar av personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation endast ske om något av följande villkor är uppfyllt:

- a) Den registrerade har uttryckligen samtyckt till att uppgifterna får överföras, efter att först ha blivit informerad om de eventuella riskerna med sådana överföringar för den registrerade när det inte föreligger något beslut om adekvat skyddsnivå eller lämpliga skyddsåtgärder.
- b) Överföringen är nödvändig för att fullgöra ett avtal mellan den registrerade och den personuppgiftsansvarige eller för att genomföra åtgärder som föregår ett sådant avtal på den registrerades begäran.
- c) Överföringen är nödvändig för att ingå eller fullgöra ett avtal mellan den personuppgiftsansvarige och en annan fysisk eller juridisk person i den registrerades intresse.
- d) Överföringen är nödvändig av viktiga skäl som rör allmänintresset.
- e) Överföringen är nödvändig för att kunna fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk.
- f) Överföringen är nödvändig för att skydda den registrerades eller andra personers grundläggande intressen, när den registrerade är fysiskt eller rättsligt förhindrad att ge sitt samtycke.
- g) Överföringen görs från ett register som enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt är avsett att ge allmänheten information och som är tillgängligt antingen för allmänheten eller för var och en som kan styrka ett berättigat intresse, men endast i den utsträckning som de i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt angivna villkoren för tillgänglighet uppfylls i det enskilda fallet.

När en överföring inte skulle kunna grundas på en bestämmelse i artikel 45 eller 46, inklusive bestämmelserna om bindande företagsbestämmelser, och inget av undantagen för en särskild situation som avses i första stycket i den här punkten är tillämpligt, får en överföring till ett tredjeland eller en internationell organisation äga rum endast om överföringen inte är repetitiv, endast gäller ett begränsat antal registrerade, är nödvändig för ändamål som rör den personuppgiftsansvariges tvingande berättigade intressen och den registrerades intressen eller rättigheter och friheter inte väger tyngre, och den personuppgiftsansvarige har bedömt samtliga omständigheter kring överföringen av uppgifter och på grundval av denna bedömning vidtagit lämpliga skyddsåtgärder för att skydda personuppgifter. Den personuppgiftsansvarige ska informera tillsynsmyndigheten om överföringen. Den personuppgiftsansvarige ska utöver tillhandahållande av den information som avses i artiklarna 13 och 14 informera den registrerade om överföringen och om de tvingande berättigade intressen som eftersträvas.

2. En överföring enligt led g i punkt 1 första stycket får inte omfatta alla personuppgifter eller hela kategorier av personuppgifter som finns i registret. Om registret är avsett att vara tillgängligt för personer med ett berättigat intresse ska överföringen göras endast på begäran av dessa personer eller om de själva är mottagarna.

3. Leden a, b och c i punkt 1 första stycket samt andra stycket i samma punkt ska inte gälla åtgärder som vidtas av offentliga myndigheter som ett led i myndighetsutövning.
4. Det allmänintresse som avses i led d i punkt 1 första stycket ska vara erkänt i unionsrätten eller i den nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av.
5. Saknas beslut om adekvat skyddsnivå, får unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt med hänsyn till viktiga allmänintressen uttryckligen fastställa gränser för överföringen av specifika kategorier av personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om sådana bestämmelser.
6. Den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet ska bevara uppgifter både om bedömningen och om de lämpliga skyddsåtgärder som avses i punkt 1 andra stycket i den här artikeln i det register som avses i artikel 30.

Artikel 50

Internationellt samarbete för skydd av personuppgifter

När det gäller tredjeländer och internationella organisationer ska kommissionen och tillsynsmyndigheterna vidta lämpliga åtgärder för att

- a) utveckla rutiner för det internationella samarbetet för att underlätta en effektiv tillämpning av lagstiftningen om skydd av personuppgifter,
- b) på internationell nivå erbjuda ömsesidigt bistånd för en effektiv tillämpning av lagstiftningen om skydd av personuppgifter, bland annat genom underrättelse, hänskjutande av klagomål, bistånd vid utredningar samt informationsutbyte, med iakttagande av lämpliga skyddsåtgärder för personuppgifter samt skyddet av andra grundläggande rättigheter och friheter,
- c) involvera berörda aktörer i diskussioner och åtgärder som syftar till att öka det internationella samarbetet när det gäller tillämpningen av lagstiftningen om skydd av personuppgifter,
- d) främja utbyte och dokumentation om lagstiftning och praxis för skydd av personuppgifter, inklusive avseende behörighetskonflikter med tredjeländer.

KAPITEL VI

Oberoende tillsynsmyndigheter

Avsnitt 1

Oberoende ställning

Artikel 51

Tillsynsmyndighet

1. Varje medlemsstat ska föreskriva att en eller flera offentliga myndigheter ska vara ansvariga för att övervaka tillämpningen av denna förordning, i syfte att skydda fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter i samband med behandling samt att underlätta det fria flödet av sådana uppgifter inom unionen (nedan kallad *tillsynsmyndighet*).
2. Varje tillsynsmyndighet ska bidra till en enhetlig tillämpning av denna förordning i hela unionen. För detta ändamål ska tillsynsmyndigheterna samarbeta såväl sinsemellan som med kommissionen i enlighet med kapitel VII.
3. Om det finns fler än en tillsynsmyndighet i en medlemsstat ska medlemsstaten utse den tillsynsmyndighet som ska företräda dessa myndigheter i styrelsen; medlemsstaten ska också upprätta en rutin för att se till att övriga myndigheter följer reglerna för den mekanism för enhetlighet som avses i artikel 63.
4. Varje medlemsstat ska senast den 25 maj 2018 anmäla till kommissionen vilka nationella bestämmelser den antar i enlighet med detta kapitel, och alla framtida ändringar som rör dessa bestämmelser ska anmälas utan dröjsmål.

*Artikel 52***Oberoende**

1. Varje tillsynsmyndighet ska vara fullständigt oberoende i utförandet av sina uppgifter och utövandet av sina befogenheter i enlighet med denna förordning.
2. Varje tillsynsmyndighets ledamot eller ledamöter ska i utförandet av sina uppgifter och utövandet av sina befogenheter i enlighet med denna förordning stå fria från utomstående påverkan, direkt såväl som indirekt, och får varken begära eller ta emot instruktioner av någon.
3. Tillsynsmyndighetens ledamöter ska avhålla sig från alla handlingar som är oförenliga med deras skyldigheter och under sin mandattid avstå från all annan avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet som står i strid med deras tjänsteutövning.
4. Varje medlemsstat ska säkerställa att varje tillsynsmyndighet förfogar över de personella, tekniska och finansiella resurser samt de lokaler och den infrastruktur som behövs för att myndigheten ska kunna utföra sina uppgifter och utöva sina befogenheter, inklusive inom ramen för det ömsesidiga biståndet, samarbetet och deltagandet i styrelsens verksamhet.
5. Varje medlemsstat ska säkerställa att varje tillsynsmyndighet väljer och förfogar över egen personal, som ska ta instruktioner uteslutande från den berörda tillsynsmyndighetens ledamot eller ledamöter.
6. Varje medlemsstat ska säkerställa att varje tillsynsmyndighet blir föremål för finansiell kontroll, utan att detta påverkar tillsynsmyndighetens oberoende och att de förfogar över en separat, offentlig årsbudget som kan ingå i den övergripande statsbudgeten eller nationella budgeten.

*Artikel 53***Allmänna villkor för tillsynsmyndighetens ledamöter**

1. Medlemsstaterna ska föreskriva att varje ledamot av deras tillsynsmyndigheter ska utnännas genom ett genom ett öppet förfarande med insyn av
 - deras parlament,
 - deras regering,
 - deras statschef, eller
 - ett oberoende organ som genom medlemsstatens nationella rätt anförtrotts utnämningen.
2. Varje ledamot ska ha de kvalifikationer, den erfarenhet och den kompetens, särskilt på området skydd av personuppgifter, som krävs för att ledamoten ska kunna utföra sitt uppdrag och utöva sina befogenheter.
3. En ledamots uppdrag ska upphöra då mandattiden löper ut eller om ledamoten avgår eller avsätts från sin tjänst i enlighet med den berörda medlemsstatens nationella rätt.
4. En ledamot får avsättas endast på grund av grov försummelse eller när ledamoten inte längre uppfyller de villkor som krävs för att utföra uppdraget.

*Artikel 54***Regler för inrättandet av en tillsynsmyndighet**

1. Varje medlemsstat ska fastställa följande i lag:
 - a) Varje tillsynsmyndighets inrättande.

- b) De kvalifikationer och de villkor för lämplighet som krävs för att någon ska kunna utnännas till ledamot av en tillsynsmyndighet.
- c) Regler och förfaranden för att utse varje tillsynsmyndighets ledamot eller ledamöter.
- d) Mandattiden för varje tillsynsmyndighets ledamot eller ledamöter, vilken inte får understiga fyra år, utom vid tillsättandet av de första ledamöterna efter den 24 maj 2016, då ett stegvis tillsättningsförfarande med kortare perioder för några av ledamöterna får tillämpas om detta är nödvändigt för att säkerställa myndighetens oberoende.
- e) Huruvida varje tillsynsmyndighets ledamot eller ledamöter får ges förnyat mandat, och om så är fallet, för hur många perioder.
- f) Vilka villkor som gäller för de skyldigheter som varje tillsynsmyndighets ledamot eller ledamöter och personal har, förbud mot handlingar, yrkesverksamhet och förmåner som står i strid därmed under och efter mandattiden och vilka bestämmelser som gäller för anställningens upphörande.

2. Varje tillsynsmyndighets ledamot eller ledamöter och personal ska i enlighet med unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt omfattas av tystnadsplikt både under och efter sin mandattid vad avser konfidentiell information som de fått kunskap om under utförandet av deras uppgifter eller utövandet av deras befogenheter. Under mandatperioden ska denna tystnadsplikt i synnerhet gälla rapportering från fysiska personer om överträdelse av denna förordning.

Avsnitt 2

Behörighet, uppgifter och befogenheter

Artikel 55

Behörighet

1. Varje tillsynsmyndighet ska vara behörig att utföra de uppgifter och utöva de befogenheter som tilldelas den enligt denna förordning inom sin egen medlemsstats territorium.
2. Om behandling utförs av myndigheter eller privata organ som agerar på grundval av artikel 6.1 c eller e ska tillsynsmyndigheten i den berörda medlemsstaten vara behörig. I sådana fall ska artikel 56 inte tillämpas.
3. Tillsynsmyndigheterna ska inte vara behöriga att utöva tillsyn över domstolar som behandlar personuppgifter i sin dömande verksamhet.

Artikel 56

Den ansvariga tillsynsmyndighetens behörighet

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 55 ska tillsynsmyndigheten för den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets huvudsakliga verksamhetsställe eller enda verksamhetsställe vara behörig att agera som ansvarig tillsynsmyndighet för den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets gränsöverskridande behandling i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 60.
2. Genom undantag från punkt 1 ska varje tillsynsmyndighet vara behörig att behandla ett klagomål som lämnats in till denna eller en eventuell överträdelse av denna förordning, om sakfrågan i ärendet endast rör ett verksamhetsställe i medlemsstaten eller i väsentlig grad påverkar registrerade endast i medlemsstaten.
3. I de fall som avses i punkt 2 i den här artikeln ska tillsynsmyndigheten utan dröjsmål informera den ansvariga tillsynsmyndigheten om detta ärende. Inom tre veckor från det att den underrättats ska den ansvariga tillsynsmyndigheten besluta huruvida den kommer att behandla ärendet i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 60, med hänsyn till huruvida den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbitrådet har eller inte har ett verksamhetsställe som är beläget i den medlemsstat där den tillsynsmyndighet som lämnat informationen är belägen.

4. Om den ansvariga tillsynsmyndigheten beslutar att behandla ärendet ska det ske i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 60. Den tillsynsmyndighet som underrättade den ansvariga tillsynsmyndigheten får lämna in ett utkast till beslut till den ansvariga tillsynsmyndigheten. Den ansvariga tillsynsmyndigheten ska ta största möjliga hänsyn till detta utkast till beslut när det utarbetar det utkast till beslut som avses i artikel 60.3.
5. Om den ansvariga tillsynsmyndigheten beslutar att inte behandla ärendet ska den tillsynsmyndighet som underrättade den ansvariga tillsynsmyndigheten behandla ärendet i enlighet med artiklarna 61 och 62.
6. Den ansvariga tillsynsmyndigheten ska vara den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets enda motpart när det gäller den registreringsansvariges eller den personuppgiftsbitrådets gränsöverskridande behandling.

Artikel 57

Uppgifter

1. Utan att det påverkar de andra uppgifter som föreskrivs i denna förordning ska varje tillsynsmyndighet på sitt territorium ansvara för följande:
 - a) Övervaka och verkställa tillämpningen av denna förordning.
 - b) Öka allmänhetens medvetenhet om och förståelse för risker, regler, skyddsåtgärder och rättigheter i fråga om behandling. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt insatser som riktar sig till barn.
 - c) I enlighet med medlemsstatens nationella rätt ge rådgivning åt det nationella parlamentet, regeringen och andra institutioner och organ om lagstiftningsåtgärder och administrativa åtgärder rörande skyddet av fysiska personers rättigheter och friheter när det gäller behandling.
 - d) Öka personuppgiftsansvarigas och personuppgiftsbitrådets medvetenhet om sina skyldigheter enligt denna förordning.
 - e) På begäran tillhandahålla information till registrerade om hur de ska utöva sina rättigheter enligt denna förordning, och om så krävs samarbeta med tillsynsmyndigheter i andra medlemsstater för detta ändamål.
 - f) Behandla klagomål från en registrerad eller från ett organ, en organisation eller en sammanslutning enligt artikel 80, och där så är lämpligt undersöka den sakfråga som klagomålet gäller och inom rimlig tid underrätta den enskilde om hur undersökningen fortskrider och om resultatet, i synnerhet om det krävs ytterligare undersökningar eller samordning med en annan tillsynsmyndighet.
 - g) Samarbeta, inbegripet utbyta information, med och ge ömsesidigt bistånd till andra tillsynsmyndigheter för att se till att denna förordning tillämpas och verkställs på ett enhetligt sätt.
 - h) Utföra undersökningar om tillämpningen av denna förordning, inbegripet på grundval av information som erhålls från en annan tillsynsmyndighet eller annan myndighet.
 - i) Följa sådan utveckling som påverkar skyddet av personuppgifter, bland annat inom informations- och kommunikationsteknik och affärspraxis.
 - j) Anta sådana standardavtalsklausuler som avses i artiklarna 28.8 och 46.2 d.
 - k) Upprätta och föra en förteckning när det gäller kravet på en konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35.4.
 - l) Ge råd om behandling av personuppgifter enligt artikel 36.2.
 - m) Främja framtagande av uppförandekoder enligt artikel 40.1 samt yttra sig över och godkänna sådana uppförandekoder som tillhandahåller tillräckliga garantier, i enlighet med artikel 40.5.
 - n) Uppmuntra till inrättandet av certifieringsmekanismer för dataskydd och av sigill och märkningar för dataskydd i enlighet med artikel 42.1 samt godkänna certifieringskriterierna i enlighet med artikel 42.5.
 - o) I tillämpliga fall genomföra en periodisk översyn av certifieringar som utfärdats i enlighet med artikel 42.7.

- p) Utarbeta och offentliggöra kriterier för ackreditering av ett organ för övervakning av uppförandekoder enligt artikel 41 och ett certifieringsorgan enligt artikel 43.
 - q) Ackreditera ett organ för övervakning av uppförandekoder enligt artikel 41 och ett certifieringsorgan enligt artikel 43.
 - r) Godkänna sådana avtalsklausuler och bestämmelser som avses i artikel 46.3.
 - s) Godkänna sådana bindande företagsbestämmelser som avses i artikel 47.
 - t) Bidra till styrelsens verksamhet.
 - u) Hålla arkiv över överträdelser av denna förordning och åtgärder som vidtagits i enlighet med artikel 58.2.
 - v) Utföra eventuella andra uppgifter som rör skyddet av personuppgifter.
2. Varje tillsynsmyndighet ska underlätta inlämningen av klagomål enligt punkt 1 f genom åtgärder såsom ett särskilt formulär för ändamålet, vilket också kan fyllas i elektroniskt, utan att andra kommunikationsformer utesluts.
3. Utförandet av alla tillsynsmyndigheters uppgifter ska vara avgiftsfritt för den registrerade och, i tillämpliga fall, för dataskyddsbudet.
4. Om en begäran är uppenbart ogrundad eller orimlig, särskilt på grund av dess repetitiva karaktär, får tillsynsmyndigheten ta ut en rimlig avgift grundad på de administrativa kostnaderna eller vägra att tillmötesgå begäran. Det åligger tillsynsmyndigheten att visa att begäran är uppenbart ogrundad eller orimlig.

Artikel 58

Befogenheter

1. Varje tillsynsmyndighet ska ha samtliga följande utredningsbefogenheter
- a) Beordra den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet, och i tillämpliga fall den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets företrädare, att lämna all information som myndigheten behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter.
 - b) Genomföra undersökningar i form av dataskyddstillsyn.
 - c) Genomföra en översyn av certifieringar som utfärdats i enlighet med artikel 42.7.
 - d) Meddela den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet om en påstådd överträdelse av denna förordning.
 - e) Från den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet få tillgång till alla personuppgifter och all information som tillsynsmyndigheten behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter.
 - f) Få tillträde till alla lokaler som tillhör den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet, inbegripet tillgång till all utrustning och alla andra medel för behandling av personuppgifter i överensstämmelse med unionens processrätt eller medlemsstaternas nationella processrätt.
2. Varje tillsynsmyndighet ska ha samtliga följande korrigerande befogenheter
- a) Utfärda varningar till en personuppgiftsansvarig eller personuppgiftsbiträdet om att planerade behandlingar sannolikt kommer att bryta mot bestämmelserna i denna förordning.
 - b) Utfärda reprimander till en personuppgiftsansvarig eller personuppgiftsbiträdet om behandling bryter mot bestämmelserna i denna förordning.
 - c) Förelägga den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet att tillmötesgå den registrerades begäran att få utöva sina rättigheter enligt denna förordning.

- d) Förelägga en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde att se till att behandlingen sker i enlighet med bestämmelserna i denna förordning och om så krävs på ett specifikt sätt och inom en specifik period,
- e) Förelägga den personuppgiftsansvarige att meddela den registrerade att en personuppgiftsincident har inträffat.
- f) Införa en tillfällig eller definitiv begränsning av, inklusive ett förbud mot, behandling.
- g) Förelägga om rättelse eller radering av personuppgifter samt begränsning av behandling enligt artiklarna 16, 17 och 18 och underrätta mottagare till vilka personuppgifterna har lämnats ut om dessa åtgärder enligt artiklarna 17.2 och 19.
- h) Återkalla en certifiering eller beordra certifieringsorganet att återkalla en certifiering som utfärdats enligt artikel 42 eller 43, eller beordra certifieringsorganet att inte utfärda certifiering om kraven för certifiering inte eller inte längre uppfylls.
- i) Påföra administrativa sanktionsavgifter i enlighet med artikel 83 utöver eller i stället för de åtgärder som avses i detta stycke, beroende på omständigheterna i varje enskilt fall.
- j) Förelägga om att flödet av uppgifter till en mottagare i tredje land eller en internationell organisation ska avbrytas.

3. Varje tillsynsmyndighet ska ha samtliga följande befogenheter att utfärda tillstånd och att ge råd:

- a) Ge råd till den personuppgiftsansvarige i enlighet med det förfarande för förhandssamråd som avses i artikel 36.
- b) På eget initiativ eller på begäran avge yttranden till det nationella parlamentet, medlemsstatens regering eller, i enlighet med medlemsstatens nationella rätt, till andra institutioner och organ samt till allmänheten, i frågor som rör skydd av personuppgifter.
- c) Ge tillstånd till behandling enligt artikel 36.5 om medlemsstatens rätt kräver ett sådant förhandstillstånd.
- d) Avge ett yttrande om och godkänna utkast till uppförandekoder enligt artikel 40.5.
- e) Ackreditera certifieringsorgan i enlighet med artikel 43.
- f) Utfärda certifieringar och godkänna kriterier för certifiering i enlighet med artikel 42.5.
- g) Anta standardiserade dataskyddsbestämmelser enligt artiklarna 28.8 och 46.2 d.
- h) Godkänna avtalsklausuler enligt artikel 46.3 a.
- i) Godkänna administrativa överenskommelser enligt artikel 46.3 b.
- j) Godkänna bindande företagsbestämmelser enligt artikel 47.

4. Utövandet av de befogenheter som tillsynsmyndigheten tilldelas enligt denna artikel ska omfattas av lämpliga skyddsåtgärder, inbegripet effektiva rättsmedel och rättssäkerhet, som fastställs i unionsrätten och i medlemsstaternas nationella rätt i enlighet med stadgan.

5. Varje medlemsstat ska i lagstiftning fastställa att dess tillsynsmyndighet ska ha befogenhet att upplysa de rättsliga myndigheterna om överträdelse av denna förordning och vid behov att inleda eller på övrigt vis delta i rättsliga förfaranden, för att verkställa bestämmelserna i denna förordning.

6. Varje medlemsstat får i lagstiftning föreskriva att dess tillsynsmyndighet ska ha ytterligare befogenheter utöver dem som avses i punkterna 1, 2 och 3. Utövandet av dessa befogenheter ska inte påverka den effektiva tillämpningen av kapitel VII.

Artikel 59

Verksamhetsrapporter

Varje tillsynsmyndighet ska upprätta en årlig rapport om sin verksamhet, vilken kan omfatta en förteckning över typer av anmälda överträdelse och typer av åtgärder som vidtagits i enlighet med artikel 58.2. Rapporterna ska översändas till det nationella parlamentet, regeringen och andra myndigheter som utsetts genom medlemsstatens nationella rätt. De ska göras tillgängliga för allmänheten, kommissionen och styrelsen.

KAPITEL VII

Samarbete och enhetlighet

Avsnitt 1

Samarbete

Artikel 60

Samarbete mellan den ansvariga tillsynsmyndigheten och de andra berörda tillsynsmyndigheterna

1. Den ansvariga tillsynsmyndigheten ska samarbeta med de andra berörda tillsynsmyndigheterna i enlighet med denna artikel i en strävan att uppnå samförstånd. Den ansvariga tillsynsmyndigheten och de berörda tillsynsmyndigheterna ska utbyta all relevant information med varandra.
2. Den ansvariga tillsynsmyndigheten får när som helst begära att andra berörda tillsynsmyndigheter ger ömsesidigt bistånd i enlighet med artikel 61 och får genomföra gemensamma insatser i enlighet med artikel 62, i synnerhet för att utföra utredningar eller övervaka genomförandet av en åtgärd som avser en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde som är etablerad i en annan medlemsstat.
3. Den ansvariga tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål meddela de andra berörda tillsynsmyndigheterna den relevanta informationen i ärendet. Den ska utan dröjsmål lägga fram ett utkast till beslut för de andra berörda tillsynsmyndigheterna så att de kan avge ett yttrande och ta vederbörlig hänsyn till deras synpunkter.
4. Om någon av de andra berörda tillsynsmyndigheterna inom en period av fyra veckor efter att de har rådfrågats i enlighet med punkt 3 i den här artikeln uttrycker en relevant och motiverad invändning mot utkastet till beslut ska den ansvariga tillsynsmyndigheten, om den inte instämmer i den relevanta och motiverade invändningen eller anser att invändningen inte är relevant eller motiverad, överlämna ärendet till den mekanism för enhetlighet som avses i artikel 63.
5. Om den ansvariga tillsynsmyndigheten avser att följa den relevanta och motiverade invändningen ska den till de andra berörda tillsynsmyndigheterna överlämna ett reviderat utkast till beslut så att de kan avge ett yttrande. Detta reviderade utkast till beslut ska omfattas av det förfarande som avses i punkt 4 inom en period av två veckor.
6. Om ingen av de andra berörda tillsynsmyndigheterna har gjort invändningar mot det utkast till beslut som den ansvariga tillsynsmyndigheten har lagt fram inom den period som avses i punkterna 4 och 5 ska den ansvariga tillsynsmyndigheten och de berörda tillsynsmyndigheterna anses samtycka till detta utkast till beslut och ska vara bundna av det.
7. Den ansvariga tillsynsmyndigheten ska anta och meddela beslutet till den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets huvudsakliga eller enda verksamhetsställe, allt efter omständigheterna, och underrätta de andra berörda tillsynsmyndigheterna och styrelsen om beslutet i fråga, inbegripet en sammanfattning av relevanta fakta och en relevant motivering. Den tillsynsmyndighet till vilken ett klagomål har lämnats in ska underrätta den enskilde om beslutet.
8. Om ett klagomål avvisas eller avslås ska den tillsynsmyndighet till vilken klagomålet lämnades in, genom undantag från punkt 7, anta beslutet och meddela den enskilde samt informera den personuppgiftsansvarige.
9. Om den ansvariga tillsynsmyndigheten och de berörda tillsynsmyndigheterna är överens om att avvisa eller avslå delar av ett klagomål och att vidta åtgärder beträffande andra delar av klagomålet ska ett separat beslut antas för var och en av dessa delar av frågan. Den ansvariga tillsynsmyndigheten ska anta beslutet om den del som gäller åtgärder som avser den personuppgiftsansvarige och meddela det till den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets huvudsakliga eller enda verksamhetsställe på medlemsstatens territorium och underrätta den enskilde om detta, medan den enskildes tillsynsmyndighet ska anta beslutet för den del som gäller avvisande av eller avslag på klagomålet och meddela det till den enskilde och underrätta den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet om detta.
10. Efter att den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet har meddelats om den ansvariga myndighetens beslut i enlighet med punkterna 7 och 9 ska den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet vidta nödvändiga åtgärder för att se till att beslutet efterlevs vad gäller behandling med koppling till alla deras verksamhetsställen i unionen. Den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet ska meddela den ansvariga tillsynsmyndigheten vilka åtgärder som har vidtagits för att efterleva beslutet, och den ansvariga tillsynsmyndigheten ska informera de andra berörda tillsynsmyndigheterna.

11. Om en berörd tillsynsmyndighet under exceptionella omständigheter har skäl att anse att det finns ett brådskande behov av att agera för att skydda registrerades intressen ska det skyndsamma förfarande som avses i artikel 66 tillämpas.
12. Den ansvariga tillsynsmyndigheten och de andra berörda tillsynsmyndigheterna ska förse varandra med den information som krävs enligt denna artikel på elektronisk väg med användning av ett standardiserat format.

Artikel 61

Ömsesidigt bistånd

1. Tillsynsmyndigheterna ska utbyta relevant information och ge ömsesidigt bistånd i arbetet för att genomföra och tillämpa denna förordning på ett enhetligt sätt, och ska införa åtgärder som bidrar till ett verkningsfullt samarbete. Det ömsesidiga biståndet ska i synnerhet omfatta begäranden om information och tillsynsåtgärder, till exempel begäranden om utförande av förhandstillstånd och förhandssamråd, inspektioner och utredningar.
2. Varje tillsynsmyndighet ska vidta lämpliga åtgärder som krävs för att besvara en begäran från en annan tillsynsmyndighet utan onödigt dröjsmål och inte senare än en månad efter det att den tagit emot begäran. Till sådana åtgärder hör bland annat att översända relevant information om genomförandet av en pågående utredning.
3. En begäran om bistånd ska innehålla all nödvändig information, inklusive syftet med begäran och skälen till denna. Information som utbyts får endast användas för det syfte för vilket den har begärts.
4. Den tillsynsmyndighet som tar emot en begäran får endast vägra att tillmötesgå begäran om
 - a) den inte är behörig att behandla den sakfråga som begäran avser eller de åtgärder som det begärs att den ska utföra, eller
 - b) det skulle stå i strid med denna förordning eller unionsrätten eller den nationella rätt i en medlemsstat som tillsynsmyndigheten omfattas av att tillmötesgå begäran.
5. Den tillsynsmyndighet som tagit emot begäran ska meddela den myndighet som begäran kommer ifrån om resultatet eller, allt efter omständigheterna, om hur de åtgärder som vidtagits för att tillmötesgå begäran fortskrider. Den tillsynsmyndighet som tagit emot begäran ska redogöra för sina skäl för att vägra tillmötesgå begäran i enlighet med punkt 4.
6. Den tillsynsmyndighet som tar emot en begäran ska som regel tillhandahålla den information som begärts av andra tillsynsmyndigheter på elektronisk väg med användning av ett standardiserat format.
7. Tillsynsmyndigheter som tar emot en begäran får inte ta ut någon avgift för åtgärder som vidtagits av dem till följd av en begäran om ömsesidigt bistånd. Tillsynsmyndigheter får i undantagsfall komma överens med andra tillsynsmyndigheter om regler för ersättning från varandra för vissa utgifter i samband med tillhandahållande av ömsesidigt bistånd.
8. Om en tillsynsmyndighet inte tillhandahåller den information som avses i punkt 5 i denna artikel inom en månad efter det att den erhållit begäran från en annan tillsynsmyndighet får den begärande myndigheten anta en provisorisk åtgärd på sin medlemsstats territorium i enlighet med artikel 55.1. I detta fall ska det brådskande behov av att agera enligt artikel 66.1 anses vara uppfyllt och kräva ett brådskande bindande beslut från styrelsen i enlighet med artikel 66.2.
9. Kommissionen får genom genomförandeakter närmare ange format och förfaranden för sådant ömsesidigt bistånd som avses i denna artikel samt formerna för elektronisk överföring av information tillsynsmyndigheter emellan, samt mellan tillsynsmyndigheter och styrelsen, i synnerhet det standardiserade format som avses i punkt 6 i den här artikeln. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 93.2.

Artikel 62

Tillsynsmyndigheters gemensamma insatser

1. Tillsynsmyndigheter ska vid behov genomföra gemensamma insatser, inbegripet gemensamma utredningar och gemensamma verkställighetsåtgärder i vilka ledamöter eller personal från andra medlemsstaters tillsynsmyndigheter deltar.

2. Om den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet har verksamhetsställen i flera medlemsstater eller om ett betydande antal registrerade personer i mer än en medlemsstat sannolikt kommer att påverkas i väsentlig grad av att uppgifter behandlas, ska tillsynsmyndigheterna i var och en av dessa medlemsstater ha rätt att delta i de gemensamma insatserna. Den tillsynsmyndighet som är behörig enligt artikel 56.1 eller 56.4 ska bjuda in tillsynsmyndigheterna i var och en av de berörda medlemsstaterna att delta i de gemensamma insatserna och ska utan dröjsmål svara på en annan tillsynsmyndighets begäran att få delta.
3. En tillsynsmyndighet får, i enlighet med medlemsstatens nationella rätt och efter godkännande från ursprungslandets tillsynsmyndighet, tilldela befogenheter, inklusive utredningsbefogenheter, till ledamöter eller personal från ursprungslandets tillsynsmyndighet som deltar i gemensamma insatser eller, i den mån lagstiftningen i den medlemsstat som är värdland för tillsynsmyndigheten tillåter detta, medge att ursprungslandets tillsynsmyndighets ledamöter eller personal utövar utredningsbefogenheter enligt lagstiftningen i ursprungslandets tillsynsmyndighets medlemsstat. Sådana utredningsbefogenheter får endast utövas under vägledning och i närvaro av ledamöter eller personal från värdlandets tillsynsmyndighet. Ledamöter och personal från ursprungslandets tillsynsmyndighet ska omfattas av den medlemsstats nationella rätt som gäller för värdlandets tillsynsmyndighet.
4. Om personal från ursprungslandets tillsynsmyndighet verkar i en annan medlemsstat i enlighet med punkt 1 ska värdtillsynsmyndighetens medlemsstat ansvara för deras handlingar, vilket inbegriper ansvar för skador som personalen vållar i samband med insatserna, i enlighet med rätten i den medlemsstat på vars territorium personalen verkar.
5. Den medlemsstat på vars territorium skadorna förorsakades ska ersätta sådana skador enligt de villkor som gäller för skador som förorsakas av dess egen personal. Den medlemsstat vars tillsynsmyndighets tjänstemän har orsakat en person skada på någon annan medlemsstats territorium ska fullt ut ersätta den andra medlemsstaten för det belopp som denna har betalat ut till den personens rättsinnehavare.
6. Utan att det påverkar rättigheterna gentemot tredje man och tillämpningen av punkt 5, ska varje medlemsstat i de fall som nämns i punkt 1 avstå från att kräva ersättning från en annan medlemsstat för skador som avses i punkt 4.
7. Om en gemensam insats planeras och en tillsynsmyndighet inte inom en månad har uppfyllt sin skyldighet enligt punkt 2 i den här artikeln, andra meningens övriga tillsynsmyndigheter anta provisoriska åtgärder på sina respektive medlemsstaters territorium i enlighet med artikel 55. I detta fall ska det brådskande behov av att agera enligt artikel 66.1 anses vara uppfyllt och kräva ett yttrande eller ett brådskande bindande beslut från styrelsen i enlighet med artikel 66.2.

Avsnitt 2

Enhetlighet

Artikel 63

Mekanism för enhetlighet

För att bidra till en enhetlig tillämpning av denna förordning i hela unionen ska tillsynsmyndigheterna samarbeta med varandra och, i förekommande fall, med kommissionen, genom den mekanism för enhetlighet som föreskrivs i detta avsnitt.

Artikel 64

Yttrande från Styrelsen

1. Styrelsen ska avge ett yttrande när en behörig tillsynsmyndighet avser att anta någon av åtgärderna nedan. I detta syfte ska den behöriga tillsynsmyndigheten skicka utkastet till beslut till styrelsen när det
 - a) syftar till att anta en förteckning över behandling som omfattas av kravet på en konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35.4,
 - b) rör ett ärende i enlighet med artikel 40.7 om huruvida ett utkast till uppförandekoder eller en ändring eller förlängning av en uppförandekod är förenlig med denna förordning,

- c) syftar till att godkänna kriterierna för ackreditering av ett organ enligt artikel 41.3 eller ett certifieringsorgan enligt artikel 43.3,
- d) syftar till att fastställa standardiserade dataskyddsbestämmelser enligt artiklarna 46.2 d och 28.8,
- e) syftar till att godkänna sådana avtalsklausuler som avses i artikel 46.3 a, eller
- f) syftar till att godkänna bindande företagsbestämmelser enligt artikel 47.

2. Varje tillsynsmyndighet, styrelsens ordförande eller kommissionen får i syfte att erhålla ett yttrande begära att styrelsen granskar en fråga med allmän räckvidd eller som har följder i mer än en medlemsstat, i synnerhet om en behörig myndighet inte uppfyller sina skyldigheter i fråga om ömsesidigt bistånd i enlighet med artikel 61 eller i fråga om gemensamma insatser i enlighet med artikel 62.

3. I de fall som avses i punkterna 1 och 2 ska styrelsen avge ett yttrande i den fråga som ingivits till den, förutsatt att den inte redan har avgett ett yttrande i samma fråga. Detta yttrande ska antas med enkel majoritet av styrelsens ledamöter inom åtta veckor. Denna period får förlängas med ytterligare sex veckor med hänsyn till sakfrågans komplexitet. Vad gäller det utkast till beslut som avses i punkt 1 som spridits till styrelsens ledamöter i enlighet med punkt 5, ska en ledamot som inte har gjort invändningar inom en rimlig period som ordföranden angett anses samtycka till utkastet till beslut.

4. Tillsynsmyndigheterna och kommissionen ska utan onödigt dröjsmål i ett standardiserat elektroniskt format till styrelsen översända all relevant information, som allt efter omständigheterna får utgöras av en sammanfattning av sakförhållanden, utkastet till beslut, grunden till att en sådan åtgärd är nödvändig och synpunkter från övriga berörda tillsynsmyndigheter.

5. Styrelsens ordförande ska utan onödigt dröjsmål och på elektronisk väg upplysa

- a) styrelsens ledamöter samt kommissionen om all relevant information som meddelats styrelsen i ett standardiserat format; styrelsens sekretariat ska vid behov tillhandahålla översättningar av relevant information; och
- b) den tillsynsmyndighet som, allt efter omständigheterna, avses i punkterna 1 och 2 samt kommissionen om yttrandet, och ska också offentliggöra det.

6. Den behöriga tillsynsmyndigheten får inte anta sitt utkast till beslut enligt punkt 1 inom den period som avses i punkt 3.

7. Den tillsynsmyndighet som avses i punkt 1 ska ta största möjliga hänsyn till styrelsens yttrande och ska, inom två veckor efter att yttrandet inkommit, i ett standardiserat elektroniskt format meddela styrelsens ordförande om huruvida den kommer att hålla fast vid eller ändra sitt utkast till beslut, och i förekommande fall översända det ändrade utkastet till beslut.

8. Om den berörda tillsynsmyndigheten underrättar styrelsens ordförande inom den period som avses i punkt 7 i den här artikeln om att den inte avser att följa styrelsens yttrande, helt eller delvis, och tillhandahåller en relevant motivering, ska artikel 65.1 tillämpas.

Artikel 65

Twistlösning genom styrelsen

1. För att säkerställa en korrekt och enhetlig tillämpning av denna förordning i enskilda fall ska styrelsen anta ett bindande beslut i följande fall:

- a) Om en berörd tillsynsmyndighet i ett fall som avses i artikel 60.4 har gjort en relevant och motiverad invändning mot ett utkast till beslut av den ansvariga myndigheten, eller om den ansvariga myndigheten har avslagit denna invändning med motiveringen att den inte var relevant eller motiverad. Det bindande beslutet ska avse alla ärenden som är föremål för den relevanta och motiverade invändningen, särskilt frågan om huruvida det föreligger en överträdelse av denna förordning.

- b) Om det finns motstridiga åsikter om vilken av de berörda tillsynsmyndigheterna som är behörig för det huvudsakliga verksamhetsstället.
- c) Om en behörig tillsynsmyndighet inte begär ett yttrande från styrelsen i de fall som avses i artikel 64.1, eller inte följer ett yttrande som styrelsen avger enligt artikel 64. I detta fall får varje berörd tillsynsmyndighet eller kommissionen översända ärendet till styrelsen.
2. Det beslut som avses i punkt 1 ska antas inom en månad efter det att sakfrågan hänskjutits med två tredjedels majoritet av styrelsens ledamöter. Denna period får förlängas med ytterligare en månad med hänsyn till sakfrågans komplexitet. Det beslut som avses i punkt 1 ska vara motiverat och riktat till den ansvariga tillsynsmyndigheten och alla berörda tillsynsmyndigheter och ska vara bindande för dem.
3. Om styrelsen inte har kunnat anta något beslut inom de perioder som avses i punkt 2 ska den anta sitt beslut inom två veckor efter utgången av den andra månad som avses i punkt 2 med enkel majoritet av styrelsens ledamöter. Om styrelsens ledamöter är delade i frågan ska beslutet antas i enlighet med ordförandens röst.
4. De berörda tillsynsmyndigheterna ska inte anta något beslut om den sakfråga som ingivits till styrelsen i enlighet med punkt 1 under de perioder som avses i punkterna 2 och 3.
5. Styrelsens ordförande ska utan onödigt dröjsmål meddela de berörda tillsynsmyndigheterna det beslut som avses i punkt 1. Kommissionen ska informeras om detta. Beslutet ska utan dröjsmål offentliggöras på styrelsens webbplats efter att tillsynsmyndigheten har meddelat det slutliga beslut som avses i punkt 6.
6. Den ansvariga tillsynsmyndigheten eller, allt efter omständigheterna, den tillsynsmyndighet till vilken klagomålet har ingetts ska anta sitt slutliga beslut på grundval av det beslut som avses i punkt 1 i den här artikeln, utan onödigt dröjsmål och senast en månad efter det att styrelsen har meddelat sitt beslut. Den ansvariga tillsynsmyndigheten eller, allt efter omständigheterna, den tillsynsmyndighet till vilken klagomålet har ingetts ska underrätta styrelsen om vilken dag dess slutliga beslut meddelas till den personuppgiftsansvarige respektive personuppgiftsbiträdet och den registrerade. De berörda tillsynsmyndigheternas slutliga beslut ska antas i enlighet med bestämmelserna i artikel 60.7, 60.8 och 60.9. Det slutliga beslutet ska hänvisa till det beslut som avses i punkt 1 i den här artikeln och ska precisera att det beslut som avses i punkt 1 kommer att offentliggöras på styrelsens webbplats i enlighet med punkt 5 i den här artikeln. Det beslut som avses i punkt 1 i den här artikeln ska fogas till det slutliga beslutet.

Artikel 66

Skyndsamt förfarande

1. Under exceptionella omständigheter får en berörd tillsynsmyndighet med avvikelse från den mekanism för enhetlighet som avses i artiklarna 63, 64 och 65 eller det förfarande som avses i artikel 60 omedelbart vidta provisoriska åtgärder avsedda att ha rättsverkan på det egna territoriet och med förutbestämd varaktighet som inte överskrider tre månader, om den anser att det finns ett brådskande behov av att agera för att skydda registrerades rättigheter och friheter. Tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål underrätta de andra berörda tillsynsmyndigheterna, styrelsen och kommissionen om dessa åtgärder och om skälen till att de vidtas.
2. Om en tillsynsmyndighet har vidtagit en åtgärd enligt punkt 1 och anser att definitiva åtgärder skyndsamt måste antas, får den begära ett brådskande yttrande eller ett brådskande bindande beslut från styrelsen; den ska då motivera varför den begär ett sådant yttrande eller beslut.
3. Om en behörig tillsynsmyndighet inte har vidtagit någon lämplig åtgärd i en situation som kräver skyndsamt handling för att skydda registrerades rättigheter och friheter, får vilken tillsynsmyndighet som helst begära ett brådskande yttrande eller, i tillämpliga fall, ett brådskande bindande beslut från styrelsen, varvid den ska motivera varför den begär ett sådant yttrande eller beslut och varför åtgärden måste vidtas skyndsamt.
4. Genom undantag från artiklarna 64.3 och 65.2 ska ett brådskande yttrande eller ett brådskande beslut enligt punkterna 2 och 3 i den här artikeln antas inom två veckor med enkel majoritet av styrelsens ledamöter.

*Artikel 67***Utbyte av information**

Kommissionen får anta genomförandeakter med allmän räckvidd i syfte att närmare ange tillvägagångssätten för elektroniskt utbyte av information mellan tillsynsmyndigheter samt mellan tillsynsmyndigheter och styrelsen, särskilt det standardiserade format som avses i artikel 64.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 93.2.

*Avsnitt 3***Europeiska dataskyddsstyrelsen***Artikel 68***Europeiska dataskyddsstyrelsen**

1. Europeiska dataskyddsstyrelsen (nedan kallad *styrelsen*) inrättas härmed som ett unionsorgan och ska ha ställning som juridisk person.
2. Styrelsen ska företrädas av sin ordförande.
3. Styrelsen ska bestå av chefen för en tillsynsmyndighet per medlemsstat och av Europeiska datatillsynsmannen eller deras respektive företrädare.
4. Om en medlemsstat har mer än en tillsynsmyndighet som ansvarar för att övervaka tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning ska en gemensam företrädare utses i enlighet med den medlemsstatens nationella rätt.
5. Kommissionen ska ha rätt att delta i styrelsens verksamhet och möten utan rösträtt. Kommissionen ska utse en egen företrädare. Styrelsens ordförande ska underrätta kommissionen om styrelsens verksamhet.
6. I de fall som avses i artikel 65 ska Europeiska datatillsynsmannen endast ha rösträtt i fråga om beslut som rör principer och regler som är tillämpliga på unionens institutioner, organ och byråer, och som i allt väsentligt motsvarar dem i denna förordning.

*Artikel 69***Oberoende**

1. Styrelsen ska vara oberoende när den fullgör sina uppgifter eller utövar sina befogenheter i enlighet med artiklarna 70 och 71.
2. Utan att detta påverkar kommissionens rätt att lämna en begäran enligt artikel 70.1 b och 70.2 ska styrelsen när den fullgör sina uppgifter eller utövar sina befogenheter varken begära eller ta emot instruktioner av någon.

*Artikel 70***Styrelsens uppgifter**

1. Styrelsen ska se till att denna förordning tillämpas enhetligt. För detta ändamål ska styrelsen, på eget initiativ eller i förekommande fall på begäran av kommissionen, i synnerhet
 - a) övervaka och säkerställa korrekt tillämpning av denna förordning i de fall som avses i artiklarna 64 och 65 utan att det påverkar de nationella tillsynsmyndigheternas uppgifter,

- b) ge kommissionen råd i alla frågor som gäller skydd av personuppgifter inom unionen, inklusive om eventuella förslag till ändring av denna förordning,
- c) ge kommissionen råd om format och förfaranden för informationsutbyte mellan personuppgiftsansvariga, personuppgiftsbiträden och tillsynsmyndigheter för bindande företagsbestämmelser,
- d) utfärda riktlinjer, rekommendationer och bästa praxis beträffande förfaranden för att radera länkar, kopior eller reproduktioner av personuppgifter från allmänt tillgängliga kommunikationstjänster enligt artikel 17.2,
- e) på eget initiativ eller på begäran av en av sina ledamöter eller av kommissionen behandla frågor om tillämpningen av denna förordning och utfärda riktlinjer, rekommendationer och bästa praxis i syfte att främja en enhetlig tillämpning av denna förordning,
- f) utfärda riktlinjer, rekommendationer och bästa praxis i enlighet med led e i denna punkt för att närmare ange kriterierna och villkoren för profileringsbaserade beslut enligt artikel 22.2,
- g) utfärda riktlinjer, rekommendationer och bästa praxis i enlighet med led e i denna punkt för att konstatera sådana personuppgiftsincidenter och fastställa sådant onödigt dröjsmål som avses i artikel 33.1 och 33.2 och för de särskilda omständigheter under vilka en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde är skyldig att anmäla personuppgiftsincidenten,
- h) utfärda riktlinjer, rekommendationer och bästa praxis i enlighet med led e i denna punkt angående de omständigheter under vilka en personuppgiftsincident sannolikt kommer att leda till hög risk för rättigheterna och friheterna för de fysiska personer som avses i artikel 34.1,
- i) utfärda riktlinjer, rekommendationer och bästa praxis i enlighet med led e i denna punkt för att närmare ange kriterierna och kraven för överföringar av personuppgifter på grundval av bindande företagsbestämmelser som personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden följer samt ytterligare nödvändiga krav för att säkerställa skyddet för personuppgifter för berörda registrerade enligt artikel 47,
- j) utfärda riktlinjer, rekommendationer och bästa praxis i enlighet med led e i denna punkt för att närmare ange kriterierna och villkoren för överföring av personuppgifter på grundval av artikel 49.1,
- k) utforma riktlinjer för tillsynsmyndigheterna i fråga om tillämpningen av de åtgärder som avses i artikel 58.1, 58.2 och 58.3 och fastställandet av administrativa sanktionsavgifter i enlighet med artikel 83,
- l) se över den praktiska tillämpningen av de riktlinjer och rekommendationer samt den bästa praxis som avses i leden e och f,
- m) utfärda riktlinjer, rekommendationer och bästa praxis i enlighet med led e i denna punkt för att fastställa gemensamma förfaranden för fysiska personers rapportering av överträdelser av denna förordning enligt artikel 54.2,
- n) främja utarbetandet av uppförandekoder och införandet av certifieringsmekanismer för dataskydd och sigill och märkningar för dataskydd i enlighet med artiklarna 40 och 42,
- o) ackreditera certifieringsorgan och utföra sin periodiska översyn i enlighet med artikel 43 och föra ett offentligt register över ackrediterade organ i enlighet med artikel 43.6 och över de ackrediterade personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträdena som är etablerade i tredjeländer i enlighet med artikel 42.7,
- p) närmare ange de krav som avses i artikel 43.3 i syfte att ackreditera certifieringsorgan enligt artikel 42,
- q) avge ett yttrande till kommissionen om de certifieringskrav som avses i artikel 43.8,
- r) avge ett yttrande till kommissionen om de symboler som avses i artikel 12.7,
- s) avge ett yttrande till kommissionen för bedömningen av adekvat skyddsnivå i ett tredjeland eller en internationell organisation, inklusive för bedömningen av huruvida ett tredjeland, ett territorium eller en eller flera specificerade sektorer inom det tredjelandet, eller en internationell organisation inte längre säkerställer en adekvat skyddsnivå; i detta syfte ska kommissionen lämna all nödvändig dokumentation till styrelsen, inklusive korrespondens med regeringen i tredjelandet, med avseende på tredjelandet, territoriet eller den specificerade sektorn, eller till databehandlingssektorn i tredjelandet eller den internationella organisationen,

- t) avge yttranden om utkast till beslut som läggs fram av tillsynsmyndigheter inom den mekanism för enhetlighet som avses i artikel 64.1, i ärenden som ingivits i enlighet med artikel 64.2 och anta bindande beslut i enlighet med artikel 65, inbegripet de fall som avses i artikel 66,
 - u) främja samarbete och effektivt bilateralt och multilateralt utbyte av bästa praxis och information mellan tillsynsmyndigheterna,
 - v) främja gemensamma utbildningsprogram och underlätta personalutbyte mellan tillsynsmyndigheterna och där så är lämpligt även med tillsynsmyndigheter i tredjeländer eller internationella organisationer,
 - w) främja utbyte av kunskap och dokumentation om lagstiftning om och praxis för dataskydd med tillsynsmyndigheter för dataskydd i hela världen.
 - x) avge yttranden över de uppförandekoder som utarbetas på unionsnivå i enlighet med artikel 40.9, och
 - y) föra ett offentligt elektroniskt register över tillsynsmyndigheters beslut och domstolars avgöranden i frågor som hanteras inom mekanismen för enhetlighet.
2. När kommissionen begär rådgivning från styrelsen får den ange en tidsfrist med hänsyn till hur brådskande ärendet är.
 3. Styrelsen ska vidarebefordra sina yttranden, riktlinjer, rekommendationer och bästa praxis till kommissionen och till den kommitté som avses i artikel 93, samt offentliggöra dem.
 4. När så är lämpligt ska styrelsen samråda med berörda parter och ge dem möjlighet att yttra sig inom rimlig tid. Styrelsen ska, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 76, offentliggöra resultatet av samrådsförfarandet.

Artikel 71

Rapporter

1. Styrelsen ska sammanställa en årsrapport om skydd av fysiska personer vid behandling inom unionen och, i förekommande fall, i tredjeländer och internationella organisationer. Rapporten ska offentliggöras och översändas till Europaparlamentet, rådet och kommissionen.
2. Årsrapporten ska också innehålla en översikt över den praktiska tillämpningen av de riktlinjer och rekommendationer och den bästa praxis som avses i artikel 70.1 liksom de bindande beslut som avses i artikel 65.

Artikel 72

Förfarande

1. Styrelsen ska fatta beslut med enkel majoritet av dess ledamöter, om inte annat anges i denna förordning.
2. Styrelsen ska själv anta sin arbetsordning med två tredjedels majoritet av sina ledamöter och fastställa sina arbetsformer.

Artikel 73

Ordförande

1. Styrelsen ska med enkel majoritet välja en ordförande och två vice ordförande bland sina ledamöter.
2. Ordförandens och de vice ordförandenas mandattid ska vara fem år och kunna förnyas en gång.

*Artikel 74***Ordförandens uppgifter**

1. Ordföranden ska ha i uppgift att
 - a) sammankalla till styrelsens möten och planera dagordningen,
 - b) meddela beslut som antas av styrelsen i enlighet med artikel 65 till den ansvariga tillsynsmyndigheten och de berörda tillsynsmyndigheterna,
 - c) se till att styrelsens uppgifter fullgörs i tid, särskilt i fråga om den mekanism för enhetlighet som avses i artikel 63.
2. Fördelningen av uppgifter mellan ordföranden och de vice ordförandena ska fastställas i styrelsens arbetsordning.

*Artikel 75***Sekretariatet**

1. Styrelsen ska förfoga över ett sekretariat som ska tillhandahållas av Europeiska datatillsynsmannen.
2. Sekretariatet ska utföra sina uppgifter enbart under ledning av ordföranden för styrelsen.
3. Den personal vid Europeiska datatillsynsmannen som utför de uppgifter som styrelsen tilldelas genom denna förordning ska följa separata rapporteringsvägar från den personal som utför de uppgifter som Europeiska datatillsynsmannen tilldelas.
4. När så är lämpligt ska styrelsen och Europeiska datatillsynsmannen fastställa och offentliggöra ett samförståndsavtal för genomförande av denna artikel, som fastställer villkoren för deras samarbete, och som ska tillämpas på den personal vid Europeiska datatillsynsmannen som utför de uppgifter som styrelsen tilldelas genom denna förordning.
5. Sekretariatet ska förse styrelsen med analysstöd samt administrativt och logistiskt stöd.
6. Sekretariatet ska särskilt ansvara för
 - a) styrelsens löpande arbete,
 - b) kommunikationen mellan styrelsens ledamöter, dess ordförande och kommissionen,
 - c) kommunikationen med andra institutioner och med allmänheten,
 - d) användningen av elektroniska medel för intern och extern kommunikation,
 - e) översättning av relevant information,
 - f) förberedelser och uppföljning av styrelsens möten,
 - g) förberedelse, sammanställning och offentliggörande av yttranden, beslut om lösning av tvister mellan tillsynsmyndigheter och andra texter som antas av styrelsen.

*Artikel 76***Konfidentialitet**

1. Styrelsens överläggningar ska vara konfidentiella i de fall som styrelsen bedömer detta vara nödvändigt, i enlighet med vad som anges i dess arbetsordning.

2. Tillgången till handlingar som skickas till styrelsens ledamöter, till experter eller till företrädare för tredje part ska regleras av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 ⁽¹⁾.

KAPITEL VIII

Rättsmedel, ansvar och sanktioner

Artikel 77

Rätt att lämna in klagomål till en tillsynsmyndighet

1. Utan att det påverkar något annat administrativt prövningsförfarande eller rättsmedel, ska varje registrerad som anser att behandlingen av personuppgifter som avser henne eller honom strider mot denna förordning ha rätt att lämna in ett klagomål till en tillsynsmyndighet, särskilt i den medlemsstat där han eller hon har sin hemvist eller sin arbetsplats eller där det påstådda intrånget begicks.

2. Den tillsynsmyndighet till vilken klagomålet har ingetts ska underrätta den enskilde om hur arbetet med klagomålet fortskrider och vad resultatet blir, inbegripet möjligheten till rättslig prövning enligt artikel 78.

Artikel 78

Rätt till ett effektivt rättsmedel mot tillsynsmyndighetens beslut

1. Utan att det påverkar något annat administrativt prövningsförfarande eller prövningsförfarande utanför domstol ska varje fysisk eller juridisk person ha rätt till ett effektivt rättsmedel mot ett rättsligt bindande beslut rörande dem som meddelats av en tillsynsmyndighet.

2. Utan att det påverkar något annat administrativt prövningsförfarande eller prövningsförfarande utanför domstol, ska varje registrerad person ha rätt till ett effektivt rättsmedel om den tillsynsmyndighet som är behörig i enlighet med artiklarna 55 och 56 underlåter att behandla ett klagomål eller att informera den registrerade inom tre månader om hur det fortskrider med det klagomål som ingetts med stöd av artikel 77 eller vilket beslut som har fattats med anledning av det.

3. Talan mot en tillsynsmyndighet ska väckas vid domstolarna i den medlemsstat där tillsynsmyndigheten har sitt säte.

4. Om talan väcks mot ett beslut som fattats av en tillsynsmyndighet och som föregicks av ett yttrande från eller beslut av styrelsen inom ramen för mekanismen för enhetlighet ska tillsynsmyndigheten vidarebefordra detta yttrande eller beslut till domstolen.

Artikel 79

Rätt till ett effektivt rättsmedel mot en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde

1. Utan att det påverkar tillgängliga administrativa prövningsförfaranden eller prövningsförfaranden utanför domstol, inbegripet rätten att lämna in ett klagomål till en tillsynsmyndighet i enlighet med artikel 77, ska varje registrerad som anser att hans eller hennes rättigheter enligt denna förordning har åsidosatts som en följd av att hans eller hennes personuppgifter har behandlats på ett sätt som inte är förenligt med denna förordning ha rätt till ett effektivt rättsmedel.

2. Talan mot en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde ska väckas vid domstolarna i den medlemsstat där den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet är etablerad. Alternativt får sådan talan väckas vid domstolarna i den medlemsstat där den registrerade har sin hemvist, såvida inte den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet är en myndighet i en medlemsstat som agerar inom ramen för sin myndighetsutövning.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar (EGT L 145, 31.5.2001, s. 43).

*Artikel 80***Företrädande av registrerade**

1. Den registrerade ska ha rätt att ge ett organ, en organisation eller sammanslutning utan vinstsyfte, som har inrättats på lämpligt sätt i enlighet med lagen i en medlemsstat, vars stadgeenliga mål är av allmänt intresse och som är verksam inom området skydd av registrerades rättigheter och friheter när det gäller skyddet av deras personuppgifter, i uppdrag att lämna in ett klagomål för hans eller hennes räkning, att utöva de rättigheter som avses i artiklarna 77, 78 och 79 för hans eller hennes räkning samt att för hans eller hennes räkning utöva den rätt till ersättning som avses i artikel 82 om så föreskrivs i medlemsstatens nationella rätt.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att ett organ, en organisation eller en sammanslutning enligt punkt 1 i den här artikeln, oberoende av en registrerads mandat, har rätt att i den medlemsstaten inge klagomål till den tillsynsmyndighet som är behörig enligt artikel 77 och utöva de rättigheter som avses i artiklarna 78 och 79 om organet, organisationen eller sammanslutningen anser att den registrerades rättigheter enligt den här förordningen har kränkts som en följd av behandlingen.

*Artikel 81***Vilandeförklaring av förfaranden**

1. Om en behörig domstol i en medlemsstat har information om att förfaranden som rör samma sakfråga vad gäller behandling av samma personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträde pågår i en domstol i en annan medlemsstat ska den kontakta denna domstol i den andra medlemsstaten för att bekräfta förekomsten av sådana förfaranden.

2. Om förfaranden som rör samma sakfråga vad gäller behandling av samma personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträde pågår i en domstol i en annan medlemsstat får alla andra behöriga domstolar än den där förfarandena först inleddes vilandeförklara förfarandena.

3. Om dessa förfaranden prövas i första instans får varje domstol, utom den vid vilken förfarandena först inleddes, också förklara sig obehörig på begäran av en av parterna, om den domstol vid vilken förfarandena först inleddes är behörig att pröva de berörda förfarandena och dess lagstiftning tillåter förening av dessa.

*Artikel 82***Ansvar och rätt till ersättning**

1. Varje person som har lidit materiell eller immateriell skada till följd av en överträdelse av denna förordning ska ha rätt till ersättning från den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet för den uppkomna skadan.

2. Varje personuppgiftsansvarig som medverkat vid behandlingen ska ansvara för skada som orsakats av behandling som strider mot denna förordning. Ett personuppgiftsbiträde ska ansvara för skada uppkommen till följd av behandlingen endast om denne inte har fullgjort de skyldigheter i denna förordning som specifikt riktar sig till personuppgiftsbiträden eller agerat utanför eller i strid med den personuppgiftsansvariges lagenliga anvisningar.

3. Den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet ska undgå ansvar enligt punkt 2 om den visar att den inte på något sätt är ansvarig för den händelse som orsakade skadan.

4. Om mer än en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde, eller både en personuppgiftsansvarig och ett personuppgiftsbiträde, har medverkat vid samma behandling, och om de enligt punkterna 2 och 3 är ansvariga för eventuell skada som behandlingen orsakat ska varje personuppgiftsansvarig eller personuppgiftsbiträde hållas ansvarig för hela skadan för att säkerställa att den registrerade får effektiv ersättning.

5. Om en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde, i enlighet med punkt 4, har betalat full ersättning för den skada som orsakats ska den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet ha rätt att från de andra personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträdena som medverkat vid samma behandling återkräva den del av ersättningen som motsvarar deras del av ansvaret för skadan i enlighet med de villkor som fastställs i punkt 2.

6. Domstolsförfaranden för utövande av rätten till ersättning ska tas upp vid de domstolar som är behöriga enligt den nationella rätten i den medlemsstat som avses i artikel 79.2.

Artikel 83

Allmänna villkor för påförande av administrativa sanktionsavgifter

1. Varje tillsynsmyndighet ska säkerställa att påförande av administrativa sanktionsavgifter i enlighet med denna artikel för sådana överträdelser av denna förordning som avses i punkterna 4, 5 och 6 i varje enskilt fall är effektivt, proportionellt och avskräckande.

2. Administrativa sanktionsavgifter ska, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, påföras utöver eller i stället för de åtgärder som avses i artikel 58.2 a–h och j. Vid beslut om huruvida administrativa sanktionsavgifter ska påföras och om beloppet för de administrativa sanktionsavgifterna i varje enskilt fall ska vederbörlig hänsyn tas till följande:

- a) Överträdelsens karaktär, svårighetsgrad och varaktighet med beaktande av den aktuella uppgiftsbehandlings karaktär, omfattning eller syfte samt antalet berörda registrerade och den skada som de har lidit.
- b) Om överträdelsen skett med uppsåt eller genom oaktsamhet.
- c) De åtgärder som den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet har vidtagit för att lindra den skada som de registrerade har lidit.
- d) Graden av ansvar hos den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet med beaktande av de tekniska och organisatoriska åtgärder som genomförts av dem i enlighet med artiklarna 25 och 32.
- e) Eventuella relevanta tidigare överträdelser som den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet gjort sig skyldig till.
- f) Graden av samarbete med tillsynsmyndigheten för att komma till rätta med överträdelsen och minska dess potentiella negativa effekter.
- g) De kategorier av personuppgifter som påverkas av överträdelsen.
- h) Det sätt på vilket överträdelsen kom till tillsynsmyndighetens kännedom, särskilt huruvida och i vilken omfattning den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet anmälde överträdelsen.
- i) När åtgärder enligt artikel 58.2 tidigare har förordnats mot den berörda personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet vad gäller samma sakfråga, efterlevnad av dessa åtgärder.
- j) Tillämpandet av godkända uppförandekoder i enlighet med artikel 40 eller godkända certifieringsmekanismer i enlighet med artikel 42.
- k) Eventuell annan försvårande eller förmildrande faktor som är tillämplig på omständigheterna i fallet, såsom ekonomisk vinst som görs eller förlust som undviks, direkt eller indirekt, genom överträdelsen.

3. Om en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde, med avseende på en och samma eller sammankopplade uppgiftsbehandlingar, uppsåtligen eller av oaktsamhet överträder flera av bestämmelserna i denna förordning får den administrativa sanktionsavgiftens totala belopp inte överstiga det belopp som fastställs för den allvarligaste överträdelsen.

4. Vid överträdelser av följande bestämmelser ska det i enlighet med punkt 2 påföras administrativa sanktionsavgifter på upp till 10 000 000 EUR eller, om det gäller ett företag, på upp till 2 % av den totala globala årsomsättningen under föregående budgetår, beroende på vilket värde som är högst:

- a) Personuppgiftsansvarigas och personuppgiftsbitrådets skyldigheter enligt artiklarna 8, 11, 25–39, 42 och 43.
- b) Certifieringsorganets skyldigheter enligt artiklarna 42 och 43.
- c) Övervakningsorganets skyldigheter enligt artikel 41.4.

5. Vid överträdelser av följande bestämmelser ska det i enlighet med punkt 2 påföras administrativa sanktionsavgifter på upp till 20 000 000 EUR eller, om det gäller ett företag, på upp till 4 % av den totala globala årsomsättningen under föregående budgetår, beroende på vilket värde som är högst:

- a) De grundläggande principerna för behandling, inklusive villkoren för samtycke, enligt artiklarna 5, 6, 7 och 9.
- b) Registrerades rättigheter enligt artiklarna 12–22.
- c) Överföring av personuppgifter till en mottagare i ett tredjeland eller en internationell organisation enligt artiklarna 44–49.
- d) Alla skyldigheter som följer av medlemsstaternas lagstiftning som antagits på grundval av kapitel IX.
- e) Underlåtenhet att rätta sig efter ett föreläggande eller en tillfällig eller permanent begränsning av behandling av uppgifter eller ett beslut om att avbryta uppgiftsflödena som meddelats av tillsynsmyndigheten i enlighet med artikel 58.2 eller underlåtenhet att ge tillgång till uppgifter i strid med artikel 58.1.

6. Vid underlåtenhet att rätta sig efter ett föreläggande från tillsynsmyndigheten i enlighet med artikel 58.2 ska det i enlighet med punkt 2 i den här artikeln påföras administrativa sanktionsavgifter på upp till 20 000 000 EUR eller, om det gäller ett företag, på upp till 4 % av den totala globala årsomsättningen under föregående budgetår, beroende på vilket värde som är högst:

7. Utan att det påverkar tillsynsmyndigheternas korrigerande befogenheter enligt artikel 58.2 får varje medlemsstat fastställa regler för huruvida och i vilken utsträckning administrativa sanktionsavgifter kan påföras offentliga myndigheter och organ som är inrättade i medlemsstaten.

8. Tillsynsmyndighetens utövande av sina befogenheter enligt denna artikel ska omfattas av lämpliga rättssäkerhetsgarantier i enlighet med unionsrätten och medlemsstaternas nationella rätt, inbegripet effektiva rättsmedel och rättssäkerhet.

9. Om det i medlemsstatens rättssystem inte finns några föreskrifter om administrativa sanktionsavgifter får den här artikeln tillämpas så att förfarandet inleds av den behöriga tillsynsmyndigheten och sanktionsavgifterna sedan utdöms av behörig nationell domstol, varvid det säkerställs att rättsmedlen är effektiva och har motsvarande verkan som de administrativa sanktionsavgifter som påförs av tillsynsmyndigheter. De sanktionsavgifter som påförs ska i alla händelser vara effektiva, proportionella och avskräckande. Dessa medlemsstater ska till kommissionen anmäla de bestämmelser i deras lagstiftning som de antar i enlighet med denna punkt senast den 25 maj 2018, samt utan dröjsmål anmäla eventuell senare ändringslagstiftning eller ändringar som berör dem.

Artikel 84

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler om andra sanktioner för överträdelser av denna förordning, särskilt för överträdelser som inte är föremål för administrativa sanktionsavgifter enligt artikel 83, och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de genomförs. Dessa sanktioner ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

2. Varje medlemsstat ska till kommissionen anmäla de bestämmelser i sin lagstiftning som den antar i enlighet med punkt 1 senast den 25 maj 2018, samt utan dröjsmål anmäla eventuella senare ändringar som berör dem.

KAPITEL IX

Bestämmelser om särskilda behandlingssituationer

Artikel 85

Behandling och yttrande- och informationsfriheten

1. Medlemsstaterna ska i lag förena rätten till integritet i enlighet med denna förordning med yttrande- och informationsfriheten, inbegripet behandling som sker för journalistiska ändamål eller för akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande.

2. Medlemsstaterna ska, för behandling som sker för journalistiska ändamål eller för akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande, fastställa undantag eller avvikelser från kapitel II (principer), kapitel III (den registrerades rättigheter), kapitel IV (personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde), kapitel V (överföring av personuppgifter till tredjeländer eller internationella organisationer), kapitel VI (oberoende tillsynsmyndigheter), kapitel VII (samarbete och enhetlighet) och kapitel IX (särskilda situationer vid behandling av personuppgifter) om dessa är nödvändiga för att förena rätten till integritet med yttrande- och informationsfriheten.

3. Varje medlemsstat ska till kommissionen anmäla de bestämmelser i sin lagstiftning som den antagit i enlighet med punkt 2, samt utan dröjsmål anmäla eventuell senare ändringslagstiftning eller ändringar som berör dem.

Artikel 86

Behandling och allmänhetens tillgång till allmänna handlingar

Personuppgifter i allmänna handlingar som förvaras av en myndighet eller ett offentligt organ eller ett privat organ för utförande av en uppgift av allmänt intresse får lämnas ut av myndigheten eller organet i enlighet med den unionsrätt eller den medlemsstats nationella rätt som myndigheten eller det offentliga organet omfattas av, för att jämka samman allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar med rätten till skydd av personuppgifter i enlighet med denna förordning.

Artikel 87

Behandling av nationella identifikationsnummer

Medlemsstaterna får närmare bestämma på vilka särskilda villkor ett nationellt identifikationsnummer eller något annat vedertaget sätt för identifiering får behandlas. Ett nationellt identifikationsnummer eller ett annat vedertaget sätt för identifiering ska i sådana fall endast användas med iakttagande av lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter enligt denna förordning.

Artikel 88

Behandling i anställningsförhållanden

1. Medlemsstaterna får i lag eller i kollektivavtal fastställa mer specifika regler för att säkerställa skyddet av rättigheter och friheter vid behandling av anställdas personuppgifter i anställningsförhållanden, särskilt när det gäller rekrytering, genomförande av anställningsavtalet inklusive befrielse från i lag eller kollektivavtal stadgade skyldigheter, ledning, planering och organisering av arbetet, jämställdhet och mångfald i arbetslivet, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen samt skydd av arbetsgivarens eller kundens egendom men också när det gäller att såväl kollektivt som individuellt utöva och komma i åtnjutande av rättigheter och förmåner som är knutna till anställningen samt att avsluta anställningsförhållandet.

2. Dessa regler ska innehålla lämpliga och specifika åtgärder för att skydda den registrerades mänskliga värdighet, berättigade intressen och grundläggande rättigheter, varvid hänsyn särskilt ska tas till insyn i behandlingen, överföring av personuppgifter inom en koncern eller en grupp av företag som deltar i gemensam ekonomisk verksamhet samt övervakningssystem på arbetsplatsen.

3. Varje medlemsstat ska till kommissionen anmäla de bestämmelser i sin lagstiftning som den antar i enlighet med punkt 1 senast den 25 maj 2018, samt utan dröjsmål anmäla eventuella senare ändringar som berör dem.

Artikel 89

Skyddsåtgärder och undantag för behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål

1. Behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål ska omfattas av lämpliga skyddsåtgärder i enlighet med denna förordning för den registrerades rättigheter och friheter. Skyddsåtgärderna ska säkerställa att tekniska och organisatoriska åtgärder har införts för att se till att särskilt

principen om uppgiftsminimering iakttas. Dessa åtgärder får inbegripa pseudonymisering, under förutsättning att dessa ändamål kan uppfyllas på det sättet. När dessa ändamål kan uppfyllas genom vidare behandling av uppgifter som inte medger eller inte längre medger identifiering av de registrerade ska dessa ändamål uppfyllas på det sättet.

2. Om personuppgifter behandlas för vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål får det i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt föreskrivas undantag från de rättigheter som avses i artiklarna 15, 16, 18 och 21 med förbehåll för de villkor och skyddsåtgärder som avses i punkt 1 i den här artikeln i den utsträckning som sådana rättigheter sannolikt kommer att göra det omöjligt eller mycket svårare att uppfylla de särskilda ändamålen, och sådana undantag krävs för att uppnå dessa ändamål.

3. Om personuppgifter behandlas för arkivändamål av allmänt intresse får det i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt föreskrivas om undantag från de rättigheter som avses i artiklarna 15, 16, 18, 19, 20 och 21 med förbehåll för de villkor och skyddsåtgärder som avses i punkt 1 i den här artikeln i den utsträckning som sådana rättigheter sannolikt kommer att göra det omöjligt eller mycket svårare att uppfylla de särskilda ändamålen, och sådana undantag krävs för att uppnå dessa ändamål.

4. Om behandling enligt punkterna 2 och 3 samtidigt har andra ändamål, ska undantagen endast tillämpas på behandling för de ändamål som avses i dessa punkter.

Artikel 90

Tystnadsplikt

1. Medlemsstaterna får anta särskilda bestämmelser för att fastställa tillsynsmyndigheternas befogenheter enligt artikel 58.1 e och f gentemot personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden som enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt eller bestämmelser som fastställts av behöriga nationella organ omfattas av tystnadsplikt eller andra motsvarande former av förbud mot att lämna ut uppgifter, om det är nödvändigt och står i proportion till vad som behövs för att förena rätten till skydd för personuppgifter och tystnadsplikten. Dessa bestämmelser ska endast tillämpas med avseende på personuppgifter som den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet har erhållit i samband med en verksamhet som omfattas av denna tystnadsplikt.

2. Varje medlemsstat ska till kommissionen anmäla de bestämmelser den har antagit i enlighet med punkt 1 senast den 25 maj 2018, samt utan dröjsmål anmäla eventuella ändringar som berör dem.

Artikel 91

Befintliga bestämmelser om dataskydd inom kyrkor och religiösa samfund

1. Om kyrkor och religiösa samfund eller gemenskaper i en medlemsstat vid tidpunkten för ikraftträdandet av denna förordning tillämpar övergripande bestämmelser om skyddet av fysiska personer i samband med behandling, får sådana befintliga bestämmelser fortsätta att tillämpas under förutsättning att de görs förenliga med denna förordning.

2. Kyrkor och religiösa samfund som tillämpar övergripande bestämmelser i enlighet med punkt 1 i denna artikel ska vara föremål för kontroll av en oberoende tillsynsmyndighet som kan vara specifik, förutsatt att den uppfyller de villkor som fastställs i kapitel VI i denna förordning.

KAPITEL X

Delegerade akter och genomförandakter

Artikel 92

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 12.8 och artikel 43.8 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den 24 maj 2016.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 12.8 och artikel 43.8 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
5. En delegerad akt som antas enligt artikel 12.8 och artikel 43.8 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av tre månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med tre månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 93

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.
3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 8 i förordning (EU) nr 182/2011, jämförd med artikel 5 i samma förordning, tillämpas.

KAPITEL XI

Slutbestämmelser

Artikel 94

Upphävande av direktiv 95/46/EG

1. Direktiv 95/46/EG ska upphöra att gälla med verkan från och med den 25 maj 2018.
2. Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till denna förordning. Hänvisningar till arbetsgruppen för skydd av enskilda med avseende på behandlingen av personuppgifter, som inrättades genom artikel 29 i direktiv 95/46/EG, ska anses som hänvisningar till Europeiska dataskyddsstyrelsen, som inrättas genom denna förordning.

Artikel 95

Förhållande till direktiv 2002/58/EG

Denna förordning ska inte innebära några ytterligare förpliktelser för fysiska eller juridiska personer som behandlar personuppgifter inom ramen för tillhandahållande av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster i allmänna kommunikationsnät i unionen, när det gäller områden inom vilka de redan omfattas av särskilda skyldigheter för samma ändamål i enlighet med direktiv 2002/58/EG.

*Artikel 96***Förhållande till tidigare ingångna avtal**

De internationella avtal som rör överföring av personuppgifter till tredjeländer eller internationella organisationer som ingicks av medlemsstaterna före den 24 maj 2016 och som är förenliga med unionsrätten i dess lydelse innan detta datum, ska fortsätta att gälla tills de ändras, ersätts eller återkallas.

*Artikel 97***Kommissionsrapporter**

1. Senast den 25 maj 2020 och därefter vart fjärde år ska kommissionen överlämna en rapport om tillämpningen och översynen av denna förordning till Europaparlamentet och rådet.
2. Inom ramen för de utvärderingar och översyner som avses i punkt 1 ska kommissionen särskilt undersöka hur följande bestämmelser tillämpas och fungerar:
 - a) Kapitel V om överföring av personuppgifter till tredjeländer och internationella organisationer, särskilt när det gäller beslut som antagits enligt artikel 45.3 i den här förordningen och beslut som antagits på grundval av artikel 25.6 i direktiv 95/46/EG.
 - b) Kapitel VII om samarbete och enhetlighet.
3. Med avseende på tillämpningen av punkt 1 får kommissionen begära information från medlemsstaterna och tillsynsmyndigheterna.
4. Kommissionen ska när den utför de utvärderingar och översyner som avses i punkterna 1 och 2 ta hänsyn till ståndpunkter och slutsatser från Europaparlamentet, rådet och andra relevanta organ och källor.
5. Kommissionen ska om nödvändigt överlämna lämpliga förslag om ändring av denna förordning, med särskild hänsyn till informationsteknikens utveckling och mot bakgrund av tendenserna inom informationsområdet.

*Artikel 98***Översyn av andra unionsrättsakter om dataskydd**

Kommissionen ska, om så är lämpligt, lägga fram lagstiftningsförslag i syfte att ändra andra unionsrättsakter om skydd av personuppgifter, för att säkerställa ett enhetligt och konsekvent skydd för fysiska personer med avseende på behandling. Detta gäller i synnerhet bestämmelserna om skyddet för fysiska personer i samband med behandling som utförs av unionens institutioner, organ och byråer samt om det fria flödet av sådana uppgifter.

*Artikel 99***Ikraftträdande och tillämpning**

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Den ska tillämpas från och med den 25 maj 2018.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 27 april 2016.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

J.A. HENNIS-PLASSCHAERT

Ordförande

Departementsserien 2017

Kronologisk förteckning

1. Elektronisk övervakning av kontaktförbud. Ju.
2. Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag för bidragsskyldiga föräldrar. S.
3. Genomförande av ICT-direktivet. Ju.
4. Sjukpenning i avvaktan på slutligt beslut. S.
5. Effektivare sanktioner i livsmedelskedjan m.m. N.
6. Förslag till lag om ersättning till personer som har fått ändrad könstillhörighet fastställd i vissa fall. S.
7. Kommunikation för vår gemensamma säkerhet. Uppdrag om en utvecklad och säker kommunikationslösning för aktörer inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar. Ju.
8. Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop. Framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen. Ku.
9. Förstärkt rehabilitering för återgång i arbete. S.
10. ILO:s konvention om anständiga arbetsvillkor för hushållsarbetare. A.
11. Ändrade regler om retroaktivitet avseende efterlevandestöd. S.
12. Om förenklat beslutsfattande och särskilda boendeformer för äldre. S.
13. Skadeståndets bestämmande vid finansiell rådgivning. Fi.
14. Vissa ändringar i läkemedelslagen. S.
15. Ökat konsulärt skydd för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar. Genomförande av direktiv (EU) 2015/637. UD.
16. Arbetsplatsinspektioner och höjd särskild avgift. Ju.
17. En ny lag om försäkringsdistribution. Fi.
18. Karensavdrag – en mer rättvis självrisk. S.
19. Anpassningar av de fastighetsrättsliga, associationsrättsliga, transporträttsliga och immaterialrättsliga författningarna till dataskyddsförordningen. Ju.
20. Regionalt utvecklingsansvar i Stockholms, Kalmar och Blekinge län. Fi.
21. Skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument. Fi.
22. Utstationering och vägtransporter. A.
23. Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om personlig skyddsutrustning. Fi.
24. Skjutvapen och explosiva varor – Skärpta straff för de grova brotten. Ju.
25. Nya ungdomspåföljder. Ju.
26. En anpassning till dataskyddsförordningen – kreditupplysningslagen och några andra författningar. Ju.
27. Genomförande av säsongsanställningsdirektivet. Ju.
28. En anpassning till dataskyddsförordningen av dataskyddsbestämmelser inom Näringsdepartementets verksamhetsområde. N.
29. Utökade möjligheter till utbyte av läkemedel. S.
30. Ett entreprenörsansvar i bygg- och anläggningsbranschen. A.
31. Elektroniska fakturor vid offentlig upphandling. Fi.
32. Biologiskt mångfald och ekosystemtjänster. Kontrollstation 2016. M.
33. Anpassningar till dataskyddsförordningen av registerförfattningar inom Arbetsmarknadsdepartementets ansvarsområde. A.
34. Ändringar i bestämmelser om val till Sametinget. K.
35. Körkortslån. A.
36. En snabbare lagföring. Försöksprojekt med ett snabbförfarande i brottmål. Ju.

37. Frekventa och omfattande ärenden om utlämnande av allmän handling. Ju.
38. Livstidsstraff för mord. Ju.
39. Legitimation för hälso- och sjukvårdskuratorer. S.
40. Ändringar i vissa författningar inom Finansdepartementets ansvarsområde med anledning av EU:s dataskyddsreform. Fi.
41. En omarbetad domstolsdatalag. Anpassning till EU:s dataskyddsförordning. Ju.
42. Följdändringar till ny förvaltningslag. Ju.
43. Konsultation i frågor som rör det samiska folket. Ku.
44. Elmarknadslag. M.
45. En omarbetad utlänningsdatalag. Anpassning till EU:s dataskyddsförordning. Ju.
46. Kriminalvårdens datalag. Anpassning till EU:s dataskyddsförordning. Ju.

Departementsserien 2017

Systematisk förteckning

Arbetsmarknadsdepartementet

ILO:s konvention om anständiga
arbetsvillkor för hushållsarbetare. [10]

Utstationering och vägtransporter. [22]

Ett entreprenörsansvar i bygg-
och anläggningsbranschen. [30]

Anpassningar till dataskyddsförordningen
av registerförfattningar inom
Arbetsmarknadsdepartementets
ansvarsområde. [33]

Körkortslån. [35]

Finansdepartementet

Skadeståndets bestämmande vid finansiell
rådgivning. [13]

En ny lag om försäkringsdistribution. [17]

Regionalt utvecklingsansvar i Stockholms,
Kalmar och Blekinge län. [20]

Skyldighet för vissa offentliga
funktionärer att anmäla innehav av
finansiella instrument. [21]

Kompletterande bestämmelser till
EU:s förordning om personlig
skyddsutrustning. [23]

Elektroniska fakturor vid offentlig
upphandling. [31]

Ändringar i vissa författningar inom
Finansdepartementets ansvarsområde
med anledning av EU:s dataskydds-
reform. [40]

Justitiedepartementet

Elektronisk övervakning
av kontaktförbud. [1]

Genomförande av ICT-direktivet. [3]

Kommunikation för vår gemensamma
säkerhet. Uppdrag om en utvecklad
och säker kommunikationslösning
för aktörer inom allmän ordning,
säkerhet, hälsa och försvar. [7]

Arbetsplatsinspektioner och höjd
särskild avgift. [16]

Anpassningar av de fastighetsrättsliga,
associationsrättsliga, transporträttsliga
och immaterialrättsliga författningarna
till dataskyddsförordningen. [19]

Skjutvapen och explosiva varor – Skärpta
straff för de grova brotten. [24]

Nya ungdomspåföljder. [25]

En anpassning till dataskyddsförordningen
– kreditupplysningslagen och några
andra författningar. [26]

Genomförande av säsongsanställnings-
direktivet. [27]

En snabbare lagföring. Försöksprojekt med
ett snabbförfarande i brottmål. [36]

Frekventa och omfattande ärenden om
utlämnande av allmän handling. [37]

Livstidsstraff för mord. [38]

En omarbetad domstolsdatalog.
Anpassning till EU:s
dataskyddsförordning. [41]

Följdändringar till ny förvaltningslag. [42]

En omarbetad utlämningsdatalog.
Anpassning till EU:s dataskydds-
förordning. [45]

Kriminalvårdens datalog. Anpassning till
EU:s dataskyddsförordning. [46]

Kulturdepartementet

Kultursamverkan för ett Sverige
som håller ihop. Framtida inriktning
och utvecklingsmöjligheter för
kultursamverkansmodellen. [8]

Ändringar i bestämmelser om val
till Sametinget. [34]

Konsultation i frågor som rör det samiska
folket. [43]

Miljö- och energidepartementet

Biologisk mångfald och ekosystemtjänster.
Kontrollstation 2016. [32]

Elmarknadslag. [44]

Näringsdepartementet

Effektivare sanktioner i livsmedelskedjan
m.m. [5]

En anpassning till dataskyddsförordningen
av dataskyddsbestämmelser inom
Näringsdepartementets verksamhets-
område. [28]

Socialdepartementet

Åldersdifferentierat underhållsstöd och
höjt grundavdrag för bidragsskyldiga
föräldrar. [2]

Sjukpenning i avvaktan på slutligt beslut. [4]

Förslag till lag om ersättning till personer
som har fått ändrad könstillhörighet
fastställd i vissa fall. [6]

Förstärkt rehabilitering för återgång
i arbete. [9]

Ändrade regler om retroaktivitet avseende
efterlevandestöd. [11]

Om förenklat beslutsfattande och särskilda
boendeformer för äldre. [12]

Vissa ändringar i läkemedelslagen. [14]

Karensavdrag – en mer rättvis
självrisk. [18]

Utökade möjligheter till utbyte av
läkemedel. [29]

Legitimation för hälso- och
sjukvårdskuratorer. [39]

Utrikesdepartementet

Ökat konsulärt skydd för
unionsmedborgare och deras
familjemedlemmar. Genomförande av
direktiv (EU) 2015/637. [15]